٧

1

یکدم صحبت یاران خدا
بهتر از صد سال بودن در تقا

بسمله اولی فاتحه کتاب مستطاب انشا ٭ وحمدله لمعۀ دیباجه
ابواب املا قلوب ٭ اول سلطان عالیشانک دیوان الوهیتنه
وسبحانی بی نشانک ایوان ربوبیتنه عرض اولنور کم ٭ قلم قدرتی
انشاء طغرای احکام قضا ٭ وکلک حکمتی املای غرای ارقام رضا ایدوب
نامۀ عاصیه عامۀ ناسدن ٭ وجریدۀ جبهۀ جن قیاسدن ٭ حروف عصیانی
وخطوط نقصانی تسطیر ایلدی ٭ ودرود نامعدود بعنایت الملک المعبود
اول آفتاب اوج سیادت ٭ وماهتاب برج شفاعت واول عارف رساله
رسالت وکاشف نامۀ نبوتک کم صاحب لوای لولاک ٭ وهادی ضلیل
حطۀ خاک اولمشدر ٭ جان پاکنه نثار وروان تابناکنه ایثار اولنور کم
اشعۀ مشکات عرفاننددن ٭ ولمعۀ مصباح ایقاننددن ٭ مقتبس انوار
هدایت ٭ وملتمس اسرار عنایات اولان ٭ اصحاب دین گزین وارباب
یقین متین ٭ عروج سپهر سیر الی الله ٭ وبروج فلک سیر فی الله در
روشن ضمیر ستاره لر ٭ وجمالی منیر سیاره لر اولوب اصحابی کالنجوم
بایهم اقتدیتم اهتدیتم حدیث صحیحنه حجت ایقان ٭ ونقل صریحنه
دلیل برهانلردر ٭ تجلی صفات ذات بحون ایله فانی فی الله ٭ وباقی
بالله اولوب ٭ والی وادی ولایت ٭ وهادی دیار دیانت اولمشلردر
امابعد شویله معلوم اولا کم بو جمله مخلوقاتدن مقصود ٭ وجود
انسانیدر ٭ واکی عالمده نکم وار ایسه جمله نک وجودلری انسانه وجود

تابع اولوب اندن اوتری وجوده کلدی ٭ واکر حقیقتله نظر ایدجک
اولورسک ٭ شکار معلوم ومحقق اولا کم دو کلی وار لق همان وجود انسان ایچون

بیت
جهانرا بلندی وپستی توئی ٭ ندانم چه هر چه هستی توئی ٭ امدی
وجود انساندن غرض حق تعالینک ذاتی وصفاتی بلمکدر ٭ نتکم داود
علیه السلام سؤال ایتدی کم یا رب لماذا خلقت الخلق ایدی حق تعالی
جواب ویروب بیوردی کم کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق
لاجرم مقصود معرفت اولدی ٭ امدی معرفت حقیقی انساندن اوزکه ده
بولنمز ٭ زیرا که ملک وجن اکرچه عبودیت وظیفه سنده انسانه شریک
اولبیدر ٭ اما امانت معرفت یوکنی کوترمکده انسان جمله کایناتدن
ممتاز اولدی انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال
فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه کان ظلوما
جهولا امدی کوکلردن انک اهلی در کم ملائکه در ٭ ویردن انک اهلی
وحوش وطیور وسباع وبهایمدر ٭ اندن اوتری انسان بونلردن ممتاز
اولدی صحیح اولورسین ٭ بلی اندن اوتری کم نفس انسانی بر آیینه اولسه کرکدی
کم حضرت الوهیت جمالی انده تجلی ایدوب اول حقک صفاتنه مظهر
دوشوب هم مظهر صفات حق اولایدی ان الله خلق آدم علی صورته
همان بو معنیه اشارتدر ٭ پس نفس انسانی بر آیینه اولدیکم ایکی جهان
انک غلافیدر ٭ وحضرت الوهیتک جمالی وجلالی بو آیینه واسطه سیله
ظاهر اولور کم سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم چونکم نفس
انسانیده بو قابلیت واردر کم انی تربیت ایدوب کندو کمالنه ایرشه
پس حق صفاتنک ظهورنی کندوده مشاهده قلور ٭ اندن صکره بلور کم

آنی نفز اوتری برتمشدر من عرف نفسه فقد عرف ربه معنسی
انده محقق اولوب معلوم ایدر کم نفز اوتری کرامت وفضیلت
بولمشدر • نتکم بیورمشلردر نظم ای نسخهٔ نامهٔ الهی که توئی
وی آیینهٔ جمال شاهی که توئی • بیرون ز تو نیست هرچه در عالم هست
در خود بطلب هر آنچه خواهی که توئی ترجمه ای کسنی قلدی نسخه
نامسینه اول آله • هم جمالن کورمکه کوزکو ایدندی پادشاه
هر نکم عالمده وار سنده تمام موجوددر • سنده استه بولاسن قلماسن آه واه
نثر ولکن نفس انسانی کندونك کمال مرتبسنه ایرشوب اول آیینه‌یی
صاف اتمکه نچه اوزون مسافه‌لر • ومهلکه‌لر قطع اتمك کرکدر
امدی اول نسنه‌لر الدورمز مادامکه شریعت وطریقت جاده‌سنده
سلوك اولمیه • تدریجله شول دموریکی کم اول امردن آنی معدندن
چقاردلر • پس انکا لطیف حیله‌لر ایدوب صوده واوده پرورش
ویردلر • نچه اوستادك الندن کچوب تا آیینه اولنجه • امدی بو طریقله
اوزره وجود انسانی داخی بو آیینه‌نك دموریدر کم الناس معادن
کمعادن الذهب والفضة پس اول امرده اول دموری وجود انسانی
معدننده حسن تدبیرله چقرمق کرکدر • ویرورش برله انجلا آنی
آیینه‌لق مقامنه ارشدرمك کرکدر • نتکم دمشلردر ان القتادة
التی شاهدت رفعتها تمو وتنبت انبوبا فانبوبا لا جرم بو کتاب
سلوك دینی بیانه اتکده • وعالم یقینه ایرشمکده نفس انسانی تربیت
ایدوب صفات ربانی بلمکده ذروت باب وکریمی التی فصل اولدی
بعون الله تعالی وحسن توفیقه الباب الاول فی دیباجة الکتاب

وبو بابده اوچ فصل ذکر اولنور الفصل الاول فی بیان ان الکتاب
لما وضع فی کلام اهل الطریقة قال الله تعالی فانما یسرناه
بلسانك لتبشر به المتقین وتنذر به قوما لدا وقال علیه السلام کلمة الحکمة
ضالة کل حکیم • عزیزمن بلکل کم حقیقت سوزی وطریقت یولنه
سلوك اتمکك بیانی شوق وطلب اظهار ایدر • مستعد طالبلرك
باطننده • خصوصا اول کلام کم صادق عاشقلر قریحه‌سندن •
وکامل محققلر نظرندن صادر اوله • نتکم بیورمشلردر بیت
ازانکه دل از عشق بر آتش باشد • هر قصه که کوید همه دلکش باشد
بو قصهٔ عاشقان همی کم بشنوی • بشنو بشنو که قصه‌شان خوش باشد
اناك کم عشقله کوکلی مدام اولا محرم • نه قصه کم دیه اولا کیدره کوکلدن غم
سن آز کورمه بو عشق اهلنك کلامنی کیم • بولاره حضرت ایدر فیض باطنی هردم
نثر بردخی نایده بو کم بی خبرلره بو کلامك دکلمسندن انتباه حاصل
اوله • دیرایلمك اولرکم بو سعادتك قفلی قنغی مفتاح برله آچلور
وهم دیمشلردر والاذن تعشق قبل العین احیانا • کلنلر حق
دیمشلر بزدن اولکدن • کم قولق عاشق اولور کوزدن اولکدن • بر نچه
قوم بو حدیثك دولتی سمعی قپوسندن کردی • شویله کم اول ادم
ایتدیلر ربنا اننا سمعنا منادیا ینادی للایمان ان آمنوا بربکم فآمنا
بلکه عشق تخمنی کوکللرده حق تعالی الست عهدنده کندو ید قدرتیله
صاچمشدر • اما کم نه باور که اول تخمی تربیت اتمك توفیقی قنغی
صاحب دولته ویرلمشدر • زیرا کم عشقك ابدی مملکتنی • وسرمدی
دولتنی هر شاهه ویرمزلر بیت ملك طلبش بهر سلیمان ندهند

منشور غمش هر دل و جان ندهد • درمان طلبان ز درد او محروم‌اند
این درد به بطالبان درمان ندهد • بخما هر باش بو حدیثك تمناسنك
سوداسندن خالی دکلدر • ولکن هر تمنا ایدنك الی بو دولت کبریاسنك
اتکی اوجنه ایرشمز **بیت** طلبی ملکن آنك دکمه سلیمان بولمز • غم منشورنی
هر کوکل و هر جان بولمز • قلدی درد ندن انلر نومید درمان اومجی • که بو
دردی دردی هیچ طالب درمان بولمز **نثر** و بر غرض دخی سلوك بیان
اتمکدن بو که تا حجت اوله شول بطالره و هوا پرستلره که بهیمه کبی همتلری
لذات شهوانیه‌یه • و نغمات حیوانیه‌یه صرف اتمشلردر • شول درت
ایقلو جانورلر کبی وقتك نقدینه راضی اولوب • اولیا مقامات بندن و انلرك
مقاماتندن نومید اولوب • پس نمازك و اوروجك صورتنه قانع اولمشلر
و غفلت آفتلریله قلمشلردر • انلره بو حجت اوله تا که قیامت کوننده
قلانی سعادتلر کبی بو حدیثك دولتندن بی‌نصیب قلدیلر • ایتمیه‌لر که
لو کنا نسمع او نعقل ما کنا فی اصحاب السعیر جنید قدس سره العزیز
صوردیلر که مریدلره مشایخ صحبتندن و انلرك حکایتندن فایده‌لر ندر
بیوردیلر که کوکلرین تقویت ایدر • و قدملرین مجاهده و ریاضت
ایچنده محکم طوتر • و هم طلبلرن زیاده طلب بغشلر • اندن ایتدیلر
هیچ بو سوزه دلیل مؤکد وارمیدر • بیوردیلر که بلی واردر **وکلا نقص علیك**
من انباء الرسل ما نثبت به فؤادك وهم دمشلردر **کلمات المشایخ**
جنود الله فی الارض یعنی مشایخ سوزلری حق تعالینك لشکرلریدر
یریوزنده طالبلره معین و مدد قلیجیدر • شویلکه اکر بر بیچاره‌نك
بر کامل شیخی اولمسه انك حالی دشواردر • زیرا بو یولده حرامیلر واردر

شیاطین جن و انسدن • وقتا که سالك دلیلسز و قولاوزسز بولنه
کیرسه درحال آنی حرامیلر یولدن ایروب هلاکه براغورلر **وکم منها**
فارقتها وهی تصف شیخ ابو سعید بن ابی الخیر دیمشدر که هر کون
بر سپاره مقداری کرك که بو کلامدن دیه و ایشیده **من احب شیئا اکثر**
ذکره پس بو مقدمات حکمیله بعضی سالکلر که بو دوکتب نصایح کوجکی
یتمزدی تا که طریقت یولنه سیر ایدوب حقیقت عالمنه ایرشه‌لردی
و انلر که کوجلری یتردی **ان بکل شیء زکوة** قضیه‌سنجه بو یولی بیان ایلمکی
بونلری اوزرنه واجب بیلدیلر • و حتی مستحقنه ارشاد ایدیلر و معرفت آب
حیاتنك سرچشمه‌سندن اول طلب ترسنده صوصمش بوختکره شربت
ایچوردیلر • تا که انلرك دردلری اوزرینه درد • و شوقلری شوق و طلبلری
اوزرینه طلب زیاده اوله **بیت** من خون زنکرم غم تو خون آب خوردم • هرچند
همی بیش خوردم تشنه ترم **الفصل الثانی** ان فی کتاب علی ای نمط
رتب **قال الله تعالی** هو الذی یبدؤ الخلق ثم یعیده **وقال النبی عم**
یموت الناس علی ما عاش علیه و یحشر علی ما مات علیه • عزیز من
بلکل که انسانه بو آیت و بو حدیث حکمیله اوچ حالت ثابت اولور •
اول بدایت فطرت که انکا مبدأ دیرز • و ایکنجی مدت که حیوة ایامیدر
انکا معاش دیرز • و اوچنجی اولدر که روح بدندن تعلق کسه اختیار ایله
یا خود اضطرار ایله که بز انکا معاد دیرز • پس بو کتاب اوچ اصل اوزرینه
بنا اولدی که مبدء و معاش و معاددر • و هر اصلده بر باب تو مقدار
اول بابه مشتملدر بریج فصلی تا که هر مقامدن احوال انساندن بعضیسی
بو مختصر بیان ایلیه • مثلا مبدء بابنده فطرت ارواحك بدایتی

وملك ملكوتك شرحی معلوم اولسه • ومعاش بابنده انسانك ترتيبی
وانك سير سلوكی اطوار بشريده • وتبديل اخلاق وتغير صفات
احوالی معلوم اولسه • ومعاد بابنده نفوس سعدا ونفوس اشقیانك
مراجعی ومقصدی ومعادی مذكور اولسه • شول قانونه اوزره كه
انبيا واوليا عليهم السلام سلوك اتديلر • وابتدادن انتهايه دكين
انسانك كمالی ونقصانی وهم كيفيت سيری احوالندن هر برينك شرحی
بر وجه تفصيل معلوم اوليسه • امدی عزيزم من شويلكم بو كتابه مطالعه
قلاسين • وبو فصوللرك اصوللنه مطلع اوله سين • اول وقت خبردار
اوله سين كه سن كيمسين • ونه يردن كلدك • ونيه كلدك ونه يره وارسن
ومقصد مقصودك ندر • ودخی بكا معلوم اوله كه بو روح پاك كه
علوی ونورانيدر • انی بو صورت قالبه كه سفلی وظلمانيدر كوندردكلری
حكمت ندر • وايكيلين اندن مفارقت ايدوب روح بدندن تعلقنی
قطع ايدوب بو صورتی خراب قلدوغنه سبب ندر • وكرو حشر كوننده
روحی بدنه كوندروب حشر اجساد اولدوغنه سبب ندر • پس
اولئك كالانعام بل هم اضل حماقتندن طشره چقوب انسانيته تشبه
ايرشورسين • وبو غفلت حجابی كه يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا
وهم عن الآخرة هم الغافلون اكا اشارتدر اول حجابدن اول وقت
خلاص بولورسين • اندن صكره قدم سلوك اوزره شوق وذوق ايله قيوب
شويله كه هر نيه نظرك ايرشه انی قدمك التنه آلورسين كه • نظر ثمرهسی
ايماندر • قدم ثمرهسی عرفاندر • بيچاره فلسفی ودهری وطبايعی كه
ايكی مقامدن محروم والمشدر • تا انك برنسی كه اندك قاتنده فضل

حكمت وكياست برله مشهوردر كه آدی عمر صباامدر • كوركه ضلالت
مرتبه سنده غايت حيرتندن بو كونه ابيات ديمشدر بيت در دايره كه آمدن
رفتن ماست • اورا كه بدايت ونه نهايت پيداست • كس می نزند دمی درين
عالم راست • كين آمدن از كجا ورفتن بكجاست • دارنده چو تركيب طبايع
آراست • باز ازچه سبب فكندش اندر كم وكاست • كر زشت آمد پس اين
صورت عيب كراست • ور خوب آمد خرابی از بهر چراست ترجمه
اول دايره كه دايم دایر اولور دانلدا • نه اولی وآراتك نه آخری هم پيدا • هيچ كمسه
بو عالمدن بر طوغری دم اورماديكه كلمكوز قندن وكيتمكوز قنده • چون يارادجی
كامل ترتيب دوزجی در • نيچون قله برين زشت برينی قلا زيبا • چونكه صورتی زشت
اولدی دی عيب كيمك اولور • يا خوب اوليجق صورت پس نيچون ايدر افنا ••
بو ترجمه سيدن اول سرگشته وكم كشته كلامندن • واول كوكلی كوزی كور دوانی
مغرورك كه فانها لا تعمی الابصار ولكن تعمی القلوب التی فی
الصدور صفتيله موصوفدر • هيچ خبری يوقدر كه حق تعالينك
قوللری وارايدركه • سيد اولين وآخرينه متابعت ايدوكلری بركاتنده كلی
كائناتدن محجوب • قاب قوسين مقامنه ايرشوب • سر او ادنی ده كلی وجودلرين
يا وقلدلر • بصيرت كوزنی مازاغ البصر وما طغی كحلندن سرمه چكدكلرندن
اندن صكره لقد رأى من آيات ربه الكبرى مطالعه سندن نور حاصل ايلدلر
يهدی الله لنوره من يشاء انوارندن • بس اول نورله بی بصر مقامنده
عالم امرك بدايتی كه مبدء ادر لحدد مشاهده قلدلر • وهم كوردلر كه
عدمدن هر نسنه وجود صحراسنه نته ظاهر اولور • ونيجه اوجقدر تا عالم
دو كنجه • وهر موجودك سرنی باوب • هر نوعك موجوداتدن نهايتنی

معلوم ایدیلر • وهر بر طایفه نك مرجعی ومعادی معاینه قلدیلر
وازلدن ابده دك سیر ایدر • وابددن كاه هنكامن ازله نظر ایدیلر وبركاردن
كبی ازل ابد دایره سنی طواف ایدیلر • وكرات ایله وجوددن عدمه وعدمدن
وجوده كلدیلر • كاه موجود اولوب معدوم اولدیلر وكاه معدوم اولوب
موجود اولدیلر • وكاه نه موجود ونه معدوم اولدیلر لاجرم بو پردهده
بی نوالرك اسراری چوقدر • وبو معنینی ادراك اتمكه هر شخصك عقلی
فهمی ایرشمز • واكثر خلق بو معانی طامات • ومجرد عبادات صنورلر
وبونك هر بری بر اولو سردر • عیبك كرلو اسرارندن شویله كم انی كرو اهل
عیب بلور • نتكم دیمشلردر **مصرع** زبان لالان همانا زبان لالان داند
یعنی دلسوز اوغلنك دلن هم سوزین كروانا الری بیلور **بیت** تا با عشق
تو همر آواز شدم • صد بار زیارت بعدم باز شدم • زان سوی عدم
تیز سبلی بموده م • رازی بودم كنون همه راز شدم **ترجمه** اولالدن بو عشقه
بو كوكلم دمساز • نیجه كره عدمه جانم ایلدی پرواز • عدم یوزندن اودكلو
سفرلر ایتدوم كیم • بو جمله رازمی وشرله ایلدی راز **نثر** قنده در اولو كور یولر
كم انلرده كورمكلك طلبی وارمشسه ایدی • تایید ربانی تانیر برله سهل
دوزكارده طریقت صفتیله خود بینلك سبلی حقیقت كوزلرنك اوردن
كوترولردی • وتسلیملك شرطیله **صم بكم فهم لا یعقلون** كورلوكندن
ازاد اولالردی • وجملسی **لو كشف الغطاء ما ازددت یقینا** لافنی اوره لردی
وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین **الباب الثانی** فی مبداء المو
جودات وهو مشتمل علی خمسة فصول بمقابله خمس صلوة • • •
الفصل الاول اولكی فصل ارواحك خلقتی وموجوداتك مراتبی

ومعرفتنی بیان قلور **لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم ثم رددناه**
اسفل السافلین یعنی خلقنا الارواح الانسانیة ثم رددناه الی القالب
بونك معنیسی اولدركه حق تعالی بیورركه • انسانك ارواحنی اول خلق
ایتدوك • پس انی اعلای علیینده كه عالم ارواحدر • اسفل السافلینه
كوندردك كه اول بدندر • نتكم بیانی اولسه ان شاء الله تعالی **وقال النبی عم**
ان الله خلق الارواح قبل الاجساد باربع آلاف سنة وفی روایت
بالفی سنة • عزیز من شویله بلكل كه بو حدیث معتبر دوشمشدر اول
ایتوك كه معنیسی كه ارواح انسانی اول یرادلدی • اندن صكره اجسام ظهوره
كلدی • امدی مخلوقاتك وموجوداتك اعلا مبدای ارواح انسانی اولمشدر
وارواح انسانك مبدای • ارواح محمدی كلمشدر صلی الله علیه وسلم
نتكم بیوردی **اول ما خلق الله روحی** وبر روایتده نوری دیمشدر
چونكه خواجه انبیا علیه الصلوة والسلام • موجوداتك كزیدنی و
خلاصه سی اولدی • وكاینات اغاجنك یمشی اولدی **لولاك لولاك**
لما خلقت الافلاك انك شاننده كلمشدر • پس بو وجهله مخلوقاتك
مبدای كروالدی اولدی • وجمله یرادلش بر اغاج شاننده در خواجه اعم
اول اغاجك یمشیدر • اغاج خود حقیقتده یمشك تخمندن وچكردكندن
حاصل اولور • پس حق تعالی چونكه دلدی موجوداتی اول امرده احدیت
پرتوندن وجوده كتوره • پس محمد نورنی ظهوره كتوردی نتكم خواجه
علیه السلام خبر ویرر كیم **انا من الله والمؤمنون منی** وبعضی
روایتده كتوردركه حق تعالی نظر محبت برله نور محمده بر كون نظر ایلدی
انك اوزرنه حیا غالب اولدی • وبو حیادن دردلدی • حق تعالی

انبیانك ارواحنی اولدرك قطراتندن بر آدوب ظهوره كتوردی
اندن صكره اولیا ارواحنی انبیا ارواحنك انوارندن وجوده كتوردی
واولیا ارواحنك نورندن مؤمن ارواحنی ایجاد ایتدی • ومؤمنلرك
ارواحنك انوارندن عاصیلر ارواحنی اظهار ایلدی • وعاصیلر
ارواحندن كافرلر ومنافقلر ارواحنی یراتدی • اندن صكره انسان
ارواحنك انوارندن ملائكه ارواحن ظهوره كتوردی • وانلرك
انوارندن جنیلر ارواحن وجوده كتوردی • وجنیلر ارواحندن
شیاطین وابالیس ارواحنی دورتدی • وانلرك ارواحندن بو درلو
درلو حیوانات كه واردر • انلرك ارواحنی یراتدی • اندن صكره
ملكوتیاتك ارواحنی • ونباتاتك ومعادنك نفوسنی ایجاد
ایلدی • اندن صكره عناصرك مفرداتن ومركباتك اختراع ایلدی
اندن عالم اجسامك مراتبنی وجوده كتوردی • امدی بو مراتبك
مثالی اكا بكزر كه بر قناد • یعنی شكرجی • دلسه كه آق قندیدن نبات شكری
چقره • بر كرت انی قیندرر اول حده دكین كه انك معلومیدر • پس
نبات شكر حاصل اولور • وایكنجی دفعه قیندرر قزل شكر حاصل اولور
اوچنجی كرت قیندرر ابلود شكر اولور • ودردنجی كرت قیندرر
شكر طبرزد حاصل اولور • بشنجی كرت قیندرر غالب شكر چقر
التنجی كرت قیندرر • اول جوركم دبنده قلور اكا قطاره دیرلر
اول حاصل اولور • غایت قره وبولانقدر • واول قندلغك اول
مرتبه سندن قطارهیه دكین آقلق وصافلق اكسلور • تا شول قره
وبولانق قالنجه • امدی قچان بر كشی كه اوستادك تصرفندن

خبری اولمسه • اكا یقین حاصل اولمز كه بو نجه درلو مخالف جنسلر
بر قنددن بونجه چقردی بو كوكلی قبول اتمز • بلكه انكار ایدوب دیر كه
بو قره وبولانق كه اكا قطاره دیرلر • هر كز بو آق صافی قنددن كلدی
انی بلمز كه بو سواد كدورت اول آق قندك وجودی اجزاسنده تعبیه
اولنمشدر • اما كورنمز • وحقیقتده شویله در كه ظلمت وكدورت
قند صافینك وجودی اجزاسنده تعبیه اولنمش اولا • تا كه قند قندلغی
مقامنده ایكن بر نصیب الوب كتوره كه اول ظلمت وكدورت صاحبی در
كندونك احتیاجی دكلدر • وچونكه نباتلغی مرتبه سنه ارشه اندن
كروهم كندونك نصیبنی آله • وچونكه شكرلكی مقامنه ارشه هم
اندن كرو كندونك نصیبنی اله • بو تخلیص قیاس ایله هر بری كندو
مقامنده استعدادی مقداری آقلقدن وصفادن وظلمتدن
وكدورتدن كه قندك وجودی اجزاسنده تعبیه اولنمشدر • هر بری
نصیبلرین الوردی • وقلانی قورلر تا اخر قطاره قالنجق • اندن بو صفا
واقلقدن آز قلور • باقیسی صافلق واقلق اولور • شویله كه اول
ظلمت وكدورت بو كوزله كورنمز • وقطاره ده دخی آقلق وصافلق
واردر اما كورنمز • امدی بو تفاوت كه واردر صفا وظلمتدن شویله كه
نباتك وقزل شكرك وقلانك هر برینده بر خاصیت واردر • بو
تفاوت سببیله كه غیرینده اول خاصیت یوقدر • مثلا اول یرده كه
بونلرك بریسی كرك اوله • بونلرك غیری اول یرده یرامز • شویله كه اگر نبات
شكر مقید اولسه • پس طبیب طبرزد بیورمز • وشول یرده كه طبرزد
كرك • نبات اكا مناسب اولمز • وبونلرك هر بری هیچ برینك یرینه طورمز

لاجرم معلوم اولورکه هر برینك کندو مقامنده بر کمالی واردر که
غیرنده اول کمال یوقدر الذی احسن کل شیء خلقه وقتا که بو تمثیلی
اکلادوکسه امدی شویله بلکل کم اول قند صافی بو مثالده روح پاك
محمدیدر علیه السلام • واول حقیقتده ارواحك آدمیدر • تکم
آدم علیه السلام بو خلقك آتاسیدر • شویلکم اکا ابو البشر دیرلر • خواجه علیه السلام
ابو الارواح کلمشدر وانی وان کنت ابن آدم صورة فلی فیه معنی
شاهد یعنی اکرچه بنم صورتم آخرده تابع کلمشدر آدمه اما روحم
ازلده مقدم اولمشدر ارواحدن • پس انبیانك ارواحی شول نبات
شکر صفتنده روح محمدی قندندن ظهوره کلدی • واولیا ارواحی
قزل شکره مشابه سنده ایدی • ومومنلر ارواحی ابود شکره مشابه سنده
ایدی • وعاصیلر ارواحی طبرزده مشابه سنده • وکافرلرك قالب شکر
مشابه سنده کلمشدر • همان بو قیاس اوزره ارواح ملك وجن وشیاطین
اندن حاصل اولمشدر • تا شوکادکن ارشدیکم قطاره قلدی • پس
لطیفندن روح حیوانی ونباتی اولدی • وکثیفندن بو درت عناصرك
مفردی ومرکبی ظهوره کلدی • وجمیع کائناتك مراتبی بو مثالده مفهوم
ومعلوم اولدی • اما بو مقامده بر لطیفه عینی بونکوسترم غایتده
لطافتده • واول بودرکه ظلمت وکدورت که قندده تعبیه اولمشدر
هر برینه نك مرکبی اولمشدر • مثلا ظلمت مرکبی دخان آتشك و
کدورت مرکبی درکثافتك • تا هر قنده که ظلمتدن وکدورتدن بو مختلف

جنسلرده واردر • مثلا نبات شکر وقالب وطبرزد وقطاره کبی
بونلرده آرتق تولنسه • پس حرارت وکثافت دخی بونلرده آرتق اولور
قلانی دخی بو قیاس اوزره معلوم اولسون • وشویله بلکل که حرارت
اودك صفتیدر • واود محبتوك اصلی وخمیرمایه سیدر • وکثافت
طپراق صفتیدر • طپراقدن سنستلق وصوقلق ظاهر اولور • وتجلی
اودك خاصیتی سرکشلك وبوجلك طلب اتمکدر • بوندن اوتری
ابلیس انا خیر منه دیدی • زیرا که اول اوددن ایدی ترفع استدی و
طپراغك خاصیتی حست والحقلقدر • بوندن اوترودرکه حیوانات
طبیعتلری رکیك اولوب همتسز اولورلر • وجملسنك میلی شول
غدالرهدر که فانی وسفلیدر • ودخی شویلدرکه اودك صفتندن
حاصل اولان همان ظلمدر • دیلرکه قهر ایدوب یندره • وطپراغك
صفتندن حاصل اولان جهلدر • چونکه بو ایکی صفت کماله ارشه پس
ظلوم وجهول اولور • یعنی غایت ظلم ادیجی وجهل اسی اولور
زیرا بو لفظ مبالغه صیغه سیدر • اندن اوتری حق تعالی انه کان ظلوما
وجهولا دیدی • امدی بو ایکی صفت که ظلمات وکدورتدر که اکثر
قندده تعبیه اولمشدی • ولکن ظاهر دکلدی نه قندده ونه نباتده
ونه دخی غیرده • ولکن بو ایکی صفتك کمالی قطارده ظاهر اولوب
وجوده کلدی • وقطارده صفا واقلق آزدر • اما ظلمت وکدورت افزوندر
ونباتك دخی صفاسی واقلغی بولندی • وظلمت وکدورتی آزیدی

بو مثالك اوزره قیاس ایله کل ارواح نورانیکم نباتات مرتبه سنده دور شمسیدی
حرارتکه محبتك اصلیدر آنده وار • اما آزدر • وکدورتکه توانا ضعفك
ماده سیدر • اول دخی واردر ولکن آز • پس چونکه بو ایکی صفت ارواحده
کامل دکلدی • اندن اوتری امانت معرفت بونکی حکمیدکلر • وحیوکم
حیوانیت ماده سی قطاره سنده صفا و نورانیت آزدی • کامل
دکلدی • وهم اول دخی بو یوکی حکمیدوکی امانت معرفتدر • پس
بر مجموعه کرك که عالم روحانیدن • وعالم جسمانیدن مرکب
اوله • شویله که هم محبت عبودیت آلتی • وهم معرفت علم آلتی
انده کامل اوله • تاکه بو یوکی مردانه وعاشقانه جان ارقسی اوزره
حکم ایده • امدی اول مجموعه دکلدر الا انساندر • نتکم بیورر
انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فابين ان
يحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه كان ظلوما جهولا
پس ظلملق وجاهللق انسانك حالته لازم کلدی • زیرا که
بو یوکی بو ایکی صفتدن اوزکه نسنه یله حکم • امدی بو بر یوکدر که
بو کوزیله کورنمز • بلکه روحانیت کوزیله کورنور • اما اول قوت
استعداد که جسمدن حاصل اولور • اندرك بو غدی اندن اوتری حکمیدکی
وحیوانك قوتی وجسمانی استعدادی واریدی • اما روحانیتکه کوزی
آچوق دکلدی • تاکه اول بونك شرفنی کوره ایدی • پس بوندن اوتری
قبول ایتمدیلر • اما چونکه انسان عالم جسمانینك وعالم روحانینك

مجموعه سی ایدی • پس روحانیت نوری • وجسمانیت آلتی وقوتی
ایکیسی بیله واریدی • لاجرم بو امانت یوکنی کوترمکلکه آنکیله آنی
مشرف ومکرم قیلدیلر ولقد كرمنا بنى آدم وحملناهم فى البر والبحر
انك حقنده کلمشدر • امدی روح ندر • وحقیقت روح نسنه در
بیلمك دیلرسك بر بونده روح نه بیان ایدلوم همان بو مناسبت بر ایله
اکرچه مشایخ سلف انك بیاننده شروع ایتدیلر • اول بودرکه
قنده یدی صفت تعبیه اولنشدی • اقلقدر وقوقلقدر وصفا وکدورت
ولطافت وکثافتدر وحلاوتدن • بو رسمه روح که بر لطیفۀ ربانیکدر
انده دخی یدی صفت تعبیه اولنشدر مثلا نورانیت ومحبت وعلم
وحلم وانس وبقا وحیا کبی • وقتاکه روح بیشوب بر بریله جمع واله
بو صفتلرك هر برندن • دخی نیچه صفتلر ظاهر اولور • انك دخی شرحی
کلسر مقامنده انشاء الله تعالى امدی بو ذکر اولنان صفتلرکه روحده
واردر • بونلرك هر بریسی شول قندده کی صفتلرك یرنده در •
مثلا روحانیت که روحده در • شول قندده کی اقلق مشابه سنده در
ومحبت قوقلق مشابه سنده در • وعلم صفتی صفا مشابه سنده در
وحلم کدورت یرنده در • وانس لطافت • وبقا کثافت • وحیا حلاوت
مشابه سنده در • ودخی هر صفتکه قندده انك اثری آزدر • همان
اول قیاس اوزره روحده دخی شول صفتکه انك یرنده در اول
صفتك اثری آزدر • پس اکر آنی دلسه لر که کماله ارشدوره لر اول

صفتی بر معدنه التمك كرك كه آنك كمالی اندە ظاهر اوله . مثلا
ظلمت كه قندده واردر . دلسك كه اول صفت كماله ارشه . پس
انی قطاره یه قرشدرمق كرك كه اول معدنیدر ظلمتك . تا كه قند
دخی بو قطاره برله سیاه اولوب ظلمت حاصل ایده . امدی چونكه
روحده محبت صفتی كه ظلمت مثابه سنده در قندده آزایدی
ودلدیلر كه محبت كماله ارشه . پس آنی بو قالبه كه ظلمت معدنیدر
تعلق ویردلر . تا كه تربیتله محبت صفتی كماله ارشه . پس روح
بدنله تعلق طوتدوغنك بر سری بودر . چونكه ارواح ملائكه بدن
برله تعلق طوتمدی . پس انلرك محبتلری دخی هركز تربیتله كماله
ایرمدی . واول ایمش كه یحبهم ویحبونه بتودر . هیچ وجوده كلمدی
واكر بو كشی سؤال ادرسه كه ایتدك كه روح محمدی قندده ظلمت كدورت و
تعبیه اولمشدی . ودخی شرح ایتدك كه انسانك ارواحی بو صفتلره محتاجدر
زیرا هر بری كندو مقامنده معرفته آلت اولسه كرك دیدك . ودخی تحقیق ایتدك
تحقیق ایتدك كه روح محمدی احدیت پرتوندن ظهوره كلدی دیدك .
پس بوندن بویله اكلنور كه احدیت نورندن بو صفتلر تعبیه اولمشدر
واكر درسك كه بویله در . پس حق تعالی محتاج اولمق لازم كلور . زیرا
ظلمت وكدورت ممكن صفتیدر . وهر ممكن وجود محتاجدر . واكر درسك
بویله دكلدر . پس روح پاك محمدیده بو صفتلر نه دن ظاهر اولدی چونكه
نور احدیتده یوغیدی . امدی بو سؤاله اوچ وجهله جواب ویرورز

اثناء الله تعالی اول بودر كه بز ایدردز اكرچه بو روح محمدی قند
احدیت شكرنك پرتوندن ایدی . صفت حدوث كه عیب صفتیدر
انك برله موصوفدی . وبو صفت احدیتده یوغیدی . زیرا هر شی كه حادثدر
خلقیت ظلمتی مطلقا آكا حاصلدر . ونور مطلقا حق تعالینك
صفتیدركه الله نور السموات والارض ظلمت مطلقا خاص خلقیت
صفتیدركه . ان الله خلق الخلق فی ظلمة . پس بو ظلمت وكدورت و
كثافت نور احدیتده واردر . بلكه خلقیتی وحدوثی صفتندن اولدی
فی ذاته اولمیه . ایكنجی وجه بودر كه ذات احدیت موصوفدر لطف وقهر صفتیله
پس بویله اولیجق هر نكم اروحده واردر . نورانیت جایزدر كه لطف صفتی
پرتوندن اوله . وهر نكم ظلمت وكدورتدر . قهر صفتی پرتوندن اوله
اوچنجی وجه بودر كه ظلمتی قندده شول محبت مثابه سنده قودیكه
روحده واردر . امدی شك دكلدر كه محبت تخمی روحك استعدادنده
جمیع صفاتندن اول تعبیه اولدی . وجمله سندن محبت صفتی مقدمدر
زیرا كه روحده محبت یحبهم آثارندن حاصل اولدی . اكر یحبهم شاهی
دكلمسه یحبونه اوزرینه . هیچ كمسنك زهره سی یوغیدی كه محبت لافنی
اوره بیلیدی . پس بو لافنك اصلی یحبهم انبساطندن ظاهر اولدی . لاجرم
بو محبت دعویسنك قبوسی یحبهم انبساطندن آچلدی . یعنی خلق محبتنه
حق محبتی سبب اولدی . اویلیه محبت الله قدیم اولدی . ومحبت روح
آكا مقابلدر وشی یحبونه دمكله . بو قدم صفتی برله موصوف اولدی

زیرا دوجهده هیچ بر صفت قدمدن اولشمدی • الا محبت صفتی اولشدی
لاجرم قدیم اولدی که الحادث اذا قرن بالقدیم لم یبق له حکم العدم
امدی شویله بلکل که جملهٔ ملائکهٔ اعلی • کروبی و روحانیندن کرواد
هیچ بری محبت یوکن چکمدلر که اول محنتدر • امدی محبت محنت
ایکسی برادوندر • وهم کوبرندن نادید و شمشدر • شیخ عبدالله انصاری
دمشدر محبت درگفت و محنت جواب داد مسکین بنی آدم طاقت
و جاهللك اوجندن بر یوکی کوتردی که • ایکی جهان خلقی اول یوکدن تحاشی قیدی
و اول محنتی اختیار اتمدیلر بیت عشقست که لذت جو آنی بود • عشق آنست
که جاودانی بود • عشقست اوجه که آب زندکانی • داشت لکن ذل آب
زندکانی بود ترجمه عشقدر که کوترر لذتلری • عشقدر که کتوردر محنتلری
عشق اکرچه سلوتیدر کوکلك • لیك کوکلدن آکو سلوتلری الفصل الثانی
ایکنجی فصل ملکوتیاتی شرح ایدوب احوالنك مراتبنی بیان قلور
قال الله تعالی فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیء والیه ترجعون
وقال النبی عم اول ما خلق الله العقل عزیز من بلکل که عالم ارواحك
نکم اصلی و مبدائی روح محمدی اولشدر • شویله که شرح اولندی
آنجلین عالم ملکوتك اصلی و مبدای عقل کل اولمشدر • و ملکوت
دیو بو جهانك باطننه درلر • و ظاهرینه ملك درلر • و حقیقتده
هر شیئك ملکوتی اولنسنه درکه اول شیء انکله قایمدر • امدی
اول دوخدر • و جمیع ارواحك توامی حقك قیومیلغی صفتیله در

نکم بیوردی بیده الملکوت کل شیء • و هیچ کندو ذاتیله قایم دکلدر
الا حق تعالی کندو ذاتیله قایمدر • و دخی معلوم اولسونکم هر شیئك
ملکوتی مناسب اولور کندویه • کوکلرك ملکوتی مناسب اولور کوکلره
و یرلرك ملکوتی مناسبدر یرلره • اما ملکوتیات درلو درلودر •
لکن جمعسی ایکی قسمدر • بر قسمی عالم ارواحدر • و بر قسمی عالم نفوسدر
اول قسم که عالم ارواحدندر • اول دخی ایکی نوعدر • بری علوی
و بری سفلیدر • مثلا ارواح جن و شیاطین • و باقی حیوانات کبی
و سفلی ارواح نامیه در که نباتده و حیوانده اولور • امدی بو قسمك
اصلی و منشأی روح محمدیدر عم • و اول قسم که عالم نفوسدندر
اول دخی ایکی نوعدر • بری علوی و بری سفلیدر • علوی نفوس سماوی
یعنی کوکلرك و یلدزلرك و برجلرك نفوسی کبی • و سفلی نفوس اجسام
یریوزنده اولور • اول دخی ایکی نوعدر • بری مفرد و بری مرکب • مفردی
عناصر اربعه کبی که اود و یل و صو و طبرقدر • امدی بونلرك ملکوتی
کرو کندولرك طبیعتلری و خاصیتلریدر • مثلا صونك برودت
و رطوبت طبیعتیدر • و عطش کدرمك خاصیتیدر • و طبراغك طبیعتی
برودت در • و بتورمك خاصیتیدر • و یلك رطوبت و حرارت طبیعتیدر
و روحه مدد ویرمك خاصیتیدر • کلدك امدی مرکب دخی ایکی نوعدر
جماد یا نبات • جماد اولدر که انده نشو و نما کلیه طاش کبی • نبات
انك خلافیدر دایم بتر و آرتر • بونلرك ملکوتی دخی هم کندولرك

درکه

طبیعتلری وخاصیتلریدر • بو قسمك اصلی عقلادر • وبونی دخی
بلکل که ارواح ملکوتیله • نفوس ملکوتی بر یره جمع اولدیلر نبات
بوندن اوتری درکه نباتك ملکوتنه روح نامیه درلر • زیرا که او
واسطه اولمشدر عالم حیوانله جماد ارآسنده • مثلا چونکه انك
نشو نما وار • بو صفت جمادك دکل حیوانی صفتیدر • بو وجهله
جانلولردن صایلور • لاجرم انك ملکوتنه روح نامیه درلر
وچونکه انده اکلامق واختیاریله حرکت یوقدر • وبونسنه
جماد صفتیدر • پس بو وجهله اکا نفس نامیه درلر • ودخی
شویله درلر • ارواح نفوس ملکوتك هر برنده کرك علوی اولسون
کرك سفلی بر صفت قلان ملکوتیات صفتندن بولنور کرك
شویله که ارواح ملکوتنده نفوس ملکوتی وار • ونفوس ملکوتنده
هم ارواح ملکوتنك صفتی وار اما چونکه هر برنده اول نوع غالب
دوشدی قلانی مغلوب اولدی • پس اول غالب برله آدویروب
انکارلر • وبونك هر برین شرح اتمك درازدر • اما مقصود بودر
که جمیع یرادلمش ایکی نوعدر • بری ملك بری ملکوت • ملك اولدر
که کوزله کورنه وبو قولق برله ایشدیله • وملکوت انك خلافیدر
وبونلره خلق وامر دخی درلر • نتکم حق تعالی بیوردر ان ربکم الله
الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام ثم استوی علی
العرش یغشی اللیل النهار یطلبه حثیثا والشمس والقمر

والنجوم مسخرات بامره الا له الخلق والامر تبارك الله رب
العالمین امدی بو عالم امر عالم اجسامك ضدیدر ومخالفیدر
درلر • شویلکم آنی تقدیر ایدوب قیاسلمق ممکن اولمز • وهم اول
کن اشارتیله وجوده کلمشدر • وعالم خلق بو عالم اجسامدر کرك
کثیف اولسون کرك لطیف • شویلکم آنی قیاسلمق ممکندر • اکرچه
اول دخی کن اشارتیله ظاهر اولدی • ولکن واسطه برله وامتداد
ازمان برله حاصل اولدی که خلق السموات والارض فی ستة ایام
اما امر ارواح ملکوتنه وهم نفوس ملکوتنه ایکسنه بیله شامله
نتکم بیوردی یسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی وهم بیوردی
والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره واما روح انسانی مخصوصدر
سن روحی اضافتنك شرفنه • قلان ارواح دکل • بوندندر کم انك شرفی
وکرامتی که ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر انك حقنده کلمشدر
امدی بو آیتك ظاهر معناسنی ایشتمش اوله سین • ومعناسی باطنی
دخی شکر قرآنك هم ظاهری وهم باطنی واردر که ان للقرآن ظاهرا
وباطنا باطن معناسی بودرکه حق تعالی بیوردر بنی آدمی بز کوتردك
عالمر برله برده وبحرده • امدی بر دیدوکی عالم اجسامدرکه عالم ملکدر
وبحر دیدوکی عالم ملکوتدر • بونلرکه دیدك آدمی زادی کوترمز • زیرا که اولر
بزم امانتمز یوکن چکمز • بر وبحر دیدوکی چکدی فابین ان یحملنها
واشفقن منها وچون آدمی اول یوکی کوتردی • بودکلو عجز وضعفله

پس بو دكلو كمال قدرتمز ايله بزه اولى دن البتى اولدر كه انلك بوكينى بز چكوز
زيرا كه بز هم عاشق وهم معشوقز • اول نادره دنيا زكه بزمله انسانك
آراسنده واردر • هركز غيرله بزم آرامزده يوقدر **بيت** كردل بهواى
تو زين بر جوشد • صد برك تر وعرضه كنى سوشد • پس عاشقله معشوق
آراسنده كمسنه صغمز • معشوقك عشقى بوكينى عاشق چكه بلور • وهم
عاشقك عشقى لايسنى كرو معشوق كوتره بلور • نتكم عاشقه معشوقك
هر شيوه سى خوب كلور • معشوقه دخى عاشقك هر جنبشى خوش كلور
معشوقك محبتى عاشقه عاشقك معشوقه محبتندن اوكدندر •
زيرا كه عاشق كندو وجودندن اول معشوقه مريد كلدى اما معشوق
عاشق وجوده كلمدين مريده عاشقدى • نتكم شيخ ابو الحسن خرقانى دخى ديمشدر
اورا خاست كه مارا خواست يعنى اول ارادت محبت طرف ربانيدن
قوپدى • اندن صكره بزده ارادت محبتى ظهوره كلدى نتكم سويلنمشدر **بيت**
شمع ازلى فتاده دل پروانه • جان همه عالمى وهم جانانه • از شعله سر زلف
خونين زنجير تو • ديرا كى سوداى دل من ديوانه **ترجمه** ازلى شمعه كوكل
دوشدى اولوب پروانه • يقدى بو جانى جانانى بولنه مردانه • زلفك
سلسله سى اوجى تشور كوكله • اولورا اول سوخته سوداى وهم ديوانه
اكرچه حقيقتده عاشقله معشوق آراسنده يادلق وايكيلك يوقدر
سن بن وبن سن طونلك يقاسى سن وايكى بن بلكه عشق خلعتى **بجهم** انادن
اولوب **مجنونه** اكننه كلدى • وبو فتنه قوپارجى كلاملك بانيسى بو عجمى

حاصل

فاحببت ان اعرف اشارتندن قوپدى • ولكن كمسه نك زهره سى يقدر
كم آغزدن بر دوب سوز سويليه • اما موسى كبى بهادر كرك كه بو ميداندن
آغز آچوب **ان هى الا فتنتك** حمله سنى ديه بيله • اكرچه آنى دخى
لن ترانى ضربيله كوشمال ايتديلر • تا حتى كه ملائكه طورطاغنده
طغلدوب دل اوزتديلر كه **يا ابن النساء الحيض ما للتراب ورب
الارباب** اى حايضه عورت اوغلى طپراق قنده • وذات پاك احدت
قنده ديديلر • واول ساكت اولوب دل ديرتمدى • ولكن حال دليله
ايتدى كه بكا ايدرسز كه **ما للتراب ورب الارباب** يا بخون اكا درسز كه
ما لرب الارباب والتراب • يعنى ذات احديت قنده وطپراق قنده
كه بو كله عشق بازلق ايدرسكوز • بنم باشمه قاقيجه • بن خود طپراقلق
مقامنه راضى اولمشدم • وار اقلق كلمنوك كوشه سنى حكمته صالمشدم
وقناعت بوجاغنده همت اياغن تسليم اتكنه صرمشدم • ودخى نقص
بلمشدم كه پادشاهلر حضرتنه يقين اولمقده اكرچه فوايد چوقدر
اما قتلرى شماره كلمز **بيت** واما السلطان الا البحر عظما وقرب
البحر محذور العواقب • دخى بونلر قوتقردم كه مبادا سرمايه الدن كيده
وآصى دخى الده كرميه • عاقبت بو طپراقلق مرتبه سى دخى صوييرواره
كر واله كرميه **ياليتنى كنت ترابا** ديوب حسرت اودنه دوشوب
فراق آغرسنى اچيميدم • اما نه لوم كه علتسز عنايتندن وكمال
محبتندن بو وار اقلق كلمى بزوم اكمزدن چقردى • واول ساعت

یقینلق خلعتنی که من روحی اضافتندن حاصل اولوردی بزه کیدردی
و اول کرامت که بیدیّ دن وجوده کلمشدر بزه ارزانی قلدی
و اول خلافت تختی که وجعلکم خلائف الارض دن آنده بزی
امیر ایلدی • و محبت تاجنی باشمزه اوردی • و جمله ملائکه جمیع
ایدوب تختمز النده سجود بیوردی • اندن صکره الذین اصطفینا
من عبادنا نداسنی عالم ملکوته اوردی • و اول نسنلر که بزوم مقصود تحصیلمز
اسبابیدر • اکر عذابده جك اولورسم حقه کلمز • اما بزکورونیك
اولنه کله لوم که وحملناهم فی البر والبحر امدی بر عالم ملکدن و
بحر عالم ملکوتدر • نتکم هر قنده بر واردر انك اوزرنده بحر واردر
انجلین هر قنده که ملك واردر • انك اوزرنده ملکوت واردر
یعنی حق تعالی ایدر بنی آدمی ملك ملکوتده برکوتوردوز عنایتمزله
اول معنیه که اکر ملك و اکر ملکوتدر • انك روحی وحیاتی انك
روحی بر توندن اولور • مثلا انك نفسی واردر اوتی کلر و یلدزدر
ویرلرکبی • مثلا بو نفس خمیری مایه سی انوك عقلی نتیجه سندن
الور • ودخی بونی بیلمك کرك که عقلك روحه نسبتی شول حوا نسبتی
کبیدر آدم علیه السلام • نتکم حوا ای انك صول پهلوسندن یرتدیلر
انجلین عقل دخی روحك صول پهلوسندندر الذکر اما بوندن
بر لطیف اشارت واردر • حضرت رسالتدن ع م شاوروهن وخالفوهن
یعنی بیورلر که عورتلرله مشورت ایدك اشلرده • و هرکه الدن بر

انك خلافن اشلك که طوغرو فکر اولدر • زیرا انلر اکری سکلدن
حاصل اولمشدر • و اکر بنك خلافی طوغرو اولور • انجلین عقل دخی
روحك صول پهلوسندن ظهوره کلدی • پس انکله مشورت ایتمك
کرك حق تعالی انك ذاتن و صفاتن بلمکدن • و هر نیه که انك عقلی اکلمسی
یتشور ذاتدن و صفاتدن • حق تعالی اندن منزه هدر • و اول نه دیر سه
انك خلافنجه در • زیرا که عقل انك ذاتنك و صفاتنك کنهنی با کلیه
ادراك ایده مز • انك ذاتنی هم صفاتیله بلمك کرك عرفت ربی بربی
ولولا فضل ربی ما عرفت ربی • و بونده بر لطیفه دخی یوز کوستور
خوجه ع م بیوردی که • اول ما خلق الله القلم • و اول ما خلق الله العقل
و اول ما خلق الله روحی • اوجی دخی روایتده • و هر اوجی دخی بردر
اکثری خلایق بونده سرکردانلردر بونجه اولوردیو • امدی شویله بیلکل کم
اولکم بیوردی اول ما خلق الله القلم اولدر بزوم قلممز دکلدر • بلکه حق تعالی
قلمیدر کندونك عظمتی جلالنه مناسب • امدی اول دکلدر الا روح
پاك محمدیدر صلی الله علیه وسلم • اول وقت که حق تعالی نظر محبت
برله روح محمدیه نظر ایلدی • پس حیا انك اوزرینه غالب اولدی اندن
ایکی پاره اولدی عقل بر شق اولدی • بوندندر که هر قنده که عقل اوله
حیا اولور • و هر قنده که عقل اولمز حیا دخی اولمز الحیاء شعبة من الایمان
سری بودر چونکه حق تعالینك قلمی ایکی شق اولدی • بریسی روح و بریسی
عقل اکرچه ایکی کورینور • اما بر قلمدر که ایکی شقی واردر • اندن صکره قلم

حق تعالینك ید قدرتیله هر نكم دیلدی ملك وملكوتدن بر قلم
واسطه‌سیله یزارلری • پس حق تعالی انی محل قسم ایدوب آند ایجدی
نۤ والقلم وما یسطرون • وبو قدرتی اظهار ایتدوكیچون كندوبه
ثنا قلدیكه • اولیس الذی خلق السموات والارض بقادر علی ان
یخلق مثلهم بلی وهو الخلاق العلیم • انما امره اذا اراد شیئا ان یقول
له كن فیكون • فسبحان الذی بیده ملكوت كل شیء والیه ترجعون
وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین الفصل الثالث اوچنجی
فصل اول مختلف عالملرك ظهورنی بیان قلور • شویلكه بر نیجه‌سی
عالم غیبدن • وبر نیجه‌سی عالم شهادتدندر قال الله تعالی ان فی
خلق السموات والارض واختلاف اللیل والنهار والفلك التی
تجری فی البحر بما ینفع الناس وما انزل الله من السماء والارض
لآیات لقوم یعقلون وقال النبی صلی الله علیه وسلم خلق الله التربة
یوم السبت • وخلق الله الجبال یوم الاحد • وخلق الشجر یوم الاثنین
وخلق المكروه یوم الثلثاء • وخلق النور یوم الاربعاء • وبث فیها
الدواب یوم الخمیس • وخلق آدم بعد العصر من یوم الجمعة فی آخر
ساعة من ساعاته • فیما بین العصر واللیل • عرشدن بلكه عالم
ارواحدن مبدأ ایدن تا عالم اجسامك نهایتنه دكین حق تعالی درلو
درلو عالملر یراتمشدر كه بر برینه بكزمز • مثلا دنیا وآخرت كبی وملك
وملكوت كبی • ودخی هر عالمده بر درلو مخلوق یراتمشدر • روحانیدن

وجسمانیدن • وبونلرك هر بریدن انواع مختلف یراتمشدر • وهر بریده
بر درلو خاصیت قومشدر • اول جمله‌دن بری ملك نوعیدر • انلرك
نیجه درلو ملائكه وجوده كلمشدر • مثلا كروبی بر نوع وحمله عرش
بر نوع • ودخی اولكی قت كوكدن تا یدنجی كوكه دكین هر برینك فرشته‌لری
بر نوعدر كه بر برینه بكزمز • وسفره وبرره كه قرآنده ذكر اولنور
اول دخی بر نوعدر • وكراما كاتبین بر نوع • واول ملائكه كه هوده آوا اولور
یغمورلرو یللر انلرك حكمنده انلر دخی بر نوع • حتی روایتده كلمشدر هر
قطره كه كوكدن اینر اشكار ملك موكلدر انلر دخی بر نوعدر • وبر نوع
دخی انلردركه یریوزنده كوندزلری خلقی صقلرلر • وبر نوع دخی كیجه صقلرلر
وانلركه ذكر خلقه سنده حاضر اولورلر انلر دخی بر نوعدر • وانلركه آنا
قرننده رحمه موكلدر انلر دخی بر نوع • دخی انلركه آدمك باطننده كوكلنه
نسنه القا ایدرلر • وبر نوع دخی انلركه شیطانی بنی آدمدن دفع ایدرلر
وبر نوع دخی انلركه اوغلنجقلری صقلر • ونكیر منكر بر نوع • وانلركه عذاب
ایدرلر بر نوع • وانلركه حالات ترغیب ومژده بشارت قلورلر بر نوع
حیات ملائكی بر نوع • وموت ملائكی بر نوعدر • وانلركه بر الثنه اولور
بر نوعدر • واول ملك كه اوكوز بالق ودنیا انوك اوزرنده در اول دخی
بر نوعدر • والحاصل نیجه درلو ملائكه واردر یرده وكوكده كه حددن
وحصردن الله بلور • پس ایمدی حق كم بو درلو درلو عالملردن بری كه عالم
ملكدر اوشته اشتدك كه بو نیجه انواع ملائكه بو بر عالمدن حاصل اولدی

هر بریسنك بر صفتی و بر خاصیتی واردر • امدی تلان عالملردن
بریندکلو انواع مخلوقات حاصل اولمش اوله • بو کا کوره قیاس الانسان
وحیوانلر کرك بر ده اولسون کرك بحرده • دخی انواع جنیدن وشیاطیندن
وابلیسلر ومرده وغیلان ونسناس واهل جابلقا وجابلسا و
یاجوج وماجوج کبی • ودخی انواع خلق که قصص انبیاده ذکر اولنور
بزانی تحقیق بلمزز • ودخی انواع حورلردن وغلمانلردن وولدانلردن
وانواع نباتات وجمادات ومعادن ولطیف وکثیف اجسامدن
ومفرد ومرکب وعناصر وانواع نور وظلمت وجواهر واعراض والوان
وطبایع وخواص وصفات ونتایج واشکال وصور وهیئات و
معانی واسرار وحقایق ولطایف وحواس ظاهره که • سمع وبصر
وشم وذوق ولمس کبی • وحواس باطنه عقل وقلب وسر وروح
وخفی کبی ودخی قوای انسانی کبی که • قوت متخیله • ومتوهمه ومتفکره
وحافظه ومدبره • وحس مشترك • واولکه عالم علویاتدر مثلا
کوکلر وعرش • وکرسی • ولوح • وقلم • وبروج • وافلاك • وکواکب • وسیارات
وثوابت • ونوازل • وبیت المعمور • وسدرة المنتهی • وقاب قوسین
ولا مکان • ودخی انواع موجودات • واصناف مخلوقات که انلرك شرحی
ممکن دکلدر • انلرك حقیقتنی حقدن اوزکه کسنه بلمز وما یعلم جنود ربك
الا هو اما جمله عالملرك عددی بعض روایتده اون سکز بیك عالم
کلمشدر • وبر روایتده یتمش بیك عالم کلمشدر • وبر روایتده اوچیوز

التمش بیك عالم کلمشدر • ولیکن مجموعیسی بو ایکی عالمه احند ومندرج
درلر که خلق وامر درلر • ودخی ملك وملکوت اطلاق ادرلر نتکیم بیوردی
الا له الخلق والامر وبونلری ایجاد اتمکدن کندویه ثنا قلدی فتبارك
الله احسن الخالقین اما شمدی ذکر و عالم ملك وملکوتك مراتبنی
شرح ایده لوم بعون الله تعالی • امدی شویله بلکل که اول عالم ملکوت
واول ایکی قسمدر • بری ارواح وبری نفوس • امدی ارواحك اول مراتبی
ارواح انسانیدر • وارواح انسانیدن صکره ارواح جن مراتبیدر •
واندن صکره ارواح شیاطین مراتبیدر • واندن صکره ارواح حیوانات
مراتبیدر • واندن نفوس نامیه مراتبی که نباتات تعلق دوتر • واندن صکره
معادنك خواصی وطبایعی مراتبیدر • پس اندن نفوسه کلدك • امدی
صکره شویله بل که نفوسك اول مراتبی عقل کل اولمشدر • و مراتب عقولدن
افلاك وبروج مراتبیدر • واندن صکره کواکب سیاره وثوابت نفوسنك
مراتبیدر • واندن صکره مرکز لر مراتبیدر • شویلکه اودك مرکزی اثیردر
ویلك مرکزی هوا • وصونك محیط • وطپراغك یردر • واندن صکره مرکبات
نفوسنك مراتبیدر • امدی بو قدر اختصار وجه برله قلم کلدی ملکوتیات
مراتبندن هم کفایت ایدر • امدی بو جمله مذکورات کشف اولنور شول
سالکلره که صاحب بصیرت اوله • نتکیم بیوردر سنریهم آیاتنا فی الآفاق
وفی انفسهم وبو مراتب که شرح اولندی • امدی اهل حکمتك بونده
مذهبلری مختلف در • شویلکه هر برنك نظری حسابنجه بر مذهبی

واردر نتكم دیمشلردر بیت نظاره كنان روی خوب چون در نگرد
از كنار رها • در روی خویش نظر ببیند • زینت تفاوت نشانها ترجمه
اهل دلركم نور آباده قلورلر اعتكاف • هر طرفدن بینی كوزلر جمع اولورن صاف
كندولرین یوزلرین یوزلركه كورر لر عیان • پس نشان كرده اكچون دفع اولور اختلاف
اما عوالم ملك مراتبن دخی بلمك استرسك كوكلك حاضر طوت كه بیان
بیان ایده لوم • روایتده كلمشدركه • لما اراد الله ان یخلق هذا العالم
خلق جوهرا ونظر الیه بنظر الهیبة فاذاب فصار نصفین من هیبة
الرحمن نصفه ماء ونصفه نارا فاجری النار علی الماء فصعد منه
دخان فخلق من ذلك الدخان السموات وخلق من زبده الارض
یعنی بویوردی حق تعالی چون دلدیكم بو عالمی یراده • پس بر جوهر یراتدی
دخی اكا بر كره نظر ایلدی هیبت نظریله • شول كم اول هیبتدن جوهر
ایكی پاره اولدی • بر پاره سی صو اولدی بر پاره سی اود اولدی • اندنصكره
اودی صو اوزره حواله ایلدی صودن بخار ظاهر اولدی • اول بخاردن
كوكلری یراتدی و كوپكندن یرلری یراتدی • پس یرلر و كوكلر بو جوهردن
بو ترتیبله ظهوره كلدی • واول نسنه كه بو یوزنده خلق اولدی انك
مراتبنی بیان ایده لوم • اول طریق اوزره كه خواجه علیه السلام بویوردی
امدی حق تعالی یرلری شنبه كون یراتدی • واول كونك اولی در
زیرا كه كون زماندن حاصل اولور • و زمان دخی كردش افلاكدن حاصل
اولور • چونكه حق تعالی كوكلری یراتدی • درحال دونمكه باشلدی

واول حالده كون ظاهر اولدی آدینی شنبه قودیلر واكینجی كون یكشنبه در
اول كون طاغلری یراتدی • ودوشنبه كون نباتاتی خلق ایتدی •
وسه‌شنبه كون رنج وبلا و زحمتلری یراتدی • وچهارشنبه كون
نوری یراتدی • وپنجشنبه كون حیواناتی ایجاد ایتدی انواعیله
وآدینه كون آدمی یراتدی آخر ساعتده علیه الصلوة والسلام •
امدی بو مراتبه ظاهردن نص و دلیل اشتدك • اما باطندن دخی
اشتكل • عزیز من شویله بلكلكم اول نسنه كه خواجنوك علیه السلام
روحی پرتوندن سیر ایلیوب ارواحك ملكوتیاتنه ایرشدی • اندن
سفر قلدی تا موجوداتك اخری كه عناصر مفرده ملكوتیاتدر اكا
ارشدی • اول نسنه كه نفوسك ملكوتیاتنه كلدی قلوب یتشدی
اولدخی هم خواجنوك علیه السلام روحی نورینك پرتوندن ایدی كه
اكا عقل دیدك • تا آخر عناصر ملكوتنده تمام اولدی • شول پركار
مثالنده كه دایره نك چوره سین دروازه ایده • وقتاكه آخر یتشه
اكسی بر اولور • نتكه دایره نك اولی بر نقطه در • وقتی كه پركارلرانی
چكسك دایره وجوده كلور • و دایره نك نهایتی همان كه اول نقطه در
كه دایره اندن وجوده كلدی • امدی اول ایكنك برسی دخی وحدتدن و
بری عقلدن تو مشدی • پس سیر ایلیوب ارواح و نفوس ملكوتندن
كذر قلدیلر • تا آخر مراتبه دكن كه اول عناصرك ملكوتیدر • اكا
واریجق بربریله بلشوب اولشیدیلر • وهر حجم كه اول ایكی لطیفك

صافی سی ایدی خرج اولمشدی • شول طرتو اوذره که ذکر اولدی والی
تعبیه که قطاره کبی قالمشدی • پس اندن حق جوهر یراتدی نتکم بیورر
خلق جوهرًا فنظر الیه فاذابه اول جوهره نظر هیبتیله نظر ایلدی
پس ایکی پاره اولدی یاروسی اود یاروسی صو اولدی • اندن اودی
صویه حواله ایلدی تا که صودن دوتون ظاهر اولدی • واول
دوتون یوکسکه قصد ایلدی • اود دخی بلسنجه یوزدوبری علوه
غایت لطافتندن و تیزلکندن • اما صو یرده قلدی غایت کثافتندن
وطبیعتی سنکلوکندن • و بر دخی لطیفه روح محمدی پرتوندن
اشتکل که حق تعالی چونکه اول جوهری کندو نظریله منظور ایلدی
پس اول جزکه روح محمدی پرتوندن قوپمشدی • اول جزکه عقلدن
ممتاز اولوب ایرلدی • و شوق یوکا غالب اولمشدی اول نظردن
اکلین قصد قلدی علوه جهه • واول جزکه عقل فرده دن بو
ایکی باش اولوب بونده کروقلدی • و روح محمدینک درلو درلو
صفاتی واردر • نتکم انک شرحی ذکر اولنمیدر • واول صفتدن
بریسی محبت صفتی ایدی • و بر صفتی نور ایدی • امدی بو محبت
براوددر یانه جی • و نور بر سته در سکون دروجی
پس اول لطیفه که روح محمدیدن قوپدی • ارواح مراتبنه عروج
کچدی اول محبتدن ایدی • واول جزکه عقلدن قوپمشدی نفوس
مراتبنه کدر قلدی اول نوردن ایدی • لاجرم اصحاب عقل اهل انوار

واهل محبت ارباب اسرار اولدی • امدی محبتله عقل آراسنده
دایم مخالفتدر هرکز بر بریله دریلمز • هر منزلده که محبت رختن
شوشه عقل اول آرادن کوچر • و هر قنده که عقل یورت طوتسه
محبت اول یورتدن رختن دوشورر • نتکم دیمشلردر بیت
عشق آمد و عقل کرد غارت • ای دل تو بجان برین بشارت • ترك وعجم است
عشق دانی • کرکرد عجیب نیست غارت نثر چونکه محبت صفتی روح
ملکوت مراتبنه سفر قلدی • کندو مقامندن غربته دوشدی بو نجه
حجب اراسنده قلدی • محبوبندن اراق دوشوب فراقه مبتلا
اولدی • هیچ بر نسنیله انس دوتوب قرار ایتمدی • ناکاه عناصر
ملکوتنده سیر ایدرك اوغربو کلدی اول لطیفه که عقل عالمندن
ایدی • اندن بلشلك توقشی کلدی • زیرا که ایکیسی هم شهری ایدی
بر ولایتدن کتمشلردی • اکرچه محبت سلطاندر اما بو اشنالق
حکمیله که حب الوطن من الایمان شوقی انك نهادنه دوشوب حرکت
ایلدی پس فریاد ایلدیکه بازجوی مولیان آید همی بوی یار مهربان
آید همی کندو محبوبی اشتیاقندن الّتی اول لطیفه عقلك که انك
محبوب ذاتیسی دکلدی بو بیننه حمایل قلدی • و بو رباعی ورد ایدوب
تکرار ایدردی رباعی بریار لبت لعل نکین می بوسم • دائم چو بکام
نیست این می بوسم • دستم چو بدست بوی وصلت نرسید • می کویم حد صفت
زمین می بوسم ترجمه بولمدق عشقك اودینه مرهم ندن اول • بنه تریاق

یرینه ایچلوم شمدن لوم • یر اوپوب دایم ایاقدن یره جن سید یشوره •
دکلوز چونکه الله اونکه محرم ندر کوم نثر ولیکن چونکه بو مقامده
محبوب حقیقی نظرندن صفا و شوق انك جانبنه قوبدی • پس اول
اول محبوب مجازی که عقل ایدی • در حال انی بو ییندن کوتردی و یوزن
چوردی • والحاصل بو ایکیلك صفتی بر لکدن صکره ظاهر اولدی
لاجرم جوهر ایکی پاره اولمق معنسی همان بوندن عبارتدر چونکه جوهر
ایکی شق اولدی بری عقل و بری محبت ایدی • اول که عقل ایدی طبیعت مستغنیلغندن
تورقدی و تورقودن اوپوب صو اولدی • و اول که محبتدی محبوب
نظرندن شوق اکا غالب اولوب اشتیاق غلبه قیلدی • اول کرلوددن
ارآسنده ضدیت و مخالفت واردر • شول که ایکیسی بر یره برکز ایکنجی
عقله قرار طوتوب اکلمدی • انوك ترکنی اوروب کندو محبوبنه و حقیقی
دوستنه توجه ایلدی • پس اول توجهه قصد ایلدی • بو کوکلری بیلدی
و دخی هرکم عالم علویده واردر اندن بردلدی • و اول جزکه الجمده قلدی
یرلرو دکزلرو طغلرو بوکا بکزر نکه وار ایسه عالم سفلیده اندن دوزلدی
شول ترتیب اوزره که ذکر اولندی و اول لطیفه که محبت محمدی صفتندن
تو پشدی اول انی ارواح ملکوت دایره سنده طواف اتدردلر • و اندن صکره
ملك و ملکوت صورتنه سیر اتدردیلر که هیچ بر ذره کندو خالقی محبتندن
استعداد کوره خالی اولمیه • و بحال دلیله حضرت عزت حمد و ثنا ایله
نکته بیوردر وان من شیء الا یسبح بحمده بیت کر عرض دهند عاشقانت

هر ذره که هست در شمار آید • طاووس و مگس بیك محل باشد • چون
بازم نود و شکار آید نثر ای ملایکه سبحانك لا فنی اور سکوز و کندو کوزی
وارلو مقامنده طوتمکوز که ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك اول کحمد
و ثنا نسنه در که بز عالی حضرتمه تسبیح و تقدیس اتمز نکته بیوردر سبح
لله ما فی السموات وما فی الارض و هم دخی بز حضرتمه اندن عزیزدر
هر کشی بز حمد و ثنا ایتکه طاقتی ایرشه • پس هر تسبیح و تقدیس که
یرلرو کوکلر اهلندن کورسن و هر ذره که مشاهده قلورسن بو جمله سی
بن کندو حضرتمی ثنا اتدوکم بر توندندر سبحان ربك رب العزة عما یصفون
اما بو دکلو واردر چونکه روح محمدی کندو ذاتنه آیینه قلدی • پس آینه نك
نوری عکس اوردی ذرات کایناته • بوندن اوتری جمیعی مسبحلر و معبدلر
اولدیلر شول یه ضیا اندرکه اول تسبیح و ثنا اتمك کندولرك عبودیتی
خاصیتندندر • بلمدلرکه بو جمله اول ثنانك منشاندندر چونکه بو
خلاصه موجودات ایردی که حضرت رسالتدر علیه الصلوة والسلام
انك اول طبیعتی نقطه سی که کاینات شجره سنك تخمی اولمشدی • پرکار
صفت ملك و ملکوت دورآن ایلدی • اندن ثمره اولوب مخلوقات اغا جنك
بداغی او جندنه ظاهر اولدیکه قاب قوسین اندن عبارتدر بلکه دخی او ادنی
تصرفیله انك اول حقیقت کوه دخی کوزن آچیدیلر • همان ندم خطاب عزت
اردیکه ای محمد تلان موجودات کبی سندخی کاناتا قلکه اثن علی سن خواجه
علیه السلام یقین کوردیکه بو جمله کاینات اول حضرته ثنا اتدوکی

جمله عاريتدر زيرا حقيقتده ثنا كندونكدر انك غيرنده خود
عاريتدر صاحبنه رد اولنور بو قضيه حكمنجه ان الله يأمركم ان تؤدوا
الامانات الى اهلها پس اول امانتى رد ايدوب ايتديكم ذات
قديمى غير ثنا ايتمك بر دلبرله كم اول حدوث صفتيله كنك لااولا
نيجه ممكن اوله انلر ايتدى بوردى لا احصى ثناء عليك كروسنك
ذاتكه ثنا ايلمك هم كروصفاتكه ميسر اولوركه انت كما اثنيت على
نفسك بو مقامده ملائكه شول اطفال كبى اولديكم آدمك عم مكتبنده
علم اوكرنورلر نتكم بيوردى يا آدم انبئهم باسمائهم يعنى انلره كندو
آدلرين اوكرت كه انلر آدلرين دخى بلمزلر كرندى بو قتده قلدى آدم
انلرك معلمى دخى جميع اولاديله حضرت رسالت عم تاسنك علمى دخى
حشر اولور آدم ومن دونه تحت لوائى يوم القيمة ولا فخر بيدى لواء
الحمد ولا فخر پس بوندن معلوم اولدى مخلوقاتك تخمى محمد در عم
وهم ثمرى اول اولدى وحقيقتده بو جميع موجوداتك شجرهسى
كروجود محمد در بيت چون هر چه هست در همه عالم همه هستم
ماننده درد و عالم ازان آن بريد نيست نثر اى احديت شمعنه پروانه
واى حقيقت بحرينك دردانهسى نه عجب هماسين كه ايكى جهان سندن طلو
وهنوز سن قندك ققوب نواكلمز اوجوب ارلمدك مقام اصلده
مقيم سين امدى چونكم موجوداتك شجرهسى خواجه عم اولدى
پس انك كوكى عالم ملكوتيات اولدى واوزدكى عالم جسمانيت اولدى

وبو دالى انبيا اولدى عليهم الصلوة والسلام وپرقلرى ملائكه
اولدى اما يمشى حقيقتى بيان ايلمك ممكن دكلدر عبارت كلمز
وبواكى دللو قلم برله اول اكى يوزلو كاغذه ديمك اولمز زيرا بونلر
نا محرمدر بيت قصه نامى نوشت خامه قلم انجا رسيد وسر بشكست
پس نتكه شجره ثمرده تعبيه اولنمشدر تا هيچ ذره ثمردن بتمدكجه
شجره وجودندن اثر اولميه ودخى هيچ ذره بو قدركه شجره
ثمر وجودندن خالى اولا امدى اصل تخم خود احديت نوريدر بو
لاجرم هيچ ذره بو شجرهده ثمردن تهيدركه انده احديت نورى بونيدن
اولميه نتكم بيوردى ونحن اقرب اليه من حبل الوريد ودخى ايدر
وهو معكم اينما كنتم سرى بونده معلوم اولور الله نور السموات والارض
خاصيتى بونده ظاهر اولور امدى شويله بلكل كه هر نسنهكه حق تعالى
عالم معانيده ايجاد ايتمشدر عالم صورتده دخى بر صورت اظهار ايتمشدر
پس بويله اولنجق جميع ملكوت معانيسنك صورتى شخص محمدى اولدى
عليه الصلوة والسلام ونور احديت بو نيتك صورتى كلمه لا اله الا الله
كلدى لاجرم انبيا كلدوكنك سرى بو يمشكه بو توحيد تخمنى اككلريدر
اكلدى الدنيا مزرعة الآخرة خواجه عم بوندن اوتورى بيوردى كه امرت ان اقاتل
الناس حتى يقولوا لا اله الا الله وصلى الله على محمد وآله اجمعين
الفصل الرابع بو فصل انسانك بدن خلق اولندوغى بياننده در انى خالق بشرا من طين
وقال النبى عم خمرت طينة آدم اربعين صباحا عزيز من اجلكم حق تعالى

ايدى

چونکه انسانك قالبی بو درت عناصردن ترکیب اولدی • پس بونلری بو
عنصرلغی و مفردلكی صفتنده قومدی • بلکه نیجه درکات کوزدی امدی
ایله بلکلکه اول مرکبلك درکه سیدی • زیرا که عنصر مفرد مادامکه مفردلکی
مقامنده در اول عالم ارواحه یقین ترقدر • شول طریق اوزره که کچمشدی
وقتا که مرکبلكی مقامنه ارشمش اولا • پس مفردلكی مقامندن کچمش اولور
لاجرم بر درکه اراق دوشمش اولور • و چونکه نباتلق مقامنه ارشه پس
مرکبلك و جمادلق مقامندن کچمش اولور • لاجرم بر درکه دخی عالم ارواحدن
اراق دوشر • و چونکه نباتلق مقامندن حیوانیته ارشه • بر درکه دخی
اشغه کچمش اولور • و چونکه حیوانیت مقامندن انسانیت مرتبه سنه
ارشه بر درکه دخی اراق دوشر • پس شخص انسانی قالبندن اراغرق درکه
اولمامش اولدی نسبت ایدجك عالم ارواحه • لاجرم اسفل سافلین
اندن عبارتدر • امدی بو سوز عناصرده درکه تغیر احوال ایله بو درکات
ینتشدی ارواحدن اراق دوشمکله • وقتا که عناصره نظر اتسك درکات
حاصل اولور • اما اکر نظر ملکوت جمالنه ایدجك اولورسك که بو
مراتبدن کچدی آخر مرتبه انسانیته ارشدی بو معنیه درجات اولور
درکات اولمز • زیرا که هر مقامده ارواحه یقین تر اولور اوکده کیدن
اما بزوم سوزومز عناصرك صورتنده درکه • ملك عالمیدر ملکوت
دکل • پس امدی بو اعتبار ایله کردك و بو تقریرات که بیان ایلدك • قالب
انسانی جمیع مخلوقاتدن اشغه اولدی مرتبه ده • لاجرم اسفل سافلین

حقیقتده اول اولدی ودخی ثم رددناه اسفل سافلین دیدوکی
روحك بدنه تعلق اولدوغندن اوتریدر • پس معلوم اولدی که
اعلای علیین روح انسانی اولدی • و اسفل سافلین قالب انسانی کلدی
بیت جهان را بلندی پستی توبی • ندانم چی هرچه هستی توبی • و شیخ
مجد الدین بغدادی رضی الله عنه بیوردر که سبحان من جمع بین اقرب
الاقربین و ابعد الابعدین بقدرته امدی حکمت نیدی که قالب انسانی
اسفل سافلیندن اولا • و روح اعلای علییندن اولا • پس حکمت
بودی که چونکه انسان امانتی یوکنی چکسه کرکدی • پس اکا اکی عالمك
قوتی کمالده کرك • شویله که اکی عالمده اندن قوتلو هیچ نسنه اولمیه
تا که اول یوکی کوترمکه قادر اوله • امدی اول قوت صفاتیدن بولندن
کرکدر • صورتی بولندن دکل • یعنی صفتکه قادر اوله صورتکه اولمیه
لاجرم اول قوت که روح انسانینك واردر چونکه اعلای علییندر
انجلین قوت هیچ بر کسنك یوقدر عالم ارواحده • مثلا ارواح
ملك کبی و ارواح شیاطین کبی • دخی بونلردن غیری که وارسه بولر
انسانیه قوتده هیچ مقابل اولمز • اندن صکره نفس انسانینك قوتی
یوقدر • مثلا نفوس بهایم و نفوس سباع و فلان جانورلر کبی
که هیچ برینك قوت نفسیه سی مقابل اولمز • کذلك امدی اول چهار
عنصر که انسانك قالبی اندن دوزلدی • اول ارواحك بقیه سندن
ایدیکه اکا قطاره دررز • نتکم انك شرحی فصل اولده قد قدمناه

کچدی • پس اول طریقله هر صفت که ارواحده وار ایدی • دونلماقده
دوك اندن برچاشنی تقیه قطارده واردی • نته که عوالم مختلف
فصللرندن کچدی • پس اول لطیفه نك سریانی بو درلو درلو موجوداته
شویله ایدی هیچ بر ذره قلمدی که عالم ارواحدن و انك صفاتندن
برچاشنی انده یوغیدی • بو تخلیقن عناصر اربعه ده دخی اگرچه مو
جوداتك غایتی ایراق دوشمشدن ایدی عالم ارواحه • لیکن انده
عالم ارواح صفتنك انواعندن برچاشنی تعبیه اولنمشدی • واگرچه
آدمك بالچغین یوغرمقده جمیع صفات شیطانی و سبعی و بهیمی
ونباتی وجمادی حاصل ایدی • اما چونکه اول تخمیری کندویه
اضافت قلدی **بیدی** دیدی یعنی ایکی الوم ایله یوغردم که بری صفات
جمالیدی و بری صفت جلالیدی • پس بو صفات ذمیمه نك هر بری
صفات الوهیت صفاتندن برصفتك گوهرینه صدف اولدی بو
اضافت برله • نته که گونش نظر تصرفیله اول قاتی طاش لعل گوهره
صدف اولور • و یاقوت و زبرجد و عقیق اولور اول نظردن پس
گورامدی که بو تخمیری کندویه اضافت ایدوب کندی آدمك بالچغی انك
کبی گوهره صدف اوله • نته که سوزده **خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا**
وبر روایتده اربعین عاما گلمشدر • پس امدی بو شرف آدمه
روح نفخ اولمزدن اوکدن ایدی • قالبوك سعاداتی ایدی که بر آیه
خلیفه اولسه گرکدی • شویلکه فرق بیل کندو کمال قدرتیله اش

اشلدی • اول بلوردیکه انده نه خزاین گرکلشدر • گورمزمسین که
صورت پادشاهلری دلسه لرکه برعمارت بنیاد ایده لر خدمتکار
لره امر ایدرلر طاش و طپراق بلچق ایدوب اش اشلرلر • کندولر عاجز
ایدرلرکه الترن بالچغه اوره لر • وقتاکه اش اکا ارسه که پادشاه
انده گنج وخزینه قوسه گرك • پس جمله خدمتکارلری امر ایدوب
گیدررلر • اندن کندو النی بالچغه اورر اول یری اندن قاورر گنج
صغاجق دگلور راست قاور • واول گنجی انده برکدر • اندن صکره انك
اوزرینه برطلسم دوزرتاکه اغیار نظرندن محفوظ اوله • شویلکه هیچ
کمسه اکا مطلع اولمیه • پس بو تخلیقن حق تعالی دخی چونکه انواع
موجوداتی پردهء دنیا واخرتدن وجنت وجهنمدن • پس انواع درلو
وسایطی هر مقامده هر برن براش اوزرینه قودی • چونکه نوبت آدمی
برمعیه ارشدی پس ایتدی **انی خالق بشرا من طین** اندن ملایکه یه شبهه
عارض اولوب • ایتدیلر الهی بو یرلره بو گوکلر سنك خلقك دکلمیدر
وسن دوزمدکمی دیدیلر • پس حق تعالی ایتدی بونده براختصاص واردر
انلرده یوقدر • زیرا انلری کن اشارتیله خلق ایتدوم که **انما قولنا لشیء**
اذا اردناه ان نقول له کن فیکون انده مجرد قولدر ارتق نسنه یوغیدی
اما بونده قولی فعله ضم ایدوم که **بیدی** دیو بونی کندو کمال قدرتمله
بی واسطه خلق ایتدم • زیرا که معرفت گنجنی بونده تعبیه اتسم گرك
پس جبرائیله بیوردیکه وار یر یوزندن برآوج طپراق گتوردوبا گتور

پس جبرائیل واردی دلدی که بر اوج طبرق کتوره • طبرق ایتدی
ای جبرائیل بنی نیدرسین • جبرائیل ایتدی سنی حضرته التورم که
سندن بر خلیفه دوزه که بیت الاسرار اوله اندن طبرق ایتدی
بعزة ذو الجلاله بنی التمه که بنم قربنه طاقتم یوقدر • بن انک
خرمنه لایق دکلم • بو آراقلغی اندن اوترو اختیار قلدم که انوک
قهر الوهیتی ضربندن خلاص بولم که یقینلغله قورقوسی شواردر
المخلصون علی خطر عظیم نزدیکانرا بیش بود حیرانی • که ایشان دانند
سیاست سلطانی • جبرئیل عم چونکه اندن اشتدی • کرو حضرته رجوع
ایدوب ایتدی خداوندا سن اعلم سین که طبرق الدویرمز • پس
میکائیله امر ایتدیکه سن وار • اول دخی واردی اکا دخی بو رسمیله اند
ویردی اول دخی کرو دوندی • اندن اسرافیله بیوردی که سن وار اول دخی
واردی اکا اندو ویردی اول دخی دوندی • اندن حق تعالی عزرائیله بیوردی
وار غیل اکر راضی اولمزسه کوجیله کتوردی • پس عزرائیل کلدی
اکا دخی اندو ویردی کوردیکه مطیع اولمز • ضرب دست جمیع یر یوزندن
بر آوج طبرق کوتردی • روایتده شویله در که یر یوزندن قرق ارش
طبرق کوترمشدی • الکی اول طبرغی مکه و طایف اراسنده واردی
نعمانده ذکردی • اول شرف که طبرق حاصل ایتدی • اولدی که بو بخه
الحی بر له حضرته اوقردی • و اول ناز ایدوب ایدر دیکه بنم بو حدنی شدی
فراغم وار بیت حدیث من ز مفاعیل و فاعلات بود • من از کجا سخن

سر مملکت ز کجا آری • قاعده بویله در هر کسه که عشقه منکر اولسه
وقتی که عاشق اولسه عاقبت عشق غلبه ایدوب رسوا ایسه کرک بیت
هر که بر عاشقی کند انکار • روز در عاشقی شود ناچار • جمله ملائکه
بو حالده تعجب برماغنی تحیر دیشیله اصردیلر • پس ایتدیلر بو
نه سیر در که خاک ذلیلی حضرت بودکلو اعزاز ایله کندویه الدی •
بو که کمال منزلتده و خورلقده در • نه رسمه حق تعالی حضرتنه نان
و تعزز ایدر • بو قاموسیله حضرت عزت کمال استغناسیله غیرت
ایدوب انی ترک ایتمدی • انوک برینه بر دخی نسنه انده مدی و بو سری
انوکله کندو اراسنده قودی غیری نسنه ده قومدی • پس حق تعالی
کمال حکمتیله انلرک سرزنشنه قلدی که انی اعلم ما لا تعلمون سیز نه
بلورسز که بو بر اوج طبراغله اولدن ابده دکین اشلیسرم بیت
عشقیست که از ازل مرا در سر بود • کاریست که تا ابد مرا در پیش است
سز معذورسز که عشقله سزک سر کاردکز وحدوکز نیقدر • و منا
اولمامشدر • سیز اول خشک زاهدلرسز که خطار قدن صومعه سنده
کوشه نشین اولوب معتکف اولمشسز • اول خرابات عشق دوزدلرنک
شیوه لرندن نه خبر کوز وار • زیرا سلامت اهلنوک نه ذوقی اولسون
اهل ملالت حلاوتندن بیت درد دل خسته دردمندان دانند
نه خوش نشینان نیرخندان دانند • از سر قلندری تو کس محرومی
سر نیست درین شیوه که رندان دانند ترجمه خسته کو کالدر دردنی هم نیه درد

سبتکز

اهلی بلا ٭ دردك سحرده بلبلك هم‌سنه درد اهلی بلا ٭ اهل محبت
سزنك سرینه جبرئیل ارمدی ٭ زیرا حرارت اهلی خانناکه اهل برد بله
نثر برقاج کون صبر ایلکوز تاکه بو برآوج طپراغك ایچنده کندو
کمال قدرتمی کوسترم ٭ انك خلقیتی زنکن آیینه‌سی یوزندن سلم
تاکه سیز بو آیینه‌ده درلودرلو نقشلر کوره‌سز ٭ اول نقش اول اولاکه
جمیعکز اکا سجده ایده‌سز ٭ پس محبت یغوردن حق تعالی آدمك
طپراغی اوزرینه یغدردی بلچق ایلدی ٭ قدرت الیله بوکلدن دل
ایلدی و دل ایچنده شور وفتنه‌لر حاصل ایلدی بیت ازشبنم عشق
خاك آدم کل شده ٭ صد فتنه وشور در جهان حاصل شده ٭ سر نشتر
عشق بررك روح زده ٭ یك قطره فرو چکیده و نامش دل شده ترجمه طپراغی
آدمك بو عشق شبنمله چون اولدی طین ٭ ظاهر اولدی فتنه‌لر کلدی حق ده
بعض کبر و کین ٭ خار طمرینك اوجنه اوردی چو عشقك نشتری ٭
قطره خون که طملدی قلب اکر دیدلر همین نثر جمله ملایکه کوردی و
روحانیدن بو حالده تعجب ایدوب بقرلردی که ٭ حضرت عزت کندو
کمال قدرتیله آدمك بالچغنه قرق کون قرق کیجه تصرف ایلدی
شول بردقجی کبی که دلسه بر پاره بالچقدن بربرد دوزه ٭ آنی الذی
اله کچوروب یوغرر ٭ آدمی دخی انجلین تخمیر ایلدی خلق الانسان
من صلصال کالفخار وهرذره سنده اول بالچغك دلی تعبیه
ایدردی ٭ وآنی عنایتی نظریله تربیت ایدردی ٭ و حکمت ازلی انده درج

ایلردی ٭ ودخی ملایکه‌یه ایدردیکه سیز دله نظر ایدك کله نظر ایله
بیت کم من نظری بسنکی بر کارم ٭ ازسنك دل سوخته بیرون آرم ٭
بعض روایتده شویله درکه قرق بیل مکه وطایف اراسنده آدمك
بالچغنی کمال حکمتیله بی واسطه تربیت ایلردی ٭ وانك ایچنده
طشنده کندو صفتلرندن مناسبنی هر بر محلده قوردی نتکیم
بونك هر بر صفتی ٭ انك هر بر صفتنك مظهری اولدی ٭ امدی
اولکه مشهوردرکه بیك بر آیینه دوزردی ٭ بیك بر صفته مناسب
انوکچون درکه صاحب جمالك اکرچه التونی کمشی چوغ اولور اما
فتنه‌ده کوزکودن رغبتلو اولمز ٭ زیرا که کندو یی انده مشاهده
قلور ٭ اکر التوندن کندوده خلل ظاهر اولسه هر کز صاحب جمال
انوك عمارتنه مشغول اولمز ٭ ولیکن اکر برازجق غبار آیینه یوزنده
ظاهر اولسه ٭ درحال کرمی کیله وتمام حرمتله اول غباری
کوزکو یوزندن کیتره ٭ اکر بیك بویله التوندن وکمشدن حلیسی یعنی
بزکی اولسه انی یا بوینده یا قولاغنده طوتر ٭ اما اکر بر کوزکو
یوزین بو جمله‌دن دوندروب یوزین آیینه یوزینه قلور بیت ما فتنه
بر تریم وتو فتنه بر آیینه ٭ ما از نکار در تو ترا انکه آیینه ٭ تا آیینه جمال
تو دید و تو حسن خویش ٭ تو عاشق خود دی ز تو عاشق تر آیینه ترجمه بزی
مفتون ایدرخ بیك سنی کوزکو ایدر مجذوب ٭ سکا بز طالبز لیکن او
کوزکو در سکا مطلوب ٭ طوتالی کوزکو یوزینه قول اتدی اودینده زور

سن اولمشسن اکا راغب ولی سنسن اکا مرغوب • نثر هر آیینه کم آدمك
نهادندن قوردیلر • اول جمال کوسترجی کوزکوده بر جمال کورجی کوز
دخی قوردیلر • تا که بیلك بر آیینه دریچه سندن نظر اتسه آنی بیلك
کوزله کوره بیت درمن نکری همه تن دل کردد • در تو نکرم همه دلم دیده شود
بونده عشق معکوس اولور • یعنی عاشق معشوق اولوب بو کز آندن بو
عاشق اولوب بیلك بر کوکل ایله الله الله یا بتسور • اول نیدی که اول تجرد
بوینی ویرمزدك حضرتنه شمدی نه اولدی که اذن آیرلمزسنین • بلی اول
وقت اذن او ترو تجرد دم که بکون اکا ارشمیم دردم • شمدیکم باشدن
آیغه دکین کوکل اولدوم سنسز اولمزم • اکر اول بر کوکل ایله سنی سوددمسه
انك غرامتی کون اوش سنی بیك بر کوکل ایله سوردم • بو رسمه قوت
بیل آدمك قالبی مکه و طایف اراسنده یتوردی • و هر لحظه
غیبك کزلو خراینندن بر کوهر لطیف و بر جوهر شریف آدمك نهادنه
تعبیه ایدردی • نه کزلو غیب خراینده نفیس نسنه لر کم واریدی
جمله سنی انك قالبنده دفن ایدرلردی • چونکه نوبت کوکله ایرشدی
پس انوك بلجغنی بهشتدن الدیلر • و حیات صوینی بره بوغدیلر و
اوجیوز التمش کون کونشله اول بلجغه پرورش ویردلردی تا شول کا
دکین کم نظره لایق اولدی بیت یك نظر از دوست صد هزار سعادت
منتظرم تاکه وقت آن نظر آید • چونکه قالبك حالی بو کماله ارشدی
پس بر کوهر واریدی غیب خراینده کزلو • شویلکم ملکوت خزینه لرندن

محفوظ ادی • انك خزینه داری حق جل و علا اولمشدی • بن ایتدی
اکا هیچ بر خزینه لایق دکلدر الا بنم حضرتم • یا خود آدمك قالبی
لایقدر دیدی • آمدی اول نسنه محبت کوهریدی که امانت صندوقنده
معرفت میراثنی تعبیه قلمشلردی • پس جمله ملك و ملکوت ایستدیلر
هیچ بر نسنه بولمدیلر که اول کوهره خزینه یا خزینه دار اولمغه لایق اوله
الا آدمك قلبنی بولدیلر • زیرا که اول آفتاب نظریله تربیت بولدی
و خزینه دار اولمغه هم آدمك جانینی لایق کوردیلر • زیرا که اول نیجه بیلك
صفات جلال احدیت نوری پرتوندن پرورش بولمشدی • و عنایت
نظریله تربیت بولمشدی بیت با آن نکار کار من از نو دو افتاده بود
کارم میان مکه و طایف فتاده بود • عجب بونده درکه بو نیجه بیل که
انواع درلو لطف و عنایت حق تعالی طرفندن آدمك جانینه و قلبینه
ارشدی • و هیچ ملائکه مقربیندن کمسه بو اشدن محرم اولمزلردی
و اندن هیچ بری آدمی تانمزدی • بر بر آدمك قالبی اوزرندن کچرلردی
و ایدرلردی عجبا بو نه نقشدر کم یزدلر • و نه بو قلمون درکه غیب
پرده سندن طشره کتوردلر • اما آدم ایکل ایکل دوداغی اوجیله ایدردی
اکر سز بنی بلمسکوز بن سیزی بلورم • صبر ایلکوز تاکه بو اویقودن
باش کوتورم • سیزك آدلرکوزی بر بر سیزه ایدیویرم بنده کی وعده
خزاینك برسی علم جمیع اسما درکه وعلم آدم الاسماء کلها اول
خزینه اچوب سیزه تعلیم ایدم • پس نیجه کم ملائکه آدمی تجسس ایدرلردی

بلمزلردی کم بونر مجموعه در • تا کم ابلیس پر تلبیس اولدخی کلوب آدمی
طواف ایدردی • اول براحول کوزیله اوغری کبی نظر ایدردی • کوردی کم
آدمك اغزی آچوق پس ایتدی کم بو مشکل واقعه حل ایدجك بر یول دم
سیز طورلك بن بوندن لکدن ایچرو کره یم • وبخه دن کوره یم دیدی • چون
ایچرو کردی آدمك ایچنی طواف ایلدی • انوك نهادن عالم صغرا
بولدی • هر نکه عالم کبراده کوردی اول عالمده بونده بر حاشیه
بولدی • مثلا آدمك باشنی کوك مثالنده بولدی یدی طبقه
نتکم یدی قت کوکده یدی یلدزو آردر سیر ایدر • باشك دخی یدی
طبقسنده یدی قوای بشری بولدی • کم هر بری سیاره مثابسنده
ایدی • بری قوت متخیله • وبری قوت متوهمه • بری قوت متفکره
وقوت حافظه • وقوت مدبره • وقوت متذکره • وحس مشترك • دخی
نتکم کوکلرده ملائکه واردی باشده دخی حواس بولدی کم هر بریسی
بر ملك مثالنده در مثلا حاسه بصر • وحاسه سمع • وحاسه شم
وحاسه ذوق • بونلرك هر بری بر ملك یرنده در • واندن کره ادمك
بدنده بر مثال بولدی • نتکم اغاجلر داغلر وارمقلر وطاغلر
واردی • تنده دخی اول قللر کم او زوندر • مثلا سیاح کبی اغج مثالنده
واولکم قصه در او تلر مثالنده ایدی • وتنده اولن طمرلر ارمقلر مثالنده
وسکوکلر طاغلر مثالنده ادی • ودخی نتکم عالم کبراده فصول اربعه
واردی • بری اول بهار • وبری یای • وبری کوز • وبری قش • آدمده دخی

درت طبیعت واردر • مثلا حرارت وبرودت ورطوبت ویبوست
آمدی بونده دی درت نسنه تعبیه اولمشدر • مثلا صفرا وسودا
وبلغم وقان • ودخی عالم کبراده درت یل واردر • بهار یلی
ویای یلی
وکوز یلی • وقیش یلی • بهار یلی آغجلری یوکلو قلور انلر یپراق
چقاردر سبزه حاصل اولور • ویای یلی یمشلر بتورر • وکوز یلی
یمشلری بشورر تمام پخته ایدر • وقیش یلی اغجلری وآریسته
یره دوکر • بو رسمه عالم صغراده دخی درت یل واردر • بری جاذبه
بری هاضمه • بری ماسکه • بری دافعه • اول جاذبه جذب ایدر
طعامی خلقه یتشدرور هاضمه یه اصمرلر • هاضمه هضم ایلیوب
سکورا اندن ماسکه یه اصمرلر • ماسکه انوك منفعتلوسن تمام آلوب
اندن قلانی دافعه یه اصمرلر • دافعه آنی طشره دوکر • نتکم بو درت
یلدن بری عالم کبراده اولمیاجق اولورسه جهان خراب اولور •
انجلین اگر بو درت یلدن بری عالم صغراده اکسك اولورسه بدنك
قوامی کیدر خراب اولور • ودخی عالم کبراده درت درلو صو وار
بری آجی • وبری طوزلو • وبری قوقر • وبری طتلو • آدمده دخی درت
درلو صو واردر • بری آجی انی قولقده قودلر تا حشرات وموذیات
قولغه کیرمیه • وطوزلو صویی اکی کوزده قودلر • زیرا کم کوزده
یاغ واردر و یاغك بقاسی طوزله اولور • ویاغ کوزی صقلر و
بکی صقلر و بنك محل نظردر • ونظر خود سبب دوستلقدر چون

رؤیت نور بصره واسطیله اولدی • پس کوزك دخی طبقاتی یدی
اولدی • واول صوکره قوقودی آنی بورنده قودیلر • تاکه اول دنیا
ایفی نسنه جقمغه قومیه • واول صوکره طتلو ایدی آنی اغزده قودیلر
تاکه آغزی خوش طوته • ودلی آغز ایچنده سزه رلم ایلیه وطعامی
پیشروا ولا تاکه خلقه یتشدره • ودخی بونلرك هر برنده نیجه
زیاده حکمتلر واردر که اکر حسابه کلسه سوز اوزره • والحاصل هر
نسنکه عالم کبرا ده واردر • عالم صغراده دخی انك برجاشنی وردی
پس ابلیس چونکه بو عجایبلری و بو مثاللری تماشا ایلدی و کوردی
معلوم ایتدی که هر بری بر نسنه نك مثالی در عالم کبرا ده • اما چونکه
قلبه یتشدی • کوردی که قلب بر کوشك مثالندر سینه میدانیك
الینده دوزلمش پادشاهلر سرایی کبی • نیجه که دورشدی یول
بولمدی که اچرو کیره • بونی بلدی که کوکله کیرمکه یول شیطانه یوقدر
پس ایتدی شمدیه دك سهل ایدی اما مشکل و آرسه بونده در
واکر بره آفت یتشجك اولورسه بو کشیدن بو مقامدن ارشو
اکر حق تعالی بو قالبده اسرار آردن نسنه تعبیه ایتمش ایسه بونده
اولسه کرك • بیك درلو اندیشه ایلر بو نفسدا اولوب قلبك یتو
کرودوندی • چونکه کوکله کرمکه ابلیسه یول ویرمدیلر • بلکه
دیو طبعیه سیله یوزنه اوردیلر • لاجرم جمیع کوکلاردن مردود
اولدی • پس مشایخ طریقت قدس الله ارواحهم بونلردن مشکل

هر که بر کوکلدن مردود اولسه جمیع کوکللردن مردود اولور • و
هر که بر کوکله بر ایلیوب مقبول اولسه • جمیع کوکللرده مقبول
اولور • اما شول شرطله که اول کوکل کوکل اوله • زیرا که خلایقك
اکثری نفسی کوکل صنورلر بیت آن بود دلکه وقت پیچاپیچ
اندرو جز خدا نیابی هیچ • ابلیس چونکه محروم و مغبون قالب
اچندن طشره چقدی • ملائکه‌یه ایتدی بو شخص مجوفدر
کندویه مالك دکلدر • هیچ غم یمکوز که غذایه محتاج اولسردر
وشهوت اسی اوچقدر قلن حیوانلر کبی • پس آنی سهل استیله
الدمق اولور • اما بوقمده وار که انك کوکسنده بر کوشك کوردم
نه قپوسی وار نه باجسی آکا یول بولمدم • بلمزم که اول نه نسنه در
اندن ملائکه ایتدیلر هنوز مشکل بزیده در • اولکه اصل مقصود
بلنمدی دیدیلر • پس حضرت عزت بونلر طوتوب ایتدیلر که خداوندا
هر مشکلدی سن حل ایدرسین بونلری سن آچی ویر • وبزه بلدر که
بونلر نسنه در • نیجه زمانلر که بو بر آوچ طپراغی کندویه قدر
تصرف ایدرسین • بر عالم دخی یترك نیجه خزینه انی کزلرك و
هیچ بزه بلدرمدك • و بو واقعه‌یه هیچ کسه خبری محرم ایدمدك
بادی بزه ایتکل بونلر اولسه کرك • اول ساعت خطاب عزت
ارشید کم انی جاعل فی الارض خلیفة • بن بونلر یر یوزنده کندو
حضرتمه لایق بر خلیفه و بر نایب یرادرم هنوز تمام اولمه مشکل

تکمله

بو سزی کوردوکلر انك سرآیی و تختکاهدر چونکه بونی تمام
راست ایلیم آنی خلافت تختنه دکورم • پس جملکوزه کرکدر
تمام اولیجق واول تخته اوزره پادشاه کلیجك انوك الینده
اکا سجود ایلیه سز فاذا سویته ونفخت فیه من روحی فقعوا
له ساجدین پس بربرینکه ایتدیلر مشکل زیاده اولدی که
بزی اکا سجده اتمکه بیوردر • وانی کندو خلیفه‌سی ایدر بلمزدك
انی اتوکه خلافته لایق اوله • ویا خود انوك شریکی اوله
بز آنی شریك و بی مانند اولادی بولوردك • انوك خود بر
کمسه‌سی وارمش که نایب اولوب خلیفه‌سی اولا • کلکوز برکز
دن واره لوم بو کعبه‌نك حرمنی طواف ایده لوم و بونی آیو
بله لوم • پس کلوب قالبی طواف ایدرلردی و هر بری اکا نظر
ایدردی • ایتدیلر بز بونده آب وکلدن ارتق نسنه کورمزز
بونده خلافت جمالی یوز کوسترمز • سجده‌یه لایق اولمق قنده
قلدی • اما غیبدن بونلرك جاننه اشارت ارشوردی که
بیت عشوقه بچشم دیکران نتوان دید • جانا نظر ازچشم من
باید دیدکه • انلر ایتدیلر بو شخصك بر صورتنه نظر
ایلدك • چندان صورته اعتبار اولمز • مکر استحقاقی بوکا
صفات یولندن اولا • کلکز صفاتنه نظر ایده لوم دیدیلر
چونکه نظری ترقیق اتدیلر • آدمك قالبنی درت عنصردن

دونلمش بولدیلر که اود دیل صو و طبراقدر • بونلرك صفاتنه
نظر اتدیلر • طبراغی سکونت صفتنده بولدیلر • ویلی حرکتده
بولدیلر اکیسی بربرینه مخالف • وهم اوددی علوی صویی سفلی
بولدیلر • انلری دخی بربرینه ضد اکلدیلر • وبرکرت دخی نظر اتدیلر
طبراغك طبیعتی خشك • ویلك نرم وصونك صوق واودك
اسی بولدیلر • کوردیلر بو جمله‌سی بربرینك مخالفی وضدیدر
ایتدیلر هر قنده که اکی ضد جمع اوله • فساد و ظلمدن ارتق نسنه
اندن ظاهر اولمز • تکم بیوردی لوکان فیهما آلهة الا الله لفسدتا
چونکه عالم کبیر اضدیت و مخالفت برله فساده واریجق • پس
عالم صغری دخی فساده واردوغی اولی اوله دیدلر • لاجرم برکزدن
کرو حضرته رجوع ایدوب ایتدیلر اتجعل فیها من یفسد فیها
ویسفك الدماء یعنی خلافتی شول کشیه‌یه ویردمسن که انوك
اشی قان دوکوب فساد اتمکدر ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك
چونکه بز پاکلر و مسبحلر و مقدسلر اولاوز حضرتکده پس استحقاق
خلافت بزه اولی اولا • روایتده شویله در که هنوز بو سوز تمام
اولمدن حق تعالینك جلال احدیتی پرده‌لردن براود ظاهر
اولدی بونلردن برنیچه جماعتی یاقدی چراغی که ایزد برفروزد
هر آنکو پف کند دانی چه سوزد اول ملامت که جهانده اولدی آدم
اولدی واول ملامت دخی ملائکه اولدی • اکر حقیقته نظر اده جك

چراغی را که ایزد برفروزد
هر آنکو پف کند ریشش بسوزد

اول ملامت حضرت عزتدن اولدی كه اتجعل فيها من يفسد فيها
عجب اشارتدر كه عشق بنيادينی ملامت طاشی اوزرينه قلمشلردر
بيت عشق وان خوشتر كه با ملامت باشد ● از زهد بود كه با سلامت
باشد ● عشق كه نه با روز قيامت باشد ● بر عاشق و معشوق غرامت باشد
ترجمه عاشقك منزلی ملامتدر ● زاهدك مذهبی سلامتدر ●
عشق كه طورميه قيامته دك ● بو ينه عاشقك غرامتدر ترا اما
آدمك جانی حال دليله حضرته ايردی كه ● بز امانت يوكن ملامت
ايله بغليوب جان اتمه سنده چكرز ● و سلامت صتوب ملامت
المشوز ● اغنيا زكته سندن قيرمازلر رباعی بل تا بدرد بوستيم
همه خاك ● از بهر تو ای يار عيار چالاك ● در عشق كانه باش از خلق
چه باك ● معشوقه ترا و بر سر عالم زخاك ترجمه توغلمی ايدی بن حرم قدسی
اوجندن چالاك ● انوكچون كه جهانده اولمشم بن بی باك ● بو عشق ايچنده كا
و صالكه ارنوك ● مرادی اولدی تمام باشنه خلقك خاك ترا آدمه بو قدر
شرف و كرامت تيمز مي كه ● حق تعالی يرلری و كوكلری آلتی كونده
يرتدی خلق السموات و الارض فی ستة ايام شويله كه عالم كبری
يكن بيديكی شرفی اكا حاصل اولدی ● آدم كه عالم صغريدر
انی يرتدوغی وقت قرق كونه حواله قلدی ● و دخی خلقت بيديكی
كرامتنی اكا ارزانی قلدی ● تا كه اولبيجبرلوبله لركه آدمينك
حضرت عزتده بر اختصاصی واردركه قلن موجوداتك بوقدرو د

بر دخی بوكه آدمی حق تعالی بيديكی واسطه سيله بن عقلك بر سر لطيفه
قلدی كه قلن موجودات ظهورينه كلمكده اول سرك تابعيدی ●
عزيز من بو قاموسنی كه كوردسين ● هنوز انك قابليتی تشريفيدر كه
عالم صغرادر ● نسبت ديجك عالم كبرآير ● بس انده كه روحك حضور
وارد رحضورتر كه و نفخت فيه من روحی كوركه نه تشريفلر و كرامتلر
بولنش اولا حق تعالی قرنبك بو بخه بيك ييل ● و چونكه روحلر بدن
جمع اوله و تربيتله كماله ارشه كوركه نه دولت و سعادت بولنكه
فرقنه نثار اولنش اولا ● بيچاره اول كشی كه كندو كماللندن محروم
اولوب كندويه حقارت كوزيله نظر ايلر اول مرتبه انسانيت كه
اشرف موجوداتدر ● انی اخس موجودات صرف ايدركه او شهوات
حيوانيدر وكندونك قدرين بلمز بيت ترا ازدو كيتی بر آورده اند
بچندين ميانجی برورده اند ● نخستين فطرت پسين شمار تويی خويشتن
بباز ی مدار ترجمه حق تعالی سنی بو قدر واريدوب قلدی ظهور
بو بخه بيك عالملره هم او غريوب قلدك عبور ● نظرتك سن اقل دو
شدك شماراك آخری ● بس سكا لايق دكل بو غفلت و لعب غرور ●
و صلی الله علی سيدنا محمد و آله اجمعين الفصل الخامس فی
تعلق الروح بالبدن بشنجی فصل روحك بدنه تعلق طوتدوغن بيان
ايدر قال الله تعالی فاذا سويته و نفخت فيه من روحی فقعوا
له ساجدين و قال النبی عم ان خلق احدكم يجمع فی بطن امه

اربعين يوما ثم يكون علقة مثل ذلك ثم يكون مضغة مثل ذلك
ثم يبعث الله الملك باربع كلمات يقول اكتب رزقه وعمله
واجله وشقي ام سعيد فيكتب رزقه وعمله واجله وشقي
ام سعيد صدق رسول الله • عزيزم بيلكل كه چونكه تسويهٔ
قالب كمال درشدی پس حق تعالی آدمك طبع غنی نوعی مقدمه
هیچ كیسه یه مجال تصرف ویرمدی بلکه کندو کمال قدرتیله اول
انسی اشلمکه اقدام ایلدی • اجلدن روح بدنه تعلق طوتدوغی
وقتده دخی هیچ برنسنهٔ واسطه ایتمدی • هم کندو کمال قدرتیله
روحی نفخ ایتمکه التزام کوستردی • بونده برلطیف اشارت و
شریف بشارت واردر که • روحی نفخهٔ خاص حمایتی برله کوندردی
کانه حق تعالی ایدر آنی عالم ارواح مراتبنك اعلاسندن عالم
اجسام درکاتنك اسفلنه ویبردی • بونده اکا ورنجه خیلی مسافه
وهم دوست ودشمن مبالغه دن • مبادا که بو منزللرده دوستنه
دشمنه مشغول اولاوبری اوته • واول بزم حضرتده بولدوغی
انسی یاوی قله زیرا که بولده حرامیلر چوقدر نکم دیشلر مصرع
زدوستان حسود وز دشمنان غیور • وقتا که بزم نفخمز اثری
آنی کله بله اولا • قومزکه اول انسیز ذوقنی انوك دماغندن
زایل اوله • وبر لطیفه دخی بوکم روحه بو اوچیوز التمش بیك
عالمه کم بونلرك بعضسی روحانی وبعضسی جسمانیدر • انلره

عبور که
ورسه وزکرك در • وهر عالمك اکا برنزول دورشوند وخزینه
انوکیون دفن ایتمشوز • اول وقت که انی عالم اجسامدن خلافته
کوندره وز • اول نزوللری وخزینه لری اکا عرض ایدوب روان
ایدوز • وهیچ کمسهٔ اول خزائنه مطلع قلمدوق که ما اشهدتهم
خلق السموات والارض چونکه جمله سن بز قومشم پس بن بولدن
قومشم ونجه قومشم • امدی بکرکی اولدر که جمله مقاماتده
روحك دلیلی ورهبری بن اولم • بو جمیع خزینه لری که دفینه لری
اکا بلدوره یم • واول نسنه که درلکنده اکا کرکدر هم کندونك
معیشتنه سببدر آنی اکا باغشلیم • واول نسنکه اول عالمده
اشنه یرامز دکرو حضرتمه رجوع ایتدوکنده کرك اولور آنی شونده
قویم • واول طلسملرکه اغیار نظرندن اورتری بو بولده دورمشم
تاکه هر مدعی کزاف بزوم حضرتموزه یول بولمیه • پس انك ایکیلرنی
اکا عرضه قلم • تاکه مراجعت وقتنده یول اکا آسان اوله
وهم ایودن یاتلودن خبردار اوله • وبر دخی بوکه چونکه روحی
خلافته ومملکته کوندره وز واکا پادشاهلق تغشلیه وز
نجه مدتدر که انی جاعل فی الارض خلیفة اوازه سنی جهانه
برقمشز • جمیع دوست ودشمن یادوبلش انوك قدومنه منتظردر
پس انی تمام اعزازله کوندرمك کرك • لاجرم ملائکه یه بیوردی
اول خلافت تختنه کچجك جمیعکز انوك تحتی الینده سجده قلك

تاکه برقوم اعزاز مزاترن انده مشاهده قلوب حرمت اده لر
پس روح پاك كه بحه بيك ييل حضيرهٔ قدس خلوتنده چله چقر
مشدی • وهم بو واسطه عنایت نظرن بولمشدی • وخلافت ادبنی
ونيابت رسملرنی مملکت قواعدنی کندو پادشاهندن اوکرنمشدی
نکم پادشاهك خليفه سی برنجه زمان پادشاه حضورنده
سلطنت توره سنی ومملکت عادتنی اوکرنور • اندن صکره خلافته
اهل اولور • روح دخی بو رسمه خلافت اهلیتنی کسب ایلدی لاجرم
انی پادشاهك خاص مرکبنه سوار ایتدیلر • اندن بدن مملکتنه کوندردیلر
ونفخت فيه من روحی هم عقل دویرده درکاش هم عشق خریده دربناش
عقل روحك اوکنجه وعشق دخی بلسنجه • اندن صکره اول خلعت که من
روحی اضافتندن اولور کیوردلر • دخی اول روحانی وجسمانی
مملکتلرنك جميعنه تدبیر کردردلر • هر منزله که ارشدی اول
منزلده نه کلوکرلو خزینه وار ایسه روان قیلدیلر • اندن صکره انسان
مملکتنده خلافت تختنی اورنده امیر دکدلر • درحال جمیع ملائکه
اعلی کروبی وروحانیلر انوك تختی الینده سجده قیلدیلر فسجد
الملائكة كلهم اجمعون وجبرائیل آنك اول درکاهده حاجب دکدیلر
ومیکائیل خزینه دار قیلدیلر • وجمله ملائکه نك هر برن بر کاهده بکجی
براشه اوزرینه قودیلر • اندن صکره دیلدیلر که سیاست سلطانی تا عصی
برکده لر وبرکشی دارهٔ جکه لر • تا ملك ملکوتده برکمسنك زهره سی

اولمیه که بو خليفه یه مخالفت ایلیه • پس اول مغرور ومغبون که
ابلیسدر • آکا تهمت ایدوب طوتدیلر • زیرا که اول فضوللق
ایدوب بی اجازت آدمك قالبنه کرمشدی • وحقارت کوزیله
خلافتی مملکتنه نظر ایتمشدی • ودلمشدی که آدمك قلبی خزینه سنه
دلك دلوب
یول بولا میسر اولمامشدی • پس انی تهمتله طوتدیلر وشقاوت ایله
بغلدلر • تا اول وقت که ملائکه سجده قیلدیلر اول قیلمدی زیرا که
شقاوت ایله بغلنمشلردی • دستور سر غیب کا خزینه سنه
کردوکیچون • روایتده کلورخو که قیامت کوننده جمیع خلایق
عرصه عرصاته آله لرکه یوم یکشف عن ساق در پس حق تعالی
انوار ذات نوره تجلی ایده • جمله خلایق توده لیه لرکه سجده قیلالر
پس کسه که دنیاده حق حضرتنه سجده قیلمشدر سجده یه واره
وانلرکه هوایه وبتلره ودنیایه سجود قیلمشلردر هر کز سجده یه
قدرتلری تمیه • زیرا که انلرك باشنی شقاوت ایله اول کون
بغلنمشلردی که حق تعالی نك امرینه مخالفت ایتمشلردی • وسجودی
حق جل وعلا حضرتنه قیلمامشلردی • اما اولیایه بو کون ظاهر
کوزیله کورنمز • پس هر کمسه که باطن کوزی اچلمشدر اول کشی کوره
وانوك تبعوسنده اولور • شویلکه توبه واستغفار مقراض ایله انی
کسه • بو کون اکر کسمیه جك اولور ایسه انجلین یارن قیامت کوننده
انی زنجیرلر وبندلر ایله بغلیلر عرصه عرصاته کتوردلر •

تکم بیوردی اذ الاغلال فی اعناقهم والسلاسل یسحبون پس اول
بندلر انده ظاهر اولسردر . لاجرم ابلیسك باشی اول وقت
بغلنشدر دیکر جمله کائنات اراسنده کستاخلق ایدوب اجازت سز
غیب کارخانه سنه کرمشدی . و بو فرمانه مخالفت ایتمشدی لا تدخلوا
بیوت النبی الا ان یؤذن لکم لاجرم قهر زنجیری برله بغلندی
تا که اول سجده ادمدیکه الا ابلیس ابی واستکبر اما ابلیس
جمیع خلایق شویله صنورلرکه ابا واستکبار اول وقت ظاهر
اولمشدرکه ایمش شالنده در . ولیکن انك حقیقتی که تخم یزنده در
اول ابلیسك شقاوتی نطسنده اکلدی که ادب صقلمدی و بی
اجازت غیب کارخانه سنه کردی . وچونکه چقدی استکبار
ایدوب ایدیکه خلقتنی من نار ددی کندویه عزت نظر
بقدی . اول تخم نیجه زمان تربیت بولدی . پس انك ثمره سی سجده
وقتنده ابا واستکبار ظاهر اولوب وجوده کلدی . لاجرم همه
کروانی شقاوتیله بغلیوب لعنت دامنه چکدیکه وان علیك
لعنتی الی یوم الدین و بودارك اوزرنده تا قیامته دك نیجه
شویله سیاست قودلر . بلکه ابد الابدین بودارده هیچ اندن سلیم
تا که بوندن صکره بوجمیع مملکت اچنده برکسنك زهره سی اولمیه
حق خلیفه سیله حرمتسزلك اده . وهر کسه که ابلیسه متابعت
ایده . انی دخی ابلیسله بو اینیله بغلیالر جهنم زندانه کوندرلر

لاملأن جهنم منك وممن تبعك منهم اجمعین دروایتده
شویله درچونکه ادمك روحی تا بدنه کردی . درحال بدنك جمیع
مملکتنی طواف ایلدی . کوردیکه برا اوه در غایت ظلمانی . و
ایچی طار و وحشت . وانوك بنیادی درت درك اوزرنه در که
عناصر اربعه در . بربرینك ضدی ومخالفی در که هر کرانك
بقاسی اولمیسر . پس کوکلنی اکا ویرمدی کرو دوندی . اکیلدن نظر
ایدی کوردیکه برا اوه در غایت طرحلی وقرانکو . نیجه بیك خزانات
وموزیات انده موجود . یلانلر وعقربلر واژدرهالر کبی
ودخی بریجی جانورلردن . ارسلان وپلنك وایو وخنزیر کبی
وانواع بهایم دخی . مثلا خر وکاو واسب واستر کبی . بو جمیع
حیوانات کوردی برکردن اکا حمله ایدرلردی . وهر بری برطرفدن
اکا زخم اوررلردی . اندن صکره نفس اماره کوردیکه اژدرها کبی
یدی باشی وار . مثلا بری حرص وبری حسد وشهوت وغضب
وبخل وحقد وکبر . پس بویدی باشله باش کوترباکا قصد ایتمشدی
روح پاك نیجه بیك یل حق جوارنده نازو نیازله تربیت بولمشدی
بونسلردن غایت اورکدی . اول حضرت عزت قورقسی که تمدیه دکن
بالمشدی نوکر بلدی . واول نعمت وصالکه همیشه اکا مستغرقدی
واکنك حقیقی اکلامشدی نوکره اکلدی . پس فراق اوده جانه مشتغل
اولدی . وهجران دودتونی باشنه اغدی . ودرد واه برله بورباعی

ونردا ایدوب تکرار ایدردی رباعی تجدید کردون اول پاره بزیدك همدم
بکون آواره دوشوب کوکلم اولدی برغم • سنك ای کردش ایام اینکدن
نه عجب • کدوکه سین می وصلت ایچنه فرقت سم نثر درحال اول وحشت
سرآیندن کوروندی که کده اول بوله که اندن کلمشدی • نجکه استدی
اول یولی بولمدی • واول مرکبی که بونی کلمشدی استردی اندن دخی بولمدی
زیرا اجازت یوغدی که کیده • لاجرم غایت شکسته اولدی پس
اکا ایدیلر بزم سندن مرادمز بو شکسته لکدر دیدلر • اندن قبض
ملامت انوك اوزرینه غالب اولدی پس بر آه ایلدی که اندن ایدیلر
بزسنی بو آهچون دیرمك دیدلر • اندن اول آهك بخاری آدمك
دماغنه اغدی درحال اقسردی • وحرکت ایدوب کوزین آچدی
بو عالملك وسعتین کوردی • وکنشك نورنن مطالعه قلوب ایتدی
الحمد لله درخطاب عزت یتشدی که یرحمك ربك یعنی سنك حمد
ثنا ایتدوکك حضرتمزه موجب رحمتدر بزم طرفمزدن سکا چوکه
بو خطابك ذوقی جاننه دکدی یتشدی • بر پاره قرار ایدوب ساکن بعد
اما هر وقت که اول قربت ذوقنی وانس حضرت صفاسنی اکردی
واول عالمك وسعتین تخیل ایدردی • دلردی که قفسی صیه واول
طونی که آب وکلدن کیومشدی آنی حیقره • کرو اولکی یواسندن
یکا پرواز ایلیه بیت از نیل محبوس که ناامش مست جانست کوشش
بشکستن قفس محترانست نثر پس نتکه طفل نارسیده اوغلجقلری

رنکین نسنه لر بر له اویدررلر • وچغشاغو آوازیله ونقل حلوا ایله
مشغول ایدرلر • انجلین آدمی دخی اویدررلردی کاه ملائکه تعلیم
اتمکله کاه ملائکه آکا سجده اتمکله ودخی کوکلرده کزدرمکله
مشغول ایدرلردی • تا که انك اشتیاقی اودی حضرت عزت جنابنه(?)
بر پاره ساکن اوله • ودخی نسنه‌یله انس طوتوب اکلنه تا که اول
وحشتدن زایل اوله • اما اول حال دلیله بونی ایدردی رباعی
نه روادرکه خیالك اوله کوزدن زایل • یانه سوزدر بو که قلبم اوله
غیره مایل نظم بن اولبن خاك اولمجق کرسنی استرسك • بوله سن
عشقکی سن هرسکاومکده سایل نثر اندن خطاب ارشدیکه ای آدم
بهشتده وارساکن اول نعمته دلرسك ایله قل • وهم نی ایچ خوش
وهرنیله دلرسك انس طوت یا آدم اسکن انت وزوجك الجنة
وکلا منها رغدا حیث شئتما الایه هر بار که آدمك قلبنه
بو دسمه خطاب ایدرلردی اول ایدردیکه بیت خانه که دلم از تو جدا
دانشد • یا با کسی دیکر اشنا داند شد • ادم هر تو بکسله کوکرا
بردوست • وذکوی تو بکذرد کجا داند شد ترجمه خانه که بنم کوکلم
دردکدن اوله خالی • کوکلکه اوله سنیزکی مشکل اوله خالی •
سندن کسلوب کوکل کیمی طوته محبوب • کوجوب بو محلکدن قنده وارسه
بارى نثر چونکه آدمك وحشتی هیچ زایل اولمدی • ودخی بر کسیله
انس طوتوب قرار اتمدی • لاجرم کرو انك نفسندن حوایی یرتدی

انوك كنارنده قودی تا کرکندو جنسیله اکلنه انس دوته وجعل
منها زوجها لیسکن الیها آدم چونکه حوایی کوردی جمالنه
نظر ایدی حق تعالی نك جمالی پرتوندن حواده مشاهده قلدی که
کل جمیل من جمال الله پس اول جمالك ذوقنی کروب بولوب ایتدی بیت
ای کل تو بروی دلربایی مانی • وی می تو دیار من بجای مانی • وی
بخت ستیزه کار هردم با من • بیکانه سری با آشنایی مانی ترجمه ای کل
ندن دلا آدمك یوزینه دوشدك سن نظیر • بکزر بو ذوقی سن کلك عالمدن
ایمشسن عصیر • ای بخت اقبالمز سانکا فدی جانم تم • ظاهرده یادسك
وار لیکن بلیشکدن ضمیر نثر چونکه دلبر اول انس معامله سنك
ذوقنی بوله و وصلت حاصل ایلیه • اما آنوك نفسی که اویوردی
اویاندی • پس شهوت حرکت ایلدی دو حله حضرتی انسنك آراسنده
حایل و مانع اولدی • زیرا که حجاب اولوسی شهوت صفتیدر
اندن صکره قلن حیوانیت صفتی که یمك و ایچمك دار بو مقدار
اندرمی غلبه ایتدی • پس حجاب زیاده اولدی • اول انسی که حضرتدن
بولمشدی اکسلدی • زیرا که آدمده شهوت حیوانی صفتلردن
و مرادات نفسانی لذاتندن نه دکلو زیاده اوله • و انوکله بر قدر
ذوقی آرتوقرق اوله • اول مقدار حقك انسی کوکلدن اکسلور
بو معنی عظیم ابتلادر • و اکثر خلق بوکا مبتلادر • آزکشی بوندن
خلاص بولمشدر • و اول اولدر که آدمیتدن عدمیته واره بس

امدی آدمك بهشت برله اولقدر انسی ظاهر اولدیکه حق تعالی
آنی شول نسنه دکه نهی ایتمشدی ولا تقربا هذه الشجرة اندن کندوبی
خلاص ایدوب قورتارمدی • آخر ابلیس انی بهشت برله الدادی هل
ادلك على شجرة الخلد و ملك لا یبلی کورامدی آدمك ملك بهشتله
الخلد
انسی و ذوقی اول حده یتشدیکه حق رضاسین ترك ایدوب بهشتی
اختیار ایلدی • رحمان فرمانینی قیوب شیطان امرینه مطیع اولدی
جنته غایت حریص اولدوغندن • دو حال حق تعالی غیرت ایدوب
ایتدیکه ای آدم بن سنی بو متعات نفسانیچون یراتدم افحسبتم انما
خلقناکم عبثا و انکم الینا لا ترجعون کورامدی بزنی یادام
کون بهشته قودوغدی سن بزی نیجه اونتدك • و بزدن غیره مشغول
اولوب انس طوتدك • و بی فرمانلغ ایدوب بغدای یدك اکر خود برکون
تمام قوبا حو اولورسه و زبر کردن بزی اونتدرسن • و بو بلشلکی
هب یادلغه دونمه رسن • بزی ترك ایدوب آرتق اکمزسن رباعی
یاری که همیشه در وفای ما بود • کارش همه جستن رضای ما بود
بیکانه شد کنون ندانم ز هیچ کس • کرد رهمه عمر آشنای ما بود ترجمه اول یار که
ایدر بزمله وفاداری • اولور رضا مزده هر لحظه و هر باری • بیکانه
اولوب بزدن اونتدی بزی شمدیکی • احبابی ملول ایتدی و شاد ایلدی اغیاری
نثر ای آدم جنتدن چق • و ای حوا آدمدن ایرل اهبطوا منها
جمیعا و ای تاج باشدن کوزل • و ای حله بدندن ایرق اول

وای خودیلر تشنیع ایدوب ندا قلدیکه وعصی آدم ربه فغوی نه حکایتدر
بلورمسز ملامت طاشنی سلامت شیشه سنه اوردرز و آدمک
وآرلغی یاغنی مذلت یرینه دوکرز • وانک همتی قلجنی امتحان لر
ابتلا طاشنه چالارز • چونکه آدمی اول انس مقامندن بو وحشت
منزلنه کتوردیلر • و اول وصلت عالمندن بو فرقت سرایه صالدیلر
غریب وفقیر متحیر و سرکردان یاردن آواره وشوب ایدردی بیت
نه همنفسی نه همدمی نه یاری • مشکل دردی طرفه غمی خوش کاری چونکه
بو طریق اوزره نیجه مدت سرکردان کزدی هیچ بر فریادرس بولمدی
بس یوزین حضرته طوتوب ایتدی • خداوندا بکا سرکردانلق
واجبدی تا کم سنک الطاف وکرمک قدرینی بلم • وانک حقنی اکلیم
بو اوج طرفه کندو فضلکدن نه لخیانر ایلمشدک • نه دکردن بنوک
کبی درجه یتشدرمشدک وخلقت بیدی کرمیله مکرم و مشرف
قلمشدک • بن عاجز قول اکسکلوککله عذرم دیلکدم دلوم قصه درن
بو تضرع زاری برله بر روایتده دریتو زییل شویله سرکردان و جکر بریان
قالدی • وحضرت ربوبیت کبریا وعظمتی برله آدمک داغ دردمندنه
وجان مستمندنه خطاب ایدوب ایدردی که • ای آدم بن سنی بر اوچ طبرقدن
برتمش اولم • وسنی ملائکه مقربین ذرکزیده قلدم • وجمیع ملائکه سکا سجده
بیوردم وبکا سندن اوتری تهمت ایدرلرکه اتجعل فیها من یفسد فیها
وعزتی سنک دوستلغوک ایچون دشمن دوتم • وسکا سجده

اتمدیکچون ییدی کره یوز بیک ییللق سجودنی هباء منثورا ایلدوم
ورده ضربیله آنی جوار مکتدن سوردم • سن بو احسانی و بو نعمتلری
بلمیه سن و انک حقنی اکلمیه سن • و دوستی دشمن طوتوب دشمنی
دوست طوته سن • بنی و سنی دشمن دلنه برغسین • لاجرم بن قهار لغم
سطوسنه اوغردک بو قضیه حکم ولئن کفرتم ان عذابی لشدید بس آدم
اکیلین وآردی کلمنی حکمنده الدی ربنا ظلمنا انفسنا دیو فریاد
ایلدی • اندن عجز علمنی نیاز قلمیله تقصیر صورتنک صفحه سنه
نقش ایلدی • ودلی بریان وچشمی کریان ناله ایدردیکه خداوندا
بن تحقیق بلدم که عاجزم قادر سنسن • قلمشم مدد سنسن
انی که کوتردک برفته • وانی که عزیز ایلدک خوار ایلمه • وانی که شاد
قلدک غصه وپریشان ایلمه • و بو مذلتی معتفر طوتوب وصالکم
اوکرنمشم فراقه دویمزم • نعمته اوکرنمشم حسرته دویمزم • یعنی بو فراق
دکری ایچنده مدد سن قومه ماکنت اعرف ما مقدار الهجر حتی
عرفت بعض الهجر تادیب چونکه آدمک زاری حددن کچدی و
نیازی بو سرحده یتشدی که فتلقی آدم من ربه اقبالنوک کنشی
مطلع طلوع ایلدی • انوک اول فراقی کیجه سنه صبح وسعادت و صلاح
ارشدی • والطاف ربوبیتدن آدمک جانینه خطاب ایردی که رباعی
بارای کراینج بودی افزون باشی • ورتا بکنون بودی اکنون باشی
ای که بو وقت جنک تومن جانی وجهانی • بنکر که بو وقت دوستی چون باشی

ترجمه كليب زاريلو ايله هم بيرجك حسرتى • مرتبك اتدم زياده عالى
طوتدن سن همتى • جنتك اچنده سن نجه جانم جهانم اولجق اشنالقده
كوره سين وحدتك قربتى مضى ما مضى واستأنو الود بيننا
پس حق تعالى بيوردى كه وعصى آدم ربه فغوى آوانده كسه لر نيه
ان الله اصطفى آدم ندا سنى ويره لر اندن صكره ثم اجتبيه ربه
فتاب عليه وهدى دبده بسنى ملك ملكوتده اظهار ايدرلر
وحق تعالى الطاف كرمندن آدمك عذرينى كندوزى ديلدى كه
فنسى ولم نجد له عزما پس اندن صكره طعن ولن طمغكره چكك
وانكار ترك ايتمكى كوكل آينه سندن سلك • بلورمنكر اولدرلو
درلو تصرفلر وبلالر سنى آدمه • بويكه براكا ترتيب وپرورش
ويردك • انوك اول مجتبى نقطه سنى بو ترتيبله كماله ارشدردك
ان البلاء موكل بالانبياء ثم بالاولياء ثم الامثل فالامثل
وصلى الله على سيدنا ونبينا محمد وآله واصحابه اجمعين

الباب الثالث في بيان معاش الخلق وهو مشتمل على اربع عشر
فصلا الفصل الاول في بيان الحجب الروح الانساني من التعلق
بالبدن وآفاتها • يعنى اولكى فصل روح انسانينك بدنه تعلق
طوتدوغندن حاصل اولان حجابلر وانك آفتلرى بيانندهدر
قال الله تعالى والعصر ان الانسان لفى خسر الا الذين آمنوا
وعملوا الصالحات وقال النبي عم ان الله سبعون الف حجاب

من نور وظلمة لو كشفها لاحترقت سبحات وجهه ما انتهى
اليه بصره • عزيزمن بلكل كم روح انسانى چونكه حق تعالينك
قربى جوارندن مفارقت قلوب قالب عالمنه اكا اولديركه مشتدى
تا كه دنيا سرآينه تعلق طوتوب بو عناصر ظلمانى بواسنده قرار
ايليه • پس اندن اول روح انسانى عالم ملك ملكوتده طواف
اتدرلر • وهر عالمه كه تيشدى اول عالمك زبده سنى كابولد
ايلديكر شونك كبى سندى كه روح اكله جذب منافع ودفع
مضرت ايده بيله • پس ابدى روح انسانى مقام اصلى سندن سير
ادوب بو نجه بيك عالمده اوغربوب • تا اخرنه يتشنجه
يتمش بيك حجاب بعضى نورانى • وبعضى ظلمانى ظاهر اولوب وجوده
كلدى • وحقيقتده نظر ايدجك اولورسك هر عالمده روح بركا
التفات ايلدى اندن اكا بر حجاب ظاهر اولدى • پس بو حجابلر بيله
روح ملكوت عالمنك مطالعه سندن • وجمال صمديت مشاهده
وخطاب حق ذوقندن وقربت سرندن نوميد ولوب محروم قالدى
زيرا كه روح قربت مقامنوك اعلاى عليين مرتبه سندن طبيعتك
اسفل سافلين دركه سنه دوشدى بيت آسوده بودم با تو فلك رشك برد
خوش بودمرا با تو زمانه بكذاشت نثر اول روح پاك كه نيجه بيك يل
خلوت خاصده واسطه سز قربت حق نه قيني بولمشدى بو دكلو سنيله
بر قاچ كون اچنده كه بدنه تعلق طوتدى • اولقدر حجاب حاصل اولدى

اکاکه بر کرّه ذات اول دولتلری اونتدیکه نسوا الله فنسیهم بوکز
بو حالده نیجه که اندیشه قلوب فکر ایده • اول عالمدن اصلا
هیچ برنسنه خاطره کلمز • اکر بو حجاب شویله کلمشسه بو قدر
اونتمیایدی • و جان حقیقتیله ویرمیمیکی • دبوزنده آنده
کرفتار اولمیایدی لولا مفارقة الاحباب ما وجدت لها
المنایا الی ارواحنا سبیلا • و دخی بلکه که روحه انسان دیدکی
اندندرکه اول منتقد انسدن که حضرتدن بولمشدی • نتکه
دیمشلردر • سمی الانسان انسانا لانه انیس • و هم حق تعالی
زمان ماضیده آنی انسان آدیله آکمشدر هل اتی علی الانسان
حین من الدهر لم یکن شیئا مذکورا یعنی خطاب قدسیده
هنوز آدی کلمشدی • و بر یرده دخی بویوردر لقد خلقنا
الانسان فی احسن تقویم • و دخی عالم ارواحده خلقنه
انسان دیدر • چونکه روح بو عالمه ییتشمشدی اول انسی اونتدی
لاجرم اکا مناسب آد دخی ویردیلر اول ناسیدر یعنی
ناس اونتیجی دیمک اولور • و اکثر حق تعالی بو آدیله خطاب
ایدر نتکیم بیوردر یا ایها الناس یعنی ای بر وصله انسی اونودن
اونودجیلر بونده اوتر و بویله دیر که شاید اول آکی انسی اکا
ویردن بیکا توجه قلوب قطع علایق ایده لر • بونلره که خوجه
امام ایدوب بیوردوکی که و ذکرهم بایام الله یعنی آکدر دنیا

مشغول اولمشلردر • اونتمشلردر اول کونلری که حضرت عزت
جوارنده مقام قربده بولمشلردی • اکدر یا محمد انلره اول دو اللو
کونلری و سعادتلو ساعتلری شاید که مهر و محبت کوکللرندن
حرکته کله • و اکلین اولکی یواسنه و حقیقی وطننه پرواز
ایده لرکه لعلهم یتذکرون و لعلهم یرجعون اندن عبارتدر
کلدک امدی اول وطن اصلی محبتنی اکسه و کوکلده حرکت
قلسه اول عین ایماندر که حب الوطن من الایمان اولدر و
اکر مراجعت قصدن قلسه اول یوله که اندن کلمشدی اول وقت
مرتبهٔ ایقاندر • و اکر بوندن صکره وطن اصلیه ییتشه اول
وقت مقام انسان اولور • و اکر وطن اصلیدن بحوب ترقی
ایدجک اولورسه اول وقت سرحد عرفان اولور • و اکر انده دخی
توقف ایتیوب کچه جک اولورسه • بلکه بارکاه قدم الینک دخی
نوباجو اولورسه • اول وقت درجهٔ اعیان اولور اندن صکره
نه حدله وصف اولور و نه دل برله بیان اولور • و اکر اول محبت
حرکت ایتمیجک اولورسه العیاذ بالله • و هم مراجعت قصدن ایتمیوب
بلکه بو جهان مزخرفاته بغلنجق اولورسه اول وقت عصیان
اولور • و نهایت درکات کفران اولور نتکیم بیوردر و لکنه اخلد
الی الارض و اتبع هویه فمثله کمثل الکلب پس هر کیم بو جهانه
الثند فرو ماند قله • و بونلردر هیچ برن کتورمکه نیتی و همتی

اولمسه اول خسراندن ابدی اولوب والعصر ان الانسان لفی خسر یعنی
حق تعالی قسم یاد ایدر که روح انسانی مجرد قالبه تعلق طوتدوغنده
خسران آفتنه کرفتار اولمشدر ◦ و بو خسراندن و حجابدن شونلر
ایمان ایله و عمل صالح معا و نیتیله خلاص اولورکه قانون شرع اوزره
اوله نتکم بیورر الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات و بونک شرحی
کلیسر ذکر کندو مقامنده انشاء الله تعالی ◦ امدی شویله بلکل که
طفل و غلان آنه رحمنده چونکه ظاهر اولوب موجوده کله
اول وقتا انوک حجابی هنوز تمام اولمامشدر ◦ زیرا که حضرت عزت
تربیتیله کالمشدر ◦ پس اول حضرتک انسی و آنک ذوقی هنوز باقیدر
وقتی که انا اسندن جدا دوشه ◦ پس اول عالمک مفارقتی ایچندن
درحال اغلمغه باشلر ◦ و هر ساعتده که شوق غلبه ایده فریاد و زاری
قلور آنک اول اغلدوغی و مهجور جانی حالکه دلیله حضرت عزته
مناجات قلوب ایدر رباعی آن دلکه تو دیدی نکارست هنوز ◦ و آن
آب دو دیده برقرارست هنوز آن آتش دل بر سر کارست هنوز ◦ و آن
آب دو دیده برقرارست هنوز ترجمه اول کوردک کوکلنده دردیله دن حزین
زاری و نالهء اوزنه قلدی همنشین اول عشق اوده که یانردی هیچ سونمدی
اول کوز یشی که اقردی طورمدی همین تم پس هر لحظه او طفلی اوتدلرلر
اول نسنه لرلکم انوک نظرنه مناسب کله و طبیعتنه خوش کله تا که اول
عالمی اونوده و بو عالمه انس طوته ◦ دائما شویله الداروب مشغول

ایدرلر ◦ اما بیل هندستانی دوشنده کوروب زاری قلدیغی کبی وقت
اولور اول عالمی بو دنیا اویخوسی ایچنده کوروب فریاد ایدر ◦ اول ساعت
اناسی کوکسنی انوک اغزینه ویررسه ذوقنی طمعنه ایشدر بحیله
اول سدله انس طوتمغه باشلر ◦ و اول آصل انسی اونده تا بلوغیت
حدنه ایرشنجه انک اشی بو عالمله انس طوتمقدر ◦ و اول غیبی عالمی
اونتمق یوزندن اوتریدر که هر نسنه نک نسلی سهل روزکارلر تربیت
بولوب کندو مصلحتنه طاقت کتورمز بلور ◦ و کندو جنسی کمالنه
ایرشوب تمام قوت برله کوده بغلر ◦ اما آدم نسلی ترقی بلده کمالنه
ایرشور ◦ زیرا اون بش یلده بلوغیت حدنه ایرشور ◦ و نیجه مدت
کرکدر که کندو مصالحنه طاقت کتوره بیله و قوت کسب ایلیه ◦ امدی
بو نیجه یللر مسین آندن اوتریدر که ◦ آدملک اول عالمله که عالم ارواحدر
انسی و آیریقلغی ◦ پس انوک ذوقی و صفاسی جانبندن براتمشدی ◦ چونکه
بو عالمه یتشدی اول انس فراقی اودکی جانبنده مشغول اولوب بو عالمه
دولنوب اکلمزدی ◦ مکر که روزکارلرلکه تاکه تدریجیله اول عالمک
ذوقنی اونودوب بو عالمله انس طوته ◦ شوکا دک که بیلک جهت اوله
بالکلیه اول عالمله بلشلکی قلمیه اندن صکره کندو کمالنه ایرشور
بونیله اولیجق ای نیجه مکر و حیله اتمکه باشلر کندو یادیدن تیسارلری کسب
اتمکده و یرامزین ترک اتمکده ◦ شویلکم هیچ حیوان و شیطان
انوک مکرینه ایرشمز ◦ اما چونکه حیوانلرک اول عالمدن خبرلری یوغیدی

برلر

اولمسه اولخسراندن ابدی اولوب والعصر ان الانسان لفی خسر یعنی
حق تعالی قسم یاد ایدر که روح انسانی مجرد قالبه تعلق طوتدوغیله
خسراندن افتنه کرفتار اولمشدر • و بو خسراندن نجات کرشومندن
ایمانله و عمل صالح معاونتیله خلاص اولور که قانون شرع اوزره
اوله نتکم بیورر الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات و بو نکته سی
کلیسر دیرکند و مقامنده اثناء ا
و طفل او غلان آنه دخی منده چو
اول وقت انوك نجاتی هنوز تما
تربیت کلامه کامل شدر • بس اولح
وقتی که اناسندن جدا دوشه • ب
در حال آغلمغه بشلر • و هر س
قلور آنك اول دخی کوکلی و مه
مناجات قلوب ایدر رباعی آن دل
اب دو دیده برقرارست هنوز آن
اب دو دیده برقرارست هنوز ترجمه اول کوردکك کوکلسنده درد بله دن
زاری و ناله اوزره قلدی هچشین اول عشق اوده که یانردی هیچ سونمیه
اول کوزنشی که اقردی طور مدی همین شعر بس هر لحظه او طفلی آدرلر •
اول نسنه لر لکم انوك نظرینه مناسب کله و طبیعته خوش کله تا که او
عالمی اونوده و بو عالمه انس طوته • دائم انی شویله ال داوب مشغول

ایدرلر • اما بیل هندستانی دوشنده کوروب زاری قلدغی کبی وقت
اولور اول عالمی بو دخی اویخوسی اچنده کوروب فریاد ایدر • اول ساعت
اناسی کوکسنی انوك اغزینه ویررسه دوقنی طمعنه یتشدر بدیله
اول سدله انس طوتمغه بشلر • و اول اصل انسی اونودر تا بلوغت
حدنه ارشنجه انك انسی بو عالمله انس طوتمقدر • و اول غیبی عالمی
اونتدر که هر نسنه نك نسلی سهل روزکارلر تربیت
مصلحتنه طاقت کتوردکی بلور • و کندو جنسی کمالنه
تورتر له کوده نغلر • اما آدم نسلی ترقی بله کمالنه
اون بش یلده بلوغیت حدنه ارشور • و نجه مدت
مصالحنه طاقت کتوردی له و قوت کسب ایلیه امدی
رمسنی آندن اوتریدر که • آدمك او عالمله که عالم ارواح
بس انوك ذوقی و صفاسی جاننده براعتدی • چوك
ی اول انس فراقی اودکی جاننده مشغل اولوب بو عالم
زدیی • مکر که روزکارلر نجه تا که دنجله اول عالم
دوقی اونودوب بو عالمله انس طوته • شوکا دکین که بك جهت اوله
بالکلیه اول عالمله باشلکی قالیه اندن صکره کندو کمالنه ارشور
بو بله اولیجق ای نجه مکر و حیله اتمکه باشلر کندو یادیدن تیتلری کسب
اتمکدن دیرامزن ترك اتمکده • شویلکیم هیچ حیوان و شیطان
انوك مکرینه ارشمز • اما چونکه حیوانلرك اول عالمدن خبرلری یوغدی

برله

مخلفات حضرت رسول الله
مصحف شریف سجاده تسبیح
عدد
قفتان حرق عدد
عدد عدد عدد
مسواك شریف عدد
طراق عصا
عدد عدد عدد
حصیر البریق
عدد
نعلین الاکرمی عدد
عدد

بر کردن بو عالمله انس طوتدیلر . و جمیع همتلرن شهوتلری مقتضاسنجه
صرف ایتدیلر . پس انلرک اول عالمه هیچ تحسّرلری یوقدر . لاجرم
سهل ترجیله کندولرین کما انه ایرشدیلر . امدی غرض اولدر که
روح انسانی عالم ارواحدن سفر ایدوب بو نجه بیک عالملری
کچوب قالبه یتشنجه دک دورلو دورلو حجابلر کسب ایدر . وقتی که بدنه ایرشه
بو التلری استعمال ایلیه مصالحیچون . پس انلک سببی بر نیجه
حجاب دخی زیاده اولور که هر بری بعد و ظلمت آرتوردر . و هم
روحی مجرّدم قلور اول عالم ارواح جانبنی سندن . تا شوکا یتشور که
بر کردن اول عالمی اونودر . و اگر اکا بیک بیک کشی گلوب خبر ویرسه
که فلان وقتده سن بر عالمده ایدک دیسه هرگز قبول ایلمز . و لکن ایمانا
کتورمز العیاذ بالله . اما اول طایفه که حق تعالینک عنایتی نظرینه
منظور اولدیلر . و اول انس که حضرت عزّت قرینده بولنشلردی
وانک اثری کیمه مشدی هنوز باقی ایدی . اگرچه اول عالمدن نیجه
اد کلرن بلمزلر . اما وقتی که بر مخبر صادق القول انلره اول عالمدن
خبر ویرسه دد حال انوک صدقی بوزینک اثری بو انک نوریله
بولنشوب بلشور . و بر بر نرصنر مستور . زیرا بو اکسی بر ولایتدن کلنشلردی
انده هم آشنا ایدیلر . پس اول مغارفتک اثری اول طایفه نک
کوکلنه ارشور جمیع اقرار ایدوب ایمان کتوری بلور . و هر کیمدن که
اول انس کیلمشدر . و کوکلی قپوسی عالم غیبه بغلنمشدر اول کیشیدن

ایمان هرگز ممکن دکلدر . نتکیم بیورر ان الذین کفروا سواء علیهم
ءانذرتهم ام لم تنذرهم لا یؤمنون . یعنی اول کافرلر که حق تعالی
حجابلری انلرک نظری الینده کوتردی . و اول اوغر یوب کلدکی مقاملری
روحانی و جسمانیدن کرو بونده کورده طورور . وقت اولور که روح
بدنه تعلق طوتدوغی وقت انلرک خاطرنده شویله ثابت قلور
انا بتمدن انا رحمنه دوشوب کلنجه کندویه نه اولدوغنی بلور
نتکیم شیخ محمد کوفی حکایت ایدر شیخ علی مؤذن که بنم رحمده اولدوغم
عالمی قرق دن بو عالمه بعدن کلوردی . بنم اوکومده درکم کوکلره اوغر
درلردی
و هر کوکده که یتشردم اول کوک اهلی بکا نظر قلوب ایدر دیکر بو بیچاره
ترابی عالمندن بعید عالمنه الدورکر . و اعلاء علیّیندن اسفل
سافلین درکه سنه یتشدیرکر دیو بندن اوتری تأسّف ایدوب تحسّر
ایدرلردی . انتن حضرت عمر بن خطاب ارشد که بن صنمکون که
بزانی اول عالمه کوندردوکده انک خورلغندن ادثروا ولا جلال
عزّته حقیچون . اگر جمیع عمرنده اول شخص بر کرت صوقیوسنک
او نزندن طوروب بر قرنک سکلنه صوقیوردی که کرک اولا
اندنکم بیک ییل سن قدرین خطره سنده یا استوح یا مندوتردیه
یاشکوردی کل حزب بما لدیهم فرحون کلمسنوک کوتنه سنه حکومت
بنم انسوتی بکا اصمرلکونکم انّی اعلم ما لا تعلمون و صلی الله علی
سیدنا محمد و آله اجمعین الفصل الثانی فی بیان تعلق الروح

بالبدن وفوائدها   انکجی فصل انوک بیاننده درکه حکمت نیدی
نوع بشرک تعلق و تولدی عنده وهم فوائد نیدر   قال الله تعالی
وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون   وقال النبی علیه السلام الدنیا
مزرعة الآخرة   عزیز من بیلکه زمین دنیا اول استعداده
قابلیتی ویردیلکه بو دنیاده درلو دانه لری وتخملری انده اکسکر
ویتوردش وبرسه کربی بوزاولور تا بیدی یوزه حقیقه تکمیل
کمثل حبة انبتت سبع سنابل فی کل سنبلة مائة حبة والله
یضاعف لمن یشاء   پس حقیقت دنیاده دخی بو قابلیتی ویردیلکه
مزرعه آخرت اوله   انده بو اعمال صالحه تخمنی اکلر تا قیامت
کوننده برینه اون تا یدی یوزه حقیقه ثمرات کوتوررلر الحسنة بعشر
امثالها الی سبعمائة ضعف   وبعضی اوله کرکی حددن نهایتدن
تکیر بیورد   انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب   پس
بو بجلین انسانک بدنی یرینه اولاستعداده ویرمشلردر وقتی که
حق تعالی دوحانیت تخمنی ونفخت فیه من روحی اکسیله انده
اکسه وعنایت وتربیت کنشیله پرورش ویرسکر انده تربیت
ومعرفت ثمراتی اولقدر کوتوره لرکه هیچ بر آدملک فهمنه
وعقلنه صغمز   وحدیثک غایتی بیاننده کلمز الا بو مقدار کیدر
بیوردد   اعددت لعبادی الصالحین ما لا رأت عین ولا
اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر وقوله تعالی واذا رأیت

نعیما وملکا کبیرا • پس انده صکره تکمیل بودنیوی تخمی اکوب
کماله ارشدنجه انواع درلو آلات کرک تا کیم مقصود حاصل اوله
مثلا اول یرکوک انده تخم صحیحه لر • وهم کوکلر کرک تاکیم یغمور
یغه وکنش کرک تخمنی تربیت ایلیه • ودخی هوا کرک دیرلیک
طبیعتی صوقدر • وکنشک اسی لاجرم هوا سببیله اعتدالده
اوله • انده صکره قلن اسباب دخی کرک • مثلا جفت کبی
دمور واب واغاج کبی • پس احتیاج دوشدی دمرجیه وکودن
ودموتابه ودلکره تاکیم بونلری راست ایلیه • وبونلر دخی نجه
خلق کرک تاکه بونلرانی اوزرینه اولالر مثلا اتمکجی وقصاب وبقال
وآشجی وجلاه کبی • وبونلره دخی نجه خلق کرک تاکه بونلر دخی
کندو اشلرینه مشغول اولابله • مثلا دکرمنجی وجلاه وچوبان کبی
دخی بونره قیاس ایلیه هر طایفه برنجه جماعت کرک کیم
انلرک مصالحنی بتوره تاکه انلر اشلرینه مشغول اولابلهلر •
وانده صکره بر پادشاه عادل کرک تاکه خلایقی عدل اصقلیه
شو لیکه کوجلوسی ضعیفنی هلاک ایتمیه • وجمیع خلق امن وفراغت
برله کندو اشلرینه مشغول اولالر • سن خوش تأمل ایدجک
اولورسک هرنکه دنیاده واردر • مثلا کوکلر ویلدزلر وهوای وکنش
وعناصر مفرده ومرکبات ونباتات وحیوانات وملک وجن
وانس واهل صنایع وتجار وعلما وامرا واعیان بو قاموسی

اش اوزرینه اولمق کرک تاکه بو دنیاده تخمی اکوب تربیت ویره لر
واندن ثمرات کتوره لر. پس امدی انده که روحانیت تخمی اکیلور که
اول خاص من روحی اشارتیدر. ونفخت فیه انکچیلکیله انسانیت
قالبنک یرینه صچالر. پس اول تخم تربیت بولوب اندن اول ثمرات
که معرفت ثمره سیدر حاصل اولنجه کورکدر که الات واسباب
کرک اوله تا که مقصود حاصل اوله. امدی حقیقتده نظر ایدلجک
اولورسک دنیا وآخرت وسکز اوجمق ویدی طامو دخی بونلرک
اراسنده نه وارسه جمله سی بو تخمی تربیت اتمکیچون هر بری بر اش
اوزرینه اولمق کرک تا که معرفت کماله ارشه نته کیم بویورر وما خلقت
الجن والانس الا لیعبدون ای لیعرفون یعنی حق تعالی ایدر که
بن انسی وجنی یراتمدم الا بکا عبادت ایچون خلق اتدم در. امدی عبادتی
معرفتله تفسیر اتدیلر. اندن صکره شویله بلکل که اگرچه روحک
عالم ارواحده حق تعالینک قرب جوارنده دوقی وار ایدی واول
عالمه مناسب معرفتی ومشاهده سی ومکاشفه سی وار ایدی. اما
بو مقاملرک تمامی وبو سعادتلرک کمالی روح بدنه تعلق طوتدقدن
صکره اولسه ایدی. زیرا اول التلر که ظاهردن وباطندن وجوده
کلور ومعرفت التلری اولور. اول نسنه لر بو مقامده بولنور مثلا نفس
وجگر وسر وخفی کبی ومدرکات باطنی قوای بشری وغیریدن.
وبر نوع دخی بش حواس ظاهره کبی که سمع وبصر وشم وذوق ولمسدر

امدی روحک خود التی بو التلردن ظاهر اولوردی. زیرا که روحک
عالمدن اگرچه روحانی نوری وار ایدی. شویله که کلیات علوی اکله
ادراک ایدر بلکه پس بونلر بولغدی اول عالمده پس بوندن حاصل ایده
بلوردی. وبونلرک واسطه سیله معرفت حقیقی که حقک ذاتی وصفاتی
بلمکدر. آنی بوندن صکره حاصل ایدر نته کیم بویورر فاحببت ان اعرف
امدی شویله بلکل که معرفت اوچ نوعدر. بری معرفت عقلی و
بری معرفت نظری. وبری معرفت شهودی. یعنی بری اولدر که عقل
برله حاصل اوله. ایکنجی اولدر که قلب ایله حاصل اوله. واوچنجی اولدر که
معاینه برله حاصل اوله. امدی معرفت عقل عوام مرتبه سیدر. زیرا که
کافر ومسلمان بو معرفتده در. وهم دخی جهود وترسا وملحد دهری
انده مشترکدر. زیرا که بونلر عقلده بربریله شرکت بولمشلردر. وجمله سی
حق تعالینک صفاتنده ودر ذاتنده دکل. واهل اسلام ارسنده دخی
مخالفت وار در صفاتنده در ذاتنده دکلدر. زیرا که جمیعی اتفاق اوزرلر
حقک وارلغنه نته کیم کفار حقنده بیورمشدر ولئن سألتهم من خلق
السموات والارض لیقولن الله یعنی یا محمد اگر بونلره صورسک
یری وکوکلری کیم یراتدی. پس جواب ویروب ایدرلر که الله یراتدی.
ودخی بت پرستلر دیرلر که ما نعبدهم الا لیقربونا الی الله پس معلوم
اولدی حقی بلمکده جمیعنک اتفاقی وار در وانک وجودنده شک یوقدر
اما بو نوع معرفت سبب نجات اولمز. الا انلر که عقللری مؤید اولمش

اوله

نودا یمان برله تاکه بنوت اقرار ایدوب شرعه مطیع اوله لر • و دخی
شویله بلکل که معرفت عقلیده قلن مدرکاته دخی احتیاج واقع اولور
مثلا بش حواس ظاهری کبی • و دخی باطنی و قوای بشری کبی شویلکه
حواس ظاهری برله محسوسات عالمنه نظر ایلیه • و قوای باطنی برله
عالم معقولاته نظر ایلیه • بویله دورحال حکم ایده بو مصنوعه لره صانع
کرکدر • چونکه تدریجیله بو ایکی نوع که دیدک آنده نظر ایلیه هر کم وار
انی حق تعالینک تحت تصرفنده مصروف بولور • پس استدلال
ایده که بو تجلی فعل کرک که بر قادر حکمدن صادر اوله • شویلکه اول
عالم و سمیع و بصیر و متکلم اوله • پس هر کیمک نظری ذات و عقلی
صافی اوله انوک حجابی رفع اولور و ریاضتی و فکری آرتوغ اولور
و هم دلایل وحدانیت اوزره قاطع اولور • اما شویله بلکل که دخی
بنه بو معرفتدن اوتری کونه مدلر • زیرا که بو نوع معرفت دلیل طلب
اتمکدر • امدی دلایل ایچنده خود تفاوت اوکش اولور • کوزمز بین که
کافرلر و ملحدلر و فلاسفه هر بری کندولرک کفرلری یرینه نه دکلو
دلایل برله استدلال اتمشلردر • و قتا که دلایل آراسنده مخالفت
دوشسه قنغی دلیل که قوتلو در آنی قبول اتمک کرک • امدی اول
دلیل که قوتلو درا انوک دخی غایتی و نهایتی مجرد صانع اثبات اتمکدر
ارتوق دکل • روح بنه تعلق طوتمزدن اوکدن نیجه مقامات دخی
وآردی که بو حسابه کلمزدی • نکون دلیل عقلی برله اشته و کبی آنده

[illegible]

واسطه سز ارشاد ردی که الست بربکم خطابنی اشدوب بلی جوابنی
ویردی • امدی اشتمک خود کورمک کبی دکل نتکم دمشلردر •
لیس الخبر کالمعاینة پس بونده کلدوکی اذن ادتروا ولدیکم اول
معاینه خبر ویره • و عیانی بیانه کتوره • وقتا که بونی معلوم اتدوکسه
کلدک امدی معرفت نظری دخی خواصه مخصوصدر • و اول
شویله در که چون روح تخمی بشریت یرینه اکله • پس انی شریعت قانونی
برله و طریقت پرورشیله تربیت ایده که تا که شجر انسانی مثمر لکی مقامی
ارشه • و اول خاصیت که تخمده واردی عینده ظاهر اوله اما اکثر ضعفا
و اول نسنه که تخمده بولنمزدی آنی دخی بیله کتوره • شول زردالو تخمی کبی
مثلا انی چونکه دکرلر انده دخی بر اغاج ظاهر اولور و یشل یپراقدر
و چیچک و چغلا و زردالو وجوده کلور • تخمده خود بونلرک بری
دخی یوغدی • و بوستده بر ذوق و بر خاصیت وآردر که بر ایدی تخمده
بیله دخی اول جنسدن بعینه ظاهر اولور • و اول زردالونک بوستی
و یپراغی و بوداغی و اغاجی و کوکی که بونلر اول تخمده یوغدی انلری هم
بیله کتوردر • و بونلرک هر برنده بر خاصیت وار در که اصل تخم که
چکردکدر آنده یوغدی • مثلا اغزک نصیبی اول تخمدن ایدی همان
شمدی کوزکه اغزک هم اغاجدن و هم یمشدن حظی و نصیبی وار در که
سبزه حاصل اولور الخضرة تزید فی البصر و هم دماغک دخی نصیبی
وار در که چیچکدن که پیلا مقدار رایحه سی دماغه خوش کلور • و هم

الله دخی حظی واردر طوتمقدن زیرا اکر اندن غصب اودوزرلر . وهم
ایاغنك دخی حظی واردر اندن کم اندن نعلین دوزرلر . دخی نیجه خواص
ومنافع وفوایدی واردرکه تحمده یوغدر انده تعبیه اولمشدی . پس بو
طریق اوزره قیاس ایله روحی دخی چونکه آدمك تن شجره سی ظاهر اولدی
اولدی . بر طرفندن نفس صفاتنك بودقلری بتدی . وبر طرفندن
قلب صفتنك بودقلری وجوده کلدی . وهم حواس ظاهری برقلری
آشکاره اولدی . وقوای باطنی کوکلری محکم برکدی . وسر چیچکی
آچلدی . وخفی چغلاسی ظهوره کلدی . وآندن صکره معرفت زردالو
یوزکوستردی . پس بویله اولیجق روحك نیجه آلتلر ظاهر اولوب حاصل
اولدی بو مرتبه کم اول بوغدی . مثلا مدرکات ظاهرین ومدرکات
باطنیدن اما ظاهری اوش حواس خمسه کبی که کورمك واشتمك وداتمق
وبیلمك وطوتمقدر . امدی جمیع عالم شهادت کم اکا عالم ملك درلر
بو بش حواس برله ادراك اولنور . واول عالم کم بونلر کله آنی ادراك
ایتمك ممکن دکلدر اکا عالم ملکوت درلرکه عالم غیب در . پس آنی
مدرکات باطنی برله ادراك ایدرلر کم بری عقل وبری قلب وبری روح
وسر وخفی در . ونیکه حواس ظاهرنیك هر برسیله بر نسنه ادراك اولنور
کرقلا سیله انی ادراك ایتمك ممکن دکلدر . وآندن تصرفی یوقدر . مثلا
حاسهٔ بصره کم آنوکله اوش کوزه کورنیور نسنه‌نی ادراك ایدرلر
واول نسنه‌کم اشتمکله ادراك اولنور . پس انی کوزله ادراك ایلمك ممکن دکل

واشتمکله اولن دخی غیریله هرکز ادراك ایلمك ممکن اولمز . بونی
بلدوکسه حواس باطنینك برسیله هر کم ادراك اولور غیریله آنی
ادراك ایلمك ممکن دکلدر . مثلا عقل کم قلبك مرتبانده دخی تقیید
پس اندر کم عقل برله معقولاتی ادراك ایدرلر . ولرلردیکم قلبك مرتبا
عقله سیرلن ایرلردی هرکز مطلع اولوب متیسر اولمزدی . زیرا
ممکن دکلدر که قلب وسر وروح وخفی عالمدن عقل ادراك ایلیوب
لاجرم عقل اندره عقال اولوب زندقه وفلسفیه یتشدورر . اما
اول صاحب دولتکه وأتوا البيوت من أبوابها قتوسندن چونکه کرو
کره دخی روحه پرورش قانون اوزره دیره وبو آلتلری که مدرکاتدر
کمالدار شیدنده . وهرکم ملك وملکوت ایچنده وار اون سکز
بیك عالمدن بو مدرکات ظاهری وباطنی برله انی ادراك ایلیه . تمام
اول وقت روح غیب عالمنده کلیات علومی ادراك ایدردی ایچوق
شمدی غیب شهادتده کلیات وجزئیاتنی برله ادراك ایلیه . وهر
ذره کم بو عالمك ذراتندن واردر . شویلکیم هر بری حقك بر صفتنه
مظهردر وشمشدر . وحقك آیتی انده تعبیه اولمشدر . بر اول ذره
یوزندن حجاب نقابنی کوتره . وحقك آیت جمالی اکا عیان اوله . وفي كل
شيء له آية تدل على أنه واحد . وبو مقام عالم ایقان اشنك سرحدی
تکم بیوردی وكذلك نري إبراهيم ملكوت السماوات والأرض وليكون
من الموقنين بو منزلده حقك ذاتی وحدانیتی برله بلنور . وصفات

تنده

الوهيتي عين اليقين ايله مطالعه اولور • بو اول مقامدر كه
اول عزيز ديمشدر ما نظرت في شيء الا ورايت الله فيه امدي بو
مرتبه اگرچه عالي و شريف در وهم خواص مقامدر • اما بو قدر واگر
روح بو عالمده بو معرفت كه چيچك مثابه سنده در انسان شجره سنده
اندن اوتري كوندرلمديلر • بلكه اخص خواصه كه كمال استعداد و
حسن تربيت ادراكي قلدلر • تا كه اندري بو شجره انساني اوزره
چيچك كبي قودلر • بلكه جميع بيتلك درجه سنه يتشدرلر كه اول
معرفت ثمره سي بودي در • و مخلوقات وجوده كلدوكندن مقصود اصل
بو معرفتدر نتكه بيوردي فخلقت الخلق لاعرف اما بو غيب كلينك
يوزندن عزت نقابني انبيا و اوليادن اوزگه كوترمشدر • وجمال
كمالني غيرت سرآينده وغبطت سرابرده سنده گزلمشدر • تا كه هر اغيار
و نامحرم انك جماله گوزي طوتش اولميه • و هر اهلده نا اهلك گوزينه
العين حق بيت آتش در زدن كبريا در كوش • تا ده بر ذهيچ فضول
سوز نش • وان روي چو ماه را بپوش بوش • تا ديده هر خسيسي بيند دوستي
ترجمه سن اول محاسنده نوري كبريادن يق • كه آثار مينه بو اصلا
اكه هر خسيس احمق • دخي اول قرا صحكدن اوده گوزيوزن نقاب • كه امين
اوله نظردن يوزجو كه عين درحق نثر آي خوبكه نقابسز تاني بر اجمالك
گوستردي • بوندن اوتري اني هر اهل نااهل بر مغله گوستر ملو اولدي
اما چونكه گنش روح مسكين هيچ دنيا زندانك ايچنده قرار ايتمديكه

الدنيا سجن المؤمن پس اول طلسم اعظمي چونكه كندو عظمتيله بغله مشدد
كسنك اكا اطلاعي اولمون نتكه بيوردي ما اشهدتهم خلق السموات
والارض امدي بو طلسمك بندلري آچلمز الا انوك الندن • يا خود اول
كسنك الندن آچلور كه مفتاحي اول ويرمش اوله انوك النده • پس حق تعالي
دلديكه آدمك نسلي جهانه قله • اول آدمي يرتدي طبرقدن آتاسز اناسز
اندن صكره حوايي يرتدي آدمدن اناسز قدرتن اظهار ايچون • اندن صكره
آدمك نسلني پرتمقده واردي آدمي حوايه سودردي بحقت ايلدي
تا كه بني آدم ظاهر اولوب ذريت وجوده كلدي • اندن ولاديه موجودات
ديره
طلسم اعظمني آچه • و روح انساني بو قالب زندانني باغندن خلاص
و قربت عالمنه كروي يتشدوره • بو نجه فايده لر و حسابسز غنيمتلر
كه بو سفرده حاصل اولور نتكه كلمشدر تسافروا تصحوا وتغنموا پس هر زمانك
جمله خلايق ارسنده بر نجه اوزلدي اني المرو حكدي و عنايتي نظري
ايله اني عزيز قلدي بيت نظري كردي روزي بمن سوخته دل • هر چه
دارم من بيچاره ازان يافته ام • بو سعادت تحمني عالم ارواحده صچمشلردي
اول مقامده كه واسطه سز نظر بولمشدي • لاجرم بونده دخي قربت بولدي بي واسطه
بولدي نتكه خواجه عالم بيوردر الارواح جنود مجندة عهد اولده ارواح
شول لشكرلر كبي ايدي كه صف صف دورولر • پس اولده دخي دورت صف ايدي
اولكي صف ارواح انبيا ايدي كه واسطه بوغدي انكله حق تعالي ارسنده
ايكنجي صف ارواح اوليا ايدي • اوچنجي صف ارواح مؤمنين ايدي • دردنجي

صفا ارواح کفاردی ٭ پس اولرکه اولکی صفده ایدیلر واسطه سز خواجه
خاص نظرن بولدیلر و بو قابلیتی کسب ایتدیلر که بو عالم صورت طلسمنی احمقلقله
آدم وقتا ولا ارکسیه متابعت قلمیالر بس کندولر آچالر ٭ اندن صکره
خلایق انلرك هدایتی واسطه سیله بو طلسمی آچمغی آندن اوکرندیلر که اولئك
الذین هدی الله فبهدیهم اقتده یعنی انبیایه بن اوکردم کندو عظمتمله
واسطه سز طلسم آچمغی ٭ زیرا که انلر غیجه بلا ارتجه واسطه سز بنم نوردم بره بوندن
نظرلر بولمشلردی ٭ واول استعدادی کسب ایتمشلردی که غیب بوندن جذبات
الوهیت تصرفیله انلرك کوکلاری قپولرین برآچاوزدی ٭ و طلسم آچمق تعلیم
سرینی الرحمن علم القرآن مکتبنده برآوکرده ورکه اولئك الذین آتیناهم
الکتاب والحکمة والنبوة اما اول کسنلر که عالم ارواحده برقوم فضلسز
فیضانی ارواح انبیا حجابنك آردندن بولمشلردی واسطه برله ٭ پس
بر قوم حضرتمزه واسطه سز یول بولمزلر ٭ واول برقود غم طلسمی کندولر
آچامیالر ٭ الا انلر آچارلرکه انبیا دکانته وآرب انلره شاکرد ولا
و متابعتی استقامتله برنز کتوره لر سنة الله قد خلت من قبل ولن
تجد لسنة الله تبدیلا لاجرم شرایع مکتبنده اول ابجد شریعتی
اوکرندیلر وامر و نواهی بلدیلر ٭ حقیقتده شریعتك اوامری اول اعظم
بندلرنك مفتاحیدر ٭ چونکه هربری کندو مقامنده کرکی کبی عمله
کتوره سن اول طلسمك بر بندکوزتلمش اولور ٭ و نفحات الهی نسیملرندن
روحك دماغنه ایشه که ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها

امدی نفحاته تعرض ایتمك شریعتك اوامرن و نواهیسن یرینه کتورمکدر پس
هر قدم که شریعتده متابعت طریقنی اوزره قویه سن بر قرب حاصل اولور
حق حضرتنه ٭ یعنی اول عالمکه اندن کلدك انوك منازلندن برمنزلی قطع
ایتمش اولورسن کما لن یتقرب المتقربون الی بمثل اداء ما افترضت
علیهم چونکه بو طریق اوزره قدمك صدقله قویه سین الطاف ربوبیت
سکا استقبال ایدوب دستکیر اوله من تقرب الی شبرا تقربت الیه
ذراعا ومن تقرب الیه باعا بیت کر دوره عاشق قدم راست بنهی
معشوقه باول قدمت پیش آید نثر چون معلوم اولدیکه وجود انسانی
طلسمنوك بندلری شریعت کلدندن اوزکه نسنه برله آچلمز ٭ پس حقیقت
بله لرکه شریعته بر صاحب شرع کرکدر ٭ امدی صاحب شرع و خود
انبیادر علیهم السلام ٭ لاجرم بو مقدمات حکمیله احتیاج واقع
اولدی انلره ٭ باقی بر وجه دخی اول فصلده که شیحه احتیاج بیان ایدر
هرانده کله انشاء الله تعالی ٭ تا معلوم اولا که شیحه حاجت وحی
پیغامبره احتیاج بطریق اولی اوله ٭ وصلی الله علی سیدنا محمد
وآله اجمعین الفصل الرابع فی بیان سبب نسخ الادیان وختم
النبوة بمحمد صلی الله علیه وسلم ٭ یعنی دردنجی فصل دینلرك نسخ
اولدوغی ٭ وهم نبوت حضرت رسالت برله ختم اولدوغی بیان ایدر
قال الله تعالی ما کان محمد ابا احد من رجالکم ولکن رسول الله
وخاتم النبیین وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم فضلت علی

الانبیاء بست جعلت لی الارض مسجدا وترابها طهورا واحلت
لی الغنایم ونصرت بالرعب واعطیت الشفاعة وبعثت الی الخلق
کافة وختم بی النبوة • عزیز من بلکه حضرت رب العزت دخی علت
عنایتندن خواجه نوک عم نسبتنی آدمدن وسایر آدمدن آنوک
نسبتی نبوت رسالت علمیله درست ایلدی • نتکیم بیوردی ما کان
محمد ابا احد من رجالکم یعنی محمد علیه الصلوة والسلام
سزلردن وسزلرک عالملردن ایدی • بلکه رسول رب العالمین و
خاتم انبیا ایدی • سن شویله صنمه که عالمک آیدلغی محمد نورندن
دکلدر • حاشا وکلا انوک بو آب وکل عالمنه نسبتی واردر • آدمی
انوک طفیلی بلکل • محمدی آدم طفیلی ظن ایتمه • نتکیم شیخ بیوردی قدس
الله روحه العزیز رباعی تا ظن نبری که ما ز آدم بودیم • کان دم که
نبود آدم آن دم بودیم • بی زحمت عین وشین وقاف کل ودل • معشوقه
وما عشق همدم بودیم ترجمه سن شویله ظن ایتمه بزی که آدم اوله اصلمز • اول
که آدم یوغدی شاهد ایدی وصلمز • عشق لفظی ترکیب اولمدین کوکلده تألیف
معشوق عشقیله بزوم واریدی عهد قولمز نثر اکر بر شاهباز بر شاهک
قولندن قنت قفسه شکار طلبندن اوتره پرواز قلسه • بو آرالقده
دکلمنک ایچون وارسه بر قرینک دیواری کنارنده قرار ایتسه • امدی
اول شهباز بو قدر قرار سببیله اول قرینک ملکی اولمز • دکلدر
نقدر چوغ اوتورسه ده • بس اول وقت که ارجعی طلبنک آوازن اشیده

درحال پرواز ایدوب بی توقف شاه الندن بولنور رباعی با شمع رخت
دمی چو دمساز شوم • پروانه مستمند جان باز شوم • ازشه چو صفیر
ارجعی روح شنود • چون شهبازی بدست شه باز شوم ترجمه شاهک جمالی
شمعنه وقتی که باقرم • پروانه کبی جانمی بن اوده یاقرم • شاه ارجعی صداسن
اورب جان اشیدیجک • شاهین کبی کرو شاهک الینه اقرم نثر حضرت
رسالت علیه السلام بیوردی که • ما لی وللدنیا انما مثلی کمثل راکب راح فی یوم
صایف فنزل فاستراح فی ظل شجرة ثم رکب وراح • بن قندن
دنیا قندن بن اول کسه دروده هر نکم ملک ملکوتک جواهری وارایدی
غیب خزینه سندن بکا عرض اتدیلر • بن همتم کوزی تویروغیله هیچ اکا
التفات نظرن ایتمدم که اذ یغشی السدرة ما یغشی ما زاغ البصر وما طغی
بلکه وجودم نقدن دخی اول قمارخانه ده یاوقلدم • پرواز ایدوب دروازه سندن
مقام اصلی که او ادنی در کرو یتشدم رباعی بر شاهی ایدم که عالم قدسدن
ارشدم • او النمکیچون انده بو صحرایه یتشدم • وارنم دیکم بولدم کسنه محرم
اولدیغیچون کلدیکم یوله آصلومه یتشدم ترجمه بن کندو نسبتمی اخرتدن وحشت
بهشتدن اول وقت کسدم انا من الله نسبتنی درست ایلدم • لاجرم هر
نسب فانی اولوب منقطع اولور • وبنم نسبتم که باقیدر • کل حسب ونسب
ینقطع الا حسبی ونسبی • وسایر خلقه بیوردی که فلا انساب بینهم
یومئذ ولا یتساءلون الآیه اولیت طوبی مسابقت میداننده بن
قیمشم • اکر فطرتده اول درسک وجود بمثلک ترونده سی که اول نظر

اغاجنده بتدی بن ایدوم که اول ما خلق الله نوری واکر قیامت صحرا سنده
درسنك اول کوهرکه برصدفندن باشن فالدوب بن اولم که انا اول من
ینشق عنه الارض یوم القیمة واکر شفاعت مقامنده درسنك
اول دریای معصیته غرق اولمشلره اول شفاعت ایدن بن اولم که انا اول
شافع ومشفع واکر صراط اوزرنده پیشوا ومقتدا درسنك اول قدم
اوزره صراطی برق خاطف کبی جواز بولن بن اولم انا اول من یجوز الصراط
واول جنتده صاحب صدر درسنك اول ام ده جمالکدن هشت
بهشتك قاپوسنی کا اچارکه انا اول من یفتح له ابواب الجنة واکر عاشقلرك
سروری ومشتاقلرك مقتداسی درسنك اول عاشق صادقکه وصال
معشوقه دولتنه یول بولن بن اولم که انا اول من یتجلی له الرب بو طرفه
که بنم وارلغم دکل ودکلی وارلغم اما انا فلا اقول انا جوآمد روی
معشوقم که من باشم من که من باشم • زانکه خوش شوم بالاو که من بی خویش باشم
مرا اکر مایه بینی بدانکه مایه او باشد • وکر سایه بینی بدانکه سایه من باشم ترجمه
قچنکم کوردم اول خانی تمیده بولمزمی جاه • اووقتن خوش اولور وقتم که اولم یوق
فانی • اکر بنده شرف کورسنك شرف اولدر یقین بلکل • وکر او ستمده ظل
کورسنك بنم اول ظل ظلمانی نثر عزیزمن اشتیدکی که خواجه علیه السلام
کولکسی یوغیدی دآستده • زیرا که خواجه آفتابدی که وداعیا الی الله
باذنه وسراجا منیرا امدی کنشك خود کولکسی اولمز • وبر وجهدن
دخی خواجه نك کولکسی یوغیدی زیرا کندوسی کولکه دوشمشدی که

السلطان ظل الله فی الارض • چونکه خلقه نور طوتیرمش کنش اولوردی
جهانی منور قلوردی • زیرا که اولین وآخرین انلك نوری پرتوندندر
واول وقت که حضرته نور طوتسه اول حضرته کولکه دوشردی • تا که هر
کسنولك که حضرته اولاشمق مرادی اولسه انلك دولتی پناهنده صغنوردی
ولا تطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه
وهر بارکه کندویه کاوب افاقت بولسه پس حضرت عزتك کولکه سنه پناه
قلوب ایدردی که لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملك مقرب ولا
نبی مرسل خوجه م اکرچه اهل عالمك کونشی ادی لیکن پروردهٔ
ابیت عند ربی مجاوردی یطعمنی خوانندن نواله بردی نظم ای کرده
زیر پای کونین • بکذشته زحد قاب قوسین • خونی تو ابیت عند ربی •
خواب تو لاینام قلبی • خاك قدم تو اهل عالم • زیر علم تو نسل آدم • طاووس
ملائکه بریدت • سر خیل مقربان بریدت • چون هیچ بضاعتی عبث نباشد • ازما کنه
وزتو شفاعت ترجمه یدیردك طعام اشربوابیت عند ربی • کوردك اویخوی
بوکه ولا ینام قلبی • بو جمیع اهل عالم قدمکده خاکپادر • علمك بندهٔ بکلر
دوکلیسی نوادر • او مقربین ملکلر سکا انلرلرادت • جبرائیل حضرت
اوکلچه پیشوادر • ملکوته سیر ایدرکن سکا انبیا در یکدی • ای حبیب خاص حضرت
سکا خاتم قندآدر • سکا لایق اوارمغان نوله معصیتدن اوزکه • بیزه سن شفاعت
ایله سنك ایشك عطادر انبیا علیهم السلام اکرچه هربری بر امتك
قافله سالاری ایدی تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض تا هر بری

برامتك پیشواسی اولوب میدان عرصات الده لر • اما خواجه‌ءم
بر قافله سالار ایدی که اولکم عدمدن طشره بصوب جمیع پیشوا
اولوب وجود صحراسنه کوتردیکه نحن الآخرون السابقون
اول وقت که کاربان کورود و نجك وقت اولدی پس امته وفادار اولو
تفادار اولدی • پس انلری رعایت ایتمکچون آردنجه کلدی که وختم
بی النبیون و دخی بیوردیکه فضلت علی الانبیاء بستة یعنی بکا
فضیلت ویردلرسه نر انبیانك اوزرینه التی نسنیله فاضلوز •
اول بودرکه هر پیغمبرك بر معین مسجدی واردی نمازی انده قلورلردی
اونکه مقامده درست دکلدی • چونکه نوبت بکا ارشدی جمله یر
یوزنی بکا مسجد قلدیلر • بن وامتوم هر قنده که نماز قلمق استیه
درست اولا • امدی بونه اشارتدر که یریوزی مسجد اوله • اکا
اشارتدر که قلان پیغمبرلرك ولایتنك طول وعرضی اولقدر ایدی که
بر مسجد مقداری اطراف زمیندن نبوت اکسیری بر لباك وطاهر
ایدرلردی • و زمین دنیویی روضهٔ اخروی دزدلردی • چونکه
نوبت حضرت رسالته دکدیکه محبوب ازل وابد در • انك نبوتی
اکسیری اول مقدار قوتده ایدی که جمله یریوزن اقطاع شیطان و
نامنظور رحمانکن که ما نظر الله الی الدنیا منذ خلقها بغضا
لها انی پاك طاهر قلوب مساجد عباد رحمان ایلدیکه جعلت لی
الارض مسجدا و اول تره طبرغی آب طهوره تبسنه بتشدردیکه

وترابها طهورا • و دخی قلان انبیانك هر بری بر معین امته
بعث اولدی جمیع خلایقه کوندرلمدی • و هم کندو نفسلرینی
مجاهده نفسندن بالکلیه خلاص بولمامشلردی تا کر کیسنه شفاعت
ایده بیله لردی • لاجرم جملسی نفسی نفسی دیسردر • چونکه نوبت
خواجه علیه السلام دکدی اول شفاعت علمنی انك الینه ویردلرکه
واعطیت الشفاعة و هر خلق که قیامتده دك کلسر دانك امتی
اندلرکه وبعثت الی الخلق کافة و هم دخی فتح غنیمت اولسه کافرك
نجس مالی انلره حلال اولمزدی نبوتلری اکسیری انی طاهر قلمزدی خواجه
اکسیر نبوت بر لباك وطاهر ایدوب حلال ایلدیکه واحلت لی الغنائم
و بر دخی بوکه قلان انبیانك قوتی و شوکتی اولدقلو ایدیکه فتح کفارله
جنك اولسه یقین دعنی دفع ایدوب صبرلردی • وقتی اراق اولسه
صیام ارلردی • اما حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم بر ایلق یولدن
صردی سطوات خوفدن و صدمات رعبدن که ونصرت بالرعب
مسیرة شهر • و بر دخی بوکه قلان انبیانك قوت نبوتی اول مقدار ایدیکه
هر کیسنه حال حیاتنده رهبر اولوب مقتدای امت اولورلردی • اما
آخرته انتقال ایدوکدن صکره بر پیغمبره دخی محتاج اولورلردی •
تا که انلره مرشد اوله • چونکه نوبت خواجیه کلدی انوك نبوت خطبه‌سنی اول
کوکلرده اوقندیکه کنت نبیا وادم بین الماء والطین و هم آخر نبوت
خطبه‌سنی یریوزنده انك آدیله ختم اولدیکه وختم بی النبیون • اندن صکره

بلكه كر خواجه‌م بو مخلوقات شجره‌سنك ثمره‌سی در • ودخی كرد اول
شجره‌نك تخمی در • قلن انبیا اول اغاجك بوداقلری ویپراقلریدر •
امدی بوداق ویپراق شوكا دكن بتركیمش ظاهر اولمه‌مش اوله • وقتاكیمش
ظاهر اوله وكمال اراسته ایرق دخی بوداق ویپراق بتمز • پس یمش صكره كلدی
قاموسنك خاتمی اولوب هم مكملی اولدی • اما جهودلر دیرسه رسالت رسول
ایدوب دیسه‌لر كه نه دلیل برله محمد علیه السلام پیغمبردر • واكر انوك
نبوتی ثابت اولدیسه نیچون انك دینی قلانك دینلری نسخ ایلیه • ایدرز لازم
اولدی كه هر قوم كندو پیغمبری دیننی قویوب اكا متابعت قیله هر
پیغامبرك خود كتابی واردر • اولدخی كلام حقدر نیچون بیلمزكه قلان
پیغمبرلرك زمانی كبی هر قوم كندو دیننه متابعت قیله • پس جمله دینلر
وكتابلر قرار ایده قیله • امدی بو سؤالك جوابی ایكی وجهله‌در • بر وجه معقول
وبر وجه تحقیق • اما معقول اولدر كه بز انلره ایدرز سزه نه دلیل برله كورد
كه موسی وعیسی علیهم السلام پیغامبرلردی • سز خود انلری وانلرك
معجزاتن كورمدكوزدی • امدی بو سؤاله جواب ایكیدن خالی دكلدر • یا
دیرلركه تواتر خبر برله انلرك معجزاتی بزه ارشدی • ومعجزه خود دلیل
صحت نبوتدر • یا خود ایدرلركه تصدیق قلب كه نتیجه نور ایماندر • اول
بزه حاصل اولدی هیچ دلیله محتاج اولمدق دیرلر • امدی بز دخی ایدرز كه
حضرت رسالتك دخی معجزاتی تواترله بزه معلوم اولدی • وقرآن كه انك
معجزه‌سیدر بو خالده كوره طورور كه جمله فصحاء عرب وعجم انوك

زماندن برو كه شمدیه دكن انوك كبی بر كلام كتورمكدن عاجزلردر نتكم
انك دعویسنده كرایدر قل لئن اجتمعت الانس والجن على ان یأتوا
بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله ولو كان بعضهم لبعض ظهیرا • ودخی
تصدیق قلب كه نتیجه نور ایماندر بزه حاصل اولدی • جمیع پیغمبرلرك
كتابلرینه ایمان كتوررز • جهودلر كبی دكل كه موسی پیغمبره ایمان كتورلر
اما عیسی‌یه ومحمده وسایر انبیایه علیهم السلام ایمان كتورمزلر • و
دخی عیسی تكرینك اوغلی وثالث ثلاثه دیرلر قال الله تعالى عما یقول الظالمون
پس یهود ونصاری نتكه موسی وعیسی‌نك نبوتی تواترله معلوم
ایدرلر • بز دخی حضرت رسولك نبوتی تواترله معلوم ایدرك دخی هم
قرآن كه انوك معجزه‌سیدر كوره طورورلر كركدی كه اكا ایمان كتورلردی
ولیكن انلرك ایمانی كندو پیغامبرلرینه آتا وآنا تقلیدیدر • عقل
ایمان نتیجه‌سندن دكلدر • نتكم بیوردی انا وجدنا آباءنا على أمة
وانا على آثارهم مهتدون وهم خواجه‌م بیوردی كه كل مولود یولد
على فطرة الاسلام فأبواه یهودانه وینصرانه ویمجسانه • اول دینی كه
آتادن انادن تقلید ایله حاصل اولمش اوله نور ایمان نسنه اكا اعتبار اولم
اولمسون دیرانزده لركه • چونكه محمد علیه السلام نبوتی ثابت اولوب
مسلم دوتدق نیچون انك دینی ناسخ ادیان اولدی • امدی اكا دخی جواب
ویروب ایدرز چونكه انك نبوتی مسلم طوتدوكز كرك كه انی صادق
القول بیله‌سز • هر كتاب كه اول كتوردی هم انی قبول ایده‌سز • قرآن محمد

انك كتابی دخی بویله بوردر كم اوّلكی دینی قلن دینلری نسخ ایده • اندن
اوترو نسخ ایلدكه شول نسنه كم قلان پیغامبرلرك كتابنده واردر
جمله قرآن مجیدده واردر • واول نسنه كم جمله انبیانك شریعتنده وار
بونك شریعتنده داخلدر • اما بونك كتابنده كی و شریعتنده كی كمالات
دینی انلرك كتب شرایعنده یوقدر • لاجرم بونك كتابی ناسخ اولدی
اما بو معنیه ناسخ دكلدر كم اول كتابلری بكلّی باطل قلدی آنی حق بلیه
بلكه اول معنیه ناسخدر كه اول احكام كم انلرك متفرق كتابلرنده
مختلف شرایعنده واردی • جملسی بو كتابده و بو شریعتده جمع اولدی
واول نسنه كم دینك متممی ایدی احكام ضم اولدی پس دین كمال بولدی كم
الیوم اكملت لكم دینكم تا بوندن صكره بلمش اولالر كم هر امت بر پیغمبره
اویمشدر و هر بیری بر نبی یه متابعت قلمشدر • اما بو امت جملهٔ انبیایه
اویمش اولوب جمیعنه متابعت قلمش اولالر كم اولئك الذین هدی الله
فبهدیهم اقتده بونك مثالی شویله دركه بر پادشاه دلسه كم جهانگیر
اوله كندونك عدلی و احكام سلطنتی دلسه كم جمیع مملكته یتشدره
و رعایا یه دلسه كم انعام و اكرام و اعزاز ده هر شهرده هر قومه بر ایلچی
كوندرر • و دخی انلرك حالنه مناسب بر تهدید و وعید ایدر
وعده و طمع ویرر هر بر طایفه یه سوزی و عقلی یتشدوكنجه استعداد
كوره یرر • پس بعضنی استمالت لطفله كندو حضرتنه اوقر و بعضنی
عنفله و زجرله اوندر • زیرا كم خلایقك مزاجی مختلفدر • شول كشی كم

قهره مستحقدر اگر اكا لطفله كوندرسه یا اوقسه انوك قدرینی بلمز
واول كشی كم لطفه مستحقدر • اگر آنی عنفله اوندرسه اول دولتدن محروم
قالور نتكم بیورر ولو كنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من
بری حولك و بر طایفه یه بیوردی كه واغلظ علیهم پس هر ایلچی كم واردی هر
بر قومه انلرك حالنه مناسب دلیله سوز سویلشدیلر • تدریجله احكام
سلطنتی انلره عرض ایلدیلر • تا كم خلایق انكله خلقلنه لر پادشاهك
قوللوغنی ایده بلهلر • و انوك امرینه بوین ویره لر پادشاهك كمال جمالنه
مشتاق اولالر • اندن صكره پادشاه كمال كرمندن بر ایلچی دخی ویردی
و بنی دخی بر جمیع احكامله كه اولكی ایلچیلر بی سنده واردی • تا
موسنده یازلانی بونده جمع ایده • پس اول رسول بو نبی برله حضرتنه
اوقودی • اول كمالات عبودیت كم اولكی ایلچیلرده و مشدی بونلرده ویردی
واول قربت كم انلره حاصل اولمامشدی بونلره اولدی • اول امرده بو ایلچی
دری ایلچی كرك كم بو كمالاته مستعد و مستحق ایلیه • واگر بویله اولمیدی پادشاه
اول امرده تمام عبودیته بیون ویرمزلردی سلطانك جمیع احكامنی قبول
ایتمزلردی • و قربت مقامنه ارشمزلردی و هم دخی خلافته و نیابته مستحق
اولمزلردی • امدی بو طریقله اوزره حق تعالی دخی دلدی كم بر آدم طرغه
فضل الهیدن انعام ایلیه و هر بر نبی خلافت تحتنه كچوره وجعلكم
خلائف الارض شرفیله مشرف ایده • پس هر زمانده بر رسول ویردی
احكام شریعتی انلرك كتابلرنده انلرك حالی مقتضاسنجه بیان ایلدی

کمالات دیندن بعضنه بلدردی. تاکه هر قوم بر نوع عبودیت
برله مطیع اولالر. دین عزاتنده بر سیله فایده طوتوب نصیب الدیلر
کفر یادلعنندن نجات بولوب اسلام بلشلکنه کلدلر. طبیعت ظلماتندن
آزاد اولوب شریعت نورانیتنه یتشدیلر. اندن صکره محمد علیه
الصلوة والسلام جمله انبیانك ارآسنده الروح کبیدی. قرآن مجیدی
اکا ویردی جمیع احکام که کتابلرده واردی قرآنده جمع ایتدی که ولا
رطب ولا یابس الا فی کتاب مبین آنی جمله خلایقه الچی کوندردی
دی که وما ارسلناك الا کافة للناس تا معلوم اولا که قلان انبیا
خلایقی حقیقته دعوت ایدلرسه اول حضرت دعوت ایتدی واتممت علیکم
نعمتی اندی اسلامك اعلای درجاتنه دلالت ایدی که اول رضای
حقدر نتکه بیورر ورضیت لکم الاسلام دینا زیرا که حقیقتده دین
کامل الله حضرتنده اسلامدر ان الدین عند الله الاسلام وهر نسنه
که اسلامك غیریدر مردوددر که ومن یبتغ غیر الاسلام دینا فلن
یقبل منه وهو فی الآخرة من الخاسرین شمدیه دکین اشتدوکك وجه دین
معقولدی. اما وجه تحقیقی دخی اشتکل ایمدی بو موجوداتدن مراد عند الله
مقصود وجود انسانیدر. ووجود انساندن مقصود معرفتدر واول
نسنکه حق تعالی اکا امانت دیدی اول معرفتدر. غیری نسنه دکلدر نتکه
بیورر انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین دیو معرفت
یوکنی چکن دخی انساندر نتکه بیورر وحملها الانسان دیو معرفت

دخی دیرایجنده تعبیه اولمشدر. نقدرکه آدمك دیندن نصیبی واردر
پس معرفتدن دخی نصیبی اولقدردر. وهر کیمده که دینی کامل ایسه معرفت
دخی کامل ایسه. وهر کیمك که دیندن نصیبی یوقدر معرفتدن دخی یوقدر
اندن صکره شویله بلکل که انسان مطلق کمال بولمغی بر یاشنه کورمز
بلکه بو بجه اشخاص کرکدرکه اولیوکی کوتریبله. نتکه اغجدن مقصود
ثمره در. وثمره حاصل اولمزیا الکوزیر بودق یمکله. بلکه بو بجه
بوداقلر کرکدر که اندن جیحکلر ظاهر اولا. اندن یمش وجوده کله اندن
ثمره حاصل اولا. پس انسان مطلق شجره کبی اولدی. وقلان اشخاص
بشری که اول بوداقلردر اعضا مثابه سنده اولدلر وجود انسانیده
انبیا علیهم السلام اعضای رئیسه یرنده دوشدیلر. ایمدی اعضای
رئیسه اولدر که آدمك دیرلکی آنسز محال اوله. باش و یورك وجکر
وایکن کبی دخی بونلردن غیری نه وارسه. اما خواجه علیه السلام
بو اعضای رئیسه ارآسنده قلب مثابه سنده دوشدی بو وجود
انسانیده. زیرا که قلب وجود انسانینك خلاصه سیدر. انکچون که
حق یر دلسه ذکر آدیده بر محل بولا و ذا آنك جسمانیتی اوله
وهم انوار ظهورنه محل اولا پس قلب بودر نتکه بیت دل آینه جمال
شاهنشاهست. وین هر دو جهان غلاف آن آینه است. پاکلر باشنه
کالدی که ثمر معرفتی تمامدر کورمزلر. پس محتاج اولدی قلان
اعضایه. ولکن اول نسنه که ثمره دیندر معرفتدن اول مرده قلبدر

ظاهر اولور تمام نصیب انکدر • اندن صکره قلن اعضایه نوبت وسلسله
یتشور • اکرچه انلرک دخی معرفتدن و کمالدن نصیبی واردر
اما بو قلبک بر خاصه سی دخی واردر که قلن اعضانک یوقدر • امدی
اول بودر که قلبک بر صورتی واردر • و بر روحی واردر اما انک صورتی
بو آب و کلک لطیفندن الدیلر که اول عناصردر • و روحی حیوانلرک
لطیفندن دخی عالم ارواحک خلاصه سندن الدیلر که عالم ملکوتدر
زیرا عناصرک لطیفندن الدیلر نباتاتک غداسی یزدیلر • اندن
حیوانات لطیفندن هم غدای آدمی دوزدیلر • و انک لطیفندن دخی
آدمک بدنینی دوزدیلر • و انک لطیفندن دخی قلبک روحینی دوزدیلر
روح دخی بو محلیدر • زیرا ارواح ملکوتیانک لطیفندن الدیلر
ارواح ملکی دوزدیلر • انک لطیفندن دخی ارواح بشری الدیلر • و انک
لطیفندن دخی قلبک روحنی الدیلر • پس قلب عالم روحانینک و
عالم جسمانینک لطیفی و خلاصه سی اولدی • لاجرم معرفتک ظهوری
قلبه اولدی بوندن بیوردی که **کتب فی قلوبهم الایمان** انسانده
هیچ بر محل قابل کتابت حق اولمدی الا قلب اولدی • و هیچ موضع
استحقاق مقربین الاصبعین اولمدی الا قلب • چونکه خواجه عالم
قلب مثابه سنده اولدی • قلن انبیا قلن اعضا مرتبه سنده اولدی شخص انسانیده
پس **فاوحی الی عبده ما اوحی** انکا مخصوص اولدی که **کتب فی قلوبهم
الایمان** ایدی • و دخی شرف قرب **او ادنی** انکا حاصل اولدی که مثابه

مقربین الاصبعین ایدی • چونکه معرفتده جمیع اعضا قلبه تابع اولدیلر
انکیچون هم نبوتده جمیع انبیا محمده تابع اولدیلر • بوندن ایدی دعوی کم
لو کان موسی و عیسی حیا لما وسعهما الا اتباعی اکرچه جمله انبیا
دینی تربیت ایتمکده هر بری براشده ایدی • اما کمال دینه مظهر اولان
حضرت رسالت نبوت زمانی ایدی • زیرا حق تعالی کمال حکمتندن دینک
حقیقتنی انبیانک تحت تصرفنده تربیت ایلردی • شول بغدای کبی که
ایتمک اولنجه نیجه کشینک الندن کچر • و هر کشی کندو صنعتین و هنرین اند
بلوردر • مثلا بر نیجه سی اول بغدایی پاک قلور انک صنعتی اولدر
و بر نیجه سی دکرمنده اون اوکدور • و بر نیجه سی اول اونی یوغورد خمیر ایدر
و بر نیجه سی فرونه قیوب پشوردر • اما ایتمک کمالی پشوردن الندن پیشور
اکر بو جمله کرک که اتش اوزرنه اولالر تا بغدای ایتمک اوله • امدی آدم
زماندن تا عیسی وقتنه دکین **علیهما السلام** پیغامبرلرک هر بیسی
دین خمیرمایه سنک اوزرنه ملازمت ایدوب کندو صنعتلرن اظهار
ایدرلر • مثلا دین آدم زماننده بغدای کبی ایدی • عیسی زماننده خمیرمایه
اولدی • چونکه حضرت رسالت **علیه السلام** کلدی • محبت اودی ایله
عشق تنورندن قزدردی اول نواله که جمیع انبیانک الندن تربیت بولمشدی
انوک الینه وردیلر که **هدی الله فبهدیهم اقتده** الدی اول تنوره قویدی
اندن مدت نبوت کرکم اوج ییلدر • انی بو مدت ایچنده کماله ارشدردی
الیوم اکملت لکم دینکم محبت تنورندن چقردی دعوت ایتمکک دکانی
که

بعثت الی الاحمر والاسود درآنده قودی • تا شول آچلر که علی فترة
من الرسل قزلغنه اوغرمشلردر آنوك بهاسنده جان و مال خرج ایدیلر
وجاهدوا فی سبیل الله باموالکم وانفسکم اول دینك شمسی اتکی که
نعمة بيك امت آنوك آرزوسنده جان ویردیلر • پس اول صاحب دولتلر که
کنتم خیر امة بوانکله طویالر • امدی اگرچه انبیا علیهم السلام
بوانکیچون بر صنعت ادردی تا بغدای اولدونجی و قتدن حضرت رسالت
عهدنه دکین نصیبلری کندولرك و امتلرنك آنده واردی • بقاء حیات
ایچون اندن یرلردی • مثلا ابتداء آدم زماننده اتمك هنوز بغدای ایدی
اول بغدای که فعصی آدم تشنیعی خلق اکا اوردیلر • امدی تشنیع
اندن اوتروایدی که بغدای اول وقت ملائکه دهقانلغ الندهیدی
بهشت نطسنده اکلشدی اکا بر ورشه ویررلردی • مادامکه آدمك
قالبی ملکه و طائف آراسنده تربیت ادرلردی چونکه آدموك
قالبی تمام اولدی غداسی دخی تمام اولوب ارشدی • پس انی تجربه ایدب
اول خود کندونك خاص غداسی بلسردر • اکا ایتدیلر ای آدم ادب جمعك
دنلودرلو یمکلر ایله تنعم ایله • اما اول اغاج قاتنه وارمه دیدیلر او
دخی خوش اوله دیوب مطیع اولدی • اما نفسی هیچ بر طعامله آنس
دوتمزدی دوکلی میلی و همتی اکا یدی • نتکیم آنوك قرشوسنده
بر طوربا آریه دوقلر • وارپیه وارسون دیو اوکنه بر پاره صمان
دوکلر ناجاری اول صمانی یر اما جمله میلی و همتی اریه در

لکن آیغنده بند دخی وار درقومزکه اکا یقین واریه • وقتی که
رکنتی کلسه انك باغنی آیاغندن کیدریسه آت هیچ صمنه نقیلوب
آرپیه مشغول اولور • امدی آدمك دخی هشت بهشت نعمتی
اوکنده ایدی • اما اول نعمتلری نغدایر نسبت ادهجك اولورایدی
صمان مرتبسنده ایدی انوك نفسی قاتنده ولا تقربا هذه الشجرة
بندی آیاغنه بکدی تاکاه ابلیس صورت تلبیسله کلوب ایتدی که
هل ادلك علی شجرة الخلد وملك لا یبلی آدم ایتدی بن آنی
بلدم بکا معلم حاجت دکلدر بن ملکه دکلم کسن بکا معلم اوله سن
وعلم آدم الاسماء کلها مکتبنده اوکرنمشم که اول اغاج نه اغجدر
وآدی ندر سن طوغری ایدرسن که شجره خلددر وهم واسطه ملك
ابدی در ولکن بوسوزی عداوت یوزندن دیرسین اکر حق فرماننه
خلاف ایدم مردود حضرت اولم اندن ابلیس الله آنده صوندی که
وقاسمهما انی لکما لمن الناصحین فرمان باغنی آیاغندن کیتوردی
آدم علیه السلام کندو قلبی سلامتندن اکا نظر ایلدی کم صنید
حق تعالینك کبریا و عظمتنه یلان یره آند ایچمك هیچ کیسه رواکلمز
ددی پس بو سلیملك ایله چونکه حقك آدنی و صفاتنی اشتدی
الدندی نتکم کلمشدر من خدعنا بالله انخدعنا امدی حق تعالی
آدمی سوددوکنك سببی بغدای یدوکی دکلدر زیرا بغدای اکنجی
یرادلدی اکرچه ملائکه تربیت ویررلردی لکن کندولرك غداسی

دی

دکلدی آدمك غداسی ایدی • پس حق تعالی آنی بوندن اوتری سوردی که
ابلیس فرمانیله یدی لاجرم وعصى حاونن جهانده اوردیلر • و دخی
درلو درلو تعبیه لری واردی حق تعالینك انده کرلو امانت شهلر
بلمزلردی • انلرك نظری اکا ایتشوردی که بر خوب اغاج بغچه بیلدکم
بزانی تربیه ایدرز • تا شول حده یتشدی که هشت بهشتك دوقی
بونك جمالنده در • بو برنار سیده اوغلان کردی فرمان صدی
هم انك بر بوداغن صیوب هیچ ایلدی • بزر آست بلمزدك که اتجعل
فیها من یفسد فیها اما فسادنوك اثری بونده ظاهر اولدی که
اول بغدایی اکرمیسیدی هر دانك اول استعدادی واردی که
اکرانی اکسه لر بر اغاج اولیدی دیدیلر • بلمدلر که دکلیجك اغاج اولوکی
یمجك آدم اولور • بو بر اولو سردر که هر کسنك فهمی یتشمز • غرض
اولدر که آدمه تشنیع اتدن اوتری اتدلرکه اول بغدای مادام که انك
زمانیدی تربیتده ایدی هیچ کسه انی دخی یمشدی • آدمك انده
تربیتی تصرفی اولسه کرکدی • هم قلدن انبیانك دخی تربیتی تصرفی
اولسه کرکدی تا اتمك اولسی نقت اولنجه • اول وقتا وستاد
جهانکیر که حضرت رسالتدر علیه السلام یتر آنك النه دکر سورلردی
تا که هر کشی انده کندونك قوت حیاتنی دونه یدی • مثلا کلوز کم
هر کسی کم کل کرد کل خورد • یعنی هر کم بلجق ایلدی بلجق یدی •
امدی آدم علیه السلام بغدای ایلدی بغدای یدی • انلرکه اون ایلدیلر

اون یدیلر انلرکه خمیر اتدلر خمیر یدیلر • اما حضرت رسالتدر محبت
تنورنده دین اتمکنی پیشوردی • انلرکم چوقوب دعوت دکانده دوردی
پس منادیلر ندا قلوب ایدلر هر کیشی که دلسه دینك پیشمش اتمکنی بیه
تاکه محبوب حضرت اوله • لاجرم محمد دکاننه کلسونکه قل ان کنتم
تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله تا انبیاء دخی دلسلرکه انلرك اتمکی
پیشمش اوله انوك دکانی فتوسنه کلهلر قیامت کوننده تا که سوزی الناس
یحتاجون الی شفاعتی یوم القیمة حتی ابراهیم پس دینك تربیتی و
کمالی مجردانسان مطلق برله اولمدی • بلکه انبیالر اعصار سنده
اولمشلردی شخص انسانیده • پس دین خمیری مانند نوك اوزره کمال تصرفکن
اظهار اتدلر تانوبت محمده دکدی علیه السلام • اول خود قلب مشابنده
دوشمشدی شخص انسانیده • لاجرم کمال تربیتی تصرفیله انی پیشوردی
کمالی یتشدردیکه هیچ بر مرتبه محتاج اولمدی • زیراکه دینك کمالینی که
الیوم اکملت لکم دینکم خواجه قتنده حاصل اولدی • و هر زیاده کمال
اوزره اوله نقصان اولور • خواجه‌ی بوندن بیوردیکه من احدث فی دیننا
لیس منه فهو رد امدی دخی صفات اوکشدر هر صفتنه بر پیغمبر کرك که
کمالن یتشدوره • نتکم آدم صفوت صفاتنی کماله یتشدردی • و نوح
صفت دعوتی و ابراهیم صفت خلتی و موسی صفت مکالمتی و ایوب صفت
صبری و یعقوب صفت حزنی و یوسف صفت صدقی و داود صفت تلاوتی
و سلیمان صفت شکری و یحیی صفت خوفی و عیسی صفت رجانی کماله

ارشد بردی • اما اول نسنه کیم بونلرك زبده سی و کزیده سی در کی صفت
محبتدر • پس آنی حضرت محمد عم کماله ایتشدیردی زیرا که اول قلب منشائی سنك
دو شخص انسانی ده • امدی محبت تربیت اتمك قلب خاصیتیدر قلب
اعضا هر بری بر نوع عبودیتی تربیت اتمکون بر صفت اوزره در • قلبك
صفتی محبت تربیت اتمکدر • لاجرم خواجه عم حبیب الله و خاتم الانبیا
اولدی • هر کیمه کیم دین کامل و محبوبلق کرکسه اکا جانودلدن متابعت
قلسون کیم قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی چونکیم کمالی بودینده ظاهر
اولدی قالن دینلر منسوخ اولدی • زیرا که قمنده صو بولنسه تیمم کوترلور
بز شرح ایلدك کیم قالن پیغمبرلر وقتنده دین شول بغلدی و تخمیر باینده
ادی برلردی • شمدی کیم پیشمش اتمك الده کردی لاجرم بغلدی و تخمیر کلك
کوترلدی بلکه انبیا قیامت کوننده بونده بودکا منطوق شفاعت ماینه
انداستیه لرکیم آدم ومن دونه تحت لوائی یوم القیمة سن انك همتی
بو جهه لکن کور کیم اول هنوز بو مرتبه لره راضی اولوب قناعت اتمز و لا فخر
بونه اشارتدر یعنی دیمك اولور کیم بو دو کلی سیادت و پیشوالق و علم
دارلق بنم نصیبم دکلدر بلکه بو خلایق نصیبی دربنده کیم وما ارسلناك
الا رحمة للعالمین پس بو دکلی تفاخر الدرك اولدیکم بنم کبی بر سرور
و بر مقتدا و بر دلیل الدز کردی پس الر تفاخر ایلسونلر و بنم و آدلغم
بو قلقدیدر • و بنم مرادم نامرادلقدر • و بنم بای لغم فقرمدر الفقر فخری
دنبای مارا ز خراسان ز عراق مراد • و زیاده وصل و فراقست مراد • باهیج

مراد جفت نتوانم شد • طاقتم که ز مرادها چو طاقت مراد ترجمه مرادم
دکلدر خراسان و عراق • نه وصل استرم دوستدن نه فراق • مرادم هیچ
جفت اولیمزم • که اندن بنم طاقتم اولدی طاق ثم ای محمد بونه سرور
پیشوالغه و سروردلکه تفاخر ایتمزسن بلکه فقرله فخر ایدرسن اکچون
بزم بولمز محبت و عشق بولیمدی بزده بولی بو قاعله آلورلر بو سرور
و پیشوالق و نبوت هبت و اولوغلقندن بوزد کوستر رحیت این آن لك
راهست کیم چو بکم نتوان زد تاکم نشوی در قدم نتوان زد روی صفا
ترا دین ره بکنند کارند طلب قصاص دم نتوان زد ترجمه کامل الغله
کسه بو یولده اوره مز دم کم اولمیجق تو نمیه اندن قدم هم بیلکز شنی
بو یولده اکر دبیالکر اولمایه قصاص اتمکچون استیه سن دم تر کافرلر
خواجنوك عم مبارك دیشنی ابتلا طشیله صندکی اولدیکم بد دعا
قلد خطاب ارشد کیم لیس لك من الامر شیء عجب اشد کیم نوح پیغمبر
علیه السلام بو معامله اولمدی رب لا تذر دیو دعا قلدی در حال
طوفان ظاهر اولدی جمیع کفاری هلاك ایلدی • زیرا که نوح عم
قهر صفتنه مظهر دوشمشدی • کندو طبیعتجه سلوك ایلدی کیم
قل کل یعمل علی شاکلته اما محمد عم لطف صفتنه مظهر
دوشمشدی • انوك طریقی اولدی کیم شفقت و رحمت نظریله خلقی
رعایت ایلیه • لاجرم دیشنی چقد قدنصکره ینه دعاسی بو ایدی کیم
اللهم اهد قومی فانهم لا یعلمون بونه عجبدر کیم خواجه دن

تصرف سلب اتدلر • دیوقلق صفتنی اونك الیندن قودلر تا کم واز لعجز
یوقلق لجندن بولدی بیت تا کم نشوی مکتر از کم نشوی • اندر صف
عاشقان محرم نشوی • اونکیچون کم بو مجازی وجودك وارلغیله اول
حقیقی وجود وارلغندن کیشی تمام نصیب المز • الا اول مقدار اول کم
بو مجازی وجودن نفی ایلیه • اول حقیقی وجود بولنه • کوزمزسن
اودتوك اوددن نصیبی کندو وجودی یانمی دردکن هیچ یوقدر
اما شول دکلوکم کندو وارلغندن اودیولنه فدا قلاور • اول قدر اوددن
نصیب الور • واکر بر کزدن کندوی فدا ایدمجك اولورسه کندو وجودی
کثیف وظلمانی ایکن اتش لطیف نورانی اولور • پس مادامکه اودونك
وارلغندن شی ما قله اندن دوتون چقر • اول دوتون اولدکجه دخی
اود طلب ادر • زیراکه اوددن اوددن زیاده ذوقدر یستدرکندو
اودونلغندن راضی اولمیوب دلرکم کندو وجودن برکزدن اود ایلیه
پس بوحالده اوددن اول ادنی قصقنور بیت قدر سوز توجه دانند
این نشتی خام • هر مرا سوز کم صد بار دکر سوخته ام • چونکه تمام وجودن
اوده فدا ایلیه کندوزی اود اولور • اولدخی اوددن استر کم کندولین
انی دخی یقوب اود ایلیه • امدی بو بر اولو سردر کم بوزیکرم درت بیك
ادتق اکسك پیغامبرلر علیهم السلام کندولرك وجود بشری اوددن قلدی
الله تعالینك محبتی اودنه فدا ایلدیلر • اما هر برینك بقیه وجود
نیم سوخته اولدی • پس اکسیکی اولدیکم توتون چقر • لاجرم قیامت

کونندك المردن نفسی تمونی ظاهر اولسه • یعنی دیمك اولورکم الهی
بندم وجودم اوددونك بقیه سنی دخی محبت اودینه یاقکه تمام اود اولایدم
اما محمد علیه السلام پروانه کبی شمع جلال احدیته برکزدن کندو وجودن
فدا قلمشدی وکلی وجودی برکزدن اود اولمشدی • لاجرم اوددن طلب
قلورکه کندولین انی دخی یقه اود ایلیه • پس اندن امتی امتی دانیکه کاده
کرامتی دخی محبت الله اودنه یقوب تکمیل ایلیه • وکندو وجودن اودیو الیه
رباعی ما بیم زخود وجود برد اختکان • واتش بوجود خود در انداختکان
پیش رخ چون شمع تو شبهای وصال • پروانه صفت وجود خود باختکان ترجمه بزز اولکه
وارلغندن نور الهی بکلی • دخی عشق اودینه جانی یقوب یلدی تمام • نجه بقمسون
وجودن پروانه کبی عاشق • کوترب جمال معشوق دیمك اکا تجلی ایتر پس محمد
علیه السلام کولکه سی اولمدی زیراکه کندوزی نور اولمش ایدی یا ایها
الناس قد جاءکم نور چونکه کندو کولکه سندن خلاص بولدی لاجرم کلی
عالمك نوری صیغندی کم آدم ومن دونه تحت لوائی یوم القیمة
بولمه اولیجق نور محمدیه اول سرحدده جودی طوتدیکم اول ما
خلق الله نوری شمدی سرحد ابدی دخی طوتدیکم لا نبی بعدی ددی پس
امدن صکره کم افتاب دولت محمدی طلوع ایلدی انبیانك ولایتی
یلدزلری رخنتی کوتردلر • لاجرم قمو دینلر منسوخ اولدیکم اذا طلع
الصباح استغنی عن المصباح خواجه ام ایدر اکرچه بنم صورتم کتشی
کل نفس ذائقة الموت مغربندن غروب ایلدی • اما دین اسلام دولتنك

کتشی

تا قیامته دکن باقی قله اول علماء دین برده واسطه سیدر ۰ نتکم بیورر
لا یزال طائفة من امتی قائمین علی الحق حتی یاتی امر الله بوندن صکره
دخی بر پیغامبره حاجت دکلدر که هر بر عالم بر نبی مثابه سنده درکه علماء
امتی کانبیاء بنی اسرائیل پس دینك کشی طاهر اولدی علماء امتی
واسطه سیله که سیر سلوك برله مقصده و مقصوده ایردلر ۰ نتکم بیورر
الشیخ فی قومه کالنبی فی امته و حق تعالی کندو کرمی ذمتنده
دین صقلیوب اکی طائفه سببیله نتکم بیوردی انا نحن نزلنا الذکر و انا له
لحافظون و صلی الله علی محمد و آله اجمعین الفصل الخامس فی ترجمة
قالب الانسان علی قانون الشریعة ۰ یعنی بشنجی فصل انسان قالبنك
تربیتی بیان قلور شریعت قانونی اوزره قال الله تعالی قد افلح
من تزکی و ذکر اسم ربه فصلی وقال النبی عم والذی نفسی بیده
لا یستقیم لسانه و لا یستقیم لسانه حتی یستقیم عمله ۰ بلکه
حق تعالی ارواحك ملکوتدن بر یول قولك کوکلنه آچمشدر
و کوکلدن بر یول دخی نفسه قلمشدر ۰ و نفسدن بر یول دخی قالب
صورتنه ایلتمشدر ۰ تا فیضك مددی که عالم غیبدن کلور ۰ اول
روحه یتشور ۰ روحدن اول نتیجه قلبه یتشور ۰ و قلبدن نفسه
یتشور ۰ و نفسدن بر اثر قالبه یتشور ۰ و قالبده اکا مناسب بر عمل
ظاهر اولور ۰ واکر قالب صورتنده بر عمل ظلمانی و نفسانی
ظاهر اولاجق اولورسه اول ظلمتك اثری نفسه یتشور ۰ و نفسدن

کدورت قلبه یتشور ۰ و قلبدن روحه بر پرده یتشور که اول پرده وار
روحك نورانیتنی حجاب ایتدره قلور ۰ شول آغل کبی که آیوك
چوره سن طوتر ۰ اندن اول حجاب مقداری روحك نوری غیب
عالمنه آچلمشدی طوتلور ۰ شویلکم روح اول عالمك مطالعه
کره قلور ۰ و فیضی مددی اکا آز یتشور ۰ و نیجه که اول ظلمانی عمل
قالب صورتنده زیاده اوله ۰ انك ظلمتی اثری زیاده یتشور ۰
لاجرم انك حجابی آرتوق اولور ۰ و حجاب مقداری روحك
کورمکلکی و ایشتمکلکی اکسیلور ۰ تا حتی که اکر معالجه اولنمیجق
اولورسه شریعت قانونی اوزره نعوذ بالله بونلره یتشور که صم
بکم عمی فهم لا یعقلون صفتیله موصوف اولمشلردر ۰ امدی
بو جمله سی بر طلسمدر که حق تعالی روحانیدن و جسمانیدن بو بر
باغلمشدر ۰ و بو طلسم آچان کلیدی شریعت قلمشدر که بو طلسم
انکله آچلور ۰ و شریعتك دخی ظاهری و باطنی واردر ۰ وانك ظاهری
بدندن ظاهر اولان عملردر که قالب صورتی طلسمن آچاجق
کلید اولدر ۰ و بو کلیدك بش دیشی واردر ۰ بریسی کلمه شهادت
و بریسی دخی نمازدر ۰ و بری اورج و بری زکوةدر و بری حجدر
زیرا که قالب صورتنك طلسمی بش خواص برله باغلنمشدر ۰ بس
انوك آچلمسی بر کلید برله میسر اولور که انك بش دیشی اوله
بنی الاسلام علی خمس در ۰ و شریعتك باطنی اول اعمالدر که

قلبله وسرلر وروحله اولا اکا طریقت درلر • انك شرحی اول
فصولده ذکر نفس وروح وقلب بیان اولنسه انده کلور انشاء
تعالی • پس طریقت انسانك باطن طلسمن آچاجق کلیددر
تا کم حقیقت عالمنه یول بوله • زیرا کم باطن طلسمی بو کلیله آچلور
امدی خلایقك ایکی نوعدر • بر نوعی انبیا علیهم السلام و بری
امتدر انبیایه • اول عالم حقیقت قپوسندن اجرو قویدیلر
وفیض ربانی کلیدیله انلرك روحانیتی قپوسن غیب عالمنه
آچدیلر واسطه سز حق تعالینك فیض مددی قلبه یتشدی چونکم
طریقت کلیدیله انلرك باطنی طلسمی آچلدی • اندن صکره
شریعت کلیدیله نفس طلسملری قپوسن آچدیلر • تا کم اول فیضلره
اثری اعمال بدنی صورتنده قالبده ظاهر اوله • وروحانیتدن
تا جسمانیته واریجه جاسی صونور اوله نور ایمان واسلام برله
نتکم خواجه علیه السلام حالندن بو قانونی اوزره خبر ویرر کم
وکذلك اوحینا الیك روحا من امرنا ما کنت تدری ما الکتاب
ولا الایمان ولکن جعلناه نوراً نهدی به من نشاء من عبادنا
امتی عالم صورت قپوسندن اجرو قویدیلر • اول صورت شرع
کلیدیله انلرك بدنلری طلسمن آچدیلر • اندن صکره طریقت کلیدیله
انلرك باطن طلسملرین آچدیلر • تا کم غیب عالمنه یول بوله لر
اما اول امرده مادام کم شریعت کلیدنك تصرفنی متابعت قانونی

اوزره قلمیالر هیچ صورت طلسمندن نجات بولمیالر • امدی
شریعت کلیدنك تصرفی شویله اولا کم هر عضوی بوزدقلری
ایشه مشغول ایده سن • دیمکی اتدکلری اشدن هم یغاسن • تا کم
کلیدك دیشلری طلسمك بندلرینه راست اوتره • اکر بعضی راست
اوتروب وبعضی راست اوترمیاجق اولورسه هرکز طلسم تمام آچلمز
الا اول مقدار آچلور کم راست اوترمشدر • وقتی کم بو دیشلر
دوکلی تمام راست اوتره تمام آچلور • اندن اول راستلق دلدن ارشور
ودلدن کوکله ارشور • وکوکلدن غیبه ارشور • ونور ایمان کوکلده تمام
اولور کم الذین یؤمنون بالغیب صفتیله موصوف اولور • پس
ندکلو کم اعمال بدنده استقامت ارتق اوله • غیبدن ایمان انواری
زیاده اولور کم لیزدادوا ایماناً مع ایمانهم چونکم قالب صورتنك
تربیتی قانون شریعت طریقی اوزره کماله ارشه • ایمان دخی کوکلك
استقامته ارشمش اولور نتکم لفظ نبوی بیان ایدر کم لا یستقیم ایمان
احدکم اما اول اصل کم شریعتك بش دکنی بو بش حس طلسمنك
کلیدیدر دیدك • اندن اوتردر کم انسان بو بش حس سببیله آفتلر
وحجابلر ظاهر اولمشدر • شویله کم بهایم حجابلری مقامنه
یتشدرمشدر • بلکم اندن دخی کچردر • اکر بو مقامده قلب بو طلسملری
اچمیوب بو صفتلردن خلاص بولمیجق اولورسه انك شاننده بو کلمه کم
انهم الا کالانعام بل هم اضل یعنی شول درت آیقلو جانورلر کبی دکل

بلکه دخی کمتر • امدی بهایم مرتبه‌سی ناقص اولدوغی حیثیله انلرده
دایم حیوانیت اوتلاغنده بو بش حس واسطه‌سیله فایده طوترلر
اول حسلک بری کورمکدر • جمیع آنی استرکه خوش آواز اشیدلر و
هیبتلو آوازدن اورکرلر • و بر دخی ییلامقدر جمیع آنی استرکه
خوش نسنه دادوب ییلایلر و برامز نسنه‌لردن احتراز ایده‌لر • و بری
دخی طوتمقدر بونک تعلقی بدنه‌در • پس جمیع دلرکه شهوات بهیمی
لذاتی جمله بدن بونلر کسب ایده‌لر • پس بونلرک بلدکلری و آکلادقلری
بوقدردر • هیچ بونلرک بر عالمدن دخی خبرلری یوقدر • وهم آنلری
دخی بوقدرکه اول آنلر برده عالم علویدن و عالم آخرتدن نصیبلری اوله
لاجرم بو بش حسی آدمه وردیلر • بوندن اوزکه دخی اکا آنلر ویردیلرکه
غیب عالمنی انکله ادراک ایلیه • و بهایم مرتبه‌سندن اراق اوله
اکر کلی همتن حیوانیت اوتلاغنده تمتع نفسانیه صرف ایدجک اوله
برکزدن غیب عالمنک فوایدندن محروم قالور • شول بهایم کبی بلکه
دخی ازغون اولور • زیرا هر شهوانی قوتلر و حیوانی آنلرکه بهایمده
و سباعده و وحوش و طیورده کروار دردر • انک مجموعی انسانده وار
و دخی انک شول نفسانی شهوتلری که واردر • جمیع حیوانلرک اولمقدر
بوقدر • پس اکر حیوانات تمتعات حیوانی واسطه‌سیله محروم
اولدلرسه تمتعات روحانی ذوقندن • انسانک خود تمتعات حیوانیسی
وار • و تمتعات نفسانی دخی ضم اولنجق انک کبی آهلغی نه حیواندن

لاجرم ارتق اولور • زیرا تمتعات حیوانی نفسانیده بیک جهت اولور
و اول آنلرک معلومی اتندن و فوایدندن محروم قالور • و اکر برکزدن
تمتعات حیوانی ترک ایده‌جک اولورسه • قالبک تدبیری تربیتندن
کرو قالور • و انک فوایدندن محروم اولور • پس شریعت کوندردیلرکه
تا هر تصرفکه حیوانیت اوتلاغنده ایده شریعت امریله ایده طبیعت
ارادتیله ایتمیه • زیرا که طبیعتده قوتن جمیع ظلمتدر و غروردر
و شریعتدن کلن جمله هدایت و نوردر • زیرا که چون طبیعت امریله
اشلیه اول وقت کندوزی کوردر حقی کورمز • بو خود ظلمت و حجابدر
و چون شریعت حکمیله ایده اول وقت حقی کوردر کندوزی کورمز بو خود عین نور
و رفع حجابدر • پس شریعتک بر فایده‌سی بو اولدی • و بر فایده‌سی دخی
بو که هر ظلمت و حجاب که قالبده ظاهر اولور • حرکات طبیعی سببیله
اولور که موافقدر مراد نفسه • و چونکه شریعت فرمانیله اوله اول ظلمت
کوترلور • و بر دخی فایده بو که هر ذکر ارکان شریعتدن اکا مذکر اولوب
آکدوردر اول منازلی که اولدی رب العالمین جوارینده • و اکا مدد ایلیه
مراجعتده مثلا کلمهٔ لا اله الا الله اکا خبر ویرر عالم وحدانیتدن
و اول بر حال ایدی که انده عالم وحدت آراسنده واسطه یوغیدی • و شیمدی
اندن خبر ویرسه درحال اول عالمک شوقی و اول حالتک ذوقی کوکلنده
ظاهر اولوب مراجعت آرزوسن ایدر • کوکلی بو عالم حیوانیدن کوترر
و بو شهوانی نفسانی انک دماغنده آجی اولور • پس حضرته توجه ایده

بونلری ترك ایكی لاجرم شریعت كلیدنك بردشی بو اولدی. چونكه
طلسم بندنز راست اوتردی درخاك بربند آچلمش اولدی. اندن صكره
بش وكنك برسی دخی نمازدر. امدی اولدخی خبر ویرر اكا اكی نسنه ایله
بر اشكال صورتیله و بر مناجات صفتیله خبر ویرر. اما صورت نماز
شویله خبر ویرر كه بو عالمه كلمدك سن براوزكه عالمده ایدك وهم كرو
اكا رجوع ایتسك كركدر. زیرا اكر نمازك اشكال و صورتی قیام و ركوع و
سجود و تشهد و تكبیرة الافتتاح در. امدی تشهد خبر ویرر اول شهود
حضوردن كه حضرت عزت جوارنده واردی اول عالمده. و سجود خبر
ویرر كه چون بو عالمه كلدك اول نباتلق مقامنده اولمشدی. زیرا نباتلرك
جمیع سجده ده در. والنجم والشجر یسجدان جمله باشلری یره یوزنده
قوملشلردر سجود شكلنده. حقیقتده نباتك باشی كوكیدر. زیرا نباتك
اول محلدر كه غدا آندن یتشور تقلان اعضایه. پس نباتك خود غدا كلنجك
یری كوكدر تقلان بودقلره اندن یتشور. لاجرم باشلری كوكلری اولدی
اندن صكره خبر ویرر ركوع دخی اكا كم نباتلق مقامندن حیوانلق مرتبه سنه
كلدی. زیرا جمیع حیوانلر ادقلرن یوكوب ركوع شكلنده طوررلر
واندن قیام خبر ویررکم حیوانلق مقامندن انسانیت مرتبه سنه كلدی
زیرا جمیع انسان قیامده دررلر تواز ركوع وسجود آمدی بسوی قیام
اندن صكره تكبیرة الافتتاح بوكا اشارتدر كه جمیع دنیوی غرضلردن
یوز دوندره سن. اكی الكی كوترب كه بری دنیایه و بری آخرته اشارتدر

بو ایكسنی آرد وكره آتاسن. و تكبیر عالم حیوانیه وانسانیه ایده سن كه
الله اكبر یعنی الله اولو لغیله هیچ نسنه اولو بلمیه سن. وهر
نسنه كه هوا و نفس آنی اولو كوستررر. انی حق كبریاسی یولنده آلكیه
خواجه عم بوندن بیورركه تكبیرة الافتتاح خیر من الدنیا ومافیها
وكندو لككدن سفر ایده سن. و بو صورت اشاركه تكبیره انانیت كلدی
اندن كچوب ركوع حیوانیه كله سن كه تواضع ومسكنت شكلیدر. اندن
دخی سجود نباتیه كله سن كه شكسته لك و ذلیللك شكلیدر. تاكه
اول اولكی حضورك شهود تشهدده اكلیه سن نیته سن كه واسجد واقترب
اكا اشارتدر. وهم خواجه علیه السلام دیمشدر كه اقرب ما یكون
العبد من ربه وهو ساجد ای دل مكر كی ازدر افتاده كی درایی
درنه بشوخ چشمی با عشق كه برایی. چونكه بوقیودن اخروكره سن اول
اندوكك یرده باندن كرو عروج ایلیه سن كه الصلوة معراج المؤمن
دیمشلر. بیت ازده كی مر آمدم كداست ای جان. تا بار شوم كر كارخاست
ای جان. در هركامی هزار دامست ای جان. تا مرد از عشق حرامست ای جان ترجمه
كلدوكم یولی كاشح ایدوكر تمام. تاكه كروب آدم چونكه بخته دكل انجام. هر دم آمالك
باشنده وار اولا هزار دام. نامرد لره بو عشق شابی اولا حرام. تم اندن نمازك
مناجاتی صفتی دخی انی اول مرتبه حیوانیدن و نفسانی آردندن
كچوب ملكلك مقامنه ارشددر. ودخی بو حالتك قیل وقال لندن
و شیطانك تزویرلرندن خلاص بولوب حقك مناجاتنه و مكالمه سنه

اولمشدرر • وهمان اول ذوقکه بولمشدی الست بربکم خطابندن کوه
اندن خبر ویررکه المصلی یناجی ربه ودخی نمازک اول قدر فوائدی
واسراری واردرکه اکر بیان کلیدی ایسه نیجه کتابلر تحمل ایده میه‌یدی •
اما هر بر ذره بر رمز ایلدم • تاکه بو مختصر بو قدر فوائددن خالی اولمیه
کذلک امدی صوم دخی اکا خبر ویرر اول وقتدنکه اندن ملائکه صفتیله
موصوفدی • وحیوانیت صفتلرینک حجابلریله محجوبدی • زیرا
یمک حیوان صفتیدر • ویممک ملائکه صفتیدر • وهم حق تعالی
صفتیدر • پس اکا بو خبری ویرر تاکه حیوان خلقلرندن ترک ایلیه
اندن متخلق اوله حق اخلاقیله که الصوم لی وانا اجزی به یعنی
اوروح خاص بنده‌درکه حقیقتده غذادن منزه اولان بنم حضرتمدر
باقی هر نکم واردر غذایه محتاجدر • فرشته‌لر اکرچه غذای حیوانی
یمزلر • اما تسبیح وتقدیس انلرک غذالریدر • وهر نسنه‌نک بر
مناسب غذاسی اولور • لاجرم انلرک غذاسی تسبیح تقدیس اولدی
وانا اجزی به ددوکی بودرکه هر طاعتک بهاسی بهشتدر • اما
صومک جزاسی بنم خلقم ایله خلقلنوب • وبنم صفاتمله موصوف
اولمق جزاسیدر • زیرا طاعتلرده هیچ نسنه‌نک صورتی حضرت
عزته مناسب دکلدر الا صوم که غذایی ترک اتمکدر • وحق تعالی
غذادن منزهدر • عیسی پیغمبره دخی ایتدی که تجوع ترانی تجرد
اتصل الی • کذلک امدی زکوة دخی تزکیهٔ نفس ایدر حیوانیت صفتندن

وهم حق تعالی صفتیله متصف قلور • زیرا حیوانک صفتی جمع
ایدوب کیسه ویرممکدر • آدمی نک خود جمع اتمک صفتی لازمسی در
اکر اندن نسنه ویرمیجک اولورسه صفت حیوانی تلوثندن قلور •
پس زکوة ویرمک کرکدر تاکه اول تلوثدن پاک اولوب آزاد اوله
تکم بیورمشدر که خذ من اموالهم صدقة تطهرهم وتزکیهم
وتاکه بویله اولسه حق صفتیله صفتلنور • زیرا که حق تعالینک
صفتی جود وعطادر که فاما من اعطی واتقی وصدق بالحسنی
فسنیسره للیسری تقوی وتصدیق عبد صفتیدر ایناملق وقبول
اتمکدر • اما عطا وبخشش حق صفتیدر • بو معلوم اولدیسه کذلک
امدی بیتی دکلک برسی حجدر • اول اشارتدر حضرت عزته رجوع
اتمکه • وبشارتدر بارکاه حضرته واصل اولمغه تکم بیورر واذن فی
الناس بالحج یاتوک رجالا یعنی ای انسانیت شهرنده قرار طوتمش
کشی • وای طبیعت حیوانی سراینده مقیم اولمش بیچاره • وای بزوم
وصالمز کعبه سندن محروم قالمش دردمند • نیجه بر حیوانیت منزلنده
مقام طوته‌سن • وصفات ذمیمهٔ شیطانی بندلرنده محبوس اوله‌سن
واول دوشمنلرکه ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم در انلرک بوینه
الک حمایل قله‌سن • ونعیم دنیوی بزکلرندر اوتورو شیطان غروری
جوالنده کرفتار اوله‌سن • طورغل بو بندلری صادقلر اوزکل • واول
قنغی خانمانکه ایاق باغی اولمشدر مردانه وداع ایله کل فانهم عدو لی الا

رب العالمين ايتنى بو كرك اوذره اوقى • و يوزك جميع تعلقات
تلوثندن دونده • وصدق توجه برله بو آيتيله عمل ايلكه وجهت وجهى
للذى فطر السموات والارض اندن قدم اوره بو يوله بى بهانه
دخى پاك اعتقادله بو نيتى كوكلك محكم قل كه انى ذاهب الى ربى سيهدين
واول مراتب ومنازل كه طبيعته خوش كلور اندن قدمك طشره بص
اندن نفس اماره بيرلرن قطع ايله • چونكه احرامه طوتجق يره ييتشه سن
كر اول قلبك اطرافيدر • انده انابت صويى برله غسل ايله • وبشريت
كسوتندن وطونندن مجرد اول • پس عبوديت احرامنى بغلين وعلى انقات
لبيك اوره • اندن معرفت عرفاتنه آغ وجبل رحمت عنايتنه چق
وقدم برزوم قربه حرمينوك حرمنده قوغل • اندن مشعر حرامده قوتلق
شعارين بريز كتوره • اول مقامدن آرزولر مناسنه كل وبهيمى نفسى
اول يرده قربان ايله • اندن صكره يوزك برزوم وصالمز كعبه سنه طوت
دع نفسك وتعال چونكه ايشتدك طواف قلغل • يعنى كرو برزوم امدن
دايره فرى دكرنه ايرق سنك وارلغك دايره سى دكرنه • اندن اول
حجر الاسود كرسنك كوكلكدر وهو يمين الله در • انده برزوم عهده مرى
تازه قلغل • واول مقامدن مقام ابراهيمه كل • يعنى حلت روحانيت
مقامنه انده ايكى ركعت تحية المقام قل • يعنى عبوديتى طامو
واوجما عجون قلمه • دوداناين برزوم خدمتمزى اضطراب عتقدن
ايله شول عاشقلر كبى • اندن برزوم وصالمز كعبه سنه كل وكندوزكى

خلقه كبى قبوده آص • وكندو لكنزا جره كركه خوف حجاب كندو لكدن
قوره • امن وصال كندولكنزدن حاصل اولوره • آندن بو آيتى اوقى
ومن دخله كان آمنا اى دلبر دلبردان دلبرده • درباركه معنا
اوبى سرده • تنها زهمه خانه چو رفتى بدرش • خود دا بردربان واكه دربار
ترجمه اى كوكل توغل بو كوكلى يورده آرا اولخانه سن • هم وصالكى بولنه وير
باشكى شكرانه سن • چونكه تنها واره سن خلوت بولاسن غايت سن • وارلغك
قابوده قو اندن كراو سلطانه سن نثر سر امدى حقيقتده كليدك بش
دستدرى كه شريعتك بش ركنيدر • چونكه بو بش حواس كه بدنلر راست
اوتره درحال جسمانى وروحانى طلسملرى آچلور مقصود حاصل اولور
امدى شويله بلكل كه صورت شرع اركانك بعضى رمز بيان ايلدك
اما حقايقك شرحى اطباق وزمين وآسمانه صغمز • اول معنينك شرحى
زعيانه تعلق دوتره بيانه فافهم الاشارة ولا تطلبنى بالعبارة
الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآله اجمعين الفصل
السادس فى تزكية نفس الانسانية ومعرفتها • يعنى التنجى فصل
نفس انسانيك تزكيتى ومعرفتى بيان ايدر قال الله تعالى ونفس
وما سويها فالهمها فجورها وتقويها وقال النبى عم اعدا عدوك
نفسك التى بين جنبيك • عزيزم بلكل كه نفس بر دشمندر كه دوستلق
يوزن كوستره • انك مكرينك وحيله سنك نهايتى يقدر • انك شرندن
دفع اتمك وآنى قهر اتمك اشلرك كركلوسيدر • زيرا كه انك عداوتى

شیطان و کافر عداوتندن آرتقدر . نتکم سید کونین حضرت رسالت
پناه علیه السلام بیوردی اعدا عدوك نفسك التی بین جنبیك پس نفسی
تربیت ایلمك و صلاحه کتورمك امارهلك مقامندن مطمئنهلك
مرتبهسنه یتشدرمك اولوا اشدر . آدمك کمال سعادتی بوندندر
زیرا که نفسك تربیتندن نفس بلمك حاصل اولور که من عرف
نفسه فقد عرف ربه معرفت خود جمیع سعادتلرك سریدر
اما بونده بر لطیفهٔ دقیقه واردر . اول بودر که تا نفسی بلمینجه انی
تربیت اتمك ممکن دکلدر . و دخی تربیت نفسی کما ادراکو مینجه
معرفت حقیقی که موجب معرفت حقدر حاصل اولمز . امدی نفس
معرفتنك بیاننده بلکل که نفس طریقت اهلنك اصطلاحنده
عبارتدر اول بخار لطیفدن که انك منشأی و معدنی قلبدر
حکما انکا روح حیوانی درلر . ذکر اولنان صفات ذمیمه وارسه انك
منشأی روح حیوانیدر . نتکم حق تعالی بیوردی ان النفس لاماره
بالسوء اما انوك بری آدمك قالبنده ندر . بلکل که اول [illegible]
وارسه بدنده جملهسی محیطدر . هیچ بر موضع انسان اعضاسندن
خالی دکلدر . شول باغ کبی که سوسنك اجزاسنده واردر حضرت
رسالت بیوردیغی که بین جنبیك ددکی قلبه اشارتدر که اکثر انك
صفاتنك اثری بنها وار آسنده اولور . مثلا اکل و شرب آرزوسی
و شهوت و فرح کبی دخی بونکا بکزر نه وارسه . امدی تا حیواناتنك

دخی نفسلری بدنلرنده همان بو مجلاسنده . لیکن نفس انسانینك
جانشینی عالم بقادن فرشتهلر دی . تا که بدندن مفارقت اتدکدن
صکره باقی قله اکرا وجنتده اوله یاخود جهنمده که خالدین فیها
ابدا نفوس حیوانات خلافنجه که انلرك جانشینی عالم بقادن
دکلدر . تا شویله که بدندن مفارقت اولدقده هیچ اولورلر باقی قلمزلر
اما اولکه نفسك جانشینی عالم بقادن نجه حاصل اولدی بلمك
دلرسك امدی شویله بلکل که بقا ایکی وجهلهدر . بری اولدر که دائم
باقی اوله هیچ اکا یوقلق کلمیه مثلا اول حق تعالینك بقاسیدر
ایکنجی اولدر که بوغدی صکره اولدی . پس شویله طوره فانی اولمیه
بولر ارواح ملکوت و عالم آخرت بقاسیدر که اول بوغدی حق تعالی
بر تری تا ابد باقی قلاسیدر . نفس انسانینك بقاسی بو ایکی نوع
بقادن جانشینی بولمشدر . اما حق تعالی بقاسنك جانشینی اول
وقتده حاصل اولدی که آدمك بالحیقنی کندو ید قدرتیله یوغردی
خمرت طین آدم بیدی اربعین صباحا پس صوده و طبرقدن که
بونلر مایهسیدر . بقایی قبول اتمك استعدادنی تعبیه قلدی که
تلان صونك طبرغنك و تلان نفوسك اولا استعدادی یوقدر
اما ارواح بقاسنك اثری اول وقتده حاصل اولدی که روحلر بدن
ازدواج قلوب جمع اولدی . بونك مثلی اکا بکزر که بر اوربجانوت
بر بریله جفت اولالر عقد نکاح برله . اندن ایکی ولد ظاهر اولدی

برار و بر قیز. امدی اراتاسنه بکزدی وقز اناسنه بکزدی امدی
جانله بدن دخی جفت اولدی بونلردن اکی ولد ظاهر اولدی
بری قلب دیری نفس. پس قلب بارادر اتاسنه بکزر اول روحدر
و نفس بر قزدر اناسنه بکزر که بدندر آب وخاکدن امدلر. ندکلو
که صفت حمیده در روحانی علوی واردر قلبده اولور. ندکلو که
صفت ذمیمه در نفسانی سفلی واردر نفسده اولور. اما چونکه
نفس روح ایله بدندن طوغشدر. پس شول بقا که روحک صفتیدر
انده بولندی. دخی صفات حمیده نک بعضی که روحانیته تعلقی
واردر بله حاصل اولدی. لاجرم نفس انسانی بقایی بو توجه دن
بولدی حیوانات وجودنک خلافنجه که عناصر اربعه دن طوغمشدر
انلرده هیچ روحانیتدن حاشنی یوقدر پس فانی اولدلر. امدی اکرچه
اول ازدواج اجتماع حاصل ایدن آدمک روحی و قالبی ایدی
شولکم نفس طوغدی بو ازدواجدن. اما آدم نفسنک بنی آدم
نفوسنک ذراتی تعبیه اولمشدر. نتکم آدم قالبنوک وجودلری
تعبیه اولمشدی شول وقتده که حق تعالی بیورمشدر واذ اخذ ربك
من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم پس هر ذریت که آدمک صلبندن
چقردیلر اول وجودی ذره سنده قالب طپراغنک ذره سی و نفسی
ذره سی تعبیه اولمشدی. لاجرم آنی عالم مقابلده سنده شویله طوتوب
تودیلر بو مختلف صفلر آراسنده. امدی صفلر دخی درتدر

صف اول ارواح انبیادر. ایکنجی صف ارواح اولیادر. اوچنجی صف
ارواح مؤمنیندر. دردنجی صف ارواح کفاردر. هر روحک که
مناسبتی واردی اول ذره یه که انک مقابلنده سنده دوشمشدی
پس اول ذره یه التفات ایدوب نظر ایلدی. لاجرم اول ذره یه
براهلیت حاصل اولدی الست بربکم خطابنی اشتمکله دخی بلی جوابنده
بلی دیو بلمکله. امدی بو ذره لری طشره کتورمکده آدمک بلندن
حکمت بو ایدی که انلر ارواح یتوندن دوشلر. یعنی ارواحدن
اول ذره لر نوری یتشه. بو قسه حق تعالی قادر ایدی که آدمک بلندن
الکن سؤال ایدیدی لکن انلره جانلردن ارشمسیدی جواب ویرمز
لردی. انلر اول ذره لری که واردر آدموك بلندن کوندردی تا
قیامته اولنجه اول ذراتی حق تعالی نک فضل وعنایتی ایله صقلر
اتالر بلندن آنالر رحملرنده. تا که بلدن بله ورحمدن رحمه اولشر
تا حق تعالی ذراتی یارادجق وقت اولنجه. پس اول وقت هر برنی
اول ذره لرک اناصوینی اتاصوییله قرشدروب اتانک بلندن و انانک
رحمنه کوندررر من ماء دافق یخرج من بین الصلب والترائب
تا که بونلر بربریله جمع اولدوغی وقت انلر دخی بربرینه رحمده قرشور
نتکم سویلر انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتلیه بو کرت نطفه
علقه اولور یعنی اویشمش قان اولور. علقه مضغه اولور یعنی بر
پاره چینمنش ات اولور. اوچ چله انک اوزرندن کچمکله. حق تعالی

اوچ اربعین اوزرندن تمام بجه پس اهلیت بولور بر روح متعلق
اولا . امدی شول روحدر که اول عالم ارواحده اول ذره یه نظر
اتمشدی تنکری بیورر **ثم انشأناه خلقا آخر** بجه که رحمده اولدن
که قالبک اول منشأدر اکا تربیت ویررلر . شویله که اوغلان دخی
کلسه بلوغیت حدنه ارسه نفسی دخی کندو کماله ارشور . اندن
صکره شرع تکلیفنک یوکنی کوترمکه طاقتی اولور . اکر بوندن
اوکدن شرع خطابی اکا ارسیدی تربیت تمام حاصل اولمدن اول
هرکز بو تکلیفات شرعیه یه تحمل ایده مزدی . کلدک امدی چون
نفسک معرفتی بو مقداره بلندی که نفس کیمدر . بونی دخی بلکل که
انک تربیتی و تزکیتی نجه در . پس شویله معلوم اولسون که ایکی
صفت ذاتیسی واردر . شویله که انادن بله کتورمشدر . قلان
صفات ذمیمه بو ایکی صفتدن طوغر . امدی اول صفتک بیری
هوادر و بریسی غضبدر . و عناصر اربعه که اود ویل صو طپراق انک
خاصیتیدر بونلر نفسک تدبیر باریدر . هوانک میلی و قصدی
لججغه در تنکری بیورر **والنجم اذا هوی** یعنی اول یلدز حقیچون که
اشغه دوشر . و دخی خبرده کلمشدر که حضرت رسالتم موجد
دونوب لججغه میل ایدوکی صونک و طپراغک خاصیتی ایدی
و بری دخی اول اوتنک غضبدر . و بو صفاتک خاصیتی یوجه لک
و باش چکمکدر . امدی بو صفت اودکدر که دائم ترفع و تکبر ایدر

پس بو ایکی صفت نفسک قدیمی بولداشی در که انا سندن بله کتورمشدر
و جهنمک خمیر مایه سی بو ایکی صفتدر . طاموبه بونکله کیررلر
و قلان درکات دخی بو ایکیدن حاصل اولور . امدی بو ایکی صفت
کرکدر که البته نفسده کرکلدر تاکه هوا صفتیله کندو یه یارار نسنه یی
چکه کندو یه آله تصرف ایلیه کندوزینی بو عالمده . و غضب صفتیله
دفع ایلیه کندودن شول نسنه که اکا زیان ایدر بو عالم کون فساده
پس بو ایکی صفتله کندو یه پرورش و تربیت ایلیه . تاکه کندونک
وجودنی باقی قله . اما بو ایکی صفتی جدا عند الله صقلمق کرک در
زیرا بو ایکی صفتلرک نقصانی نفس و بدن نقصاننه سببدر
و هم بونلرک زیاده سی عقل و ایمان نقصاننه سببدر . پس
نفسی تربیت اتمک بو ایکی صفتی جدا عند الله تشدید ملکدر و
انوک ترازوسی قانون شریعتدر . پس هر حالده کرک که شرعدن
تجاوز قلمیه . تاکه نفس و بدن سلامت قله و هم عقل و ایمان برقی
بوله و درجات حاصل ایلیه . بو ایکی صفتک هر بری کندوزینک
امر شرع برله استعمال اداده تقوی رعایت قله حصت طلبنده
اولمیه . زیرا که تقوی بر ترازودر . شویله که بونلر کلو صفات وارسه
جملسی جدا عند الله صقلر . تاکه بریجه سی غالب و بریجه سی
مغلوب اولمغه قومز . زیرا اول درت ایقلو جانورلر و بریجی بو
صفتی که واردر . کورمزمسن که بهایم اوزره هوا صفتی غالبدر

غضب صفتی مغلوب در • و صفت غضب غالبدر سباع اوزره
هوا مغلوبدر • لاجرم بهایم حرصده دوشدیلر • و سباع غلبه
ایدوب قهر ایتمك خصلتنه اولشدیلر • بو ایکی صفتی حد اعتدا
لده طوتمق کرك تا که حریصلق و بی‌تحملك مقامندن خلاص اوله
و قلان صفتلرده دخی که ذمیمه واردر بونلردن طوغوب ظاهر اولور
مثلا اگر هوا حد اعتدالدن کچسه • شره و حرص و امل و خست
و شهوت و بخل ظاهر اولور • امدی هوا آنك اعتدالی اولدر که
کندویه براونسنه‌لری حاجت مقدارنجه احتیاج وقتنده آلوب
برلو یرنده تصرف ایلیه • اگر احتیاج مقدارندن ارتوق میل
ایلسه شره ظاهر اولور • اگر احتیاج وقتندن اول میل ایتسه
حرص ظاهر اولور • و اگر میلی ارتق اولسه امل ظاهر اولور •
و اگر میلی بر خورنسنه‌یه اولسه خست ظاهر اولور • و اگر میلی
براولو نسنه‌یه اولسه شهوت ظاهر اولور • و اگر میلی صقلمغه
اولسه بخل ظاهر اولور • بو جمله اسرافدر **ان الله لا یحب المسرفین**
و اگر نفقه ایتمکه قورقسه فقیرلکدن یوز طوتوب یاوزلوقلو اولور
و اگر هوا صفتی اصل خلقتده ناقص اولوب مغلوب اولسه •
مخنثلق قوپر • و اگر صفت غضب حد اعتدالدن کچسه یاوز خولق
اولور • و کبر و عداوت و تیزلك و ثباتسزلك و وهم و بخل و عجب و
تفاخر ظاهر اولور • و اگر غضبی کچسه باطننده حقد و کینه

ظاهر اولور • و اگر صفت غضب اصلده ناقص اولسه حمیتسزلك و
غیرتسزلك و کاهللك و عجز ظاهر اولور • و اگر بو ایکی صفت غالب
حسد ظاهر اولور • زیرا هوا غلبه ایتمکله هر نسنه که بر شخصده گوره
کوکلی خوش کلسه اکا میل ایدر • و غضب غلبه‌سندن دلمکه اول
نسنه آنده اولا بو خود عین حسد در نعوذ بالله من ذلك •
امدی بو صفتلر که دیدك هر کیمده که بریسی اوله جهنمك بر درکه‌سنه
مستحق اولور • و اگر اکثری اولسه اکثرسنه لایق اولور • بونك اوزره
اولور قیاس ایله کیمده که بیدیسی جمیع اولسه جمیع درکات جهنمی قلمش
هادیر طاموسنه مستحق اولور • و هم دنیاده انك نفسی طبیعتی
فسقه میل ایدیجی اولور • مثلا قطع رحم و قتل نفس و قطع طریق
تدن و دخی انواع دولو فسادلر انده ظهوره کلور • و ملائکه عیب و شهادت
نظر ایدوب آدمده بو صفتلری کوردیلر • پس **اتجعل فیها من یفسد**
فیها و یسفك الدماء بیلمدیلر که شریعت کیمیاسی وقتی که بو صفات
ذمیمه حالنده ندکلو سبعی و شیطانی صفتلر وارسه جمله حمیده
ملکی روحانی اولور • پس ملائکه‌نك جوابنده بونلر اوتری بویوردی که
انی اعلم ما لا تعلمون امدی شریعت کیمیاکرلکی اول کلدی که
بو یرامز صفتلری بر کردن کیدره بو خود نقصاندر • فلاسفه بو
غلطه دوشدیلر • شویله صاندیلر که صفت غضب و صفت هوا و
شهوت دخی قلان صفات ذمیمه بالکلیا محو اولمق کرك • پس نجه

يللر دور شدلر اول خود محو اولمدی . ولکن ناقص اولدی وعیجون بر
نوع صفات ذمیمه دخی بلوردی . نکم هوا صفتی برکوزدن کلدجك
محتنلك وهمتسزلك ظاهر اولدی . وغضب کندوکندن اوترو
حمیتسزلك وسستلك وحیاسزلك وجوده کلدی . پس تربیت
خاصیتی ودین کیمیاکرلکی اولدرکه بو صفتلرك هربن حد اعتداله
کتوره . شویله قلهکه بو صفتلر اودرنه قادر وغالب اوله ونور
اکا غالب اولمیه . مثلا بو اشر آت کبی اوله هرنقدرکه دلسه سوره
شویله اولمیه که بو صفتلر غالب اوله . تا هر قنده که نفسك میلی اوله
آنی اسر ایلیوب . انده الده حیاردو ناچار شول توسون آت کبی که
باش چکر اختیار سز کندوسی واکا بینی دیو آره اوردی بانوب قیو
براغور . پس اکسی بله هلاك اولور . لاجرم هر وقتده تربیت کیمیا
سنك تصرفیله هوای غضبی نفسده اعتداله کتورسه دینك
تصرفی وقلان حرکاتی کندو سیله اولمش اولور تربیت برله اولوی
بو تقدیرجه نفسده صفات حمیده ظاهر اولور . مثلا حیا وسخاوت
وشجاعت وحلم وتواضع ومروت وقناعت وصبر وشکر کبی
پس نفس امارهلك مقامندن مطمئنهلك مقامنه ارشور . و
منازلی ومقاماتی قطع اتمکده نفس براق کبی دولوب دخی اعلای
علیین معارجنه وقاب قوسین مدارجنه یتشدرر . ارجعی الی
ربك لایق اولور رباعی خوی سبعی نلفست ارباز شود . مرغ روحت

باشیان باز شود . پس کرکس نفسی دوسوی علوی نهد . بر دست ملك
نشیند باز شود ترجمه سبعی نفسك خوی کرکلور از . اده روحك بو
اعلا مقامنه روان . پس بو نفس کرکسی بوزن یوجدوب تلقه . واره
ولی اوزره توبنا اولر شهباز . شر امدی دوحه براق نفس کرکه رجوع
اتدوکی وقت کندو عالمنه . زیرا کر اول بیاق بوردیمز اولدوقت کم
بو عالمه ارشدی نفخه حق برآقنه بنوب کلدیکه ونفخت فیه من روحی
بو وقت که بو عالمدن اول عالمه کیدر نفس براقنه محتاج اولدی اول
ارایه دکن که میدان نفس مرحندر اکا ارشنجه سر ایدر . ودخی بو
سفرده اکی صفته محتاجدر که اول هوا وغضبدر . اکر سفری بوکسکه
اولسه یا الجفه الدرسز کدیمز . نتکم مشایخ قدس الله ارواحهم
لولا الهوی ما سلك احد الی الله تعالی طریقا یعنی اکر
هوا اولمیدی هیچ کمسه حقه ارشمزدی . امدی شویله بلکل که
بو نفس نمرود نفس بو اکی کرکسله سوار اولسه بونلرك غداسی
بوکسکه بغلسالر کرکسلر یوزلرن علوه طوترلر . پس نمرود نفس
کبی که سفلی ایدی آنی اول یوجه مقاملره ارشدردی . ودخی که
نفس مطمئنه اولسه وذوق خطاب ارجعی اکا حاصل اولسه
پس هوا وغضبك یوزنی اسفلدن دوندروب اعلایه طوترو . تاکه
انلرك دخی مطلوبی حق حضرتندن قربت اولور . بو تمتعات نفسانی
اولمز . چونکه هوا علوی قصد ایلیه . بالکلیه محبت عشق اولور

وغضب دخی بوزن بوجیه طوتسه بر کردن غیرت برله هیچ
بر مقامده توقف ایده مز • وهر نسنیه التفات اتمز الا حضرته
اولور نظری وقصدی • پس روحه بو اکی آلت تمام وسیله در
حضرته اولشمغه • بونلر اولک روحک بو آلتی یوغدی • پس
تا آن ملائکه کبی کندو مقامنه اولمشدی که وما منا الا له
مقام معلوم ودخی ذره سی یوغدی قدمنی اول آرادن ایلرو
قویه ادی جبرائیل کبی علیه السلام ایدردی که لو دنوت انملة لاحترقت
فنیه اما چونکه روح طپراغله انس بولوب آشنا اولدی
بو عناصر برله ازدواج اجتماع بولدوغندن نفس فرزندی
وجوده کلدی • نفسدن دخی اکی ولد ظاهر اولدی که بری هوا
وبری غضب در • هوا ظالم وغضب جاهلدر • امدی چونکه
نفسک یوزی سفله ادی بو اکی صفت ظالم وجاهلدر آنی
هلاک ایتدردی • روح دخی بونلره اسیر ادی جمله هلاک
اولورلردی • اما چونکه توفیق رفیق اولدی ارجعی خبری سنک
کندی برله نفسکه توصون صفتدی آنی غاغلوه وحضرت
عزته اوقودیلر • آندن روح که سوار غافلدی چونکه بلمدوکی مقامه
ارشدی دلیلی که جبرائیل کبی دزکنن چکه طوره • پس توصون
صفت نفس پروانه کبی ادی بو اکی صفتک اوجندن لا جرم
کندوی جلال احدیت شمعنه اوردی • وجود مجازی ترک

ایدوب الٰهی شمع وصالنک بوینه حمایل قلدی • تا که شمع
انک اول مجازی وجودی که پروانه لکدر وجود حقیقیه دوندی
که اول شمع لکدر رباعی ای اکمه نشنه ایدیر ام شمع • قانع کشته
بخوشه ادخرمن شمع پروانه صفت نهید جان بر دکفنت • تا بوک
کنیده دست بر کردن شمع ترجمه طورکه شمعک خولسنده اوتروب قلمه
ملول • خرمنده شمعک بر دانه قلمه قبول • پس شو پروانه کبی سن آل
الوکه باشکی • یا آن انوک اودینه تا حاصل اوله اسکا سرود نثر مادام
نفس کندو ظالملغنی وجاهلغنی کمالم ارشدرمیه بو مقامه
نفسک کمالی بلنمز که اول ندر • یا خود آنی ندن پر ندلر نوک کبی
مقامده اشه یرینش بلنمز • چونکه بو صفتلر اندن کمالله ظاهر
اولدی • پس بو پروانه لک دیوانه لکدر اندن محبوب شمع لک نور
ودیجیلکدر اکا ایتشدی • لا جرم بو حدیث برله محقق اولدی که
کنت له سمعا وبصرا ولسانا فبی یسمع وبی یبصر وبی ینطق
ودخی من عرف نفسه فقد عرف ربه • سری اکا معلوم ومحقق
اولور • یعنی هر که نفسنی پروانه لک برله بیلدی لا جرم حضرت
شمع صفتیله بلدی • فلولاکموا ما عرفنا الهوی فلولا الهوی
ما عرفناکموا • وصلی الله علی سیدنا محمد وآله واصحابه
اجمعین

الفصل السابع فی بیان تصفیة القلب علی قانون الطریقة

• یعنی قلب تربیتنی بیان قلور طریقت قانونی اوزره

قال الله تعالى إن في ذلك لذكرى لمن كان له قلب أو ألقى
السمع وهو شهيد وقال النبي عم إن في جسد و ادا افسدت
فسد بها سائر الجسد الا وهي القلب • عزيزم بيلكل كه قلب
آدمك بدننده عرش كبيدر عالمده • نتكم عرش صفت رحمانيت
استواسنك محل ظهوريدر عالم كبرده • قلب دخی صفت روحانيت
استواسنك محل ظهوريدر عالم صغرده • اما فرق اكسولك
اراسنده بو قدردر كه عرشك علمی يوقدر بو استوايلر • ودخی
ترقی بولمز تا كه قلب صفتلره دخی محل ظهور اوله بيله • لكن قلبك
علمی واردر وهم قابل ترقيدر • اما بر وجهله عرشك يوقدر و قلبك
واردر اول شول كه معلوم اولسون • امدی شويله بيلكل كه چون بر
صفت رحمان فيضندن عالم اجسامه يتشمك استسه اول
جسم كه بو فيضی قبول ايدر عرش اولور انك ايكی يوزی واردر •
بر يوزی عالم ملكوته و بر يوزی عالم اجسامه در • اول عالم ملكوته
اولان يوزيله حق تعالينك فيضنی قبول ايدر اول فيض كرو كنده
قسمت اولوب بخش اولور قلب اجسامه • زيرا كه عرشدر بو جمع جسمانيه
مجرا اولان در • يعنی طمرلردن بو جسمانينك هر جنسنه يتشورلرك
استعدادی كلو • امدی بو فيضان دائم اولور • تا كه بو جهانك
وارلغی اوله مددلر باقی قلور فانی اولمز • اكر بر لحظه اول مدد كلمجك
اولورسه هيچ نسنه نك وجودی قلمز بر كردن نوغ اولور كل شيء

هالك الا وجهه خاصيتی ظاهر اولور • امدی عرشك بو دولتدن
خبری يوقدر • بو معلوم اولديسه شويله بيلكل كه آدمك دخی قلبی
همان بو تجليندر آنك دخی ايكی يوزی واردر • بر يوزی عالم روحانيته
و بر يوزی قالب عالمنه در • و هر مدد فيض كه جاندن آلور اول يوزی
ايله آلور كه روحانيته طوتمشدر • اول آلدوغی نسنه كرو كندوده
بخش اولوب قسمت اولور • زيرا كه قلبدن هر عضوه كه بو آدمك بدننده
واردر بر دانجه طمر واردر اولتمش يوزدن آنلره • پس هر نسنه كه
قلبه ارشدی قلب انی بخش ايلر قسمت ايدوب هر بر عضوه نصيبلو
نصيبنی كوندرر شويله كم اول عضوه موافقدر • اكر چه بر لحظه بو مدد
فيضی كسيلجك اولورسه قلبدن بدنه • پس بدن هيچ اولور روحانيت
منقطع اولور • اكر انك مددی بر عضودن كسلورسه سدن سببی
بر لكم طمرده واردر اول حركتدن قلور مفلوج اولور • پس معلوم
اولديكه قلب عالم صغرده عرش كبيدر اول عالم كبرده • ولكن قلبك
بر خاصيتی واردر كه اول خاصيت عرشده يوقدر • قلبك شعوری
و معرفتی واردر • يعنی بيلور بو روح حقدن كندويه يتشن فيضی و عرش بيلمز
زيرا كه روحك فيضی قلبه صفتله ارشور • پس بو صفت قلبدن دلك
و علم و عقل نقشلر • تا كه قلب آنكله بيلجی و اكليجی اولور • نتكم كسنه
صفتی اولدر منور ايليه • وقتی كه براوه كيره اول اوی منور قلور
نوريله • ايلر اولسه اول صفتلنمش اولور كسن صفتيله • اما حق تعالى

نك

فیضی عرشه نعلله وقدرتلر ارشور • بو ایلر اولیجق جمله تعللر یاقی اولور قلوب
مثلا طاغلر کبی واغاجلر واوتلر کبی بونلره عرشدن حق تعالی فیضی
ارشور اول فیضله بونلر دارلو بولور • ولکن بونلرده حیات وعلم و
معرفت که حقلک صفتیدر هیچ یوقدر • نتکم کنش بر طاغه طوقنسه
آنی آیدین قلور اول طاغ صفتلنور نورانیت صفتیله • اما لعله
وعقیقه طوقنسه معدن اچنده فعلله وتأثیر طوقنور صفتیله
صفتلنور • پس نورانیت صفتیله صفتلنمز • اما کنش فعلیله
متأثر اولوب رنک آلور لاجرم لعل اولور یا عقیق اولور • قلان
منور اولمز لاجرم منفعل اولور • کذلک امدی قلبک صورتی واردر

طشلرکبی

اول اولدر که خواجه علیه السلام اکا مضغه دیدی • یعنی بر پاره
اتدر که تمام خلقک بدننده واردر وهم حیوانانک دخی واردر صول
یانلرده اولور صنوبر شکلنده • امدی اول اتک روحی واردر روح حیوانی
که قلان حیواناتک دخی واردر آدمیلرک واردر • اول روح که ات اچنده
واردر انوک بر قلبی دخی واردر • مقام صفاده نور محبتدن حاصل
اولمشدر • اول هر آدمک اولمز نتکم حق تعالی بیوردر ان فی ذلک
لذکری لمن کان له قلب یعنی انک واردر که حقله انس بوله
پس هر کشی قلب اثبات ایتدی • وقلبدن قلب حقیقی دلدی که
بزلر اکا قلب روحینک روحی دیرز رباعی با شبنم عشق خاک آدم کل
شده • صد فتنه شود در جهان حاصل شده • سر نشتر عشق بر رک

رخ زدند • یک قطره فرو چکید نامش دل شده ترجمه طپراغنی آدمک
بو عشق شبنمله اولدی طین • ظاهر اولدی فتنه‌لر کلدی وجوده بعض
کین جان طمرینک اوجنه اردی چو عشق نشتری • قطره خون که
طملدی قلب اکا دیدیلر همین نثر امدی قلبک صلاحی واردر
وهم فسادی واردر • صلاحی صفاسنده وفسادی کدورتنده در
اما قلبک صفاسی کندونک جسدی سلامت بولمقدر • وکدورت
حواسی صیرو ضعیف اولمقدر • زیرا که قلبک بش حسی واردر
نتکم بدنک واردر • قلب اول وقت سلامت بولور که انک حسی
سالم اوله • نتکم بدن اول وقت صحت بولور که انک بو حواس خمسه
که خدمتکاریدر سلامت بولالر • امدی بو حواس که بدنده در
بونلر کله عالم شهادتی ادراک ایدر • مثلا اشتمک ودادمق

وکورمک

وطوتمق وبیلمق در • بو عالمده بدنک خدمتن ایدن بونلردر
بونجلین بش دخی قلبک واردر • اول عالمده قلبک خدمتن ایدر
ایدر • وقتی که بونلر سلیم اولالر نه دکلو که غیب عالمنده کوز
کورینمز نسنه‌لر وارسه قلب بونلرک واسطه‌سیله ادراک ایده
بیلکه قلب کوزیله مبصرات غیبی کورر • وقلب قولاغیله
مسموعات غیبی اشدر وحق کلامن اشدر • وقلب شامه‌سیله
روایح قلبی خوشلر تانر • وقلب ذائقه‌سی برله محبت وحلاوت
ایمان ولذت عرفان حاصل ایدر • نتکم حس لمس که طوتمقدر

بدنن جميع اعضاده واردر • زيرا دوكلى اعضانك طوتمق لذتن
كلور • وآنجلاين عقل دخى قلبه لمس يريده در • زيرا جمله قلوب
عقل واسطه سى يله هر نيجه كركسه بلمك لذتن كلور • و هر كيمك
كه بونش قلب حسلرى صاغ سليم اوله • پس انك قلبى صلاحيتده
اولور • و بدنى دخى هر آفاتدن آزاده اولور • و هر كيمك كه بو حسلرى
سلامت اولمدى قلب دخى فساده واردى وجمله تنى دخى هلاك
اولدى نتكه خواجه عليه الصلوة والسلام بيوردى • ان فى
جسد ابن آدم لمضغة اذا صلحت صلح بها سائر الجسد واذا
فسدت فسد بها سائر الجسد الا وهى القلب • وحق تعالى
قرآنده بو معنى بيوردى كم • هر كيمك كه قلب حسلرى سلامت اولدى
اول نجاتى بولوب درجات حاصل قلدى الا من اتى الله بقلب
سليم وهر كيمك كه حسلرنده خلل و نقصانات واردر پس اول شخص
جهنمى دركه • ولقد ذرانا لجهنم كثيرا من الجن والانس لهم
قلوب لا يفقهون بها ولهم اعين لا يبصرون بها ولهم
آذان لا يسمعون بها • وهم دخى بيوردى كه صم بكم عمى فهم
لا يعقلون ودخى بر يرده بيوردر فانها لا تعمى الابصار ولكن
تعمى القلوب التى فى الصدور بو معانيدن قرآنده جوقدر
پس معلوم اولدى كه تصفيه قلب كندونك حواسى سلامتدر
ودخى تربيت قلب كوكلى حق حضرتنه يونلتمكدر • وحقدن غيرندن

يوز دوندرمكدر • نتكم ابراهيم عليه السلام جونكه حقدن غيرن
نظر ايلدى پس كندوزى صيرودى نتكم بيوردر فنظر نظرة فى النجوم
فقال انى سقيم وقتى كه اول مرضدن صحت بولدى حق طرفندن
كه فاذا مرضت فهو يشفين پس توجه حضرت قلوب اندر اوزكردن
بيزار اولدى اندن ايتدى كه انى برئ مما تشركون انى وجهت وجهى
للذى فطر السموات والارض حنيفا وما انا من المشركين ودخى بيلمك
بلكل كه بو قلبك درلو اطوارى واردر • وهر طورنده جوق معنىلر
واردر نيجه كتابلر انى شرح ايتمكه وفا ايتمز • كورمزمسن خواجه امام
محمد غزالى رحمة الله عليه بر مجلد كتاب دوزوب در قلبك عجايبنك
هنوز اون نوعندن بر نوعن بيان ايتمشدر • اما شيخ مؤلف كتاب
رحمة الله عليه بو مختصرده هر نسنه دن بر رمز مفيد ديمشدر
امدى كوكل سوزى سويلنور • اكر كوكلك واريسه اشتكل و شويله
بلكل كه بو قلب كوك كبى در آدميده • وتن بر مثالندن در زيرا كه جان
كونشى كوكل كوكندن طوغر تن يرينه نورن صيجر • پس اول تنى نور
حياتدرى قلوب منور ايلر • ودخى بو يدى اقليمدر وكوكلر يدى
طبقه در • تن دخى يدى عضودر قلب دخى يدى طوردر يدى قت
كوك مثابه سنده كه وقد خلقكم اطوارا نتكه يردن يدى اقليمك
بر خاصيتى واردر • شويلكم اول خاصيت برنده يوقدر • وهم انك
بر درلو نسنه بتركه اول دخى برنده بتمز • پس آدمك هر بر عضونك

بردرلو خاصيتى واردر • وبرنوع آش ظاهر اولورکه اول عضوده
دخى يوقدر • شويلکه کوزدن کورمك حاصل اولور • وقولقدن
اشتمك ودلدن سويلمك والدن طوتمق وآياقدن يورمك حاصل
اولور • بونلرك هر بريسى اوزکه سنك اشن اشلمز • کوزله سويلمك
وقولغله طوتمق ممکن دکلدر • قلبى دخى بويله قياس ايله • و
نتکه کوکك طبقه سى يدى يلدزك يدى يرده کرانده سير ايدر
قلبك دخى يدى طورى واردر هر بر طورى بر کوهرك معدنيدر
الناس معادن كمعادن الذهب والفضة امدى قلبك
اولکى طورينه صدردرلر اول اسلام کوهرنك معدنيدر افمن شرح
الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه وهر قلب که اسلام
نوردن محروم قله يس ظلمت معدنى در ولکن من شرح بالکفر
صدرا ودخى شياطينك وساوسى يرى اولورکه الذى يوسوس فى
صدور الناس وسوسه نك محلى صدردر اول قلبك دره سد
اما ايچرويه وسوسه کيرمز • زيراکه قلب بر حقيقتدرکه آسمان
صفتنده در شيطانك کوکه چقمغه زهره سى يوقدرکه وحفظناها
من کل شيطان رجيم کلدك امدى ايکنجى طورينه قلبدرکه و
اول ايمان معدنيدر کتب فى قلوبهم الايمان ودخى عقل نورينك
محلى درکه فتکون لهم قلوب يعقلون بها ودخى کورمکلك محلى
فانها لا تعمى الابصار ولکن تعمى القلوب التى فى الصدور

اوچنجى طورينه شغاف درلر • واول محبت وعشق وشفقت معدنيدر
که قد شغفها حبا خلقك سوکيسى شغافندن اوته کچمز • دردنجى
طورينه فؤاد درلر واول معدن مشاهده در ودخى محل کشف
رؤيتدر نتکه بيورر ما کذب الفؤاد ما رأى اندن صکره بشنجى
طورينه حبة القلب درلر • امدى اول حق تعالى نك محبتى يريدر
اول حاصلك اولور هيچ مخلوقك محبتى آنده صغمز نتکم دستلودر
هواى ديکرى درما نکنجد دين بين سرزش سودا نکنجد التنجى طورينه
سويدا درلر • اول محل مکاشفات وعلوم لدنى يريدر ودخى
منبع حکمتدر ودخى حق تعالى نك اسرار خزينه سيدر وعلم آدم
الاسماء کلها مقاميدر • ودخى اندن نيجه علوم کشف اولورکه
ملائکه اندن بيخبردر نتکم شيخ بيورر رباعى اى کرده غمت غارت
هوش دلما • درد تو زده خانه فروش دلما • سرى که مقدسان ازان
بيخبرند • عشق تو فرو کفت بکوش دلما ترجمه اى يادغمك سنك
عقلومى قلوبدى هوش • دردك بو کوکل ملکنى يغما ايدوب بره اوش
اول سر که مقدسلر ايشتمدلر اکا • هردم بونم سمعى اولنغمه ايدر کوش
يدنجى طورينه مهجة القلب درلر • واول حق تجلى سنك انوارى محلدر
ولقد کرمنا بنى آدم سرى بودر • بونوع کرامت هيچ بر آدمشه
اولمدى دخى اولا نجيلين دکلدر • آه که بو کرامتدن محروم ومغبون
قالدق اللهم وفقنا الى الذات الروحانية والاسرار الربانية

وخلصنا من الشهوات النفسانية بحرمة عبادك المقربين
امدی شویله بلکل که بو قلبك صفاسی انده در که آندن سلامت
بولا فی قلوبهم مرض دیجندن بالکلیه . امدی آنك سلامتنونك
علامتی اشبودر بو یدی اطوار که دیدك کندونك خدمتنی وظیفه سنی
یرنه کتوره حق امرینه موافق . وهر بری کندو مقامنده عبودیت
ادبلرینك شرطنی صقلیه . بدن که یدی عضودر یدی عضو اوزره
سجده فرض اولدی . نتکه حضرت رسالت علیه السلام بیوردی که امرت
ان اسجد علی سبعة آراب اجلدن کوکل دخی یدی طوردر
یدی طور اوزره سجده واجبدر . انك سجودی اولدر یوزنی
مخلوقاتدن دوندره دنیانك یمسی واچمه سندن فارغ اولا
کندونك جمله وارنی حق طرفنه متوجه طوته اندن آرتق
نسنه استمیه . بو یدی طورله باشی خدمت اشکندر بر لحظه
قالدرمیه بیت ای دل اهرا سجده بریش رخش . کان سجده کی
فن بود نمازی نبود . اما شویله بلکل که بو کوکلك اول امرده اوغلانلغی
وهم جستلغی واردر . بونده کز نسنه لری باشر تا آنی تربیت
اتمیجه کندونك بلوغیتنه دکن . امدی انك تربیتی تربیتك
سری برلر اولور که انکا طریقت دیرلر . پس انکا تیمار مجرب معالجه
لر اولور . شویله که قرآن اول ایو معالجه لرله دخی مجرب ادویه
لرله طبطلودر نتکم بیوردی وننزل من القرآن ما هو شفاء

ورحمة للمؤمنین بو کوکل طبیبلری مشایخدر بو کوکل معالجه سنك
درلو درلو اختلافلری واردر . هیچ بر قانون قرآندن قدم
طشره بصمیدلر . بونجه سی تبدیل اخلاقده دورشدلر هر بر ذمیم
صفت که انسانده واردر . اول صفتی برایوسی جرله دخی انوك
مخالفیله معالجه قلدیلر . تا اول صفتی ایویه دوندره لرکم
العلاج باضدادها مثلا جونکه دلدلر بخل صفتنی کیدره لر
زیرا اول مرضدندر تا که سخاوته دوندره لر اکاندلله معالجه قلدیلر
دخی غضب صفتنی حلمله تیمار اتدیلر . شره صفتنی که حرص یمکدر
اجلغله تبدیل اتدیلر . شهوات صفتنی ترك لذات برلر و مجاهده
برله علاج اتدیلر نتکم صورت طبیبی حرارت دفع اتمك استسه
بارد شربتلر معالجه قلور . وقتی که برودتی دفع اتمك استسه
اسی معجونلرله ایدر بونك اوزره قیاس ایله کل . اوشته بو طریق
هم عقله هم شرعه موافقدر . ولکن اوزون عمر کرك تا که صفت
تبدیل اوله . اولدخی بالکلیه تبدیل اولمز زیرا که بو صفتلر انسانك
جبلیسیدر بله برادلمشدر لا تبدیل لخلق الله در هم مقصود
بو صفتلری بالکلیه کدرمك دکلدر . فلاسفه وحکما بوندن غلطه
دوشدیلر واردیلر عمرلرن بو صفتلری تبدیل اتمکه صرف اتدیلر
انبیایه متابعت واجب کورمدیلر . بلکه کندولرك عقلیله اش
اتدیلر . بلمدیلر که عقلدن طشره نه دکلو دخی آلتلر واردر .

نكردك • پس صندلر كه دوكلي آلت عقللردر • عقلك آلتي خود
صفت ذميمه در اولنجه تبديل اولنور حميده يه • پس نيجه كم
اقدام ايدلر عقل نظريله اتمام ايدلركم بونم عقلمز و علممز وار
انبيايه اويمغه احتياجمز يوقدر • پيغامبر اولنجه كه كلدكده
اول جاهل و كمراه اوله عقلي كم اوله • بلمدلر كه عقلدن دخي
يوقرو آنلر واردر كه بيلك طبقه عقلدن يكركدر • مثلا قلب
حقيقي و سر و روح خفي كبي • امدي عقلله بونلري بلمك ممكن
دكلدر • عقل خود كندوني بلمكده عاجزدر كه نه نسنه در • و هم
حسنه لغو واردر • امدي صبر و صبر ويه نجه بيمار قلسون نتكم
ديمشلردر الطبيب يداوي والطبيب مريض حق تعالى آنلرك
عقلي و نظري مقابله سنده بيورديكه الله يستهزئ بهم
ويمدهم في طغيانهم يعمهون كلدك امدي اول طايفيه كه
عمرلرين صرف ايدلر تبديل اخلاقده دورشدلر قانون شرع
اوزره و وقتي كه بر زمان مجاهده و رياضت يولارين باشدن
چقرسلر نفس اكيلين توصونلغه باشلر فسادي اولكيدن
آرتق اولور • نتكم بر آتي چوق تعلسه لر چوق آجغر و قتاكه
باغدن شتشله آنك شر صيدخي زياده اولور • امدي جميع
انسانك بر امز صفتلري دخي بو رسمه در • اكر بركشي بر زمان
بر صفتنك تبديلنه مشغول اولسه و وقتي كه آني قويوب بر صفته

دخي شروع اتسه اول اوكي صفته خلل ارشور اول سعي
ضايع اولور • پس اثر خشك مجاهده برله باشه كلمز
نتكم بر وقت حسين منصور ابراهيم خواصه سؤال ايلدي كه
سن بو مقامده سن اول جواب ويردي كه اروض نفسي في مقام
التوكل منذ ثلثين سنة يعني اوتوز يلدر كه نفسمه
رياضت و يورتم مقام توكل اجره رعايت ايدرم ددي
حسين ايتدي اذا افنيت عمرك في عمارة الباطن فاين
انت من الفناء بالله يعني سن عمرك قرنك عمارتنده
كچردك پس بر وقت فناء في الله مرتبسنه نه تشريسين • امدي
عاشقلر طريقي اوزكه زاهدلر يولي اوزكه در رباعي مارا جز
ازين زبان دنباني دكراست • جز دوزخ فردوس مكاني دكراست
قلاشي و رنداست سرمايه عشق • تقوا و زاهدي جهاني دكراست
ترجمه بزده بو دلادن اوزكه بر دلو دخي واردر زبان • طامودن
اوجمقدن اوتر براوزكه طوتمشوز مكان • عشقك اولو سرمايه سي
زندليك و قلاشلق در • تقوا و زهد و صلاح اول جهاندن نچو
نثر پس محققلر طريقي اوزره قانون بودركه اول امرده تصفيه
قلبه مشغول اولور • تبديل اخلاقه مقيد اولمزلر • زيرا
تصفيه قلب چونكه الديره و توجه شرطيله حاصل اوله
پس حق تعالينك فيضنه قابليتي اولمش اولور • اول فيض بركا

سهل زمانده اولقدر برامر صفتلر تبدیل اولور بن نیجه
یللر مجاهده و ریاضت برله حاصل اولمزدی • امدی تصفیهٔ
قلبک شرطی اولدرکه اول تجرید صوری قله یعنی ترک دنیا
قله و عزلت اختیار ایده • اول عادتلرکه طبیعت اکله انس
بولمشدر انلردن کچه تاکه تفرید باطنی بتسنه ارشه • اولوقتده
باطنی هر محبوبدن اعراض ایلیه حقدن غیری نسنه یه میل
اتمیه اندن صکره توحیدکه فاعلم انه لا اله الا الله دردر
اونک سری یوز کوستره • امدی بو توحیدک دخی مقاماتی واردر
مثلا توحید ایمانی و توحید ایقانی و توحید احسانی و توحید
عیانی و توحید غیبی کبی • مادامکه بو جماعتک لذتلرن
دادمیه وحدانیتنه ارشمز • و مادامکه وحدانیتنه ارشمز
حقیقت وحدته ارشمز کم بو دریانک ساحلی احدیتدر •
و بو مقاملرک شرحی طول و درازدر انک یری دکلدر • امدی
مقصود اولدرکه تبدیل اخلاق حاصل اولمز الا تصفیهٔ قلب
و توجه سر برله اولور • چونکه مرید صادق قدرتی یتدکجه
تجرید صوری و تفرید باطنی برله تصفیهٔ قلبه قدم بصه
خلوته ملازمت و مداومت ایتکله • تاکه خلوتده بو ظاهر حواسن
اسدنه قله • یعنی کوزن کورمکدن قولغن اشتمکدن الن طوتمقدن
و قتاکه بویله اوله طشره دن آفتدن قلبی سلامت بولور

زیراکه قلبه آفت و حجاب اره وکی هپ بونلردندر • اول
وقتکه بونلر بغلنسه آفتدن امین اولور نتکم دیمشلردر
دل را همه آفت ز نظر میخیزد چون دیده ندید دل درو آویزد
ذکر
اندن وسوسهٔ شیطانی و دغدغهٔ نفسانی قلبدن اولدخی ملازمت
و نفی خواطر برله کسلور • چونکه بونلردن دخی قورتله ذکردن
ذوق و صفا بولمغه باشلر • پس ذکر دلدن کوکله ارشور یعنی
کوکل ذکره مشغول اولور و اول حجابلرکه کوکلک وارده ذکر نوری
کوکلدن کیدر • ذکر نوری کوکل جوهرینه دوقنور کوکله خوف
ظاهر اولورکه انما المؤمنون الذین اذا ذکر الله وجلت قلوبهم
اندن قساوت کیدر لیکن ظاهر اولورکه ثم تلین جلودهم
و قلوبهم الی ذکر الله • و قتاکه ذکره ملازمت قله ذکر سلطانی
کوکل ولایتنه سکردم صلر • کوکلده حقدن اوزکه هر نسنه نک
محبتن بولسه یغما قلور باش مراقبه دن کوترر حیث سر بر در دل
بپرده داری نشست • تا هرچه نه یار اوست ره در نگذارد • چونکه
ذکر سلطانی کوکل ولایتنده ساکن اولوب قرار طوتسه اول
وقت ذکرله انس اطمینان حاصل ایدر • اوتکی نسنه دن
وحشت بولوب متنفر اولور نتکم بیورر الذین آمنوا و تطمئن
قلوبهم بذکر الله الا بذکر الله تطمئن القلوب • مادامکه
بر نسنه نک محبتی کوکلده بوله • بلسونکه هنوز کوکلده کدورت

وحسدلك باقیدر • كروآنی ذكر مصقل برله صیقل ایدوب
ونفی ماسوی شرتجی برله كدرمك كركدر • تاكم خواندیشه سندن
غیری نسنه قلمیه جمله سی فانی اوله • و ذكر قاموسنك بام مقامی
اوله رباعی تادل زبدنیك جهان آكاهست • دستش زبدنیك جهان
كوتاهست • زین پیش دل بود هزار اندیشه • اكنون همه لا اله الا الله
است ترجمه تاكم كوكل ایودن ییلودن اولور آكاه • پس انك الی
قمو نسندن اولور كوتاه • بوندن اوك بر كوكلدی كم اندیشه ایدی
شمدی كوردطبطلودر لا اله الا الله نثر بو وقتده عشق سلطانی
سلطنت علمنی كوكل شهرنه دیر بو تاكم اول علمی كوكل جارشوسی
باشنده دكلر • ودخی شوق شحنه سی كم جاده حضرتدر آكا بوردر
تاكم اول قلاش نفسی غیرت ایله طوتوب طلب كندن بو بنه
كجوره اذن كوكل سیاستكاهنه كوره • تا عشق سلطانینك علمی
دبنده ذكر قلجیله اوك هوآسی باشنی كسه اذن اخلاص اعوانجند
آصا قویه • تاكم اول شیاطین حرامیلری كم نفسك یولداشیدر
اشدوب بو سیاست سلطانی كوروب شهری حسددن خالی
ایدلر • و بو اقلیمدن رختلرن دوشروب دخمی غوغانی كوترهلر
جونكم پادشاه شهره كره شهرده بدكلوا و باش قلمیه و راسه
صفات ذمیمه دن جمله سی عجز كفیننی بوینلرنه طولبوب تسلیم
قبوسنه بونادوده لر • اذن ایدرلر كم ربنا ظلمنا انفسنا اكر

قصابسك بزی بوغزله اكر سلطانسك بزی باغشله بازآمدم
جوخونیان بردرتو آمدم بتیغ هرجه خواهی میكن پس سلطان عشق
بدكلو خرلو خر سوز صفات نفس وارسه هر برامزدن امره توبه
وردر • اذن خدمت خلعتنی اكنلرنه بر عود دخی كوكل دركاهنك
سرهنكلكی و قپوجلغنی انلره اصمرلر كم مطلوب انلردن بو یدی
معشوق بیامان شتابان خبین بازآ كفرش همه ایمان شد بابا خبین بازآ
جونكم كوكل شهری غوغادن امین اولدی • وقلب آینه سی طبیعت
ژنكارندن پاك اولدی امدنكرو جمال صمدیت باركاهنه بردای
بوكر عشق سلطانی كندوزی شحنه وسالار اولور كوكل تختنك
قرار ایدوب عقلی وزیر ایدوب یاننه آلور • كوكل شهرنی اخلاق
حمیده جواهری برله بزدكم اول اخلاص و یقین و توكل صدق
و مروت و فتوت وجود و سخا و حیا و شجاعت دخی انواع صفات
حمیده برله آراسته قلور • اذن سلطان حقیقی خلوت كوكل
سراینه كلور و دوست قدیمی جلالك طتوغندن یوزن كوستورر
اكلین لا اله الا الله جادوسی بو بادكاهی صفات حمیده خاصكیلر ندن
دخی خلوت قلور • زیرا كم نفی غیرتی غیرت ایدوب كمسه قومز
پس كوكلكم قدیمی عاشق سوخته در • یعقوب كبی بیت الاحزانده كم
اول سینه ده ساكن اولمشدر • كركم یوسف جمالیله كوزی آچله
یوسینه ویرانی یوسف جمالیله كلشن قله غمدن شاد اوله اوشه

و محنتدن دولته یتشه و فراق شدتندن وصال نعمتنه ایره

رباعی دیدم رخت ازغم سر موی نماید • جز بنده کی روی تو روی نماید

با دل گفتم آن روی دو خواه • دل گفت که آن روی نماید ترجمه یوزنی کوردم

غم کتدی کوکلدن فی الحال • پس بوا دلان کوکله نجه سی بولیبوله ملال

پس ایتدم کوکله سزدن دلمک وارسه دله • کوکل ایتدی بوندن بویله

بکا دلك اوله محال نثر بو مقامده کوکل کندونك مقصود اصلی

ارشور اول صفای اصلی که اول وارینی کرو بولور • اول نفسك

صفات ذمیمه سی که بونجه عمرلر برله مجاهده خشکله مبدل

اولمز دی • ذکرك بو کیمیا کرلغندن دخی توجه قلب برکاتندن

جمله سی صفات حمیده یه دوندی بر کردن خدمته بوین ویردی

بوندن صکره حقك بو یوزی جمیع اعضا و صفات اوزرینه غالب

اولدی که واللّه غالب علی امره پس هیچ بر عضو و بر صفت

کندو خوبی برله اللذن کلمز که ایش اشلیوبله • الا حق تعالی

اشارتی برله که دیمشدر کنت له سمعا و بصرا و لسانا و یدا

فبی یسمع و بی یبصر و بی ینطق و بی یبطش لاجرم بو مقامده

کوکل حق صفاتنك مظهری اولور چونکه صفت ایکی نوعدر

یا صفات لطف یا صفات قهر • پس کوکل دخی وقت اولور که

صفت لطفله ظاهر اولور • وکاه اولور که صفت قهرله ظاهر

اولور که دایم بو ایکی صفتك تصرفی آلتنده • خواجه علیه السلام

بوندن بیورديکه قلب المؤمن بين اصبعين من اصابع الرحمن

يقلبها كيف يشاء وصلى الله على سيدنا محمد وآله و

اصحابه اجمعين وسلم تسليما كثيرا الفصل الثامن في بيان

تحلية الروح على قانون الحقيقة يعنى سكزنجى فصل تحليه

روحى بيان ایدر طریق حقیقت اوزرینه قال الله تعالى يسئلونك

عن الروح قل الروح من امر ربى وقال النبى عم الارواح جنود

مجندة فما تعارف منها ائتلف وما تناكر منها اختلف

عزيز من بلکل که انسانك روحی امر عالمندندر انك حق تربیته

ر اختصاصی واردر شویلکه هیچ موجودك بو تخلیق اختصاصی

یوقدر امدی عالم امر اول عالمه درلر که آنی فنا تقدیر اتمك

حسابله و قیاسله ممکن دکلدر خلق عالمنك خلافنجه که آنی

حساب ایدوب قیاسلمق ممکندر و دخی بلمك کرك که امر دیدی

عالم اول لحه اندز اولدی که کن خطابیله ظاهر اولدی

هیچ زمانه موقوف اولمدن اکرچه عالم خلق دخی کن خطابیله

ظاهر اولدی اما ماده واسطه سی برله و زمانه موقوف والعلم

نکم بویوردی خلق الله السموات والارض في ستة ايام اما اول

اشارت که حق تعالی بیوردی قل الروح من امر ربى یعنی کاف

و نون منشأندن کن خطابی ظاهر اولدی بر ید قدرت برله

که ماده یه محتاج اولمدین بر حیوة و جوده کلدیکه اول حیوة

حق تعالینك هو الحی صفتندن تمثدر . هم کرو اول قایمدر
حق تعالینك قیوملق صفتیله . امدی عالم ارواحك اصلی
و ماده سی اول الحیوة اولمشدر . و عالم ارواح اصلی و ماده سی
دوتمشدر ملکوتك . و عالم ملکوت اصل و ماده سی کلمشدر
عالم ملك عالملوك . امدی اول عالم که بو حواس برلر ادراك
اولنمز اکا عالم ملکوت درلر . اول عالم که بو کوزلر کورینور و
سمعله اشیدلور اکا عالم ملك درلر . آنجلین هم عالم غیب
و عالم شهادت دخی درلر . امدی شویله بلکل که جمیع عالم ملك
عالم ملکوت برله قایمدر . و عالم ملکوت عالم ارواح برله قایمدر
و عالم ارواح روح انسانی برله قایمدر . و روح انسانی حق تعالینك
قیوملق صفتیله قایمدر فسبحان الذی بیده ملكوت كل
شیء و الیه ترجعون پس هر نه که عالم غیب و شهادتده
ظاهر اولور دو کاسی واسطه برله ظاهر اولور الا وجود انسانی
دکل . زیرا اول انك روحی کن اشارتیله ظاهر اولدی واسطه
و هم انك قالبی صورتی دخی یعنی بدن صورتنك تخمیری دخی
واسطه سز اولدی که خمرت طین آدم بیدی اربعین صباحا
کره اول وقت که روحله بدن جمع اولدی و نفخت فیه تشریفی
بی واسطه حاصل اولدی . و هم اضافت من روحی اختصاصی
واسطه سز اولدی . یعنی بر روح که اول حقك دیم حیاتم برلنکه

وجود روحك ایجادنی کن و امر برله قلدی که من امر ربی ددی انجلین
انك حیاتی حقك محیی صفتیله انك ایجادنی هم اول حضرته
اضافت ایتدی که من روحی بو بر عجیبجه دقیقه‌در . امدی شویله
بلکل که روحك کمال مرتبه سی آنده درکه آنی اضافت ربوبیه برله
تحلیه ایتمکدر . تا کم اول حضرته خلیفه اولمغه لایق اوله لیکن
بو معنده اهل سلوکك مذاهبی مختلفدر . بر بجه طایفه انك
اوزرینه اتفاق ایتدیلر که مادامکه تزکیهٔ نفس حاصل اولمیه تحلیهٔ
روح هرکز میسر اولمز . و بر طایفه دخی ایتدیلر تحلیهٔ روح اولمیدن
تزکیهٔ نفس ممکن دکلدر . شول طریق اوزره که تصفیهٔ قلب فصلنده
شرح اولدی . اما مؤلف کتاب رحمه الله علیه شویله بیوردکه بزم
مشایخمز قدس الله ارواحهم دمشلردرکه اکر بر کشی عمرینی تمام
تزکیهٔ نفسده صرف ایلسه نفس تمام مزکی اولمیه و هم تحلیهٔ روح
اتتمیه . لکن بو قدر وار که چون نفسی شرع قیدی برله محکم بغلیه
بوزن تصفیهٔ قلبه و تحلیهٔ روحه بو نلره که بو قضیه حکم بیوردی
من تقرب الی شبرا تقربت الیه ذراعا اول وقت که الطاف
الهی استقبال ایدوب عنایت جذباتنك تصرفلری ظاهر اوله
دبو بیت فضلی فایض اولو باشلر من اتانی یمشی اتیته هرولة
حقا شویلدر که بر لحظه ایچنده اول قدر تزکیهٔ نفس حاصل اوله
که جمیع عمرده مجاهده ایلمکده میسر اولمزدی . نتکم خوجه امام

بیوردی جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین
اما شویله‌در که روح اول حالده اوغلان صفتنده‌در
اکا تربیت ایتمک کرک تا که تخلیه‌یه مستحق اوله • زیرا مادام که
روح کندو مکاننده ایدی نو جسمه تعلق طوتمشدی بر طفل
مثالنده ایدی انا رحمنده • تا که طفلک رحم ایچنده بر مناسب
غداسی وار ایدی اکا لایق • و دخی علمی و آکلمسی وار ایدی اول
مقامه موافق • لکن دلو دلو غدالردن و اول معرفتلردن که
طوغدقدن صکره حاصل اولور آندن محروم ایدی • پس
انجلین روحک دخی عالم ارواحده حضرت عزتدن کندو
حیاتنه مدد اولاجق بر غدا که حوصله‌سنه مناسب وار ایدی
روحک همتی اول مقامک کلیات علومنه معارف روحانیه ایدی
ولکن انواع غدالر که ابیت عند ربی یطعمنی ویسقین
مقامندن حاصل اولوردی انلردن بی خبر ایدی • و دخی اول
معارف که جزئیاته تعلق اولوردی حواس و آلت واسطه‌سی ایله بر
هم اندن محروم ایدی • اول وقتکه قالبه ایندی بر طفل کبی ایدی
که رحمدن ظاهر اولوب بشکمه کیرور • اکر اکا پرورش موافق
ویرمسلر تیز هلاک اولور • پس بر شفقتلو انا آنی بشکمه بکر
و بغرده برله انوک الینی ایاغنی محکم بغلر تا شول حرکات که
طبیعتدن قوپر آنی ادمیه • اکر ایدجک اولورسه یا الینی یا ایاغنی

ضرر یا خود اکری قلور • اندن صکره اول غدالر که خواد نشدر
آنی اندن صقنلر زیرا که انک معده‌سی طاقت کتورمز صکره که
پس آنی شول غدا ایله بسلر که طقوز آی انی رحمده بردی • امدی
انوک یدوکی سود در پس انی امزورلر اول وقته دکین که بو عالمک
هواسنه اوکرنه • اندن صکره آنی بو عالمک لطیف غدالری ایله
قوت طوتر اندن غلیظ طعاملری هضم ایتمکه قوتی یتشورلر
اولر که آنی سکر منیجه قاتی اشلر اشلمکه قادر اولمز • پس
روح دخی بو طفل کبی چونکه بدن بشکنه دوشدی پس انوک
ایاغنی شریعت باغیله بغلمق کرک که اول اوامر و نواهیدر
تا شول حرکات که طبیعت حیوانی اشلمک استراید بلمیه
تا که کندوسنی هلاک ایتمیه • یا خود روحانیت صفتلرینوک
الی ایاغنی قلمیه • یعنی روح صفتلرین نفس صفتلرینه تبدیل
ایتمیه اندن صکره بو تجلیدن که بری طریقت و بری حقیقتدر
تصفیه سودن ویرمک کرک • زیرا بو بر غدادر که اول عالمه
مخصوصدر روح دخی نیجه زمان مقیم اولوب اول غدایی یردی
پس بو سود ایله آنی بسلیه • تا اول وقته دکین که قلب روحک معده‌سی
یرنده دوشمشدر قوتلنه شویله اولیه که بو عالمدکی غدالر که
انوک خلافتیچون دوزلمشدر که وجعلکم خلائف الارض در
و دخی امانت یوکنی انوکله کتوره بیله • اکر اندن یسه زیان

زیان وضرر اتمیه بلکه اکا تقویت قلوب معین اولمز • ودخی
نتکه طفل سودی یا اناسی کوکسندن ویا خود دایه‌سی کوکسندن
امک کرکدر والا هلاک اولور حاصل اولمز • انجلین روح
دخی اول امرده طریقت وحقیقت سودن یا نبوت اناسی
کوکسندن یا خود ولایت دایه‌سی کوکسندن امک کرکدر • پس
اکا تربیت یا پیغامبردن یا خود بر شیخدن کرک انک تام مقاسیله
ایله اولمیا حتی اولورسه هلاک اولور حاصل اولمز • کلدک
امدی طفل روح چونکه بدن بشکنه دوشه انک کمالی اول
وقتده تمام دکل بلوغیته ایرشه • زیرا بالغ اولمینجه عقل
اثری ظاهر اولمز واحکام تکلیف لازم اولمز • پس شویله
بلکه کم اول وقت که روح حقک نفخه‌سی تصرفیله کلوب
انا رحمنده طفله ایرشجه • اندن بلوغیته حدنه وارنجه
دکن مثالی ونسبتی اکا بکزرکه بر طفل انادن طوغه • حال
ولادتده بعضی عضوی ظاهر اولوب بعضسی اولمز تا تمام
النه دوشمینجه • امدی مناسبتی بیان ایتمک کرک • اول بوکم
روحک بدنه تعلقی تدریجله ظاهر اولور • مادامکه طفلک
قالبی رحمده اوله روحک تعلقی اکا همان حیات برلر اولود
اندن او تره حرکت قلور رحمده • ایرق حواس برلر تعلقی ظاهر
اولمز • نه کوزله کوره بلور ونه قولغله اشیدر بلور چونکه رحمدن

طشره کله بو کره روحک تعلقی اکا بر حواس برلر تمام ظاهر
اولور • اما قوای بشری برلر تعلق تدریجله حاصل اولور
طورمق واوترمق ویورمک کبی بونجلین قیاس ایله • پس روحک
تعلقی ظاهر اولمز هر عضو بر صفتک منزلیدر اول صفت که
مخصوصدر محلنه تا اول صفت انده ظاهر اولمینجه • امدی آخر
صفت که انسانه حاصل اولور در هم انسان انونکله مکلف ومخاطب
اولور شهوت صفتیدر • وقتی که شهوت ظاهر اوله روح الی
صفتله تعلق طوته اول وقت تمام غیب رحمندن طوغوب
عالم شهادته قدم بصه ولادت تمام اوله وقت حاصل اولور
اندن صکره اکر سعادت اهلیسه فی الحال نبوت آنسنک النه
دوشر انی شریعت بشکنه بلر • الن ایاغن امر ونهی باغی برله
بغلر طریقت وحقیقت امجکندن معرفت سودن امزدرر • و
تربیته مشغول اولور • امدی انک تربیتی اولدر که هر تعلق که
روح بدنله بولمشدر بو حواس واسطه‌سیله وقوای بشری وقلان
صفتلرله جمله‌سنی آکل باطل ایلیه • زیرا که روحه بونلرک
هر بریسی بر حجاب اولمشدر حضرت عزتدن منع ایدر • هر نسنه که
روح اکله انس طوتمشدر کندویه خوش کلمشدر اولنسنه روحک
ایاغنه بند وبوینه زنجیر اولمشدر • اکله حقدن یاد دوشمشدر
انونک جمالی مشاهده ذوقندن محروم اولمشدر • وقتا که بو تعلقات

هر برینی کندودن کسه آیاغندن بربند و بویندن زنجیر کتوردی
ودخی حضرت عزتدن قربت حاصل ایدر اندن سعادت بلی انس
قفوسنی جان مشامنه ارشدرد فریاد ایدرکه بیت نسیم الصبا
اهدی الی نسیما • ومن بلد فیها حبیب مقیما ترجمه کوکلم قوبا
کلور هله بودك ککل کورك • دلبر سیدر کلن یا خود باد صبا میدر
رباعی باد آمد بوی زلف جانان آورد • واین عشق کهن باشد ما
نو کرد • ای باد تو بوی آشنای داری • زنهار بکرد هیچ بیکانه مکرد
ترجمه یل اسدی دوست زلفی قوقوسن کتوردی خوش • اول اسکی عشق
یکلنوب بنی اتدی جوش • ای یل سنك قوقوکده بلسلك نشانی وار
زنهار اجنبی کویلك اسمه اول خموش نثر بو مقامده طفل روح
اکی انا قوزوسی اولور بری طریقت بری حقیقت • طریقت
انسی کوکسندن تعلقاتدن کسلمك سودن امر صکره تعلقات
جسمانی باغندن آزاد اولور • وصفات بشری زنداننده اکلیسه
نجات بولور • واولکی فطرتینوك سرحدینه ارشورو کرو الست
بربکم خطابنك استماعنه لایق اولوب بلی جوابنه اقدام قلور
بو آیامه یتشجك روح بشریت لباسندن اول آنلر کروهم حیات
اوجندن اکا ارشدیکی اندن کسلور • هرکیم عالم غیب وشهادت
اجره وارده اکا عرضه قلورلر • تا حدکم آفاقك ذراتندن
حق تعالینك آیات وبیناتن مطالعه قلور • بو حالك اکر

بش حواس دریچه لرندن طشره باقمق دلسه هر نه یه بقرسه
حقك آیاتی اثرندن انده مشاهده قلوره • بوندن اولغزك
کلامی کم ماناظرت فی شیء الا ولرایت الله فیه بو مرتبه ده
عشق صافی اولوب عین وشین وقاف حجابندن طشره کلور
روح عشقه صرمشوره • وعشق روحله بار شوب قار شور
روحله عشقك آراسنده اکیلك کوترولوب برلك ظاهر اولور
هر وقت که روح کندوی طلب قلور عشقی بولور • شمدیه دکن
قالبك دردلکی روحله ایدی • امدن کرو روحك حیاتی عشقله
نتکم شیخ قدس الله روحه بیوردرکه کر زنده همی بینم ای عشق
بیت تا الحق ز توی کردنم جانی هست من زنده بعشقم نه بجان
زیرا جان اندر طلبت نهاده ام برکف دست کردیری کورده سن بنی
ای پری صفات • صنما کربولربو بدنم روحله حیات • عشقیله دیری
بل بنی سن روحله دکل • زیرا کر روحلك کوده نی شام اولدی مات
نثر بو مقامده عشق روحك قایم مقامی اولور بدنده روحك
نیابتن ایدر • وروح جمال صمدیت شمعنك پروانه سی اولور
اول اکی قننت که عناصردن حاصل قلمشدی بری ظلم وبری
جهل شویلکه عناصرك نایه سیدی • پس اول اکی قنت برله
احدیت بارکاهنك دایره سنی طواف قلور سرمست عاشقلر
کبی بو بیتی اغاز ایدوب تکرار ایدر رباعی شمعست رخ خوب تو

پروانه منم • دل غم خویش تست بیگانه منم • زنجیر سر زلف که بر گردن
تست • بر گردن بنده نه که دیوانه منم ترجمه جمالك شمعنه جانا
بن اولدم اوشته پروانه • غمك كوكلمه بیلشدی ولی جان اولدی
بیگانه • سنو زنجیری كه زلفكدن دوترسن بونیك اوزره سن
قولك بوینینه اوراكی چوقلدك آنی دیوانه نثر اول وقت الطاف
الهی بو قضیه حكم دیشدر من تقرب الی شبرا تقربت الیه
ذراعا آنی قیرشولر و روحه قربت بساطنه یول وردوا اول
سوكو كه یحبهم ویحبونه دن حاصل اولور اورتبه كوره
دخی اولنار كه عشقله معشوق آراسنده وارد خطاب شیوه
شروع ایتمكه باشلر • چون اول طلوق قدحلر كه انا سنلقی علیك
قولا ثقیلا بیمانه سندن روحك جانبه ایرشكه اول شرابك
تأثیری انوك وجودی اجزاسنه سكردم صله اولدم روح
وارلغی یوزن یوتلغه دوندرر بو وجود عمارتندن فنایه
یوز چوردر رباعی دوش میكویند پیری در خرابات آمده است
آب چشمش با صراحی در مناجات آمده است • می غسل كرده
بر دستش میكنه مسجد شود • پیر فاسق بین كه چون صاحب
كرامات آمده است ترجمه دون كیجه میخانیه بر پیر گلدی ددلر
گوزی یاشیله صراحی وردی سوردی دیدلر • سوجی بال اولدی
الذه دیری مسجد قلدی هم • پیر فاسق گوردلر اظهار قلدی ددلر

اندنصكره بو منزل اعراف صفتدر روحی اندا كلرلر اما
اعراف ظاهری جنتله جهنم اراسنده مقام مخصوصك
آدیدركه بر بنجره اندنه جنس ادرلركه وعلى الاعراف
رجال اما اعراف باطنی اول برزخدركه روحی اندن جنس
ایدرلركه بر طرفدن حق گلستانی صفاتك جنتی و بر طرفدن
انانیت ظلماتنوك جهنمی روح وقتاكه جنته نظر ایتسه
طمع ایدوب ایدركه ان سلام علیكم لم یدخلوها وهم
یطمعون وجهنمه بقسه فریاد ایدركه ربنا لا تجعلنا مع
القوم الظالمین پس اول مقامده شراب طهورلر شراب
شهوددر انوك اول وجود صفاتنك بقیه سنی محو ایدر
بو معنی اشتمد كیكه یوسفی ئم بشوذ بیل بهشتوك بو
الیندن اكلیا لوركه قومیالر تاكه ملك دنیانك الایشی
و تعلقی اندن بكلی محو اوله ونزعنا ما فی صدورهم من
غل پس روح بو اعرافده محبوس اولیجق انوك شوقنك
غلیانی حضرته زیاده اولمغه باشلر و غیب عالمندن انكا
كرامتلر ظاهر اولور واسبغ علیكم نعمة ظاهرة وباطنة
اكر سالك بو مقامده بو نعمتلره التفات ادجك اولورسه
لاجرم منعم پروردكار حضرتندن محروم قلور واكر متابعت
رسول طبراغنی جانی گوزنه توتیا قلوب چكجك اولورسه

اندن ما زاغ البصر وما طغى تجلیسی برله بر نور حق تعالینك
ایات کبراسنی کورمکه لایق اولدر وههنا تسكب العبرات
بو براشدرکه یوزبیك صدیقك قانی بندلت امتحانی ظرفنه
دوکلوب خون بها آکلنمز • ای نیجه سالك صادق وطالب
عاشق که خرابات ادولحك کرامت قدحلری برله مست و
بیهوش اولمشلردر • پس اول شرابك ذوقنی کروب بولوب
یوزلرن هرکز ایقلغه دوندرمشلردر • اما شولر بلکه
حجاب الندره اصحاب کرامات مجموع محجوب قلدیلر • و
اول کرامات کندولره بت قلوب طیدلر • وخلقك اقبالی
واستقبالی زنادخی بالمرة بغلدلر • ویوزلرن حقدن خلقه
دوندردلر نعوذ بالله من ذلك بیت ای قبله هر که مقبل
آمد کویت • روی دل جمله بختیان راسویت • امروز کسی که
تو بکرد اذ روی • فردا بکرا دم دیده بیند رویت نثر اما اول
صاحب دولت که ان الذین سبقت لهم منا الحسنى کلمندر
اندك صفتنده • پس کرامات نعمتك ایچنده نظرلری
همان منعمه نعمته دکل • دخی بو نعمت شکرینك اداسنی
منعمك دیداری برله قلورلر تا بو قضیه حکم لئن شکرتم
لازیدنکم منعمك نعمتنه لایق مستحق اولورلر رباعی حا
شاکرد لراذ تو جدا داند شد • با کسی دیکر آشنا داند شد • ازبهر

تو بلسد کرا وارد دوست • از کوی تو بکذرد بکجا داند شد رحمه جانانکه
نم کونکلم دردکلدن اولا خالی • کونکلمه اولا سنسز کی مشکل اولور حالی
سندن کسادب کونکل کیمی طوتسه محجوب • کوجب بو محلکلدن
قنده وارسه باری نثر روحك بو مقامده خدمتی وظیفه سی
اولدر که بو اشکدن باش قلدرمیه • وجمله اغیاردن همتی
آنکن چکه اوج طلاق دنیا و آخرت جادرینك وجهه تعلیقه
وهم درجات عالیه دهشت بهشت نعمتنه باش اکمیه
واکر جمیع انبیانك مقاماتنی اکا عرض قلسه لر • همتی کوزی
فویدعی برله اکا التفات نظرن اتمیه • اول شهباز حضرت
محمد عربیدر اکا متابعت قلوب سرکوشه فقر صفتلیه
برقدم دایره فقردن طشره بصمیا که الفقر فخری دمشدر اکر
بودمده بیك کرت خطاب ارشوسه که ای بنده نه دلرسین
جواب ویره که بنده نك نه دلکی اولسون دلك سنکوردیه •
زیرا که دلك وار لغنده بولنور نه خود بو تلغدن دم اوردرنه
امدی بو بولده اومك اولمز • اکر بیك تیل بو اشکده التفات
نظرن بولمیا حقا اولورسه که کیدرکه ملول اولوب بودرکاهدن
یوز دوندرمیه لا یغفر الذنوب الا انت ذکویش ای بس
از درای بارمکش • ورکرچه دانم کین بادیه بیا تو نیست • بر آستان
سر در بر می نی مینی زند • که متکاه سرای جلال جای تو نیست

ترجمه اياغم اغزدی دوپ بو يولده قلمغل دنهار • اكرچه بو ايا واريمسين اكا نا چار • اشكی طپرغنك باش اوروب طورغل
بو دردن كم • سرآنی جولسنده چون بكا يورت ويرمدی دلدار •
مجموع انبيا واوليا بو مقامده عاجز ومتحير قالمشلردر •
بو ارادن منزل انسانيت قدمی برله آلمق ممكن دكلدر • وارلك
جوكانی قوتيله طوپ قيلمسی قابل دكلدر • بو منزلده هرجد
اوقی كه جهد تركشنده وار در جمله سی طاقت يايندن آتلور
اما هيچ بری قبول نشانه سنه وارمز • پس بغادرلق قلقانن برقوق
كرك اندن اشكنه تكيه اورمق كرك اندن اوزكه چاره يقدر
ای بيچاره بيت ای دل مكر كه ازدرافتاد ستدزای • ودنی
بشوخ جشمی باعشوكی برآی • بر مقامده معشوقك بماو نازی
وعاشقك كمال نيازی ظاهر اولور • وهروقت كه حق تعالينك
الطاف نسيملری عنايت صحراسندن روحك دماغنه ارشور
يعقوب عليه السلام دلكرم اولور دم تحسر ايدوب ايدركه
انی لاجد ريح يوسف لولا ان تفندون • چون يوسف باغ
درچمن می آيد • بوی زليخا سوی من می آيد • يعقوب دلم نعره
زبان می كويد • فريادكه بوی پيراهن می آيد ترجمه چونكه جان يوسفی
سركلشنن ايده سيران • نفس زليخا سی اكی برمغيله قيله افغان
يس بو مخزون كوكل آه ايليه يعقوب لين • ديه فريادكه كوكلك نفوسی

كلدی روان نثر اولقدر شوق غالب ايدوب روح قالوردوش
كندووارلغندن ملول اولوب وجانندن طويوب وجودندن
ال يوركه كندونك هلاكنی استرحلاج كبی فرياد قلور اقتلونی
يا ثقاتی ان فی قتلی حياتی وحياتی فی مماتی ومماتی فی حياتی
بر مدت اجنك كه روح حضرت عزت اشكنده محبوس قلوب
فراق شكنجه سيله مبتلا ايدر • شول پروانه كبی ديوانه اولوب
ايدركه بيت سرحيله كی وتصرف عقل آمده • كرديم كنون نوبت
ديوانه كيست • بو اضطراب عجز اكنار دل الچنده كندودن
وكندونك معامله سندن نوميد اولور • پس اول وقت تحقيق
بلوركه الطلب رد والسبيل سد متحير اولوب اندن كرو
آغلار آغلار قد تحيرت فيك خذ بيدی يا دليلا لمن تحير فيكا
جانم از درد توخونين بود دوش • مو نسم تا روز بروين بود دوش
نالهٔ من تا بوقت صبحدم • يا غياث المستغيثين بود دوش ترجمه
چونكه اول سوختهٔ عاشقك نالهسی بو عجز مقامنده رحمته
ارشه بو قضيه حكم امن يجيب المضطر اذا دعاه لاجرم
عزت پرده لرنی جمال صمديت اليندن كوتره وتتق برقعسی
ذات احديت وجهندن رفع ايدوب كندونی اكا عرضه قله
هزار در لو لطفله اكا نوازش ايليه بيت برخيره بياكه خانه
بردلخته ام • وزبهر تو پرده راز ساخته ام • چونكه جمال صمد
تلك

حضرت

شمعی تجلی ایله روح پروانه کبی قنت قنقوب پرواز ایلیه
واحدیت شمعنک یلکنی انک وارلغنی محو ایدوب کندو صفا
تیله موصوف قله • امدی بو مقامده حق تعالینک جمالی
نوری روحک نوری اولور کتب فی قلوبهم الایمان وایدهم
بروح منه اکر اول فانی اولدیسه اوش برجان کم دایم
باقیدر فانی اولمز نتکه شیخ بیورر درعشق تو شادی وغم هیچ
مسند نماند • با وصل تو ماتم هیچ نماند • یک نور تجلی تو م کرد چنان
کز نیک و بد اندیش کم هیچ نماند ترجمه عشقکله اولاشلی شاد وغم
قلمدی هیچ • هم وصالکده کوننده ... اولمدی هیچ • بر
تجلی ایله ایله بنی سرمست اتدک • ایودن ... کوکلم دو درسوی بلمدی
هیچ تم امدی بو منزل عالم فنا اشکیدر وعالم بقانک ترجیدر
بوندن صکره روحک تربیتی جذبات الهیه برله اولور که جذبة
من جذبات الحق توازی عمل الثقلین ثم دنی فتدلی فکان
قاب قوسین او ادنی فاوحی الی عبده ما اوحی ما کذب
الفؤاد ما رای وصلی الله علی سیدنا محمد وآله واصحابه
فصل التاسع اجمعین وسلم تسلیما کثیرا الفصل التاسع فی بیان الاحتیاج
الی الشیخ فی تربیة الانسان وسلوك الطریق یعنی طقوزنجی
فصل شیخه احتیاجی بیان ایدر تربیت ایدوب طریق سلوك اتمکده
قال الله تعالی هل اتبعك علی ان تعلمن مما علمت رشدا

وقال النبی عم الشیخ فی قومه کالنبی فی امته عزیزمن بکا کم
دین بولنه سلوك اتمك ده عالم یقینه ایرشمك ممکن دکلدر
الا بر شیخ واسطه سیله میسر اولور که بو بولان کامل رهبر
و صاحب ولایت اوله • نتکه حق تعالی رسول دلندن بیورمشدر
اولیائی تحت قبائی لا یعرفهم غیری موسی پیغمبر علیه السلام
بو دکلو کمال نبوت ودرجه رسالت برله موصوفکن اکر اول
امرده اون ییل شعیبك خدمتن اتمسیدی مکالمه خوش رفیقه
و کلیم الله دولتنه ایرشمزدی اندن وکتبنا له فی الالواح
سعادتنه مستعد اولوب لایق اولمزدی • و دخی اون ایکی سبط
بنی اسرائیله پیشوا اولوب وجمله توراتی حضرت عزتدن
تلقی اتمزدی • امدی بو جمله کمالات اکا خدمت ثمره سی درکم
شعیبه علیه السلام اتمشدی • اندن صکره علم لدنی اوکرنمك
ایچون خضر علیه السلامه متابعت ایلدی کم هل اتبعك علی
ان تعلمن مما علمت رشدا بو جمله سیله کوردانك الفنی
تحته سنك نی ویردوکی بویدیکم انك لن تستطیع معی صبرا
بیت سوزی کم دروهزار جان قربانست • چه جای دهل زبان بی
بی سامانست • مفتون مغرور اول کیشی که بو وصال کعبه سی
وزیر بریتر سنی شو یلر صنور کم قدم بشری سیر ایله دلیلسز وتولا
بوریو بله اندن منزله یتشه هیهات هیهات انو عدد

اکرچه هدایتی بولمقده کسه پیغمبره و شیخه محتاج دکلدر
زیرا کم اول طلب تخمن حق تعالی آنی کوکللرده اکمشدر
کندو ید قدرتیله • کیمسنه‌نك الندن کلمز اکر کورمزمیسن حضرت
رسالت علیه السلام نیجه کم دورشدی تا بو تخمی ابوطالبك کوکلنده
کندو حوصی برلر اکه اکمدی بلکه خطاب ایرشدی کم انك لا
تهدی من احببت ولکن الله یهدی من یشاء بخدای
از کسی نتواند شد • بخدای ازخدای برخوردار • اما بو دکلو
دارکم اول تخم هر قنده کم اکلدی انك پرورشنده پیغامبره
یاخود شیخه احتیاج دوشدی تکم بیوردر وانك لتهدی
الی صراط مستقیم امدی شویله بلکل کم مرید سالکك
شیخه احتیاجی نیجه وجوهیله‌در • وجه اول اولدر کم ظاهر
یولنی صورت کعبه‌سنه دلیلسز وارمز • بونکله کم یولی کورنمك
وهم قدم ظاهر وهم مسافت معین ایکن کم حقیقت یولی
یوز یکرمی درت بیك ادنی اکسك پیغامبر اولدی بولده قدم
اوروب سیر ایتدلر هیچ برینك قدمی نشانی بولنمز بیت مرد را
دهشت همت و وجد دوست • زان دروره عشق هیچ اثر پیدا است
وقتا که بویله اولسه سالك مبتدی خود بو یولی نه کوروب بلسون
ونه قدم برله سیر ایده بلسون • بونکله کم جمله انسانی اولاد آدم
ظلم وجهل دروازه‌سندن طشره کتوردلر انه کان ظلوما

جهولا تا که هیچ کسه کندودن بو یولك معرفتنی دعوی
قلمیه • اولکم کایناتك عارفیدر اکا ایتدلر ما کنت تدری
ما الکتاب ولا الایمان ولکن جعلناه نورا نهدی به من
نشاء من عبادنا پس ایله اولسه بونك کبی بی پایان بیابانی
دلیلسز قطع ایتمك ممکن اولمیه ایکنجی وجه بودرکم صورت یولنك
اوغریلری و خرامیلری چوقدر قومزلرکم شخص بی نشان و دلیلسز
یولی آلا یله اندن کم حقیقت یولیدر کم دنیا زینکاری برلر بر تمند
تکم بیوردر زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین
ودخی نفس وهوا و شیاطین جمله‌سی خرامیلردر قومزلرکه
منزله آلا • تا صاحب ولایت اکا دلیل مرشد اولمیجه اوچنجی
وجه اولدر کم بو یولده آفتلر و شبهه‌لر و دشوار عقبه‌لر بار
چونکم فلاسفه دلیلسز بو یوله قدم اوردلر هلاك اولوب
دین وایمانی یله ویردلر • بو جمله‌دن دهری و طبایعی و اهل تشبیه
واهل اباحت واهل هوا و بدعت بو جمله انلردر کم شیخ سز
کندو عقللری برله بو یوله شروع ایتدلر و بو عقبالردن جمله‌سی
وهر بری برآفته و برشبهه‌یه کرفتار اولدلر • پس بو یلدن ازکو
هلاك اولدلر بیت تو چو موری واین راهست همچو موی بیت
رو یان مرو ز نهار تقلید برتخمین برعمیا • اما اول صاحب سعادتلر
کم مشایخ مکمل و لا یتنوك پناهنده سلوك ایتدی جمله آفاتدن

شمار درد

وشبهاتك اوجنه يتشدلر • وهر برينك حقيقتنه مطلع
اولدلر • وتحقيق بلدلر هر طايفهٔ اهل هوادن وغيرندن
قنغى آرادن وقنغى سرحدن جهنمه يتدلر • لاجرم اول صاحب
ولايت پناهنوك دولتنده اول آرادن سلامت برله نجات
بولوب منزله ايرشدلر • كلدك امدى دردنجى وجه اولادركه
بو يوله سلوك ايدن كشيلر انواع درلو بلالر وحدسز تجربه‌لر
عارض اولور • زيراكه بو يول باشدن باشه فترات وكبات كه
پس برشيخ كركدركه صاحب ولايت وصاحب تصرف اوله
تاكم تصرف ولايتى برله اكر مريده فترات واقع اولسه آنى
قودتره • آكيلين انك طلبنده وصدق ارادتنده حرارت
بغشليه ولطيف حيله‌لر برله انك فيضنى وملامتنى وطبيعتى
سستلكنى اندن ازالت ايده • پس آنوك محرك عبادت وشوق
اشارت برله آنوك باطننده شوق داعيسنى اظهار ايده كم
وذكر فان الذكرى تنفع المؤمنين بشنجى وجه اولادركه بو
يوله سير ايدن كشينك علتلرى ومرضلرى اوكش واقع اولور كه
فاسد مادهلر غلبه ايدر انك برله طلبنده تغير عارض
اولوب سلوكدن كرو قلور • پس برطبيب حاذق كرككه اكا
معالجه قله امراضى دفع ايدوب اخلاطى تسكين ايتمكله
على الخصوص مريده اول امرده بو آفتلر حاصل اولور • اكر

طبيب القلوب ادويهٔ صالحه برله زايل قلميا جق اولورسه
سلوكه استطاعاتى وقدرتى اولمز • شول سالكلركه اولور
كم هر برى مقامده قالمشدر وبر آفتله معلول اولمشلردر
العياذ بالله بو علتلرى آخر ايمانه يتشدرر اكر تيمار اولنميا جق
اولورسه التنجى وجه اولادركه سالك بو يولده بعضى مقامه
يتشوركه آنوك روحى بشريت كسوتندن مجرد اولوب آب وكل
لباسندن عارى اولور • دربر توحقك صفاتى آثارندن
اكا تشور آنوك اول باطل بشريتنوك نشانلرندن نشان
قلورپس قل جاء الحق وزهق الباطل معناسى محقق اولور
بو مقامده چونكه كوكل آينه‌سى صفا بولمشدر لاجرم تجلى
روح عكسنه قابل اولور • اندن اكا تجلى روح حاصل اولور
انا الحق وسبحانى دوتى كندوده ظاهر اولمغه بشلر • پس
سالك مغرور اولوب شويله صنوركه كمال بولوب مقصد
حقيقتى ير ادشدى انك عقلى وفهمى ايله جزم ايدركه البته
انبيا واوليادن بركمسه بو مقامدن تجاوز ايتمش دكلدر •
امدى بونك كبى ورطه‌ده اكر تصرفات ولايت شيخ كه حقك
لطفنوك صونديدر اكا دستگير اولميا جق اولورسه نعوذ بالله
قودفودركه ايمان زايل اوله • وهم حلول والحاد آفتى بو مقامده
يول بولور • پس برشيخ كامل كركه واقعدن خبردار اوله ضرورى

کرکدر کم ولایت تصرفیله اکا بو غرور دن عبور ویره و بو
مهلکه دن خلاصه یتشدوره • انوك اول مقامنی بیان قله
واندن یوقرو مقاملری انوك نظرینه کتوره آنی اول مقاملره
مشتاق ایلیه • تاکه مرید بو منزلدن خلاص بوله اکلین بودن
یره طوتوب سلوك قدم بصه • والا بو اشکده شویله محکم
بغلیا کم هیچ بر وجهله خلاص بولمیه **یدنجی وجه** اولدر کم
سالك سیراچنده عالم غیبدن نسنه لر یوز کوستره واقعه
یولی آچلوب اکا استقبال ایده • شویله کم انوك هر بری غیبدن
اشارتدر مریدك اکسکلکنه واو توقلقنه • وهم دلالت ایدر
انوك سیرینه و فترتنه وهم رمز ایدر کوکلنوك صفا و کدورتنه
وهم نفسك حمیده سنی و ذمیمه سنی بلمکه • وهم دنیا و آخرت
حجابلرینك معرفتنه وهم علامتدر احوال شیطانی و نفسانی
و رحمانی بلمکلکه • و دخی نیجه وقایع واردر کم حد و حصره
کلمز امدی خود اولامرده بونلرك برسنی بلمز • زیرا کم بودده
غیب دلیدر غیب دلنی کرو اهل غیب بلور • لاجرم بر مشیخ
کرکدر کم اول مؤید اوله تأیید الهی برله • و عالم اوله تأویلات
غیبی علمنی بله • نتکم یوسف پیغامبر عم بیوردی **رب قد
آتیتنی من الملك وعلمتنی من تأویل الاحادیث** اولدخی
بو صفتله موصوف اولا • تاکه مریدك واقعه لرن کشف ایده

احوالنی بیان قله • پس اکا غیب دلنی تدریجله تعلیم ایده
انوك معلمی و ترجمانی اوله • واکر بویله اولمزسه مرید اول
اشارتدن محروم قالور و اول معارفدن بی نصیب اولور
و دخی ترقی اتمك اکا ممکن اولمز • وهم معرفت مقاماتی حاصل
اولمز **سکزنجی وجه** اولدر کم سیری کندو قدمی قوتی دکلو ایله
کرك کم نیجه یللر قطع ایده بو یول مقاملرندن بر مقامك مسا
زیرا کم مبتدینك یوروشی ضعیف قرنجه سیرندن دخی
کمدر **بیت** هر مور کجا قطع کند این ره را • کین ره نه بپای هر
کسی یافته اند • یعنی مقام واردر کم اندن کچمك اوچماغله اولور
سیر یوله اولمز • مبتدینك خود اوچمغه قوتی یتشمز زیرا کم
اول یومرده مثالنده در قوشلق مقامنه هنوز ایرشمشدر
کرک اوچه بله • امدی قوشلق مقامنه ایرشن شیخدر • چونکه
مرید کندونی شیخ ولایتنك پر و بالی آلتنه تسلیم ایده
اول اوراق مسافتلر کم نیجه عمرلرده کندو قدمی برله انی قطع
ایده مزدی • شیخك تربیتی برکاتنده آنی اوچوب کچه شیخ
وقت مؤلف کتاب قدس الله روحه العزیز بیوردی کم
خوارزمده بر سالك کوردم آدی شیخ ابو بکر ایدی خراسانده
حمام ولایتندن ایدی • حق تعالی آنك جذبات تصرفیله
مقاملر بولمشدی و نیجه عقبه لر کچمشدی و مسافتلر قطع ایتمشدی

فتنی

شيخ ايدي بر كون بر ضعيفله مقاملردن بر مقامك بياننده
سوز سويلردي • اثناء كلامده ايدردي كه قرق بش ييلدر
سير اتمشم تاكه بو مقامه يتشدم • بو مقامك دشوارلغندن
اكي ييل اچمدن قان كجدي اي نيجه قانلر يوتدم وخيالر اتدم
صورت و معنى بوزندن • تاكه حق تعالى بني بو مقامدن
كچوردي • اندن بو خبري بن ضعيف حكايت اتدم كندو شيخمزه
كه سلطان حقيقت شيخ نجم الدين بغدادي در رضي الله عنه
پس مبارك لفظيله بويله بيوردي كه هر كيمسه مشايخك قدرني
بلمز و انلك حقني ادا ايدمز • مريدلرمزدن واردر كه اكي ييلده
بو يوللك سلوكني مبدأ طريقتدن تا نهايت حقيقته دكن تمام
قلدلر • چونكم بو مقامه يتشدلر بر كونده ياخود اكي كونده انلري
بو مقامدن كچوردك • شونك كبي عزيز كه قرق بش ييل مجاهده
اتمش اوله دخي اكي ييل بو مقامده اكلنه بو دكلو زحمت چكه
بوندندر كه شيخي اولمدي • پس مشايخ قدرني هر كيمسه بلمز
كرو كندولر بلورلر درده اوغرامين نه بلسون طقوزنجي وجه
بودر كه مريد بو يوله سلوك ايلمك ذكر واسطه سيله ايدر انسز
ممكن دكلدر • امدي اول ذكر كه كندودن ايده تلقين مشايخ برله
اولميه تمام فايده ويرمز • پس مشايخدن تلقين ذكر كركدر تا كه
ذكري مفيد اوله اونونجي وجه اولدر كه صورت پادشاهلرنك

حضرتنده اكر بر كشي دلسه كه بر درجه يا بر مرتبه بوله • ياخود
اكا لايق خدمتي اولسه تاكه كندوزي پادشاه حضرتنده
آني حاصل قله • اما پادشاه قتنده مقربلردن برينك حمايتي
آلتنده اولسه و كندوزي انكا نسبت ايلسه اول مقرب كه مقبولدر
اني پادشاهه عرض ايده • پادشاه انونك عدم استحقاقنه
و خدمت اكسكلكنه بقمز و ليكن اول مقرب كه اكا وسيله اولمشدر
انونك حقوق سابقه سنه و مرتبه سنه نظر ايدر • لاجرم آنونك
قولن رد اتمز بلكه انك دلكني برينه كتوردر مقصودن حاصل
ايدر • اكر اول كشي پادشاهدن كندوزي طلب اتسيدي هم
كزالنه كيرمزدي • امدي پادشاه صوري قاعده سي بويله
اولجق اولكه پادشاه حقيقي در انونك قتنده اول مقربلر كه
واردر انلر دلسكلر كه بو عالمي زير و زبر قلديدي بوديحال انلرك
دلكني رد قلمايدي نتكم بيوردر رب اشعث اغبر ذي طمرين
لو اقسم على الله لابره اول دركاهده بانلر آنجق يالين آيق
اولنلرك مقامي بو اولجق و ادقياس ايله انلر كه دين بكلري
و عالم يقين سرورلري اوله • كور كه انلرك اول حضرتده نه حرمه
تلري و نه دولو معامله لري اوله • شويله كه عقل آني ادراك
ايدوب دل تقرير ايليه نتكم بيوردي اعددت لعبادي الصالحين
ما لا عين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر

بو دولتك منصبي آنلرك لايق استحقاقي اوله

ودخی بوندن اوزکه وجوه واردر بو بابده اما بز بو قدر اختصار
ایتدك تا كه اطناب تطویل اولمیه • وصلی الله علی سیدنا
محمد وآله اجمعین الفصل العاشر فی بیان مقام الشیخیة
وشرایطها وصفاتها • یعنی اونجی فصل شیخلق مقامی
وانوك شرطلرك وصفتلرن بیان ایدر قال الله تعالی فوجدا
عبدا من عبادنا آتیناه رحمة من عندنا وعلمناه من لدنا
علما قال النبی عم لا تزال طایفة من امتی قائمین علی الحق
لا یضرهم من خذلهم ولا من خالفهم • عزیز من بلکل که حق تعالی
حضر پیغامبره عم شیخلق مرتبه سنی ومقتدالق منزلتنی اثبات
ایتدی وموسی پیغامبری اكا مرید ایلدی وعلم لدنی اوکرتدی ودخی
بو دلیل برله بیوردی فوجدا عبدا من عبادنا آتیناه رحمة
من عندنا وعلمناه من لدنا علما بو آیتده حضره عم بش مرتبه
اثبات ایتدی که من عبادنا دیدی اکنجی حقایقی قبول ایتمك استحقا
قنی بی واسطه حقدن ویرمسندن اثبات ایتدی که آتیناه دیدی اوچنجی
رحمت خاص بولمق خصوصیتنی اثبات ایتدی عندیت مقامنده
رحمة من عندنا دیدی دردنجی علوم اوکرتمك شرفنی اثبات
ایتدی حضرتدن که وعلمناه دیدی بشنجی علم لدنی بولمقلغنی
اثبات ایتدی واسطه سز که من لدنا علما دیدی امدی بو بش نسنه که
شیخلغه اهل اولمغك بنیادی بونك اوزرنه در • بش شیخ که کرکدر

بو خاصیتلر برله موصوف اوله • دخی بوندن غیری خصلتلر که
کلسدر درهم انکله دخی صفتلنه تا که شیخ اولوب مقتدا اولمغه
یارایه • امدی اول عبودیت مقاصیدر مادامکه قولی ماسوی الحق
تعلقی باغندن آزاد اولمیه اول عبدیت اختصاصی که من عندنا
قولندن اکلنور هرکز آنی بولمیه • ودخی مادامکه کندونك سعادتنی
وشقاوتی بندده اوله هنوز آزاد اولمامش اولور • عزیزلر دیمشلردر
که هرچه کردر بنده آنی بنده آنی یعنی سن نه نك غصه سنده ایسك
انك بنده سی سین • پس اسیرلك زندانندن خلاص بولوب آزادلق
صحراسنه چقمامشسین وهم دیمشلردر والمکاتب عبد ما بقی
علیه درهم یعنی بهاسی کسلمش کشی مادامکه انك اوزرنده بر اقچه
قله هنوز اول قوللر آزاد دکلدر اکنجی دکن حقایق قبول ایتمك
استحقاقنك مرتبه سیدر حضرت عزتدن ویرمسندن واسطه سز
امدی اول نسنه میسر اولمز تا که بر کردن آزاد اولمیجه بشریت
وروحانیت صفتلرینك حجابندن • زیرا هر نسنه که حجاب
اراسندن حاصل اوله واسطه ایله اولور • اکرچه کشی بو بلکه ورود
واسطه سز دروده • نتکه موسی پیغامبر علیه السلام بی واسطه حق
کلامن ایشتدی • اما حقیقتده واسطه سز دکلدی وقتا اولوردی
شجره واسطه اولوردی که من الشجرة ان یا موسی انی انا الله
وکاه اولوردی که نودی من شاطئ الوادی الایمن کلام حق خود

منزهدر حرف و صوت ندادن ۔ اما موسی علیه السلام حرف
صوت ندا واسطه سیله اشدی بولوردی ۔ زیرا اکر واسطه سز
اشدی بولورمش سه حق تعالی آنی حضر صحبتنه حواله ایتمیدی
تاکم انک لن تستطیع معی صبرا مصقلی برله انک اول بشریت
صفتلرینک بقیه سنی موسی نک کوکلنوک آینه سندن سلیدی
و هم خواجه علیه السلام نبوتی اولنده چونکه رفع حجاب کمالا ایشمشدی
بس حق تعالی الیک وحی واسطه سیله اولوردی که نزل به الروح
الامین علی قلبک اما معراج کیجه سنده چونکه پرده حقیقی
تمام کوترلدی آرتق دخی واسطه قالمدی لاجرم فاوحی الی عبده
ما اوحی شرفیله مشرف اولدی ۔ اذن ذکره اوچنجی دکن رحمت
خاص بولقلقدر عندیت مقامندن ۔ امدی بو نسنه خاص
الخاصه اولور غیره دکل ۔ زیراکه حقک رحمتی صفتندن نصیب
بولن اوچ طایفه در ۔ عوام در ۔ خواص در ۔ خاص الخواص در
امدی عواملره خواص رحمتی واسطه سز بولمز بلکه واسطه برله بولور
اما خاص الخاص بی واسطه بولور ۔ زیراکه عواملک نصیبی رحمانیت
صفتندندر ۔ امدی بو صفت مقبولده و مردودده بولنور زیراکه
محبت و شفقت اهل عیالنه کافرک مسلمانک دخی هم وارد ر ۔
بس بو رحمت که بونلرده وارد ر اول رحمانیت صفتنک نتیجه سندندر
واکر بو رحمت اثرندن کم بونلرده وارد ر دکلمسه ایکی هیچ برجهتم اصو
کافره دیرمیدی زیراکه حقک دوشمنی در ۔ لاجرم اندن اولادی حق
جمیعسنده بولندی اولکه بیوردی ان رحمتی سبقت علی غضبی
دیو هم بو وجه دن ایدی و هم بوندن دیمشلردرکه یا رحمن الدنیا
یعنی دنیاده رحمتی شاملدر مخلوقاته مخصوص دکلدر بعضی
اندن خواصک نصیبی رحیم صفتندندر ۔ تاکم انبیا دعوتنی
قبول اتمک واسطه سیله و انلره متابعت اتمک برکاتیله جنت
بهشتک نعمتلرک بولورلر آخرتده نبئ عبادی انی انا الغفور
الرحیم بس رحیم صفتنک اثرندن اولادی بو نعمتلری بولمقلق
بوندن اوتورودرکه یا رحیم الآخرة و خاص الخاص نصیبی
ارحم الراحمین دن واسطه سزدر ۔ نتکم انبیا به حاصل اولدی
شویله کم ایوب پیغامبر علیه السلام بیوردی که انی مسنی الضر و انت
ارحم الراحمین و هم موسی پیغامبر علیه السلام بیوردی وادخلنا
فی رحمتک و انت ارحم الراحمین بو آیتلر اشارتده حقک اول
تجلی صفات الوهیت اثرندندر ۔ و بشریت نشاءلرین محو ایدوب
اخلاق ربوبیتله خلقلنمکدر ۔ اندن صکره دردنجی دکن علوم
اوکرنمکدر واسطه سز حق حضرتندن ۔ اول دخی اول وقت میسر
اولورکه کوکل لوحی پاک اوله شول نقشدن که دوحله عقلله و حسله
حاصل اولور ۔ مادامکه بو انواع علوم کوکل لوحنده ثابتدر
اول وقت کوکل علوم غیبی قبول ایده حضرتدن بی واسطه

کورمزمیسین موسی پیغامبر علیه السلام اکرچه علم توریت
حاصل اولمشدی لکن الواح واسطه سیله که وکتبنا له فی
الالواح پس حضر صحبتنوک بر فایده سی بو ایدی که انک کوکلی
حق کتابنه استعدادی بولیدی الواح زحمتی آرادن کوتوریلیدی
امدی بو مقام خواجه نک علیه السلام خاص مرتبه سیدر که بیورمشدر
اوتیت جوامع الکلم اکا تعلیم قرآن کوکل یولندن ده صورت
کتابت یولندن دکلدر • نتکم دیمشدر الرحمن علم القرآن شیخی
رکن علم لدنی اوکرتمکلدر واسطه سز • اکرچه انلرغیری علوم
دخی حضرتدن واسطه سز اولمش بلور • نتکم داود پیغامبر علیه السلام
حقنده بیوردی که وعلمناه صنعة لبوس لکم پس زره دوزمک
صنعتی حضرتدن در اکرچه واسطه سز اولدی اما علم لدنی
دکلدی • زیرا که علم لدنی حقک ذاتن وصفاتن بلمکدر واسطه سز
واول حقک تعلیمیله اولور • نتکم خواجه علیه السلام بیوردی عرفت
ربی بربی امدی بو علمی بولمق اکله حاصل اولورکه کشی کندو
وجودندن اکلین طوغه • و بو طوغمقله کندو لدنندن حق
لدننه ارشه • یعنی کندو وارلغندن حق وارلغنه واصل اوله
اندنصکره بو علم اکا حاصل اولور • نتکم خواجه علیه السلام بیوردی که
لن یلج ملکوت السموات والارض من لم یولد مرتین یعنی
یرلر کوکلر اسرارینه مطلع اولمدی اول کشی که ایکی کره طوغمدی

امدی اولکی طوغمق اولدرکه انادن حسندن طوغه • ایکنجی طوغمق
اولدرکه چون مرید صادق اوله امرده • والذین جاهدوا فینا
قضیه سنجه قدمنی طلب یولنه قویه • وعنایت جذباتنک برکاتی
ایله کوکلی یوزنی نفسه خوش کلور نسنه لردن دوندره وحضرت
عزته توجه ایلیه لنهدینهم سبلنا شیوه سنجه اول وقت
حق تعالی بر شیخ که واصل وکاملدر اونک جمالنی مریدک کوکلی
آینه سنه عرضه قلور • شو بلکه اول شیخ سالک اوله مجذوب
اولمیه که مجذوبلر شیخلغه یرامز • چونکه مرید صادق شیخک
جمالنی کوکلی آینه سنده مشاهده ایلیه درحال اونک جمالنه
عاشق اولور • امدی بو جمله سعادتلرک باشی خود عاشقلقدر
زیرا مرید مادامکه شیخک ولایتی جمالنه عاشق اولمیه کندو تصرفی
ارادتندن و اختیاری بندندن آزاد اولمز • وشیخک ارادتی تصرفنه
تسلیم اولمز • پس مرید انوکیچون دیلرکه شیخک مرادنه مرید اوله
کندو مرادنه اولمیه بیت ای دل اکر رضای دلبر باید • آن باید کرد
کفت وکو فرماید • کر کوید خون کری مکو ازچه سبب • ور کوید جان
بده مکو چون شاید ترجمه ای کوکل استرسک دلبرک رضاسنی
هر نه دیرسه کوزی ده قبول ایله بلاسنی • کر دیرسه کم قان اغلیه دیمه
نیچون • حکم ایدرسه باشکی طوتمیاسین خطاسنی نثر بو حالات مریده
چونکه شیخک ولایتی تصرفنه قابلیت کسب ایلدی شول مرده کبی

تیله

اولدی • پس شیخ آنی کندو پروبالیله تصرفی التنده طوتر اکا
تربیت ویریجکون • زیرا چونکه مرید بو مرده مثالنده اولدی
لاجرم کندو بشریتی بو مرده لغنده بغلندی • اول قوشلق مقامندن
که خاص عبدیت اندن عبارتدر کرو قالدی اکا ارشمدی • وقتی که
توفیق رفیق اولوب کندوی تسلیم ایدجك اولورسه شیخك ولایتی
تصرفنه • ناچاری شیخ کندونك عالی همتنی اکا ایلتوب آنوك
حالنی مراقب اولوب تدریجله • تکرار قوشلك تصرفی بو مرده ظاهر
اولور • کندو بو مرده لکی وجودندن تغیر بولور • اندن وجودنی
قوشلق وجودینه مبدل قلور • بو رسمه شیخك کیمیاسنك تصرفی
مریدك اول بو مرده صفت وجودنده تأثیر ایدوب آنی تبدیل ایدر
قوشلق وجودینه که عبدیت خاصدر • لکن صورت قوشی بو مرده نك
قابی بولندن عالم ظاهره چیقر زیرا آنی دنیادن اوتری بر تدبیرلر
اما معنی قوشی ایچ بولندن عالم ملکوت دریچه سنده طشره کلور
زیرا که آنی اول عالمدن اوتری بر تدبیرلر • امدی چونکه صورت قوشی
عالم دنیاده ظاهر اولور • پس اول قوش که بو مرده ده تعبیه اولنمشدی
اول بو مرده نك ملکوتنده مستوردی یعنی باطننده کزلویدی •
اول قوش تصرفیله بو مرده نك ملکوتنده صورت بغلدی دنیایه
کلدی • بو مقامده شیخ ولایتنوك قوشی عالم دنیاده ظاهر اولمز
زیرا که شیخ اول صورت سبلت دکلدر که خلایق آنی کوره • پس

شیخ حقیقتی اول معنی در که عبدیت مقامنده اولور وهم مقعد
صدقده حقك عنایتی قبه لرنك التنده مکان طوتمشدر که
اولیائی تحت قبائی لا یعرفهم غیری مردان رهش زنده
بجان دکرند • مرغان هوایش ز آشیان دکرند • منکر تو بدین چشم
ندیشان که ایشان • بیرون ز دو کون وز جهان دکرند • ترجمه درکهی
یولا اینك بر دخی جاندن دخی در • عشق هواسی قوشی بر اوزکه مکاندن
دخی در • سن بو کوزیله نظر قلمه اولاره که اولار • دو جهاندن اوته
براوزکه جهاندن دخی دنثر پس مرید وجودنك قوشی که بشریت بو مرده سنك
ملکوتنده کزلویدی • شیخ همتنوك تصرفی آنی ملکوت دریچه سندن
هویت هواسنك صحراسنه کوتردی • وهم ولایت صلبندن و آرزات
رحمندن عبدیت مقامنده فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر
آنی طوغوردی • اکر شمدیه دکن انسانیت بو مرداسیسنه دنیاده
امدن کرو عبدیت خاص قوشی اولدی حضرتده • خواجه علیه السلام
مادامکه انسانیت بو مرده سی ایدی عبدالله قوشی آنی وجوده کتوردی
مشدی آدی احمد ایدی که ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه
احمد چونکه بو مرده وجوده کلدی اندن جبرائیلك پروبالی تصرفی
التنده نبوت و رسالت پرورش بولدی آدی محمد اولدی که وما
محمد الا رسول چونکه پرورش کماله ارشدی و تمام بو مرده لقدن
قوشلغه اولاشدی پس قاب قوسین مقامنه قنت قفوب پروا

قلمغه بشلایجق آدی عبد الله اولدی كه سبحان الذی اسری
بعبده تا بله سین كه قوشلق عبدیت خاص مقامیدر. امدی
شویله بلكل كه اگرچه قوش قوشلق مقامنه ارمش اوله. بو یله
صنماكه شیخلغه برابر. نته كه صورت قوشلرینك هر بری یومرده
چقرمز اما اول قوش چقاردی بلور كه كندو وجودنده تصرفی
كمالده اردوكدن صكره برقاچ كون كندوینی خروس تصرفنه التنده
طوتر و تسلیم دادنی اكا ویره تا كه تصرفی آنده كمالده ارشه كه
اندن یومرده ظاهر اوله اول یومرده تمام وجوده كله آنی اول
یومرده اوزرندن بغرلر. و دخی یومردهلری انوك آلتنده قورلر
پرورش ویرمكیچون بو وقت انك تصرفیله یومردهلر مسلم اولور
و هم مقصود حاصل اولور. امدی بو تخیلین قیاس ایله كل مرید
صادق دخی چونكه شیخك ولایتنه تسلیم دادنی كمالده ویره
و كندونك وجودی یومرداسندن خلاص بوله. اكیلین اول
قوشلغی مقامنده كرك كه احكام قضا و قدر تصرفاتنه تسلیم
اوله. بر نیجه مدت كرك كه بو احكامك یوكنی جان ارقسنده چكه
و كندونك قوشلغی وجودنی حكمت قدیمی تصرفاتنه بدل ایلیه
و احكام انكی یولنه قداقله. چونكه بر فتح كون بو طریق اوزره
كندوینی تسلیم ایده تصرفات حقه. لاجرم اسرار معانی و حقایق
علم لدنی یومردهلری آنده وجوده كلمكه باشلر شول صدف كبی

اسرار ابحولری برله حامله اولور. اندن انجولرك انواری نطق
نظری دریچهلرندن طشره برغور. پس اول طالب صادقلرك
وجودلرندن شول قابل یومردهلركه بو حدیثك تصرفی التنه اله
الدره بو حدیثك تصرفیله پرورش ویره. چونكه آنك مدتی تمام
اوله و هم تصرف اهلیتی اول یومردهلرده اشكاره اوله. اول
وقت حق اشارتیله و هم شیخك اشارتی برله كه اول حق اشارتنك
صورتیدر انی شیخلك مقامنده نصب ایدرلر. اول مریدلرك
وجودی یومردهلرینی تربیت اتمكه دستور ویردلر. بو جملهسیله
شیخلق مقامنك شرطی حدنده حصره كلمز. اما بو قدر وارد كه
بوار كانله یكرم صفت دخی انده موجود اولمق كركدر بر وجه كمال
شویله كه اگر بو صفتلردن بری اكسك اولورسه نقصان اولور
پس اول نقصان مقداری شیخلق مقامنده خلل اولور.
امدی اول یكرمی صفتلردن اولكیسی اعتقاددر كرك كه اهل سنت
و الجماعت اعتقادی برله ترنمش اوله. بدعت برله بولنمش اولمیه
تا كه مریدی بدعته بر تمیه كه اهل بدعتك معاملهسی سبب
نجات دكلدر. اكنجی علمدر كرك حاجت ضروری مقداری علم
شریعتدن خبردار اوله. شویله كه اگر بر مسئلهیه اول یا خود
مریدی محتاج اولسه انوك عهدهسندن چقه بله. اوچنجی عقلدر
كركدر كه عقل دینی برله عقل معاش دنیویسی كمالده اوله

تاکه مرید تربیت اتمکده شیخلق شرایطی برله التزام کوستره بله
دردنجی سخاوتدر کرکدر که سخی اوله مرید محتاج اولدیغی نسنه‌یی
اقدام ایده بله • مریدی یمکدن و کیمکدن بقدر ضروری فارغ
قله تاکه کوکلندن تشویش کیده • پس برکردن مریدین ایشنه
مشغول اوله بله • بشنجی شجاعتدر کرك که یورکلو بهادر اوله
تاکه خلقك ملامتندن و انلرك فتنه سندن تشویش یمیه
و مریدی هر کسنك سوزی برله رد ایلمیه • و خلقك ملامتیله
یوزن بواشدن دوندرمیه • و حسودلر و معاندلر سوزیله عمل
اتمیه • التنجی عفتدر یعنی کرك که پاك دامن اوله نفسنده شهوت
غالب اولمیه معتدل اوله • لطیفه برله خاتونلره و امردلره التفات
ایدوب اختلاط اتمیه تاکه مرید تهمت ایدوب شکه دوشمیه
و ارادتنده فساد ظاهر اولمیه که مبتدینك قوتی که اولور •
سهل نسنه برله ارادتنه خلل یتشور • یدنجسی علو همتدر یعنی
همتی عالی اوله دنیایه و اهل التفات اتمیه الا ضرورت مقداری
التفات ایده • مثلا تکه کشونك مستراحه التفاتی اولور آنوك
دخی بویله اوله آرتق اولمیه • و هم طمعی مریدك مالندن کسه
تاکه مرید اعتراض اتمیه • زیرا که هیچ آفت و هیچ فتنه اعتراضدن
اوزکه یوقدر • اکر آنوك قصدی اولمدن و کندو سعی اتمدن حق تعالی
دنیایی آیاغنه کتوره جك اولورسه آنی حق بولنه مستحقلره ویره

منتشر • و هیچ و جهله جمع مال ده و کوی و جفت زراعته
دوشمیه که کر و انك محبتی کوکلده یر ایلیه که حب الدنیا راس
کل خطیئة • سکزنجی شفقتدر کرکدر که مریدا وزرینه شفقتلو اوله
اکل اکل اش اوزرینه حریص ایلیه • اولکوتر یمدوکی یوکی آکا
یوکلتمیه و انی رفق مدارا ایله ایشه طوته • چونکه مریده قبض
ولایت تصرفیله انوك قبضنی آچه ویره بسطنی انلر آله متصل
مریدك دین دنیاسی احوالندن غایب اولمیه تاکه هر نوعله آکا
مدد ایلیه • طقوزنجی حلم در کرکدر که حلیم و یوك چکیجی اوله
هر حرکتله تیز غضبه کلمیه و مریدی انجتمیه • مکر که ضرورت
مقداری تادیب ایده • تاکه مرید اورکمیه و ارادتی دوزاغندن
طشره چیقمیه • اونجی عفودر کرك که عفو اوله مریدن حرکت
کلسه که شریعتده و طریقتده مذموم اولسه عفو ایدوب انی
کچه و نصیحت برله معالجه یه مشغول اوله • اکر قابل اولمسه
تادیب مصلحت رعایت ایده شویلکه مناسب دوشه • اون برنجی
حسن خلقدر کرك که خویی خوب اوله • تاکه مریدلردن خوب
خلقلر اوکرنه که مریدك نهادی شیخك افعالنه و اخلاقنه
آیینه دوشمشدر • هم دیمشلردر که مشایخك ولایتی جمالنی مریدلرك
احوالی آیینه سنده مشاهده اتمك اولور • و ترجمه مشلدر که
شیخی مریدلرندن بلمك اولور • اون ایکنجی کرك که آنده بذل ایثار

اوله تا كم مريدك مصلحتنی كندو مصلحتی اوزرينه ترجيح ايده
احتيار ايليه كندونك حظنی و نصيبنی اكا بغشليه كه ويؤ
ثرون على انفسهم ولو كان بهم خصاصة الايه اون
اوچنجی كرمدد كرك كه انده مرتبه و ولايتك كرمی موجود اوله
تا كم مريده ولايت بغشليوبله • شيخ غزالی رحمه ايدر كه
ايشان خدای بخشی می باشند • يعنی انلرك بخششی الله
بخششی كبی اولور بی منت و بی غرض و روزيلر اون دردنجی توكل
كرك كه انده قوت توكل كمالده اوله • تا كم مريدك رزقی سببيله
دلتنك اولميه • و مريدی اسباب معيشت قورقوسندن اوتوری
رد ايلميه • اكر بر اولسه يا خود بيك شويله بله كه هر كم انك خدمتنه
كلور روزيسيله كلور ديو جزم ايده • اون بشنجی تسليم لكدر كرك كه
كندوبی غيبه تسليم ايده شويله اولا حق تعالی هر كمی دلسه انك
خدمتنه كوندوره و هر كمی دلسه سوره • تا بونلرك كلمسندن
زياده حريص اوله و نه كتمسندن ملول اولا • بو انده سنتلك
كوستره • ايتميه كه بيهوده يره زحمت چكرم نه تشويشده ديو
وازكلميه بلكه جميع احوالده كندوبی تسليم ايده اولكه قوللق
وظيفه سيدر برينه كتوره • و هر كشی كه انك صحبتنه ارشادی
آنی حق كوندرمش بله انك خدمتنی حق خدمتی بله • و هر
كمی كه صحبتندن سورديلر آنی حق سورمش بله • انك كلوب

كتمسيله سمريوب آرتقلاميه اون التنجی رضادر قضايه كرك كه
حق تعالينك قضاسنه راضی اوله مريدلری تربيت ايتمك التزام
كوستره • باقی نسنه كه مريده تقدير اولمشدر خيردن شردن رددن
قبولدن اكا راضی اوله احكام ازليه يه اعتراض ايتميه اون يدنجی
وقاردر كرك كه وقار و حرمتله مريدلره زندكانی قله تا كه مريد
كستاخ اولميه كه ولايتی مددندن محروم قله • مادامكه شيخك
عظمتی و وقاری مريدك كوكلنده زياده اولا ولايتندن مددی
ارتق اولور بو بر اولو سردر • بوندن ديمشلردر شيخك تعظيمی
آتا تعظيمندن مقدمدر اون سكزنجی سكوتدر كرك كه سكوت
ودوللك تمام اوله هر ايشه كه شروع ايدر تعجيل ايتميه اكل اكل
مريده تصرف قله تا كه مريد سلوك اچنده خام قلميه اون طقوزنجی
ثباتدر كرك كه اشلرده ثابت قدم اوله و عزيمت درست اوله مريده
وفادار اولوب عهده خوب اوله • تا كه بی ثباتلق و بدعهدلك
ايله مريدك حقوقنی ضايع قلميه • هر چه كه نله مريدينه همتن كسميه
وانك سعينی باطل قلميه • يكرمنجی هيبتدر كرك كه هيبتلو اوله
شويلكم انك هيبتی و عظمتی مريدك كوكلنه محكم اوله حاضر
و غايبه مؤدب اوله • و نفسی انك هيبتندن دايم شكسته اوله
پس چونكه شيخ بو كمالاتله و بو صفات اخلاقله صفتلنوب خلقلنه
مريد صادق و طالب عاشق سهل زمانده انك دولتی باهنده

کرك کم مقصدنه و مقصوده ارشه • اما مریدی دخی شویله کرك کم
مریدلك صفتلریله بزنمش اوله و ارادت ادبلرینك شرطیله مؤدب
و مرتب اوله نور علی نور یهدی الله لنوره من یشاء سعادتنه
ارشه و هم حقك فضلی الدرك جهدیله قرین اولا کم آصل اولدی
ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء وصلی الله علی سیدنا محمد وآله
اجمعین وسلم تسلیما کثیرا الفصل الحادی عشر یعنی اون برنجی
فصل ارادتك شرطلرن و مریدك صفتلرن بیان ایدر قال الله تعالی
فان اتبعتنی فلا تسئلنی عن شیء حتی احدث لك منه ذکرا
وقال النبی عم علیکم بالسمع والطاعة وان کان عبدا حبشیا
عزیز من بلکل کم ارادت انسانیت صفاتندن دکلدر • بلکه حق
تعالینك مریدلکی صفتنك انواری پرتوندندر • نتکم ابو الحسن
خرقانی رحمه الله علیه ایدر مارا خواست کم مارا خواست یعنی
مریدلك حق ذاتنك صفتیدر • مادامکه حق تعالی بو صفتله مریدلك
جانینه تجلی اتمیه ارادت نورینك عکسی انلك کوکلنده ظاهر اولمیه
و مرید اولمیه • چونکه بو سعادت تخمی کوکل نطفه‌سنده حق تعالی
بخششی برله دوشندی • شویله کرك کم اول مهمان غیبی ضایع
قلمیه کم اول امرده اول نور اودقوغی کبیدر کم قاوه یتشور • اکر
آنی کبریتله کوترمیوب قوری اودونلرله مدد اتمیاجك اولورسه
اکیدین اول بونی کندو مقامنه طوتوب اصلنه رجوع ایدر

بیان شرط ارادت و صفات مرید

پس اول نار صفت نورك مددی اولدر کم کندوی شیخ کامل
تصرفنك کبریتنه تسلیم ایده • تاکم انك بشریتی صفتلرنی اول
اوده طوترق الهوب یقه شویلکم اود قوت کسب ایلیه • اندن صکره
ترقوری قاو یانرنه یانش بو مجموع محو ایدوب مقصود حاصل اوله
و اکر برکشی دلسه کم یوروشی کندو علمیله و عقلی مقتضاسنجه
ایده هیچ اوستاده شاکرد اولمدن بو مراده ارشمیه • بلکه ورطه
هلاکده دوشوب آفتلره کرفتار اوله عاقبت زوال ایمان اوله • زیرا
کندوی کندو تصرفیله هلاك ایدی • و حق تعالی بیوردی کم ولا
تلقوا بایدیکم الی التهلکة و اکر برکسه نفس و شیطان وسوسه
قلوب مغرور قلسه کم بو یولك دلیلی پیغامبردر علیه السلام
و حق تعالینك لطفی پس قرآن و علم و شریعت خود بو یولی بیان
ایدر • شیخ و تربیت نه حاجت دسه نتکم دمشلردر بیت چراغ شمع
چه باید بکار قافله راه • هزار قافله را روی تو بست دلیل • انك جواب
اولدر کم ایده و زمانده شنك یقدر کم بو یولك دلیلی و قافله سالاری
خواجه‌نك کنش جمالیدر عم و داعیا الی الله باذنه و سراجا منیرا
و قرآن و علم و شریعتی اول بیان اتمشدر • و لکن بونك مثالی انجلیدر
کم بر نیجه حاذق طبیبلر کلدلر و الهام حق انلره مدد ایلدی تاکم
اوردن عمرلر خوف رنجلر چکوب سعی بلیغ اتدلر • درلو مرضلری
و علتلری بلدلر • و ادویه‌نك خواصنه مطلع اولدلر و معجونلر

وشربتلر دوزدلر • دخی طب کتابلرنده هر برینك صلاحی فسادن
بیان ایدلر طب علمی عملنده تصنیفلر دوزدلر • اندن صکره بعض
شاکرد انلرك خلفی اولوب علومی انلردن اوکرندیلر وادویه قانونه
مطلع اولدیلر • اوستادلرینك خدمتنده معالجه یه دوردیلر
واول شغله مباشرت ایدوب تجربه لر حاصل قلدیلر اندن اوستادلری
طریقی اوزره بر طبیب انده مشغول اولدیلر • وبر جماعت دخی
بو علوملك تحصیلنه استعدادی واردی انلره دخی تربیت ایدوب
بو اشده کماله ارشدردیلر • بو بخلاین قرناً بعد قرنٍ هر طایفه دن
شاکردلر اوکردردیلر تا بو وقته دکن • اکر شمدی بو روزکارده
برکسه خستلك واقع اولسه صحت آرزو قلوب معالجه همتی
اولسه بخه ایدلرك کتابلرن مطالعه قله می • واول معجونلرکه
انلر دوزدیلر بو بخه زمان تجربه لر برله کندو عقلیله تصرف
ایدوب اطبا هیچ التفات ایتیوب تجربه سز ومعرفتسز کندو
نظریله معالجه ایده می • نه اول مرضده حقیقته اطلاعی وار
ونه ادویه نك معرفتی وار • یا خود اطبا خدمتنه رجوع ایدوب
اهل تجربه دن اول غالمه خدمت قلوب انلرك تصرفنه کندوی
تسلیم ایده می • اول معجونلرکه انلر دوزمشلردر وهر شربت که
ویردلر اکر اجی اکر طتلو آنی نوش ایدوب کندو هواسیله کندو
تصرف ایتیوب جانبی ایله ویرمك ایچون اشك دکلدرکه بوخیر در

امدی بو بخلاین قیاس ایله قرآن که انده جمله علوم درج که فی
قلوبهم مرض خستلغنه علاج اتمکونداندن انده موجوددر
واکله شفا حاصل اولورکه وننزل من القرآن ما هو شفاء
ورحمة وجمله ادویه ومعجونلر وشربتلر انده جمع اولمشدر که
ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب مبین خواجه عالم بر طبیب
حاذقدرکه دینا جنده کی هر خستلکی بلور • وهر برینك معالجه
صوابن اوزره بیوردرکه وانك لتهدی الی صراط مستقیم اصحاب
انك خلفی وکامل شاکردلریدرکه علم طبی انوك خدمتنده حاصل
قلدلر • ودرلو درلو تجربه لر قلوب عمل اتدیلر هر برمرضك علاجی
کمالن تشدیردیلر اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم قرناً
بعد قرنٍ تابعین دخی انلردن اخذ اتدیلر شمدیه دکن • وهر برنده حق
تعالی بو علمه نظر باغشلدی • شویلکه هر وقتده اول وقت
قومنك مزاجن بلدلر ایدی وقرآن حدیث طریقنده درلو درلو
علاجلر استخراج ایدردیلر دیدیکه کل مجتهد مصیب دخی بو بخه
کتابلر تصنیف اتدلردین طبنده که شریعتکه هم علمی وهم عملی
شویلکه هیچ مرض وهیچ علاج قلمدیکه بونلری بیان ایدی
اوله کتابلرنده • اما شویله که اکر بو وقتده برکسنه خسته اولسه
اکا معالجه اتمك کندو نظریله انلرك کتابلرندن میسر اولمیه
اکرچه بو علمك کامل دخی اولورسه • زیرا دیمشلردرکه رای العلیل علیل

نجه سنین
تابعین دخی بو علومی صحابه دن کسب ایلدیلر
تبع تابعین دخی تابعیندن اخذ ایلدیلر

پس اکابر طبیب حاذق کرکدر که صاحب تجربه اوله شویله که
مختلف مزاجلره معرفتی اولا ۔ وهم طب علمی و عملی قانوننه
اطلاعی اوله ۔ و مرضلری و علتلری تشخیص ایلیه تا که هر مرضه
معالجه ایده بیله ۔ اکرچه حستلق بر نوع اولور اما مزاج مختلفدر
مثلا بر مرض عارض اولسه اوغلانه بعینه اول مرض یکیتده و
قوجه ده بولنسه ۔ اکرچه حستلق بردر لیکن بونلرك مزاجلری
بر برینه مخالفدر ۔ بر کشیده دخی تفاوت مزاج اولور شویله که
مرض اوغلانکن ظاهر اولدی ۔ صکره یکیت اولدی صکره پیر اولدی
اکرچه مرض بردر اما مزاج مختلفدر ۔ واندن صکره اون اغلا
بمرض ظاهر اولسه اکرچه مرض بردر ومزاجلری و نبضلری
وقوتلری وضعفلری مختلفدر ۔ آنجلین هر آیده وهر هواده
وهر فصلده تفاوت حدسز بولنور ۔ پس طبیب حاذق کرك که
انوك دوکلیسین بله ۔ انك علاجنده دقایقی رعایت ایلیه
بوقضیه جرکه خواجه ءم بیوردی تداووا فان الذی انزل الداء
انزل الدواء مرض زایل اولا و صحت یوز کوستره بویله کی
اکر طبیب حاذقه بر مرض عارض اولاجق اولورسه شویله کرك که
کندو نظریله کندویه معالجه اتمیه ۔ اکا بر طبیب کرکدر که نظری
سلیم اولا و بدنی صحیح اوله ۔ تا که آنك علاجی فایده ویره زیرا که
انوك نظری دخی حسته اولمشدر ۔ حسته طبیب نظریله صواب

علاج ایده جك دکلدر ۔ طبیب یداوی والطبیب مریض بیت
عالمت خفته است تو اخفته ۔ خفته را خفته کی کند بیدار ۔
چونکه بو معنی تحقیق اولدی کرك که هیچ کمسه شیطان غروریله
و نفس ذلکی بریله مغرور اولوب مغبون اولمیه ۔ وکندونك
علمنه و عقلنه اعتماد اتمیه ۔ و فقیر که ارادت تخمی کوکلنده
دوشه آنی اولو غنیمت بیله ۔ غیبدن کلمش عزیز مهمان بیله اکا
اول غذایی ویره که انك حوصله سنه مناسبدر ۔ امدی اول
مهمانك غذاسی حقیقتده ولایت مشایخ ایچکلنده بولنور
ایرق یرده بولنمز ۔ زیرا که ارادت بر طفل مثالندهدر که غیبدن
کله طوغمشدر ۔ انوك غذاسی اهل غیب کوکسندن اولور ۔
امدی بویله اولیجق بر شیخ کامل طلب قیله اکر مشرقده یا خود
مغربده نشان ویرسه لر طوره آنی استیوکیده ۔ و فقیر که خدمتنه
ارشه کندوزی اکا تسلیم ایدوب تصرفاتنه تمسك ایده ۔ و اکر
نفس فضوللق ایدوب بهانه قلسه که بو شیخ کامل میدر یوقسه
ناقص میدر ۔ در حال بو خبرك اشارتیله عمل ایلیه که علیکم
بالسمع والطاعة در و یقین بیله که عبد شیخنك تصرفنده
اولمق خیرلودر ۔ و دخی شویله کرك که هر نسنه که اکا باید اولوب
مشایخ خدمتندن مانع اوله ۔ جمیعنی ارادت نار وسنوك قوتیله
بر او غوردن کسه و هیچ عذره مقید اولمیه که تا بودولتدن

محروم اولمق ایکی جهاندن خیر ایمز بیت بهرچه از راه افتی چه
کفران خروچه ایمان • بهرچه از دوست امانی چه زشت ان نقش
چه زیبا • حقیقتده مادامکه مرید کندو وجودندن طویوب
جاندن واز کامیه • و ارادت حرارتیله هرنکه اکا قرشو کلورسه
انی یقمیه بو حدیث اهلی اولمز رباعی سیر آمدن ز خویشتن می
باید • بر خاستن ز جان و تن می باید • در هر کامی هزار بند
افزونست • زین کرم روی بند شکن می باید ترجمه سن کرک کم شو
بو یولده اوزاوزکدن طویه سن • جان و تندن واز کلوب دلبر
یولینه قویه سن • هر آدمده بر طوزاق ارتق اولا بو یولده پس
بندلری قرداز اوزتا بونده سرلر طویه سن نثر هرنسنه کم مریدک بو
یولده یولین اوره • وقتی کم مرید انی تارمار ایده حق یولنده ولنجز
ینهم ما کانوا یعملون مقتضاسنجه حق تعالی انک اولقدر
نسنه برله جزا ویره دنیاده و آخرتده • اول قوم و قبیله و اقرباکه
انلری ترک ایدوب کوکللری مفارقت اودیله مجروح قالمشدی
هر برینه بر درجه و بر مقام بخشش قله کم انلرک شکسته لکنه
تریاک اوله • زیرا که حق تعالینک بر صفتی جباردر • و جبارلک
بر معنیسی صنیغی بتون قلمجیدر • ای بیچاره هرنه یی کم حق طلبنده
سن صایمن اولکندو کرمیله انی درست قله • و هر کوکل کم
انلر اوترو حسته قلاسن کندو عطاسندن دیتی اولدیره •

بیت جبریل اینجا اگر رحمت دهر خویش بریز • چون نمای جبریل
از کنج رحمت می دهند • ولکن اگر بوندن کرو قالمیق اولورسه
فرض ایت کم جمله موجودات سنک اوله بو محروملغک برنه طورر امیه
بیت کر با همه چون بی منی بی همه • ور بی همه چون با منی با همه •
عزیزلردن بریسی کم اول حضرتده مقربدی خطاب ایتدی که
انا بدک اللازم فالزم بدک کندو جانکدن طویمغه چاره اولور
اما بوندن طویمغه سکا چاره یوقدر • پس ملازمت بوکا قیل که
بوندن ایرلمغه یول یوقدر • چونکم مرید همت الیله و ارادت قوتیله
علایقی و عوایقی کسبی شیخ خدمتنه ارشه • کرک کم بکرم صفت
مریدلک آدابی و شرایطی دا اولدخی موصوف اوله • تا کم شیخ
صحبتنه لایق اولوب بو یوله سلوک ایده بله امری اول شرایطک
اولی توبه در • کرک کم توبه نصوح ایده • اول اولدر کم قلبیله پشیمان
اوله و دلیله استغفار ایده اعضاسیله ترک ایده دخی اشلمه مکه
اهتمام ایده بنیادی محکم قله کم جمیع اعمال و احوال بو اصل اوزرینه
راست اولسه کرک • و اگر بنیادی محکم اولمیاجق اولورسه اول
امرده اولک زیانی ظاهر و دوکلی سعیی ضایع اولسر دره • پس توبه
جمله مقاملرده استعمال ایده • زیرا که سلوک مقاملرک هر برنده
بر کناه بولنور کم اول مقامه مناسبدر نتکم کلمشدر حسنات الابرار
سیئات المقربین پس هر بر مقامده توبه قلالر اول مقامک

کناهدن

نتکم خواجه عالم بیورر **انه لیغان علی قلبی وانی لاستغفروا**
الله کل یوم مائة مرة هنوز محبوبلك مقامنوك کمالنده یکن
شاننده بو کلمش کم **لیغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر**
کورك توبه نك حقن نجه رعایت ایدکونده یوز کره توبه قیلور
اکنجی زهددر کرك کم دنیادن بکلی اعراض ایده کرك مال اولسون
کرك منصب • واکر محتاج تعلق واقربا وارسه جمله سن الله قسمت
ایده حق تعالی فرض ایتدوکی اوزره • واکر کسه سی یوغسه جمیعی
شیخ البنده تویر تاکم شیخ مریدلر مصالحنه خرج ایلیه • واکر
اول مقدار کم شیخ اکا ویرد قوت ولباس لجوت اکا قانع اوله **اوچنجی**
تجرید در کرك کم مجرد اوله جمله تعلقات سببی ونسبی قطع ایده
احسن وجهله • تاکم انلرك خاطرلری رنجیده اولمیه کم دشمنلردر
زیاده طوتمیه نتکم بیورر **ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم**
فاحذروهم **دردنجی** عقیده در کرك کم اهل سنت جماعت اعتقادی
اوزره اوله تا بدعت وضلالتدن پاك اوله وائمه سلف مذهبی
اوزره کیده • وشریعتده احتیاط طریقنی طوته طاقتی یتدوکجه
وتشبیه واعتزال ورفضدن منزه اوله • وتعصبدن ایراق اوله
واهل قبله تکفیر ایتمیه • وهم لعنتی جائز کورمیه **بشنجی** تقوی در
کرك کم پرهیز اوله یمکده کیمکده کرکی کبی احتیاط ایده لکن مبالغه ایتمیه
تاکه وسوسه یه دوشمیه • زیرا اول دخی مذموم در کوچی یتدوکجه

عزیمت برله عمل ایده فتوا ایله دکل • طهارتده وغسلده تمام دورشه
ولیکن حددن تجاوز ایتمیه تاکه وسوسه اولمیه • جمله اولوا آلدی
بو کلام برله عمل ایده کم دمشدر **دع ما یریبك الی ما یریبك**
التنجی صبردر کرك کم شرعك تصرفاتی التنده صابر اوله امرده
شربتلرنی لجوب تحمل ایده • وشیخك تربیتی تحتنده تسلیم اوله
انك اشارتنده زحمتی اختیار ایده • ودخی کرك کم کافله متصل
صبر ایدوب بهادرلق کوستره دینی اشنده • نتکم خواجه عالم بیورر
من تصبر صبره الله **یدنجی** مجاهده در • کرك کم متصل هر
نفس نفس توصنی مجاهده اوپانیله تخلیه ایده انوکله التنده هیچ
بومشغول ایتمیه الا ضرورت مقداری • وبر وجهله انوك
مرادنه خوش کاورنسنه اکا ویرمیه کم نفس شول ارسلان کبی در
وقتی کم آج قویه سین اسیر اولور • واکر طویوره سن سنی هلاك
ایده پس آنی دین مجاهده سنده مشغول ایتمك کرك • زیراکه
ایتمیه جك اولور سك اول سنی کندو هواسنه مشغول ایدر
سکزنجی شجاعتدر • کرك کم مردانه بهادر اوله تاکم نفسله مقاومت
ایده بیله • وهم شیطانك مکر وحیله سندن اندیشه قلمیه اکر بوتون
جن وانس حرامیلری جوقدر انلری دفع ایدوب قهر ایتمك اولو
بهادرلقدر **طقوزنجی** بذلدر • کرك کم انده ایثار اوله زیرا که بخل
اولو قیددر وعظیم حجابدر • وبعضی مقاملرده شویله اولا کم

تمهي

دنیوی اخروی بذل ایده وهم وقت اولکه جان ترک ایلیه اونیجی
فتوتدر • کرک که جوعرد اوله شویلکه هر کسنك حقنه طمع اتمیه
کندو منصف اولوب هیچ کمسنه دن انصاف طلب قلمیه اون برنجی
صدقدر • کرک که کندو معامله سنك بناسنی صدق بنیادی
اوزرینه قویه خلقله وحقله راستلغی کندویه صفت قله • یلاندن
واقترادن ایراق اوله خلقه خوش کلسون ایچون اش اشلمیه • ونظرین
خلقدن بکلمیه کسه اون ایکنجی علمدر کرک که فرایض حقنی ادا ایده جکجه
علمی اوله هم انی کندویه واجب بیله • نماز واوروج وزکوة وحج وسایر
ارکان علمی کبی محتاج اولدوغی مقدارجه حقنی یرینه کتوره •
زیاده طلب اتمیه که بولدن قلمیه • مکر که کمال مقصوده ارشمش اوله
هم خلقه مقتدا ومرشد اوله • اول وقت کتاب وسنت علملرینك
تحصیلی فایده قلور زیان اتمز • اما هیچ یرده فایده قلمز علمه مشغول
اولمیه زیرا اوقت اولور که اول علم کندویه حجاب اولور اون اوچنجی اولدر
هر وقتده نیازی الدن صالی ویرمیه • واکر نیاز مقامنه دخی دوشه
کندوی تکلفله نیاز عالمنه کتوره • زیرا که نیاز عاشقك حالی مقامدر
ونیاز معشوقك خاص مرتبه سیدر اون دردنجی عیارلقدر کرك که
بو یولده عیار صفت اوله • تا که قورتلوشلردن هر که عالم غیب
نهادندن اکا ارشه لاوبالی کندوی اکا ویره هیچ صوکن اندیشه
قلمیه وهم جانندن اوشنمیه • هر کونده کندو باشنی بیك کره قدمی

التنده قویه رباعی در عشق یار بین کرچه عیاری دویم • سر زیر پا
نهاده چه شطاری دویم • در نقطه مراد درین ره مادیم • زیرا
بسر همیشه چو پرکاری دویم • جان ناست مان فدا یار کرده ایم • ودر حکم
میکنند بسر کاری دویم • ترك از کسی بجان فروشد همی حریم • عیاروا
زانك بسر یاری دویم • ما چه غم زده دوزخ با خلد ما چه کار • دلدا
زده ایم ما بدل لادری دویم ترجمه یار عشقنده بری کور نیجه اولدق عیار
باش ایاق التنه الوب نیجه اولدق سیار • اشبو دوره ایچره مراد نقطه سنه
بز زایرز • ایکیون که باش اوزره یوروروز چونکه پرکار • جانمز یار یولنه
جون بز اتدك ایثار • کرره حکم قلورسه هم اولاوز بردار • اولمی کرضنا
جان الله صاتون الورز • چونکه عیارلق اولدی ایشمز ای دلدار • غم دوزخ
برزه یوك بولمیه اومایه بهشت • چونکه یار الدی کوکل شهرنی کندی اغیار
اون بشنجی ملامتدر کرك که ملامت صفت وقلندر سیرت اوله •
شویله اولمیا که شرعی رعایت ایتمیوب الدن صلی ویره • ملامتی اولمق
شرعی ترك اتمك دکلدر • بلکه اول شیطان اغواسیدر واناك دلالتیدر
واکا اهل اباحت دیرلر • انلری بو مذهبدن حقیقته بیلمزلر • بلکه ملامتی
اول معنی درکه نام ونننك مدح وذم ردد قبولی انوك قتنده یکسان اوله
وخلقك دوستلوغنه ودشمنلکنه نظر بوب ایرقلمیه • وبو درلو بکلری
یکرنك بله حقك دوکلی خلقیله صلح براه دیرله اما نفسیله جنکده اوله
اون التنجی عقلدر کرك که عقل تصرفیله انوك خرکاتی مضبوط اوله

تا کیم حرکت ایتمیه کیم شیخک رضاسنه و حقك فرمانته مخالف
اوله • تا کیم جمله روزکارده چکدوکی رنج شیخک خاطرن طوقنمغله
ضایع اولمیه • پس اول رنج بیوب حاصل قلدوغی عمل تصرفیله
صقلنمق کرکدر اون یدنجی ادبدر و اجبدر کیم مؤدب اوله و هم اخلاقی
مهذب اوله لطیفه برله انبساط قپوسنی بغلیه • شیخ حضرتنده
دایم وقار و سکون و تعظیم برله اولا • شیخ صورمینجه سویلمیه
سویلدوکی وقت اکثر اکل سکوتت و صدقله سویلیه • ظاهرده و
باطنده شیخک اشارتنه منتظر اوله • و اکر شیخدن بر عیب و بر قصور
ظاهر اولاجق اولورسه ظاهرده و باطنده در حال استغفار ایدوب
احسن طریقله انوك عذرین دلیه و انك غرامتنی چکه کیم نیچون انده
عیب مشاهده قلدی اون سکزنجی حسن خلقدر کرکدر کیم متصل طبیعتی
آچق طتوب خوی خوب اوله • و یارانلرینه دلتنك اولمیه و هم تکبردن
و فخر عجبدن و دعوی و طلب جاه و ریاستدن اراق اوله • دایم تواضع
و شکسته لکیله زندکانی قله اولو یارانلرینه • و انلر کندودن کیچی اوله
رحمت و شفقت و لطف برله دیرله • کندونك بوکبی یارانلر اوزرینه
قومیه • بلکه بوکی کندو چکوب تحمل ایلیه • دایم یارانلره موافقت
ایده مخالفتدن اراق اوله • نصیحت ایدیجی و نصیحت اشدیجی اولا
و معارضه و مجادله و خصومت ایتمیه • هر کسه حرمت و رعایتله
نظر ایده حقارتله هیچ کیسه باقمیه • و کوکله کرمکله حق تعالی

خدمتنه بقینلق استیه • صفره اوزرنده کندو نصیبنی ایثار ایده
و کمنوك نصیبنه طمع قلمیه • سماع اولسه کندوی ضبط ایلیه
حال یوریمدن وجده کلوب حرکت ایتمکدن احتراز ایده • کوجی یتدکجه
اچنده کزلیوب اشکاره قلمیه • و چونکه اول حال ساکن اوله اولدخی
کندوی تسکین ایده و تکلیف برله وجد و حالات صناعیه • و اکر بر کیمسنه
بویله بلسه کیم تواجد نفسنده هر بر ذوق واردر • بلی ایله در اما فایده سنی
ازدر ایتمدوکندن منفعتی چوقدر • احتیاط ایله نعره و چغرمق ایتمیه
و اهل حاله و اهل وجده دایم نیازله تقرب ایدوب تواضعله کوکلن
کره حاصلی کوجی یتدوکجه کیمسنك کوکلنی رنجیده قلمیه اون طقوزنجی
تسلیم در کرکدر کیم ظاهرده و باطنده کندوی شیخك ولایتنه تسلیم ایده
و کندو تصرفاتنی کندودن محو ایلیه • شول اولوکی کیم یویوجینك
الندن یتور اولانی نجه استرسه دوندورر • و باطنده متصل
شیخ ولایتنه صغنه اکر حاضرده و اکر غایبده هر نسنه یه کیم شیخك
باطندن اجازت بولسه اشلیه و الا اشلمیه • و دخی شیخك ایشنه لنه
ظاهرده اعتراض ایدوب قرشو کلمیه • و هر نسنه کیم انك نظرینه کرو
کلسه کرکدر کی کندونك نظری کزلکنه حواله ایلیه • و اکر شرعه مخالف
کورسه اعتقادی شویله ایده کیم بکا مخالف کورنور • اما شیخ مخالف
اشلمز انوك نظری بو بابده کاملدر • هر نه بی اشلرسه کندو نظریله اشلر
و هم انك عهده سندن کلمه بلوردیه • نتکیم موسی و خضر علیهما السلام

آنلرك واقعه سنده اولدی كه حضرت پیغامبر عم كمی دلدی و دیوار اعلادن
دیلدی • موسی پیغمبره خلاف شرع كورندی اما مخالف دكلدی
و حضرتك سری موسی پیغامبرله اولیدی كه فان اتبعتنی فلا
تسئلنی عن شیء حتی احدث لك منه ذكرا یعنی هر نه كه بن
اشلرم بكا اعتراض ایدوب اندن صورمه تا بن سكا دیمینجه هیچ
طنمه اكر صلاحی وار ایسه بن دیرم دیمشدی • چونكه موسی عم اعتراض
ایتدی اوچ كره چوق عفو ایتدی اندن صكره هذا فراق بینی و
بینك دیوب جواب ویردی • تا معلوم اوله كه اعتراض مفارقت
حقیقیه سببدر اكر صورتده مفارقت دكلسه دخی پس اعتراض
بولن كندونك اوزرینه بغلو طوته هر حالده متصل تسلیم طریقنه
سلوك ایلیه • زیرا اكر شیخ ارادتنه تسلیم ایتمكلك قضا و قدر احكامنه
تسلیم ایتمكلكه نردبانیدر • مادامكه بو نردباندن صعود ممكن اولمیه
احكام الهیه یه تسلیم ایتمك میسر اولمیه • یكرمنجی شرط تفویضدر
كرك كه مرید وقتی كه همتی قدمن طلب یولنه صدقله قویه بر
اوغوردن كندو وجودندن ال یویه • و كندوی حق یولنه فدا ایلیه
و اعتقاد ایلیه كه وافوض امری الی الله عبادتی بهشت و دوزخدن
اوترو قلمیه • یا خوف كمال و نقصان عرضیچون اولمیه بلكه صرف
قوللق یولندن و ضرورت محبتدن قله • و هر نسنه كه حضرت عزتدن
اكا ارشور اكا راضی اوله خیر و شر كه اكا تقدیر اولنمشدر انك سبیله ...

یوزن حضرتدن دوندرمیه صوچی كندویه حواله قله هر اشده آنی
وكیل ایده و كلت الی المحبوب امری كله فان شاء احیانی و ان
شاء اتلفا اصمرلدم بن اشمی محبوبه جمله سن دیری طوترسه
اولدورسه صواب ایدر بیت بكذاشته ام مصلحت خویش بدو
كر زنده كند و كر كشد او داند • پس عبودیت قاعده سنده ثابت قدم
اوله شرایطله و طلبنده صدقله التزام كوستره • و اكر بیك كره
خطاباریسنه كه استمه بولنمزسین • كرك كه اشندن بر ذره نقصان
ایتمیه • و هیچ ابتلا ایله و تجربه ایله طلب ایاغنی سیردن و همت الینی
اشندن فارغ ایلمیه • بلكه صدق و توجه ایله اكا متوجه اوله
رباعی با دل ره عشق تو بر جان دارد • باران بلا بر سر دل می بارد •
جانا بسرت كر ز تو كرد آنم روی • در عشق هزاران برویم دارد ترجمه
مادامكه كوكل جانا دردوكی قلا فكرم • یغمور كبی آفتلر باشنه یغه هر دم
یارب بو بلالردن یوز دوندرر اولورمیم • دیدار كله هر كز بن اولمیه یم محرم
و دخی شیخك خدمتنه ملازمت ایتمكدن یوز دوندرمیه اكر شیخ
آنی بر كونده بیك كره رد ایدوب ایاقلایه جك اولورسه كیتمیه • و
ارادتندن بر سكلدن كه اولمیه كه هر نه دكلو مطلوبندن آنی سورسلر
اولكره كلوره • اكا ذباب اندر اوترو دیرلر كه مشتقدر زباندن یعنی
سورمكله كرو كلور دیمك اولور • اكرچه بونك طاوسلرندن اولما
باری مكسلرندن كرو قاله كاذرغ ملك طاوس بكاریت مكس

دسك

الباب الثانی عشر

چونکه مرید صادق کوچی بتدوکچه بو شرائطی برینه کتوروب بو اخلاقله
متصف اولسه • و هم شیخ اول صفات و کمالات برله برتمش اولسه
که فصل مقدمده بیان اتدک • لاجرم مقصود و مراد حقیقی خرمان
حجابلردن سهل زمانده طشره کلور • و عزت طتوغی جمال صمدیت
الیندن کوترلوب قاصد مقصوده و طالب مطلوبه و مرید مراده
و عاشق معشوقه مرادینه ایرر کیم الا من طلبنی وجدنی وصلی الله علی
سیدنا محمد واله واصحابه اجمعین الفصل الثانی عشر فی بیان
الاحتیاج الی الذکر واختصاص الذکر بلا اله الا الله یعنی
اون ایکنجی فصل مریدک ذکره محتاج اولدوغنی بیان ایدر • و هم کلمهٔ
اخلاص سبب اولدوغنه سبب ندر انی بلدرر قال الله تعالی فی فاذکرونی
اذکرکم وقال واذکروا الله ذکرا کثیرا لعلکم تفلحون وقال النبی ع م
افضل الذکر لا اله الا الله وافضل الدعاء الحمد لله • عزیزمن
بلکل که سالکلرک حجابی نسیاندن حاصل اولور • و نسیانک سببی
اولدر که بدایت فطرتده چونکه روح وجودی ظاهر اولدی انک
وجودندن • پس اکیلک ظاهر اولدی روحله حضرت عزت اراسنده
پس روحک اول مقامده علمی واریدی اما معرفتی یوغیدی •
زیرا که معرفت مشاهدده حاصل اولور • و مشاهده خود وجوددن
دکن ممکن اولور • روح وقتی که مشاهدده فانی اولوب معدوم
اولور نیجه اندن شهود وجوده کلور که شهود وجودک ضدیدر ولا

الضدان لا یجتمعان • لاجرم روحدن تعلق طوتدوغندن
مقصود اولدی که خلف حاصل ایده قالبدن نفس و قلب کبی بونلر
روحک خلقیدر • اول وقتده که روحه مشاهده حاصل اولا
کندو وجودنی بذل ایده انلرک وجودی نیرکه قل جاء الحق وزهق
الباطل بو اشارتدر انک خلقی و قایم مقامی بونلر اولور • زیرا که
روح فانی اولدوغی وقت بونلر فانی اولمزلر • روحک خود معرفتی
عین فنادر • پس بونلر انک قایم مقامی اولمغله معرفتدن نصیبی
اولدی • و روحک فنا ستدن خبری بونلر ویردی • بو برار اولمشدرکه
هر کشنوک فهمی بوکا ایرمز • چونکه روح اول عالمده حقی کمال
وحدانیت برله ننکم بلوردی • انجلین اول مقامده شرکتسز ذکر
ایده مزدی • زیرا که کندونک وجودی چونکه حق وجودندن ممتاز
اولدی هم کندوی ذاکر اولوب و هم حقی دخی اکا اولدی بو وجود
عین شرکتدر • و حق تعالی بیوردیکه واذکر ربک اذا نسیت یعنی
بندن غیری اونتدوغکدن صکره ذکر ایتسک تاکه بنم ذکرم سرکتله
اولمیه • و اندن صکره نیجه که روح عالم ملکوته طوافت ایدوب
قالبه ینشدی • بو اراده هر نیه که انک نظری ارشدی انلرک
ذکری اکله یاد اولوب انده قرار ایتدی • و اول ذکر حق تعالی ذکرندن
کروقالوب اونتدی • تا شول مرتبهیه ایرشدیکه بر نیجه جماعت دولو
دولونسه لرک ذکری اولقدر ظاهر اولدی که هر بیری بر حجاب اولور

حقی

براوغوردن حق تعالی ذکرنی اونتدلر • وهم حق تعالی انلری
عنایتی ذکرندن اونتدی کہ نسوا الله فنسيهم پس چونکه حجاب
نسیان ظاهر اولدی في قلوبهم مرض حستلغنه سبب بو اولدی
لاجرم معالجه وقتنده العلاج باضدادها حکمیله قرآن دارو
خانه سندن بو شربتی بیوردلرکه اذكروا الله ذكرا كثيرا حتی ذکر
ایمکله اول حدسز نسیانک آفتندن وآنک مرضی زحمتندن خلاص
بولالر اما لا اله الا الله ذکری مخصوص اولدوغنه صورت
بولندن حجت اولدرکه خواجه عم ذکرلرک اولو رغن بو کلمة
دیمشدرکه افضل الذكر لا اله الا الله واما معنی بولیدن
حکمت اولدرکه حق تعالی بیوردی اليه يصعد الكلم الطيب
وکلمهٔ طیبه لا اله الا الله در • یعنی بوکلمه حضرت عزته یول
بولور زیراکه بوکلمه ده نفی اثبات معجونی برله دفع اولور غیری
سنه ایله دفع اولمز • زیراکه انسان مرکبدر نفی اثباتدن و
اغیار ذکرنک نفیندن • پس بو شربت دوزمک کرک که سکنجبین
صفتنده اوله • یعنی آنده سرکسی و اثبات شکری اکسیله بولنه
تاکه نسیان صفراسنک ماده سنی منقطع اوله • زیراکه لا اله
برله ما سوای حقی نفی ایده الا الله برله حضرت حقی اثبات ایده
چونکه علاج برله مداومت کوستره روحک ماسواسی حقه تعلقاتی
تندن عارض اولان دیکلری لا اله شربتیله زایل اولور و نسیان

علتنوک آفتی منقطع اولور • و ذکر صحتی جمال سلطان الا الله
واسطه سی برله عزت طوغنک آردندن یوز کوستور • و بو
وعده نک حکمنه که فاذكروني اذكركم اول وقت ذکر حرف
وصوت لباسندن طشره چیقه • و نور الهی مجلسنده کل شيء
هالك الا وجهه خاصیتی آشکاره اولور • روحک ذکری
کندو ذاکرلکیله وجودنک نهایتسز بحرنده مستغرق و مستهلک
اولور • پس روح ذاکرلکنوک قایم مقامی اولور • بونده ذکر و
ذاکر و مذکور بر اولور • اول وقت شرکسوز ذکر الدو بردم مصرع
نام خود بشنود نه از من و تو لمن الملك اليوم لله الواحد القهار
وسر شهد الله لا اله الا هو بونده ظاهر اولور • و بو سوزی
حسین رازی که بیوردی ما قال احد الله الا الله انوک
معناسی بو حالده مفهوم اولور • وهم بوکلمه نک افضلی معلوم
ومحقق اولور • وهم روشن اولورکه مسلمانلغک بنیادی
بوکلمه اوزرینه بنیاد اولدی ایرق کلمات اوزرینه اولمدی •
انوکچونکه شرک معنویدن خلاص بوکلمه دن غیریله حاصل
اولمیجق • پس صورت شرکیدن هم بوکلمه دن اوزکه ایله نجات
ممکن اولمیه • نتکه دیمشلردر بیت آفرینش را همه بیکسر بتیغ لا اله
باجهان صافی شود سلطان الا الله را • اما ذکرک کیفیتی اولدر کم
ذکر ایدوکی وقت کوکلنده معناء ذکر الیوب ایده • شویلکه

لا اله الا الله معنی سنده هر نسنه‌یی کوکلده دوشر نفی ایده
خیردن و شردن اول معنی که هیچ نسنه دلمزم و هیچ
مقصودم و محبوبم و مطلوبم دکل الا الله • یعنی حق
تعالیدن اوزکه • پس جمیع خواطری لا اله نفی برله نفی ایدوب
وحضرت عزتی مقصودلق و محبوبلغله اثبات ایده الا الله
برله • و دایم ذکر نفی اثبات برله کرك و هر وقت که کوکلنه نظر
ایتسه نیه که کوکلی نظر ایتسه تکلفله کوکلی حضرتنه دوندروب
شیخك ولایتندن همت طلب ایلیه • ولا اله نفیله اوك
تعلقنی قطع ایده • و محبتنوك کوکنی کوکلنده قوپروب بیانه
صله • و الا الله تصرفیله حق محبتنی اول صحبتنوك قایم مقامی
ایده • بو ترتیب اوزره مداومت کوستره تا اکل اکل کوکلی جمله
محبوباتدن و مألوفاتدن فارغ و خالی ایده • ذکرك احترازی
مداومتندن قوپر و احتراز اولدرکه ذکر غلبه‌سیله ذاکرك
وارلغی ذکر نوزنده محو اوله • و ذکر ذاکری مفرد قله الله وتر
یحب الوتر وکندونك وجودی علایقنك یوکنی اندن کیدره
و آن دنیا جسمانیاتندن آخرت روحانیتنه یوکسوز کوندره
تکه بویوردی سیروا سبق المفردون • و بلکل که کوکل حق تعالینك
خاص خلوتکاهیدر لا یسعنی ارضی و لا سمائی و انما یسعنی
قلب العبد المؤمن مادام که اغیار زحمتی کوکل بارکاهنده

موجود اوله غیرت حق غیرت ایدر اول غیر یوزندن اول بارکاهه
قدم بصمز • ولکن چون لا اله چاوشی کوکل بارکاهنی اغیار
زحمتندن خالی قله اول وقت سلطان الا الله تجلی سنك
قدومندن منتظر اولمق کرك فاذا فرغت فانصب و الی ربك فارغب
خالی کن که شاه ناکاه آید • چون خالی کشت شد بخرکاه اید وصلی
الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین الفصل الثالث عشر فی بیان
المکاشفات و انواعها یعنی اون اوچنجی فصل مکاشفات انواعی
برله بیان ایدر قال الله تعالی فکشفنا عنك غطاءك فبصرك
الیوم حدید وقال النبی صلی الله علیه وسلم حجابه النور لو
کشفت لاحرقت سبحات وجهه ما انتهی الیه بصره من غیرت
بلکل که حقیقتده کشف اولدرکه برنسنه حجابدن طشره کله
بروجهله که کشف اسی اول نسنه‌یی ادراك ایده برصفتله که انی
اول ادراك ایتمش اوله تکه بویوردی فکشفنا عنك غطاءك
فبصرك الیوم حدید یعنی سنك نظرکدن حجابی کوتردوك
اول نسنه که شمدیه دکین کورمزدك سکا مکشوف و معلوم قلدق
و حجاب اول موانعدر که قوللرك کوزندن جمال حضرتن شاهدندن
منع ایدر • امدی اول جمیع دنیا و آخرتدر که بر روایتده اون سکز
عالمدر بر روایتده یوز الیتمش بیك عالمدر • اما اولکه مناسب
یتمش بیك عالمدر • تکه حدیثده بیوردی ان لله سبعین حجابا

الفصل الثالث عشر

بیلك

من نور وظلمة و بو يتمش بيك عالم انسانك نهادنده موجوددر
هر عالم حسابنجه انسانك كوزى واردر كه اول عالمى اول
كوزله مطالعه ايدر بلور • اول عالم كشف اولدوغى حالده
و بو يتمش بيك عالم اكى عالم ايچنده مندرجدر كه آكا نور
وظلمت درلر • يعنى كه ملك وملكوتدر وهم غيب وشهادت
دخى درلر وجسمانى و روحانى درلر دنيا وآخرت جملسى بردر
وعبارت آدلرى مختلفدر • وانسان بو اكى عالمك مجموعندن
عبارتدر كه قدرت لايزال اكى ضدك اراسنده جمع ايتمشدر
ويتمش بيك كوزله يتمش بيك عالمى ادراك ايدر • اكى عالمى
انسانك دركاتى ايچنده ايلمشدر • بش حواس كبى كه جسمانيته
تعلقدر • وجميع جسمانيات عالملرن اول بش حسله ادراك
ايدر • ودخى مدركات باطنى كه قواى بشرى ايدى • وبش حواس
باطندن كه انسانك روحانيتنه تعلقدر • وجميع روحانيت
عالملرن انوكله ادراك ايدر • واول مدركات عقل وقلب وسر
وروح وخفى درلر • اما اهل سلوك اصطلاحنده مكاشفه
اول معنيه اطلاق ايدرلركه بش حواس باطنى برله ادراك اوله
آكا اطلاق ايتمزلركه بش حواس باطنى برله ادراك ادر • ياخود
قواى بشرى برله حواسه تابعلردر • بس چون سالك صادق
ارادت جذبه سنى طبيعتك اسفل سافلينندن بورنى اعلاى

عليينه دكن يونلده • و صدق قدميله جاده سنده مجاهده
ورياضت قانونى اوزره متابعت قله • وزى نا هنده سلوك
ايتمكه باشليه • اول يتمش بيك حجابك هر برين كه نچه آكار كوركه
اول مقامه مناسبدر آچلمش اولور • اول مقامك احوالى
انوك نظرنه كشف اولوب معلوم اولور • اول انوك عقل كبى
آچلور وحجاب كوترلدوكى مقدارى وعقل صفا بولدوغى دكلو
معانى معقول يوز كوستور • ومعقولات اسرارندن خبردار
اولور • واول كشفه كشف نظرى درلر بو اعتماده زياده اولمز
زيرا هر نكه نظره كلور آكا قدم ايرمز • الله كيرمز واعتماده يرامز
اكر حكما وفلاسفه بو مقامده قلدلر • وهمتلرن عقل تجريد
ايدوب معقولاتك ادراكنه صرف ايتدلر • واونوب عمرلرن
خرج ايتدلر • وانى مقصد حقيقيه ايرشوب مقصود اصلى
بلديلر • قلان فوايده ده نكه وارسه اودركه مدركاتدن محروم
قلدلر • وانكار ايدوب ضلالت اولرنده ياوى قلندلر • وهم
خلقى كمراه ايتدلر • ابليس كبى كه كمراهلغنه راضى اولميوب قلان
خلقى دخى كمراه قلدى وضلوا من قبل واضلوا كثيرا چونكه
كشف معقولاتدن نچه مكاشفات قلبى ظاهر اولور واكا كشف
شهودى درلركه انوار مختلف كشف اولور • واندنصكره مكاشفات
سرى ظاهر اولور • واكا كشف الهى درلركه بر آدلمشك وهر نسنه نك

ظاهر و مکشوف اولور **رباعی** ای کرده غمت غارت هوش دل ما
درد تو زده خانه فروش دل ما • سری که مقدسان ازان محرومند
عشق تو فرو گفت بگوش دل ما **ترجمه** ای یار غمك سنك عقلومی قلو
بی هوش • دردك بو کوکل ملکنی یغمایه ویروب براوش • اول سر که مقدسلر
ایرشمدیلر اکا • هر دم بو بنم سمعم اولی نعمة ایدر کوش **نثر** اندن صکره
مکاشفات روحی ظاهر اولور • واکا کشف روحانی دیرلر اول
مقامك اولرنده معراجلر حاصل اولور • وجنت وجحیم عرض
اولنیب ملائکه کورمك وانلرله سویلشمك لك ظاهر اولور
وچون روح برکزدن صفا بولسه وجسمانی کدورتلردن پاك و
نهایتسز عالملر کشف اولور • ازل وابد دایره سی کوزی اوکنده ده
ایدر • بنده زمان ومکان حجابی کوترولور • اول نسنکه زمان ماضیده
اولمشدی بو حالده ادراك ایدر • تا کیشی اولورکه موجوداتی یرادلدوغی
ابتداسنده وآنك فراتبندن کشف اولور انوك نظرنه • وبو تجلیده
هر نسنکه زمان مستقبلده اولاجاغن ادراك ایدر • نتکه حارثه
ایدردیکه **کانی انظر الی اهل الجنة یتزاورون والی اهل**
النار یتعارضون وخواجه علیه السلام سویدر **عرضت علی**
الجنة فرایت اکثر اهلها المساکین وعرضت علی اهل النار
فرایت اکثر اهلها النساء یعنی خواجه ع م ایدر جنتی بکا عرض
اتدیلر اکثر خلقنی فقرا کوردم • وجهنمی دخی عرض اتدیلر اکثر خلقنی

خاتونلر کوردم • چون زمان ومکان حجابی کدر دنیوی دخی کوترلمك
اولمزدی انکه اخرویدن کشف اولور • وهم بو مقامده شویله اولور
اوکندن کوردوکی کبی آردندن کورر • نتکه خواجه علیه السلام
ایدردیکه **ایا ایها الناس انی امامکم فلا تسبقونی بالرکوع**
ولا بالسجود ولا ترفعوا رؤسکم فانی اریکم من امامی ومن خلفی
یعنی بندن اوك باشکزی رکوعدن وسجوددن کوترمك که
بن سزی اوکومدن کوردوکم کبی آردومدن کوردم • واکثر
خرق عادت که اکا کرامات دیرلر بو مقامده ظاهر اولور •
بوکله دوستن بلمك کبی • وغیبدن بلمك کبی وصوا وزرنده
کچمك کبی • وبونلر خیری وآرسا اکا مناسب واقع اولور • بو
جنس کرامات اعتبار ادنی اولمز • زیرا که اهل دنیا وغیر اهل دنیا
بو جنسی اولور • نتکه خواجه ع م ابن صیاددن صوردی که
ماتری ایتدی که **اری عرشا علی الماء فقال النبی ع م ذاك**
عرش ابلیس یعنی دیدی که نه کوررسن اول ایتدی که عرش کوردم
صوا وزرنده • پس ایتدی که اول ابلیس عرشیدر • بو جنس خرق
عادت دجاله دخی اولسردر • تا حدیثده کلمشدرکه دجال بر
کشیی اولدوروب دیری قله • اما اول خرق عادتدرکه کراماتجی
اوله اول اهل دینده غیردن بولنمز • اول اولدرکه کشف دو
اولدقدنصکره مکاشفات خفی ظاهر اولا • زیرا که روح کافر

وهم مسلمانوك دخی وارده‌در ● اما خفی بر روحدر که حامی حق تعالی
حضرتلرندن درحاصلره ویرولور. انجق تکمیل بویوردر کتب فی
قلوبهم الایمان وایدهم بروح منه دیریرده دخی بیورر
یلقی الروح من امره علی من یشاء من عباده وخواجه عالم
بیوردیلر وکذلک اوحینا الیک روحا من امرنا ما کنت
تدری ما الکتاب ولا الایمان ولکن جعلناه نورا نهدی به
من نشاء من عبادنا یعنی اول روح نورانی که خاص حضرتدندر
آنی بعض قوللره ویرورلر که حاصلردر بزوم حضرتمزده ● تاکه
حاصلر آنوک واسطه‌سیله بزوم صفاتمز عالمنه یول بوله‌لر
مصرع رستم راهم رخش رستم کشد ● اما شویله بلکل که نتکه
عالم جسمانی و عالم ملکوتی اراسنده کوکل واسطه اولمشدر
شویله که بریوزی ملکوتدر ● و بریوزی جسمه‌در اول یوزله
که ملکوته طوتمشدر عقل و روح یوزنک فیضانی قبول ایدر
و بو یوزله که جسمه طوتیدر ● روحانیت و معقولات انوار الهیه
اثرلری نفسه و بدنه ارشدورر ● انجلاین سر دخی کوکل عالمنله
روح عالمنوک اراسنده واسطه اولمشدر ● بریوزی روحه
و بریوزی قلبه‌در ● اول یوزیکه روحدر اکله روح فیضنی
استفاده ایدوب قبول ایدر ● و اول یوزله که کوکله طوتمشدر
اول فیض که روحدن آلمشدر قلبه ارشدردر ● و انجلاین خفی

دخی واسطه‌در حق تعالینک صفات عالمیله روحانیت عا
لمنوک اراسنده ● تاکه حضرت صفاتنک مکاشفاته قابل
اوله ● و اندن اخلاقنک عکسنی روحانیت عالمنه ارشدوره
تاکه تخلقوا باخلاق الله شرفیله مشرف اوله ● و بو کیفیته
کشف صفاتی دیرلر ● بو حالده اکر عالملق صفتیله کشف اولنسه
علوم لدنی ظاهر اولور ● و اکر سمیعلک صفتیله کشف
اولنسه خطاب ظاهر اولور استماع کلام حق حاصل اوله
و اکر بصیرلک صفتیله کشف اولونسه رؤیت و مشاهده
ظاهر اولور ● و اکر صفات جلالیله کشف اولنسه صاحبی
حقیقی ظاهر اوله ● و اکر قیوملق صفتیله کشف اولنسه
وحدت ظاهر اولور ● باقی قلان صفات هم بو قیاس اوزره
فهم ایله اما کشف ذاتی بر مرتبه‌در که غایت بلنددر و انک
بیاننده عبارت و اشارت قاصردر ● اما شیخ رموزی دیمشدر
رباعی تا بر سر کوی عشق منزل ماست ● سر دو جهان بجمله کشف
دل ماست ● اینجا که قدم گاه دل مقبول ماست ● مطلوب
همه جهانیان حاصل ماست ترجمه شها عشقک مقامنده
طوتالی کوکلمز منزل ● بو کوننک هب اسراری اولور کوکلومزه
نازل ● بو مقبل قلبمز داخی قدم قدمگاه ایده لی عرشی ● اولبدر
بزه مطلوبی بو جمله عالملک حاصل نثر بو رموزک تمامی

بیان تجلی فصلینده کلسر انشاء الله تعالی

الفصل الرابع عشر فی بیان التجلی الذاتی وصفاتها • یعنی اوندردنجی فصل تجلیء ذاتی و تجلیء صفات بیان قلور قال الله تعالی فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا وقال النبی عم ان الله خلق آدم متجلیا فیه وقال النبی عم اذا تجلی الله لشیء خضع له • عزیزم بلکل که تجلی عبارتدر اندن که حق تعالینک ذات وصفات الوهیتی ظاهر اولا جل جلاله نتکم شرحی کلسر انشاء الله تعالی • و روحک دخی تجلیسی اولور • و بو معنیده سالکلره غلط چوق واقع اولور • وکاه اولور که روحک صفاتی ذاتیله بله تجلی اولور سالک تجلیء حق دوقی کورنور • ونیجه لر بو مقامده مغرور اولوب صندیلر که تجلیء حقدر • واکر بر شیخ کامل تصرفی اولمزسه بو ورطه دن خلاص دشوار در • اکثر مشایخ سلف قدس الله ارواحهم حقایق کشف اتمکده آدتی اقدام اتمدیلر وکوجلری یتدوکجه اغیار نظرندن اورتدیلر • اما چون بو ضعیف یعنی نجم الدین رازی نور الله روحه اول نظره بنا ایدی که نیجه بی معنی مدعیلر بو طایفه ارآسنده ظاهر اولمشلردر که شیطان غروریله و نفس مکریله مغرور اولوب بر نیجه خرفی آغزدن اوکرنمشلردر • و آنونکله کمال مقصده و مقصوده ارشمش صاندیلر • وکندولرن مملکت احدیده حایز التصرف بلمشلردر • واباحته وزندقیه دوشمشلردر نتکم دیمشلردر

رباعی
پوشیده مرقع اند این خامی چند • بکرفته بطامات الف ولامی چند
نا رفته ره صدق وصفا کامی چند • بر نام کننده نکو نامی چند

ترجمه
بر کوده کیمش خرقه کیمش بو خرقهٔ هر عامی • اوکرندن الکلدی نیجه الف ولامی
بو صدق وصفا یولنه آتمدیلر هر کز • ای کاپلدلر بدنام بو جمله نیکو نامی

نثر
پس دیلدی بو مدعیلره محک اولمغچون سلوکک مقاماتنده واحوالندن شمه سین بیان ایده • تاکه کندولرن بو محکه اوره لر • اکر بو احوالدن کندولرده نسنه بولمزلر ایسه شیطانک غرورندن ونفسک مکری طوزاغندن خلاص بولالر دیو زلرن صراط مستقیمه طوتالر که جادهٔ متابعتدر • واکر الرده طلب دردی باقی قالورسه • اللرین بر صاحب دولتک اتکنه اوره لر • انک دولتی پناهنده مقصد و مقصوده ایرشه لر نتکم بیوردر واتوا البیوت من ابوابها

رباعی
تا زاغ صفت بجیفه بر الاسی • چون شاهین درخور شاهان آیی
چون صعود اکر غذای باز کردی • تا باز کردی تو دست شه را شایی

ترجمه
زاغ کبی جیفه نکرا اوله سن ایا شاهنشاه
شاهنشاهله هیچ اولمیسن همراز • پس اکر سرجه کبی طعمه

شاهین اولاسین • شاه قولنه مناسب اوله سن بر شهباز
ویردخی بونکن اوتری که صادق طالبلره و عاشق مریدلره
دلیل اوله صواب طریقنه • وهم مشتاق اوله مرجعه و مأوا
بن امدی شروع ایدن دن تأیید ربانی و توفیق یزدانی برله
شرح تجلیه • وهم فرق ایتمکه تجلی روحانیله تجلی ربانی آراسنك
بلکل که چون کوکل آینه سی ما سوای حضرت وجود کدورتندن
صقالت بولسه و صفاسی کمالنه ارسه • اول وقت جمال حضرت
کنشی اکا اشراق ایدر • و جام جهان نمای حضرت اولور
یعنی بر جام اولور که حق تعالینك ذاتی و صفاتی حکایت ایدوب
کوسترر • ولکن شویله صنمه که هر کشی بر صقالت دولتی
الدیره اکا تجلی حاصل اولوب بو سعادت برله مسعود اوله
ذلك فضل الله من یشاء اول حقك عنایتی در که بولدوکنه
ویره • اما بو دخی واردر که بو سعادتله کوکل مسعود اولور
مجدد کوکلر بونلر محو و مبدد • نتکم عبدالله انصاری رحمة
الله علیه بیوردی که • تجلی حق ناکاه آید • اما بر دل آکاه
آید • یعنی حق تعالینك تجلیسی ناکاه کلور اما کوکله کلور که
آکاه اوله • یعنی صفا و صقالت بولمش اوله • وهم شیخ علی
یونانی خواجه ابو بکر شابناندن قدس الله روحهما روایت
ایدیکم خواجه ایتدی **زهرچه بدوید کور کرفت اما کوران**

کرفت که بدوید یعنی هر سکردن قلاینه یتمز • اول کشی تیز که
اردنجه سکرده • و اولور که اول امرده چون کوکل آینه سی
بشریت صفاتندن و طبیعت زنکندن صافی اوله • و صفات
روحانیتك بعضسی کوکله تجلی ایدوب اول انوار روحانیت
غلباتندن اولور • و اولور که ذکر و طاعت نوری انوارینك
اوزرینه غلبه ایدر اندن روحانیت دریاسی موج اورمغه باشلر
و بولك بولك موجلر کناره اورمغه باشلر • پس کوکل آینه سنك
صفاسنده تجلی ظاهر اولور • وکاه اولور که روح جمله صفاتیله
تجلی ایدر • و بو صفات بشری آثارینی بر کرهدن محو ایدر •
اندن مذکور تجلی سنك ذوقی ظاهر اولور • اما اول اولمز
وکاه اولور که ذات روح که حقك خلیفه سیدر تجلی ایدر
و اول خلافته **انا الحق** دعوسینی ایتمکه باشلر • وکاه اولور که
جمله موجوداتی روحك خلافتی تحتی الینده بیجودده
بولور • غلطه دوشوب ظن ایدر که ماکر بن حضرت حقم • بو
حدیثه قیاس ایدوب که **اذا تجلی الله لشیء خضع له** بو
جهتدن غلطلر واقع اولور • و نفس اول غرور تربیتی آجر
شرینه موافق اولدوغیچون • و هر سالك حقله باطل آراسنده
تمیز ایده مز • الا انلر ایدر که حقك عنایتی نظریله محفوظ
اولوب ایمین اولمشلردر • نفسك کیدندن و حقك مکرندن

لا يأمن مكر الله الا القوم الخاسرون اما فرق تجلئ
روحانيله تجلئ ربانی آراسنده اولدر كه تجلئ روحانی
حدوث صفتيله موصوفدر • انك اولقدر قوتی اولمز كه
افنا ايده • اگرچه طاهر اولدوغی وقت صفات بشری كوكلوركه عادة
المشؤم الى الطبعة تا وقت اولوركه نفسه روحانيت تجلیسندن
بر آلت دخی حاصل اولور • علم و معرفت كبی مكر و حيله ايچون
وكندو هواسی مقصودلرنی حاصل قلور • بو آلتله كه آندن
اوك يوغدی • و حق تجلیسنده جل و علا بو آفت بولنمز •
زيرا كه حق تجلیسنه لازم اولان نفس طوری پاره پاره اولمقدر
وصفات باطله‌سی انك زايل اولمقدر وقل جاء الحق و
زهق الباطل ان الباطل كان زهوقا و بر دخی فرق اولدر كه
تجلئ روحانيدن كوكله دولنمكلك ظاهر اولمز • و شك و ريب
شوايبندن خلاص بولمز • و تمام معرفت ذوقنی ويرمز و حق
تجلیسی بونك خلافنجه اولور • و بر دخی اولدر كه تجلئ روحانيدن
وارلق و غرور و عجب و پندار ظاهر اولور • و طلب دردی
ناقص اولوب نياز اكسك اولور • و بسط و كشاد خلق بغشلر
و حق تجلیسندن بود و كلیسی كوترلور • و وارلق يوقلق عوضنه بدل
اولور • و طلب دردی آرتر و صوسزلق آرتر رباعی سوز دل
خسته‌كه از وصالش نبشت • و اين تشنكی از آب زلالش نبشت •

تيزنك وجود نقش هستی برخاست • وز سر هوش عشق جمالت
نبشت ترجمه قطع اولور كوكل سوزی دلدار وصالندن •
اولدی عطشم ساكن اولی آب زلالندن • بو وارلغمك نقشی محو
اولدی وجودندن • سودا و هوس نابشده كوكلدی جمالندن •
اما ربانی تجلی اكی درلودر • بری تجلئ ربوبيت و بری تجلی
الوهيتدر • تجلئ ربوبيت موسی پيغامبره عم اولدی
و طاغ انك طفيلی ايدی • اول طاغ طفيلیدر كه فلما تجلی ربه
للجبل جعله دكا و خر موسی صعقا تجليدن طاغك نصيبی
تدكدك ايدی يعنی اوشنغدی • و موسی نصيبی صاعقه ايدی
چونكه حق تعالی ربوبيت ايله تجلی ايتدی موسينك و طاغك
وارلغی قلمدی • و اگرچه طاغ پاره پاره اولدی و موسی بيهوش
دوشدی ولكن ربوبيت چونكه سلبيچی و باقی طوتيجيدر •
انلرك وجودی باقی قلدی فانی اولوب لا شی اولمدی • اما تجلی
الوهيت محمد عليه السلامه اولدی • تا كه محمدلغك جميع
وارلغی يغمايه واردی • و آنك وجودی عوضنی ذات الوهيت
وجودن اثبات ايتدی كه ان الذين يبايعونك انما يبايعون
الله يد الله فوق ايديهم بو سعادتك كمالنی انبيادن هيچ
كيسه ويرمديلر • اما انوك خرمننده خوشه چين اولنلركی
بو تشريفله مشرف قلدلر • و اول خرمندن بو نصيبه ييتشديكه

لا یزال تقرّب العبد الیّ بالنوافل حتی احببته فاذا احببته
کنت له سمعًا و بصرًا و یدًا و لسانًا فبی یسمع و بی یبصر
و بی یبطش و بی ینطق امری بو سعادت ذات الوهیت تجلی
سندن اولور • و اما تجلی صفات اولدخی ایکی نوعدر • بری
صفات ذاتی و بری صفات فعلیدر • و صفات ذاتی هم ایکی
درلودر • صفات نفسی و صفات معنوی در • صفات نفسی
اولدر که دلالت ایده ذات باری یه جل جلاله اخی زیاده معنی
دلالت اتمیه اندن اوزکه • مثلا موجودلك و واجدلك و نفسله
قایم اولمقلق بونلر همان ذات باری یه دلالت ایدر اوزکه یه دلالت
اتمز • پس اگر موجودلق صفتیله تجلی اتسه انی اقتضا ایده که
جنید ددی قدس الله روحه ما فی الوجود سوی الله و اگر
واحدلك صفتیله تجلی اتسه آنی تقاضا ایده که ابو سعید
ددی ما فی الجبة سوی الله و اگر قایم بنفسه صفتیله تجلی
اتسه انی تقاضا قلور که ابو یزید ددی سبحانی ما اعظم شانی
و صفات معنوی اولدر که دلالت ایده بر معنیه که ذاتك اوزرینه
زایده • نتکه عالم و قادر و مرید و سمیع کبی دخی بونلردن اوزکه
وارسه بو جنسدن جمله صفات معنویه دلالت ایدر • نتکه
ایدورز انك علمی وار و قدرتی و ارادتی و سمعی و بصری و صوتی
و کلامی و بقاسی واردر • پس بو معنیلر زایده در ذات باری نك

اوزرینه • و وقتی که حق تعالی تجلی ایدوب عالملك صفتیله
ظاهر اولسه بی واسطه علوم و حقایق ظاهر اولور نتکه آدمه
اولدی که و علم آدم الاسماء کلها و اگر صفت قدرتیله ظاهر
اولوب تجلی ایدرسه شو تجلادن اولور که خواجه یه حاصل
اولدیغم که بر معنیله اشارت ایدوب آیی ایکی پاره قلدی
و هم بر آوج طپراغله بر لشکری صدی که و ما رمیت اذ رمیت
و لکن الله رمی و اگر مریدلك صفتیله تجلی اتسه شو تجلادن
اولور که ابو عثمان مغربی یه اولمشدی که ایتدی اوتوز یلدر که
بن نه دلرسم حق جل و علا آنی دلر • بو نسنه ارادت بر له تجلی
اولنجق طاهر اولور • و اگر سمیعلك صفتیله تجلی اتسه شو تجلادن
اولور که سلیمان ءمه اولمشدی که قرینجه اوننی ایراقدن اشیدردی
قالت نملة یا ایها النمل ادخلوا مساکنکم و اگر بصیرلك
صفتیله تجلی ایدوب کورنسه شویله اوله که حضرت الیاسه
علیهما السلام اولمشدی تا که حیوة بولوب فانی اولمدیلر • و
اگر کلام صفتیله تجلی اتسه شو تجلادن اولا که موسی پیغمبره ءم
اولمشدی که و کلم الله موسی تکلیما و اگر بقا صفتیله تجلی
اتسه انسانیت دارلغنی محو اتمك تقاضا قله • و هم صفات
ربانی اثبات ایده که یمحو الله ما یشاء و یثبت الایه حسین
منصور بوندن دم اوردی که بینی و بینك انی ینازعنی

فارفع بجودك انّي من البين اما صفات فعلي اوچدر
وخالقلق واحيا وامانت كبي يعني ديرلتمك واولدرمك
كبي • وقتاكه رازقلق صفتيله تجلي قلسه شو تجلادن اولور
مريمه اولمشدي كه وهزّي اليك بجذع النخلة تساقط
عليك رطبا جنيا توري اغاجدن حق تعالى اكا خرما وردي
ديردوب سلكدوكجه دوكلوردي • واكر خالقلق صفتيله
تجلي قلسه شو تجلادن اولور كه عيسى پيغمبر عليه السلامه
اولمشدي نتكم بيوردي واذ تخلق من الطين كهيئة الطير
فتنفخ فيها فتكون طيرا باذن الله وچون احيا صفتيله
تجلي قلسه شو تجلادن اولور كه ابراهيم عليه السلامه اولمشدي
نتكم بيوردي رب ارني كيف تحيي الموتى الى قوله ثم ادعهن
يأتينك سعيا واحيادن عيسى پيغمبره دخي اولدي كه
واذ تحيي الموتى باذني • يعني اولودرلتمك صفتي موصوف
اولا • ابراهيم وعيسى عليهما السلام كبي • واكر امانت
صفتيله تجلي اوله شو تجلادن اولور كه بايزيده اولمشدي
ابو تراب نخشبي نك بر مريدي اني كورمكه كلدي • بايزيد كه نظر
ايلدي درحال نعره اوروب دوشدي واولدي • بونك كبي كه
قهرله نظر اتسه هلاك ايدر • امدي بو اولدرمك صفات
فعلي در ولكن صفات جلاله تعلق طوتر • وصفت جلال

هم اولدخي ايكي نوعدر • بري ذات وبري صفت فعل اما صفت
فعل اوچ امانت كبي كه ذكر اولندي • اما صفت ذات اولدخي
ايكي درلودر • بر صفت جبروت وبر صفت عظموت • وقتي كه
صفات جبروت برله تجلي ايدوب ظاهر اولسه • بر نور
بي نهايت غايت هيبتده ظاهر اولور • بي رنك وبي صورت
وبي كيفيت • اول امرده اول نوردن بر لمعات مشاهده اوله
كه درحال انسانيت صفاتني فنا ايدوب وارلق آثارني محو
ايده تا وقت اولا كه فناي بلكه علم دخي قالميه • وانلردن صكره
وسقيهم ربهم ساقيسي اكر تجلي جامندن بر قطره جلاب
شربتن سالك قوتندن آرتق ايچورجك اولورسه • اول
شرابك سطوه سي آنوك ولايتني شويله تاراج ايدوب فنا
ويره كه كندو وجودنه وفناسنه علمي دخي قالميه • ووجود هم
رختي كوتره كه صعقه ديو بر حالته دديلر • نتكم شيخ قدس الله
سره بيوردر رباعي زان باده بخورده ام كه هشيار شوم • وآن
مستيم كه باز بيدار شوم • يك جام تجلي جمالت بسم • تا از عدم
ووجود بيدار شوم ترجمه ايله مست اولمدم اي دوست كه اولم بيدار
اول شرابي ايچمدم بن كه اولم هشيار • بكا بر جام تجلي جلالك
بسدر • تا كه وارلقدن ويوقلقدن اولم بن بيزار نثر صفات
عظموت دخي ايكي درلودر • بر نوعي حي قيوم صفتيدر وبر نوع

متكبر وعظیم وقهار صفتی در • اكر تجلی قیوم صفتیله تجلی
ایتسه فناء الفنا ظاهر اولوب بقاء البقا یوزن كوستررد
اول نورك صفتی ظاهر اولاكر بو در یهدی الله لنوره
من یشاء بر نور ظاهر اولمقدركه هركز مخفی اولمز و برطلوع
كه غروبدن امین در جمال تجلی سنده كاه ستر اولور كاه ظهور
ایدر زیرا كه تلوین مقامدر • اما بو نوره كه تجلی صفات جلالیه
مقام تمكین در دایم ظهور در ستر یوق • واكیلك كوتر ولدی
وحدته صرف اولدی • امدی بو مقامه نه در سن • نتكه بروقت
ابو سعیده شیخ ابو علی دقاق تجلی مقامنده سوز سویلردی
شیخ ابو سعیده وقت غلبه ایدوب طور كلدی • ایدی ای
شیخ بو حال دایما اولورمی ایدی كه او تور اولمز • اوچنجی كره
وقت غلبه ایدوب قالقدی • ایدی ای شیخ بو حال دایمی
اولورمی • ایدی او تور كه اولمز واكر اولسه نادر واقع اولا
ابو سعید نعره اوروب چرخه كردی • وایدردی بو اول نادردر
بو اول نادر ایرد ندر دردی • پس بو مقامده اول كی نهاندی
عیان اولور • وعیان عین ایچنده نهان اولور كفر وایماندن
امتیاز كوترلور • وصال وفراق رنكی بر اولوب اكیلك كوترلور
نتكه شیخ قدس الله روحه بیوردر رباعی با بوی تو دوی كفر و
ایمان نماند • با نور تجلیت دو جهان نماند • چون ما و نما
تجلی بستد • امید وصال وغم هجران نماند ترجمه توقك تنشدی
روان كتدی كفرله ایمان • نورك چونكه اولدی عیان یادوواردی
دل وجان • بو ر كیمز بزدن تجلی چونكه آلدی • امید وصلله
خشیت هجران فاعلم انه لا اله الا الله حقیقتی بو نده تجلی
ایدوب ظاهر اولور • شویله كه الوهیت سلطنتی ولایتی تمام
طوتوب بكلی وجود او رته دن كوترلور • بونده استغفار اولور
میسر اولوركه واستغفر لذنبك ای لذنب وجودك زیرا كه
وجود بر زنبدركه اكا بكز بر دخی اولمیه • شویله كه دیمشلردر
وجودك ذنب لا یقاس بذنب • واول حدیث كه خواجه ء سویلر
انه لیغان علی قلبی وانی لاستغفر الله فی الیوم سبعین مرة
یعنی خلقه قریشوب تبلیغ رسالت ایدوب ومعاملات بشریه یه
مباشرت ایتمكدن هر نفس بر وجود طوغر • وحقیقت كیشی البته
ظاهر اولور • لاجرم بن استغفار ایله اول وجودی كوندره تمشكره
نفی ایدرم • شویله كه كناه وجودلری مرتفع اولور • پس خواجه نك
حدیثی بوكا اشارت اولدی • كلدك امدی حق تعالی وتقدس كبریا
وعظمت وقهار ومتكبر وعظیم صفتیله سالكك كوكلنه لا تنه
تجلی ایتسه خاص اول شمدیه دكن بولدوغی سالك كوكنه یاووی قلوب
ودهشت وحیرت ایلك برینه طوتدر • وعلم معرفت جهله
وانكاره مبتلا اولور • بو وجهله دركه علمدن یوقردر •

خواجه‌ءم بو مقامدن كه وقل رب زدني علما مرتبه‌سندن صكره
يا دليل المتحيرين زدني فيك تحيرا دعاسندن الن كوتوردى
سالك بو مقامده دريا صفت اولوب • وجودى بو حديثه
مستغرق اولوب صوسزلقدن دوه‌دقلرى قوردوكوزلرى ياش
قالور نتكه شيخ بيورر رباعي اى لعل لبت بجون دلها تشنه
چشم تو بديدار تو چون ما تشنه • هر چشم بروى تو تشنه برست •
اين طرفه كه دريا شد دريا تشنه ترجمه اى كه لعلك بو جكرلر قانى
ايلدى نوش • كوزلرم كوكلم كبى يوزينه تشنه اولدى اوش • اى
كوزم تشنه دردى داركه بو طرفه‌دن • بحر در كندوسى نيه تشنه
اولوب اندى جوش نثر واكر بو صفتلر عالمه تجلى اتسه موجودات
اودن بر قيامت كوبى ظاهر اوله • زيرا كه قهارلق تجلى سنك
اثارى ظاهر اوليجق كل شيء هالك الا وجهه نقشنى نقش
ايدرلر ولمن الملك نداسنى اوره‌لر هيچ داعى ومجيب بولنميه
كروكندو صفت الوهيتى برله خطاب عزت مجيب اوله كه
لله الواحد القهار ودخى بلكل كه انسان حقيقتده حقك
ذاتى وصفاتى آينه‌سيدر • چونكه آينه صافى اوله هر صفتله
حضرت عزت اول صفتله ظاهر اولور • تا هر صفت كه آينه‌دن
كورنور • وهر تصرف كه ظاهر اولور تجلى اسنك اولور آينه‌نك
اولمز • زيرا حق اول صافى اولسه انك اللذن هما بودر كه عكسنده

واقع اولورسه اكا انى حكايت ايدوب كوستره انجق • لا
جرم خلافت سرى بودر كه اول حق تعالينك ذاتنه وصفاتنه
مظهر اوله • ودخى بلكل كه هر سالك كامل اكا مطلع اولمز
اما بونده بوقدر دركه مشاهده تجلى برله وتجلى سز اولور
وتجلى دخى مشاهده برله ومشاهده سز اولور • زيرا تجلى
چونكه صفات جمالدن اوله مشاهده برله اولور وچون صفات
جلالدن اوله مشاهده سز اولور • زيرا مشاهده مفاعله
بابندندر اكيلك تقاضا قلور • وتجلى صفات جلال حق
اكيلك كيدروب وحدت اثبات ايدر • اما مشاهده وتجلى
مكاشفه سز اولمز • ومكاشفه مشاهده سز وتجلى سز اولمز
والله اعلم • اما اول حديث كه خواجه عليه الصلوة والسلام
بيوردى ان الله خلق آدم فتجلى اول تجلى ايدى آدمده كه
ذاتيله وصفاتيله • اما اظهار معنى سنه ايدى ظهور معنى سنه
دكل لاجرم مشاهده بولوب شعور تجلى حاصل اولمدى
ليكن ذاتن وصفاتن آدمده اشكاره اتمكدى • نتكه بيورر
ايدر حق تعالى چون دلدى كه قدرتن آشكاره ايده يرى وكوكى
يرتدى • وچون دلدى كه كندونى آشكاره قله ادمى يرتدى •
حق تعالى اول وقتده كه روحى نفخ اتدى نفخه تصرفيله كه
ونفخت فيه من روحى در آدمك نهادنده اكى كرامت تعبيه

قلدی بری سر تجلی و بری علم اسما و علم آدم الاسماء کلها
پس ولقد کرمنا بنی آدم اشارتی بو اکی تجملک اختصاصنه
قلدی که آدمک بالجمعنك امانت قومشدی • و اول که لما
خلقت بیدی دیدوکی هم بو اکی اصله اشارتدر • و هم خلافتك
حقیقتی بو معنیدندر که ذاتیله و صفاتیله آنده تجلی ایده
تا که آدمده جمله صفات موجود اوله • پس ملائکه سجده
اتدوکنك سری بوندن ایدی • زیرا حق تعالی آدمده متجلی
اولیجق حقیقتده سجده آدمه اولمز • نتکم کون سجده قبلهسی
و کعبهیه دکلدر بلکه اواستنه در • انده دخی سجده هم اواستنه
اوده کلدی • اما ابلیس یك چشم ایدی اول کوزله اوی کوردی
اواستنی کورمجك کوزی کور ایدی کورمدی • لاجرم لعین اولدی
زیرا که کوکل ناقص ملعوندر اکرچه تجلی آدمك بالجمعنك
تعبیه اولمشدی • اما موسی ولایتنده الم تر الی ربك کیف
مد الظل معنی ارشدی شویلکه عالمده کنجه بلکه تا ابد الله
تا بو دولت خرمنندن متابعت برکاتیله سعادت معنی
یبه لرکه وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة وصلی الله
علی سیدنا محمد و آله اجمعین الفصل الخامس عشر فی بیان
الوصول الی الحضرة العالیة عز اسمه بغیر اتصال و الانفصال
یعنی اون بشنجی فصل حق تعالی حضرتنه یتشمکلکی بیان ایدر

الفصل الخامس عشر

اتصالسز انفصالسز قال الله تعالی ثم دنی فتدلی فکان
قاب قوسین او ادنی ان الی ربك المنتهی و قال النبی علیه السلام
تجوع تر آنی تجرد اتصل الی • عزیزم بلکل که حق تعالی
حضرتنه واصل اولمق اول جنسدن دکل که جسم جسمه یتشه
یا عرض جسمه یتشه • یا علم معلومه یا عقل معقوله یتشدوکی
کبی اوله تعالی الله عن ذلك علوا کبیرا و دخی شویله بلکل که
بندن نك اول حضرته یتشمهسی کندو طرفندن دکل که کوششی
برله واصل اوله • بلکه عنایت بی علت تصرفات جذبات
الوهیهدر • شیخ ابو الحسن خرقانی رحمة الله علیه ایدر که
حضرت عزته یول ایکیدر • بری اولدر که قولدن حقه وارهدر
و بر اولدر که حقدن قوله کیده • اول یول که قولدن حقه واره
سر تا سر اول ضلالت بر ضلالتدر • و اول یول که حقدن
قوله کیده باشدن باشا اول یول هدایت بر هدایتدر • موسی
پیغمبر علیه السلام کندو یولندن واردوکی ولما جاء موسی لمیقاتنا
لاجرم چونکه ارنی انظر الیك دیدی یعنی کوستر کوره یم
ایتدیلر لن ترانی ای موسی سن کندو یولکدن کلدك کورهمزسن
بو هدیتی اولمکسیه و بر غیرلر که کندو یولندن کله • بر کشیه
ویرلر که کندودن طشره کله رباعی یا عشق جمال ما اکر حقیقی
یك خرف بست اکر بدین در توکسی • تا با تو تو ی تست در ما ترسی

درمانکی دسی درمانسی ترجمه اکر بو عشقمزك داریله بیر اوله
کرك قیوده بر خرقله اسیر اوله سن نیجه کیم سنده سنلك اوله
موجود برزوم بو برلکمزدن نه خبیر اوله سن نثر اما خواجه‌م
جون حضرت بولندن التدلر سبحان الذي أسرى بعبده و
قاب قوسين دن کچوردلر او ادنی مقامنه ارشدردلر وهم
نکه محمدلك طونیدی آنوك وجودندن صویوب چقردلرکه ما كان
محمد ابا احد من رجالكم وانلدن صفت رحمت خلعتنی آکا
کیوردلر و بو صورت رحمتی خلقه کوندردلر • اول وقت که کیدی
آدی محمد ایدی • و اول وقت که کلدی آدی رحمت اولدی که وما
ارسلناك الا رحمة للعالمين لاجرم کمال وصولدن اکیلك
کوترلوب برلکی اثبات ایتکله آنی اول آیقلری سنق امته ویوردی
یانق ملته درجال ارشدردلرکه • اکر هر کشینك همتی براق بشریت
اشکنك سدره سنندن روحانیت سدره سنه ارمیه جك و آ
تاکه بر زوم حضرتمزه واصل اولوب دیدار فردن برخوردار اوله
وادسون همان باشنی خواجه حضرتنك اشکی اوزره قویوب
طاعت کمرنی بلنه بغلسون که اندن اکیلك کوترلوب برلك او
هر کم آنی بولدی بزی بولدی که من يطع الله الرسول فقد اطاع
الله لا غير ای سلسله زلف تو دلها بسته • وز غمزه خونخوار
تو جانها خسته • یا رب همه این چنین بتو پیوسته • برخاسته

زمن تو بی نشسته ترجمه ای کم زلفك دام اولوب کوکلر قلدی اسیر
غمزك اوقی جانی خسته قلدی جان قیلور نفیر • یا رب ایله
حاصل اندوم قربتین ساکر کم • اکیلك کوترلدی ندن شیمدی
برلك طوتدی یبر نثر ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله
يد الله بو مقامی کشف ایدر قنغی صاحب سعادتك که آخری
امرده مرجعی و منتهاسی انك حضرت اولسردرکه وان الى
ربك المنتهى و اولکه الست بربكم عهدی در آنده انوك
روحانیتی بالجمله خمیرمایه سنی نور الهیدن بخش ایدوب
نهادنده قودلرکه ان الله خلق الخلق في ظلمة ثم رش عليهم
من نوره جامندن شربت میثاق اچوردوکی وقت الملك
جانته بر ذوق باغشلدی که انك اثری هر کز الملك جانندن
چقاجق دکلدر • و اول قومك درلکی اول ذوقله در وهم
اول نورك قصدی همیشه کندو مرکزنه و معدننه در •
هیچ بو عالمده الفت طوتوب قرار ایدنمز • آندن اوترو مردان
خدا اول مشربی ترك ایدهمز رباعی عشاق تو از ازل مست
آمده اند • سرمست زیاده الست آمده اند • می نوشند ترك
می ننوشند • کایشان الست می پرست آمده اند ترجمه شاه عشاقك
ازلدن مست شیدا کلدلر • شربت جام الستدن نی سرو پا کلدلر
دایم ایچرلر شرابی دکلمزلر وعظی هیچ • چونکه اندن می پرست

رندور سوا کادلر نثر نتکم بر قطره یاغمیدی دکزک دبنده بالحق
بالحق ایچنده تعبیه اتسه‌لر • تا بجمله اول یاغ بالحقدن
آیرلمق استر • اول یدی دکز صو بیله الفت طوتمز و هیچ اول
صویه قارشمز • چونکه فرصت بولوب خلاص بولسه بر ساعتده
دکزک اوزرنه چیقر • و جمله دریایی و آنک ایچنده واردنی آیاغ
آلتنه آلوب نیجه غریب جوهرلر و عجیب خلقلر که واردر
یوردلر آنلره التفات اتمز • و اگر بر قطره یاغ دخی بولسه بورن
اکا طوتوب درحال موافقت الئی مرافقت بوینینه براغور
انکله همدم اولور • و اگر خود اود قوغلرنک دولتی وصالنه
ارجعک اولورسه اکلنمدن کندو وجودنی انک وجودنه بذل
ایلر • و اگر اول جمله دریای اودک الینده توسک نراود
دکره قارشورو نه صوا و دله هم صحبت اولور • بلکه کوچی یتدوکجه
اندن اعراض ایدوب فجر • بو نجلاین نفوس انسانی دخی شول
بالحق کبی دنیا شهوتنک صوینه قارشوب بیلک جانوذل ایله
صرمشور • اما اول ارواح که حضرتدن یاغ صفتنده اولوب
کلمشلردر • هر گز دنیا شهوتلرنک صوینه قرشمدلر و دنیا
آرزولری آیقلری آلتنه آلوب لذات نفسانیه‌یه التفات ایتمزلر
اما چونکه بر قطره آخرت یاغندن بولالر توقف ایتمدن درحال
اکا قرشورلر • زیرا که اولدخی هم روحانیت عالمندندر

و اگر تجلی جلال حق اودنک قوغلرندن نصیب بولمق اولورسه
دو کلی وارلغله اکا صرمشالر و کندو وجودلرنی انک وجودنه
بذل ایدوب فدا ایلیه‌لر وجود مجازیدن آزاد اولوب وجود
حقیقی غنیمت صیالر شعر هرگز این عشق بازی در ازل آموختند
تا ابد در جان و شمع ز عشق افروختند • از دلی را گر برای وصل
او بر دلختند • همچو پارش از دو عالم دیدگان بر دوختند
پس در این منزل چگونه باب هجر از بد یار • بی دلا می کان در آن
منزل بوصل آموختند • لا جرم چون شمع گاه از هجر او بگداختند
گاه چون پروانه بر شمع وصالش سوختند • در خرابات فنا ساقی
چو جام اندر فکند • هر چه بودند دو عالم شان همی بفروختند
ازل کوننده کیم اول یاره اولدیسه همراز • ابد کوننه دک انکله اولی
اولسه جانباز • جمالنه شوکوکیم نظر قیلسه ابک • غیر یدن اکیلک
کوزین دکدیلر چو چشم باز • بو منزل ایجره نیجه فراقه صبر ایدنلر
شولار که اندن وصال الله اولدیلر دمساز • شمع کبی که ارتکی بولادی
هجر اودی کچی وصالی هواسنده ایره‌لر پرواز • فنا شرابیله ساقی
قلدی بونلری مست • بقای سرمدی سیرینه ایدیلر آغاز نثر هر کیمه
عنایت کندی بوینینه کچدی اول کون دوشدی و هر کیمک که قهر
زنجیری بوینینه کچدی اول کون نجدی که السعید من سعد فی
بطن امه والشقی من شقی فی بطن امه کفر نقشی انک وجودنه

اوك حكم اولمشدی كه وكان من الكافرين ولعنت دخی آنوك
چهره سنده هنوز ظاهر اولمدين اولمشدی كه وان عليك
لعنتی الی يوم الدين ازلده حضرت عزت بو كلام برله متكلم
اولدوغی واقع اولمشدی كه • ابن زنك كليم ما بكيلان كرد نه اي
قوشلر كه بكون محبت دامنك جوره سين طواف ايدوب محبت
دامنی دردلر • امدی بو طوزاغه كيمی بويلك و بو دانه دوشن
قوش بر عالمدن دخی در اول بو عالمدن دكلدر رباعی اصل
كوهر زنده كانی دیگرست • منزلگه عاشقان نشانی دیگرست • وان
مرغ كه دانی غم عشق خورد • بيرون ز دو كون و جهانی دیگرست ترجمه
عشق كوهری اصلنك بر كوركه نه كانی وار • عشق منزلی يولنك بر
اوزكه نشانی وار • اول قوش كه بو عشق ايچره غم دانه سنی ديردن • كونين
اوته آنوك آيرقسی جهانی وار نثر عشق اودی نوعی عاشقلرك
اول سنك صفتی كوكلنده نورلر بخش اولدوغی وقت تعبيه آنلرك
ثم رش عليهم من نوره فمن اصابه ذلك النور اهتدی ومن اخطاء
فقد ضل اما اول نوعی اظهارا تمكنه طاشدن دمرده محتاج
بس كلمه لا اله الا الله آهنی كوندردیلر كه امرت ان اقاتل الناس
حتی يقولوا لا اله الا الله و بيوردیلر كه اذكروا الله ذكرا كثيرا
تصرفيله اوله بو آهن صفت كلمه كوكل طاشنه اوردقجه اول
عشق اودنك نوعی كه اكسنده تعبيه اولمشدی بركوب ظاهر اوله

اندن صكره نفسك ظلمتنه حقارت نظريله بقمغه شول ملائكه
كبی كه اتجعل فيها من يفسد فيها انی اعلم ما لا تعلمون قضيه سنجه
بی خبرلردی اطفال كبی اثر كورمشلردی چونكه انی جاعل فی الارض
خليفة حكايتن اشتدیلر آنك خليفه سنی كوره لوم كيمدر ديو نظر
ايتدیلر نفس ظلمتن كوردیلر اول ظلمتدن اوركدیلر • بلمدیلر كه معرفت
آب حياتی اول ظلمتده تعبيه اولمشدی • اندن او تری خوربقما كه
چون عشق اودنك نوعی كوكل طاشنده و كلمه اخلاص دمورندن
ظاهر اوله • اكابر قاو كرك كه اودی كندويه آلا و كندوی اكا ويره
امدی روح اكا قاو اولمز • زيرا روحانيت اطلسی آغر بها الودر
ولطيف نسنه در رعايت لطافتدن اول قوغه قابل اولوب تحمل ايدمز
لاجرم بونده اول سوخته و سياه دوكه نفس انسانی در كرك اولدی
تا كه توقف ايتمدين درحال الجا بودن ايله اول قوغی قيا وحملها الانسان نشان
انه كان ظلوما جهولا و اول غيب عالمندن كلمش اوده كه مسافر
آنی قو بو قليوب عالم شهادتده مقيم قلمغه بشريت صفتلرندن
اوزكه نسنك الندن كلمز كه فاذكرونی اذكركم آنوك غداسی ذكر در
اگر بردم بو غدايی يجك اولورسه كه اول غيبی قوق دخی كلمز كه
نسوا الله فنسيهم وهر وقت كه انسان شجره سندن صفات بشريتك
بر بوداغی باش بوقار و كوتربب تجاوز ايتسه • عاشق صادق كرك كم
صدق ايله لا اله بلتاسی كوتروب اول بوداغی دبندن كسه

اندن الا الله اودنه آتا تا کرا ول اذکرکم تصفیه نتیجه اکا
سرایت ایدوب وجودندن ظاهر اوله • وندکلو کر انك اودلغی
وجودندن اود الور اولدکلو کندو واردلغی وجودندن انوك
برینه اکا ویرر • تاکه شجرهٔ انسانینك جمله سی اول نشری بوده قلبرلر
اول روحانی کوکلر یله جمله سنی یعقوب اودایلر • پس اول اود
شجرهٔ وجودنك جمیع اجزاسین روشن قلور • شویلکه شجرهٔ نك
وجودی صرف اود اولور • شمدیه دکین اکر شجره ایدیسه امدن
کرو هب اود اولدی • لاجرم وجود حقیقی بونده الور رباعی
از عشق مهی چون برلب آمد جانم • کفتم بکنی بوصل خود درمانم
کفتا وصال یا می باید • رو هیچ همان تو تا همه من مانم ترجمه
هجرندن اول برینك خلقومه کلدی جانن • دیدم که وصلکیله ایله
بو درده درمان • دیدی کرکسه بنی یوقلق وار قبولایت • تا باکه
قاله وارلق طوتم وجودی یکسان نثر چونکه نفس انسانینك اول
صفات بشریله بشرمش اغاجی آتش حقیقی یه فدا اولدی کرتی الذی
جعل لکم من الشجر الاخضر نارا اندن صکره اغاجك دلندن
ندا کلدی که ای بیخبرلر بن اودم نه آغاج که نودی من شاطئ الوادی
الایمن فی البقعة المبارکة من الشجرة ان یا موسی انی انا الله
مسکین حسین منصورك وجودی اغاجی چونکه اوده یقلدی
هنوز تمام یانمدن انا الحق شعله سندن یازلردی اما دبوت حق

ایدوب انده دستکیرلك اتدی • لاجرم ابتدی که بو اودك خاصیتی
اولدر که هر کیم بونك ایچنده اوله و هرکیم انك شو الهسنده اوله
ایکیسنه دخی مبارك اولا که ان بورك من فی النار ومن حولها
ای حسین بو اود سکا مبارکلدر • وانلر که سنك شو الکلدر هم انلره
دخی مبارك اولسون که انلری دخی یاقسون مصرع بردوست مبارکیم
بردشمن هم • بو اود عود اغاجندن دخی کم اولجق دکلدر شویلکیم
انوك اود وجودی اجزاسنه سکردم صله خوش قوقغه باشلر
پس اود عوده مبارك اولدی که انوك کزلو رایحه سنی آشکاره
قلدی که اکر اود اولمسه فرق اولمزدی عود ایله تلین اغاجلر
ارآسنده • پس عودك عزتی اود واسطه سیله ظاهر اولدی
چونکه اود عوده مبارك اولدی انوك شکرانه سنه وجودنی
اورتیه ویردی • پس ابتدی بن تمام وجودمی اوده یاقیم تاکه
اوتی بنم جوهرمدن دخی کوره مبارك اوله ذاکر یا قمیایجق اولورسم
بخل اتمش اولورم وجودمده • بو خود جوهردلك دکلدر بو بولده
لاجرم نتیجه که عود آرتق یانه جورده کیلدره رایحه آرتق بیتشور
وصفا زیاده اولور رباعی بسر آتش عشق تو بسوزم • بودم که سوختن
منت بارد کفتی که بیا زجان جومردان • عاشق چه کند که جان بباید داد
ترجمه عشقك چو طوتدی شکل ناری • محو اولدی وجودیم ایدی واری
دیدك که بولمدی جانك اوینا • جانا اوینامیم ندم یا باری نثر حسین منصور

عود

دخی صوفیانه استغفار قدر منك اوزرنه طوردی وجود بشری
خرقه‌سنی اورتیه قودی • پس ایتدی که الهی افنیت ناسوتیتی
فی لاهوتیتك فبحق ناسوتیتی علی لاهوتیتك ان ترحم
علی من سعی فی قتلی • بر شجرهٔ انسانی وجودنی برکردن عود کبی
سنك عشقك اودینه فدا ایلدك • دلرزکندو لطفکله بو سعادتی
سعی ادنلرك مشامنی که بو اودك جوره‌سنده درلر رحمت طیبیله
معطر ایلیه‌سین • تاکه اوداندره دخی مبارك اولسون • حسین اکرچه
بر زوم عشقده ایدی سنك وجودك شجره‌سنه دوشدی وانا الحق شعله‌لری
ظاهر اولدی • اما چونکه تمام یانمامشدی اول شعله‌لر انانیت
توتوندن خالی دکل ایدی • چونکه سن وجودك شجره‌سنی برکردن
بو اوده فدا ایلدك اول بدنك انانیت توتونی آندن قوپردی •
آنی بو ابتلا اودندن کول ایلدك • لاجرم بنده خی قالبکی دجلیه اتالر
وحجاب نقابن سنك جمالکدن کوترم تاکه صو اوزرنده نتوسن
اودن وجودی ظاهر اولا • الله الله دیو جولان ایده • پس بو
علتسز عنایتم جهانده خاصه وعامه معلوم اولا که ان الله لا یظلم
مثقال ذرة وان تك حسنة یضاعفها ویؤت من لدنه اجرا عظیما
اول پروانه صفت عالم عشق جانبازلری که الوهیت جز بسنك کندی
اندنك کوکلری بو بینه الست عهدنده دوشدی • بکون اوقدر
دردطلبی پروبالیله جلال حضرت شمعنك جمالی پرده‌لرینك

آندن

عا

جوره‌سنده پرواز ایدرلر که من تقرب الی شبرا تقربت الیه ذراعا
قضیه‌سنجه اول شمعك شعله‌لرندن ونحن اقرب الیه من حبل
الورید انوار استقبال ایده • وجذبة من جذبات الحق توازی
عمل الثقلین جذبه‌لری آنی وصال کنارینه چکرکه یا ایتها النفس
المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة تا نجه یدرك وخلق
الانسان ضعیفا پروانه لیکن قندلریله بر زوم جمالمز سراپرده‌لرینك
جوره‌سنده طواف ایده‌سین • بو پر و بال ایله هویت صحراسنده
طیران ایده‌مزسین • کل بر و بو پر و بالی والذین جاهدوا فینا میداننده
اوده یاق تاکه لنهدینهم سبلنا طریقنجه کندو انوار عزدن
سکا پر و بال ادزانی ایده‌لوم که یهدی الله لنوره من یشاء ای دل
این ره بقیل وقالت ننهند • جز بر درستی وصالت ندهند • واکر دن
هوا کر مرغان ویند • تا با پر و بالی پر و بالت ننهند ترجمه ای کوکل
بو یوله کرمیا قیل وقال الله • هیچ اولکم وصلته دعزسینی اوز کرجا الله
اول هواده کر انده قوشلر اوجر سندنجی • نیته پرواز ایلیه‌سن بو پر و بال الله
تن شمدیه دکین کندو پر و بالکله اوچردك پروانه دیوانه ایدك • امدی
بر زوم پر و بالمزله اوچه‌سین بکدانه یکانه اولدك • شمدی یه دن اولدك
بیکانه دکلسین بلکه دو کلی پرده آرادن کوتردك • هم درسن هم دردانه
هم جانسن هم جانانه • شمدنکروسن سنکله دکلسین • زیرا که سندن
سنك اوزرکی برآددن ارتق نسنه قالمدی رباعی عشق آمد شد

خوخویم اندرك پوست • تا کرد مراتبی بر کرد ز دوست • اجزای
وجود من همه دوست کرفت • تا نیست ز من بر من و باقی همه اوست
ترجمه عشق کلدی قانم کبی اوش طوتدی طمرلرده مقام • بو شلندکی
هفت اقلیمی طولدردی یار ایله تمام • تمدی وجودم ملکنی اول دوست
ایله طوتدی کم • بر آد قالدی بنده بس باقی همان والسلام • وصلی الله
علی سیدنا محمد و آله اجمعین الباب الرابع فی بیان معاد النفوس
السعداء والاشقیاء وهو مشتمل علی اربعة فصول • یعنی
دردنجی باب نفوس سعدا و نفوس اشقیانك معادنی و مرجعنی
بیان ایدر درت فصل مشتملدر الفصل الاول فی معاد النفس الظالمة
وهی نفس اللوامة • یعنی اولکی فصل نفس ظالمه که نفس لوامه در
انك معادن بلدرر قال الله تعالی کما بدأکم تعودون فریقا هدی
وفریقا حق علیهم الضلالة وقال الله ثم اورثنا الکتاب الذین
اصطفینا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم
سابق بالخیرات باذن الله الایة وقال النبی علیه السلام کما تعیشون
تموتون تحشرون • عزیز من بیل که حقیقتده معاد بو نفس
انسانك حضرت عزته رجوع اتمکدرلر • یا اختیار ایله نتکم نفوس
سعدا • یا اضطرار ایله نتکم نفوس اشقیا • و دوکلی نفوس انسانینك
رجوعی اول حضرته در ان الینا ایابهم و بیوردیکم کما بدأکم تعودون
و بونی نفوس انسانیدن ذوات درز که روحك و قلبك و نفسك

مجموعسی در • روح برله ذکر ایتدوکمز اندن اوتری در که
حق تعالی مراجعت وقتنده آنی نفس لفظیله ذکر اتدی که
یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی وحقیقتده خطاب ذات
انسانیه در که مجموعدر قلبه و نفسه دکل زیرا که قلب اصل
اولدی • و نفس روح بدنه تعلق طوتدوغندن صکره حاصل
اولدی نتکم شرح اتمشوز • و اول وقت که رجوع ایده آنی نفس
لفظیله ذکر ایدرز • زیرا که نفس اطلاق ایدرلر ذات درلر
و حق تعالی کندو ذاتنی نفس برله ذکر ایلدی که تعلم ما فی نفسی
و ما اعلم ما فی نفسك یعنی فی ذاتك • کورمز میسن باغبانی که
تخمی باغه الدر تا که دکه اما چونکه کماله ارشه اونه یمش الدر
و تخم خود یمشده داخلدر • دکدوکی وقت آدی تخم و کوردوکی
وقت آدی یمش اولور • نفس انسانی دخی تخم روحانیتك یمشی اولمشدر
چونکه آنی صحرالردی روح لفظیله ذکر ایدرلردی • اما محققلر
و ارباب سلوك آراسنده خلاف اولمشدر • یعنی هر نفس کندونك
ابتداده حاصل اولان مقامندن کچمك و بر مقامه دخی که اصلنده
بوغدی آکا ارشمك اولورمی یا اولمزمی • بعضی دمشلردر که تربیتله
ترقی بولوب اولکی مقامندن کچمك ممکندر • و بعضی دمشلردر که
چونکه کندو معلوم مقامنه که ارسه آندن قلور • بر مقامه دخی
آکا استعدادی بوغدی کچه مز • نتکم بغدای تخمی تربیتله کندو

مقامندن محجوب مخذولق مقامنه ارشمز • واندن دخی اشاغه
مقامه اینمز تاکه آریه اوله • وآریه تخمی دخی بوبخلاین بغدای
اولمز تربیتله • اما هر بری کندو مقامنده تربیتی کمالده ایریشیجق
کندو کمال مرتبسنه ایرشور • واکر تربیتده تقصیر ونقصان
بولورسه کمال مرتبسنه ارشمز • یا اوداق اولور یا آتق اولور
یاچودار اولور • اما شیخ مؤلف کتاب • نظری یتشدوکی
وکشف معانی وحقایق ایره مشاهده اتدوکی اولدرکه بعض
نفوس واردرکه اولکی مقامندن تربیت برله ترقی بولالر
وبر مقامه دخی ارشه لر • وبعضی اولا که اکرچه تربیت بولالر
اما بر مقامه دخی ارشمیه لر • امدی اول بویله درکه ارواح بر
دلدوغی وقت درت صف اولدیلر الارواح جنود مجندة
اولکی صف انبیا ارواحی ایدی علیهم السلام وهم اولیانک خواصی
ایدیکه واسطه یوغدی الرکله حضرت عزت اراسنده • ایکنجی صف
اولیانک عوامی ارواحی ایدی وهم مؤمنلر خواصی ارواحیله
اوچنجی صف اهلنک مقامنه ارشمزلر • واوچنجی صف اهلی
ایکنجی صف اهلنک مقامنه ارشمزلر • وایکنجی صف اهلی اولکی
صف اهلنک مقامنه ارشمزلر • اما اولکی صف اهلیکه واسطه
یوغدی الرکله حضرت عزت اراسنده • تجلی پرورش بولسه لر
حضرت الوهیت صفتلری انوارنک پرتوندن • لاجرم جذبات

الوهیته مستحق اولورلر • وروحانیت عالمندن الوهیت
عالمنه ارشورلر • شول قاوکبی که اود تصرفندن پرورش
بولمشدر • واتک نهادندن اود توغن قبول اتمکلک بولمشدر
اکر اکا بر براق ارشسه یاخود بر طاشی بر دمره چالسه لر
بر شعله ظاهر اولسه آنی اکا دوتسه لر در حال قبول ایدوب
کندو صفتنی اکا تبدیل ایدر • اکر بیک درلو تماشالر ولطیف
جوهرلر حاضر اولسه هیچ برنی اول اود قبول اتمز اول سوخته
قبول ایدر بیت باری دکر آتش زده دل من • در سوخته آتش
زدن امان باشد • پس سوخته صفت جان شوق دلیله
جذبات اودنک سرینه ندا ایدر که بیت قدر سوز توجه داند
ازین مستی جام • هرمرا سوزکه صد بار دکر سوخته ام • چون
اول اشتیاق اودندن یمش سوخته لر شربت فراق برینه لر
خلاص بولسه لر • اندن وصال کعبه‌سنک سرحدینه کرو ارشه لر
کندو کندولکلریله اول مقامدن کچه مزلر • اما اول مقبول الکرم
لطف وکرم بولنه • جذبات الهی صورتنده الرکوادرلر • و
اول استعدادکه ابتداده تعبیه اولمشدی انک مناسبتیله
انولک دولتنه پناه ایدرلرکه سبعة یظلهم الله فی ظله
بومعنی بیوردوهم جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین
بوکا اشارتدرکه جمیع ملائکه وجن وانس اتدوکلری عباداتی

والنرك معاملاتنى اكر بريسى بركدوره لر • وبر قول خضر غردن
تجلى نصيبنى بولمشدر • آنى دخى بونلركله مقابله اتسلر انلرك
معامله سندن حاصل اولندن بونلرك تجليدن اولن آرتوق
وافضل اولا • زيرا كه حقك جذبه سى قولى بساطندن اولدوكى
مقامندن طوتر • لاجرم بو جذبه بكرك اوله جمله خلايقك معا
ملاتندن وانلرك خدمتندن كه كندو كندولكلرندن خلاص
بولمامشلر اوله • وجذبات تصرفيله الوهيت عالمنده سير
ايدرمزلر • بلكه اهل تجلينك برسى بو ايكى عالم اهلنك معا
مله سنه ارسه لر دخى راضى اولميه بيت • عاشقان دردى دوست عيد
كنند • عنكبوتان مكس قديد كنند • هردم فانى عاشقه بكى وجود
حاصل اولور • زيرا جذبه تصرفيله محو اولور واول محودن
دخى بر قدم سير ايدر الوهيت عالمنده • هم جذبه تصرفيله كه
يمحو الله ما يشاء ويثبت پس هردم انكا بر محو وبر اثبات حاصل
اولور • شويلكه عاشق اول دمده ايكى عيد ايدر • بر عيد محودن
وبر عيد اثباتدن • وبو بر مقامدر كه سالكك وجودى كلمهٔ لا
اله الا الله وجودى اولور عين نفى واثباتده • اكر انكا بو مقامده
روح الله وكلمته ديو اطلاق اتسلر هم بوطوتون انك قد
راست كلور يراشه • لاجرم قلان صفلر اهلى بو دولتدن وبو
كمالدن محروم لردركه بو مرتبه يه ارمزلر • اما كندو مقاملرندن

چونكه بر دولتى كمالده بولالر • هر طائفه كندونك اولكى
مقامنه كروار شود • وهم كمال حاصل ايدر بغداى تخمى كبى كه
اول آنى اكلر اكرچه ضعيف اولسه چونكه تربيت كمالده بولسه
شرايطله برسى يدى يوز اولوب وهم دانه سى طوق اولور •
بو تخمدن قلان صفا اهلى دخى هر بريسى چونكه استعدادى كوكچك
اولوب صفا حاصل ايتمش اولسه • اندن اول صفه كه انك قرقنده در
انكا مقابل دوشه اول صفتك كمالاتى بونلره عكس اوله • اكرچه
انلردن اولمزسه اما انلركله بله اولور نتكه بيوردر اولئك الذين
انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين
وحسن اولئك رفيقا ذلك الفضل من الله الآية يعنى بو مرتبه كه
انلركله بله اوله امدى اول بونلرك اصل فطرتدن واستعداددندر
بو غدى • بلكه عين فضل الهيدركه كرامت ايدر وهم للذين
احسنوا الحسنى وزيادة بوكا اشارتدر كه حسنى اوچنى نعمتلردر كه
احسنوا تخمنك ثمره سيدر • اما اول دولت كه مشاهده دروت
حاصل ايدوب برقوم صفا ثمره يول بولالر زياده فضل وكرامتدر كه
بر انلره ايدر • پس حق تعالى بو درت صنفنا اهلنى درت صنفده
بيان ايتمشدر • اوچ نوعنى اهل اصطفا واهل قبولدر • وبر صنفى
اهل شقاوت قلمشدر • نتكه بيوردى ثم اورثنا الكتاب الذين
اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم

سابق بالخيرات باذن الله بو اوچ طايفه اهل قبولدر زيرا كه
اندى ذكر ايلدى • يعنى بزانلرى اورثدوكوب اختيار ايتدك دن
بو اوچ طايفه يه كتابى وقرآنى ميراث ويردك قلان بولمراد آسن
اكرچه بعضى كندو نفسلرينه ظلم ايدوب معصيت سببيله ملوث
اولمشلردى • اما اوچنجى اهلندن اولنلر اندر كه قرائله عملا آلوردى
اكرچه كناه ايتدلر اما كناهنه اقرار ايدرلردى كه بيوردر وآخرون
اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملا صالحا ومردودلرى بر سلكه چكلدى
نتكه بيوردر لا يصليها الا الاشقى الذى كذب وتولى ومردودلر
بعضى كافر وبعضى منافقدر اندرك مرجعى ومعادى جهنم ايلدى
ان الكافرين والمنافقين فى جهنم جميعا وچون شخص انسانى كه
عالم روحانى وعالم جسمانينك مجموعسى اولدى • شويلكه كى
عالمده نه وار ايسه آنده بر حاشيى انسانده بولنه • پس بو بيله اوچنجى
چونكه عالم اوچ واحد صف دورت اولمشدى • شخص انسانى عالمنده
دخى نفسك مرتبه سى دورت اولدى • مثلا نفس اماره • ونفس لوامه
ونفس ملهمه • ونفس مطمئنه • تا بر نوع اولا ار ولحدن كه هر برى
بر صفتده ايدى بونده نفسده دخى هر برينك مرتبه سى اوله مثلا
اولكى صف اهلنه نفس مطمئنه اوله • وايكنجى صف اهلنه نفس
ملهمه اوله • واوچنجى صف اهلنه نفس لوامه اوله • ودردنجى
صف اهلنه نفس اماره اوله • وبونلرك هر برى كندو مقامندن

تجاوز ايتمزلر • زيرا كه اول تخمده بو استعداددن آرتق نسنه
قومدلر تا كه مقامندن گچه • الا اولكى صف اهلى دكل نتكه شرح
ايتمشزكه اندرك آرتق استعدادى واردر تا كه مقامندن تجاوز ايده
اكر بر كشى سؤال ايتسه كه چون كلدوكى مقامه كرو وارجق ايدى
تجاوز ايتميجق پس كلدوكنه سبب نه ايدى ديسه • جواب ويره
ايدرز بلى همان اول مقامه كرو وارورلر اما كلدوكلرى كبى
وارمزلر • بعضى درجه سعادت بولوب وبعضى دركه شقاوت
بولوب كيدر نتكه بيوردى والعصر ان الانسان لفى خسر الا الذين
آمنوا وعملوا الصالحات بونك مثالى شول تخم كبيدر كه بر صحارده
يا اول تخم فساده وارب بر آلتنده يوق اولور • اندن صكره بعض
تخم كه پرورش كوركى كبى بولميه نكلى باطل اولوب ضايع اولوره •
نه تخم اولور ونه ثمره • ودخى بالكل كه تخم لر دخى دورلو دورلو در بر تخم
تخم اولور كه چون پرورش بوليه اندن حاصل اولان ثمره همان كرو
اول تخم اولور بعينه آرتق اكسك اولمز • مثلا بغداى واربه ونخود
ومرجمك كبى دخى بونلره بكزر نكه وار ايسه • چون بونلرك ارديشه
همان سنه اول تخمدر كه اكر كرنه قابى وار نه چكردكى بعينه اول تخم
اما بر نيجه تخم اولور كه انوك قابى اولور لذتسز • اما چكردكنك
لذتى اولور كه آنى ييرلر • قوز و فندق و بادم كبى دخى نكه اندر بكزر
بونلرك قابى اولور اما قابنك لذتى اولمز • وبر نيجه تخم اولور كه

بتر

قابى اولوركه انك يمشى اول قابدر وچكردكى دخى اولوركه انسز
خرما واكده وزيتون كبى نكه بونلره بكزر وارسه • وبر نجه يمش
واركه تخمى ويمشى داخى جمله لذيذ اولور • قيسى واوزم وانجير كبى
نكه بونلره بكزر وارسه بونلرك يمشى وچكردكى بله يينور • پس
دوكلى يمشلر بو درت نوعدن طشره دكلدر • امدى ارواح انسانى
كه اول عالمده درت صنف اولمشلردى انلرك مناسبتى همان بو تخمليندر
وقتى كه همان قالب بوزنه دوشه لر درت درلو يمش ويررلر
امدى اول تخملك برى ارواح كفار تخمى دركه نفس اماره اتمى در
نتكه ديدك نه قابى وار نه چكردكى بغداى وآربه كبى • اكنجى ظالم
مؤمنلر ارواح تخمى دركه نفس لوامه صاحبى در قابى تولمكه
اول لوامه لك قابى در • اما الذى قوز وفندق وبادم كبى دركه
چكردكى لذيذ اولور • اوچنجى مقتصد مؤمنلرك ارواحى تخميدر
كه نفس ملهمه اتمى در قابى واركه اول الهامات ربانيه در لاجرم
طتلو در يينور خرما وزيتون كبى اما چكردكى لذيذ اولمز •
دردنجى سابقلر ارواحى تخميدر كه نفس مطمئنه اتمى در قابى
طتلو وهم چكردكى طتلو قيسى واوزم وانجير كبى كه هم قابى يينور
وهم چكردكى نتكه هر برينك شرحى اولسه ان شاء الله تعالى •
اما بو فصلده نفس لوامه حالنى شرح اتمك كرك نتكه حق تعالى
ابتدا آنى ذكر اتدى كه فمنهم ظالم لنفسه دى انلر لوامه اهليدر

امدى بلكل كه ظالم اولان اوچنجى صنف اهليدر عالم ارواحده
بو عالمده هم اكنجى مرتبه ده دوشمشلردر نفس مرتبه لرندن زيراكه
نفس لوامه اتمى در • وقرآنده اوچنجى درجه ده ذكر اولمشدر زيراكه
سابقلردن ومقتصدلردن كيجيك ظالملر كدى • واول مؤمنلرك
عوامنك نفسى در • وهم عاصيلرك خواص نفسى ظالملك آدى
اكا انلردن اوترو دركه اول ايمان كه كوكللرنده واردر انكله كفر
معامله سن اتدلر صورتده • پس ظالم اولدلر • زيرا حقيقتده ظلم
وضع الشئ على غير موضعه در • يعنى بر نسنه يى بر يرده استعمال اتمه مكدر
بونلر دخى ايمانى يرنده استعمال اتمدوكيچون ظالم اولدلر وبر سبب
تشبيه دخى اولدركه ايمانه معصيت ظلمتنك ظلمتن كيوردركه
لاجرم ظالم اولورلر • وعادل اولدركه ايمانن اوزرنه ظلم معصيت
ظلمتن كيورميه نتكه بيوردر والذين جاهدوا وآمنوا ولم يلبسوا
ايمانهم بظلم وقتى كه ايمان اوزرنه ظلم كيورميه لر • اول وقت
ايمان پاك اولور بلتولشمدن • لاجرم عادل اولورلر • وبر سبب
تشبيه دخى بودركه كندو نفسنه ظالم اولدى زيراكه معصيتى
طاعتدن آرتق اشلر • پس قيامت كوننده ترازونك بر كفه سنه
طاعتن قويالر وبر كفه سنه معصيتن قويالر • طاعت كفه سندن
يكن كله لاجرم هاويه يه طاموسنه مستحق اولاكه فاما من خفت
موازينه فامه هاوية وحقيقتده بلكل كه مقبوللر اصفلرنك

هر بری اوچ صنف اولور • بر اهل یمین و بر اهل شمال و بر اهل
قلب تعکر بیورر وکنتم ازواجا ثلاثة فاصحاب المیمنة ما
اصحاب المیمنة واصحاب المشأمة ما اصحاب المشأمة والسا
بقون السابقون اولئك المقربون وهر صنفده اول صنفدن
اصحاب یمین بولنور • وهم اصحاب شمال بولنور وهم سابقلر بولنور
کلدك امدی اصحاب یمین اول کسنلردر که انلرك روحانیتی تخمی
چونکه بدن یوزینه تشدی و تعلق طوتدی • اکرچه تربیتی کماله
بولمادی تاکه بر تخم یوز تا یدی یوز اولیدی • باری بدن یوزنده
صفات بشری تصرفیله بغلنوب چوریمدی • بلکه اول تخمدن
آغاج بتدی و یمش حاصل اولدی کرو تخملغی مقامنه ارشدی
اکر زیاده اولمدیسه نقصان دخی قبول اتمدی • بو طایفه
ملکلك صفتی غالبدی بونلر طاعت اهلی اولورلر و بونلرك میلی
معصیته آز اولور لاجرم نجات اهلی اولورلر • سعادتك صاغ
طرفنده بهشت یولن طوتوب کیدرلر • وکندولرك روحانیتی
مقاملرینه کرو وارشورلر اکلمدن • واصحاب شمال اول کسنلردر که
اول روحانیت تخمی که انلرك واریدی اکا زیان ایتدیلر • ولکن تخمی
بر کرزدن باطل ایدوب ضایع قلمدیلر • اما بو قدر وار که معاملات
• صفات بشری تصرفیله خلل و نقصان ظاهر اولدی تخمده
امدی بو طایفهنك اکثر میلی معصیته اولوب طاعته رغبتلری

کم اولور لاجرم بونلری شقاوتك صول طرفنده طامویه ایلتلر
اول نقصان مقدارنجه جهنمك درکاتنه یتشدورهلر تاکه
اول نقصان و خلل تلوثی اندن محو اولوب کیده • اندن صکره کندو
معلومی مقاملرینه ارشورلر • اندن صکره اهل قلب که سابقلردر
انلر اول کیشیلردر که روحانیت تخمنه پرورش ویروب انی کندونك
کمال تربیتنه ارشدردیلر • تاکه بردن یوز و یدی یوز حاصل
ایتدیلر امدی بونلر دخی ایکی نوعدر • بری اولدر که اولکندن آخره
دکین روحانیت صفاتی انلرك اوزرینه غالب اولمشدر هرکز
معصیت آفتلریله ملوث اولمدیلر ان الذین سبقت لهم منا
الحسنى اولئك عنها مبعدون قضیهسنجه نفس و هوا قفسندن
و هوا متابعتندن ایراق اولدیلر • وایکنجی نوع اول طایفهدر
اکرچه ابتداده نفس مرادینه موافق بر قاچ قدم قودیلر و طبیعت
مقتضاسنجه بر نیچه دم آزدیلر • اکیلین عنایت کمندی و الهی
جذبهسی برله یوزلرین بهیمت حیوانیت اوتلاغندن دوندیلر
و شریعت کیمیاسیله اول طبیعتلرینك بقر صفت معاملهلرین
عبودیتك خالص التونی قلدیلر که اولئك الذین یبدل الله
سیئاتهم حسنات بو ایکی طایفهنك رجوعی کندو مقاملرینه
اول صفدن که کامشلردی سلوك قدمیله اولور اختیار ایله
خال حیاتنده • پس سابق ایدی آنلر بونلر اوترو اولدی

درك

اصحاب یمین اصحاب شمال اوزرینه مسابقت ایدوب اوکردر
زیرا بونلر آخرته انتقال اتدیلر • اندن صکره کندو مقاملرینه
یتشیبلورلر • اما سابقلر حال حیوتنده یتشورلر • خواجه عام
بیوردی سیر و اسبق المفردون مفردلر سابقلردر اما نفس
لوامه اصحابی که اوجنجی صف اهلیدر و اصحاب یمین در
انلرك اوزرینه طاعت غالب اولور معصیتدن • و هم نجات
اهلی اولورلر که فاما من ثقلت موازینه فهو فی عیشة
راضیة و اصحاب شمالك اوزرینه معصیت غالب اولور
طاعتدن • چونکه بونده هوایه متابعت اتدیلر انلرك یری
هاویه اولور • زیرا حق تعالی چونکه قلبی یراتدی عقلی انك
صاغ یاننده قلدی • و هوانی صول یاننده قلدی • و عشقی اورکنده
قلدی • پس اصحاب یمین انلر اولدی که عقله متابعت قلدیلر
و اصحاب شمال انلر اولدیلر که هوایه متابعت قلدیلر • لاجرم
عقل عاقلی معقوله ایرکورور • و هوا انلری هاویه یه ایرشدورور
و عشق عاشقی معشوقه اولاشدورور • هر کیم بکون هوایه متابعت ایدر
بو قضیه جه که دیمشدر تموتون کما تعیشون و تموتون کما تحشرون
یارین قیامتده انك مرجعی و معادی هاویه اولسر که فامه هاویة
وما ادریك ما هیه لفظ ام برله بیوردی • یعنی انك آنسی
هاویه در • اول معنیه اشارتدر که ایمانی نفس لوامه نك هواسی

کرفتار اولمشدر و اندن طوغب آزاد اولمامشدر اما طفل ایمانله کوکل حالم در
اکر بو کون هوادن طوغوب آزاد اولمش اولیدی • یارین هاویه دن
خلاص بولسه کرکدی • و لیکن چونکه بونده طوغمدی یارین هاویه
درکه سنده اولقدر قله که اوده انك هواسنی که صفت حیوانی
و شیطانیدر نقت کبی یقه • اندن ایمانك طفلی که هوا اکا انا اولمشدی
کوکل رحمندن طوغه بهشته مستحق اوله که یخرج من النار و من
کان فی قلبه ذرة من الایمان انك مثالی قوزه بکزر که قوزك هم
اچی هم قابی واردر انك دخی اچی وارکه اول ایماندر • و هم قابی وارکه
اول فاسد عمللردر • پس قوزك اچنی قابندن آیرمق استیسك
برچوق چله طاشی قابنی اوادرلر اندن خلاص بولور هم اچنك فایده
طوتلور • بو بحلا ایمان دخی دلسکر که فاسد عمللردن آیروب
چقره لر برنجه مقامع اوردلر انك اول قابنه که اعمال فاسده در
تا که ایمان خلاص بولور اول قابندن طشره کلور • پس قابنی اوده
اوروب اچنی یرلر • اول اوده دخی اول قابی یرنکر بیوردی کلما نضجت
جلودهم بدلناهم جلودا غیرها و ایمان اولی قوزه اچی کبی حق تعالینك
لطایف قطایفنه سوردرلر و اوچماق طبقلرنه قویرلر اندن صکره
اول یارنلر که اخوانا علی سرر متقابلین کالمشدر شانده • انلرك
اوکنده قودلر • بو صفتا اول طایفه محصوصدر که حق تعالی انلرك
حقنده بیوردی و آخرون مرجون لامر الله اما یعذبهم و اما یتوب

تیلکم

واكر فضل ربانى وتأييد آسمانى اكا ارشجك اولورسه واطراردن
اول بر نفس نسيمات الهى نسيملرندن انك جانى مشامنه ارجك اولورسه
انك اول شكسته كوكلى وخسته جانى دردله بوروردى تكرار ايدر رباعى
يل اسدى دوست زلفى تخونسين كوردى خوش • اول اسكى عشق كيلنوب
ينه اندى جوش • اى يل سنك توفكده بلشلك نشانى وار • زنهار
اجنبى كوريجك اسمه اولخموش نثر بوحالده درحال انوك نهادن
ظاهر اولوب انوك معاملهسى خرمنى تارمار ايدوب تقرو نيجه
اوزون ييللر اول جهنم اوددن يناجق فاسد عمللرى يا قوب
نابديد ايلر • واول هوا كه هاويه صفتدر ادى هم بونك آتشى اولشدى
شويلكه اندن طوغوب خلاص بولمزدى • اول وقت انك جحيمدن خلاص
بولوب طوغه الندم توبة واول توبه نصوح آنى برنفسده شويله
پاك ايدركه كانه اول اعمال فاسده برله هركز ملوث دكل ايدى كه
التائب من الذنب كمن لا ذنب له چونكه اندن جهنمك نصيبى قالمدى
تا كه يقيدى لاجرم جهنمه اوغرويوب كچركن جهنم فرياد ايدركه
جز يا مؤمن فقد اطفأ نورك لهبى • بونيه اشارتدر ايلوزميين اكا
اشارتدركه حقيقتده جهنم سنده موجوددركه اول نفس امارهنك
صفات ذميمه سيدركه اول جهنم ده كانتك منشأدر • وهم محفوفه
محفوظه اول صفات ذميمه برله نتكم بيوردى النار بالشهوات
اول شهوات دخى بيدى در • برى هوا برى غضب ودنيا وشهوت وحرص

وبخل وعجب وكبر در • هيچ كيمسه بر كيشى بونلرك برسيله مبتلا اولسه
جهنمك يدى دركاتندن • بريله مبتلا اولمش اولور • وهيچ بونلرك
ناموسى اندن موجود اولسه جهنمك يدى دركسنه مبتلا اولور
وهيچ كيم حق تعالينك عنايتى نسيمى انوك اوزرنه اسه انوك ذميمه
صفتلرنى سوندوروب منع ايدر • وتوبه نوزى توابلق صفتى
انوارندن دروناك كوكلندن قرار طوتر • اندن بو وجود بشرى جهنمنك
دركلرندن فرياد قوبركه كچ اى تائب كه سن شمدى حضرت محبوب
اولدك كه ان الله يحب التوابين ويحب المتطهرين ومحبوبلره
سكر او جماق طول وعرضيله صيغمغه يرلمايجق دير جهنم بوطار
حوصلهسيله كه دركه در انده نه يوفيد اولسون رباعى شها عاشقلرك
سنك ايدى لرهشت بهشتى نك • اوزكين اوزكيه بونلر خبهسى اولدى
همرنك دخى طامونك آغزينه اوروآرسنك اده لرحنك • اكر كشف اوله
او نور بارثيرنك • امدى نفس لوامه اكرچه عالم ارواحده اوچنجى
صفده دوشمشيدى • اما اول فضل حق فيضانك شراب طهورى
آثارندن وسقيهم ربهم شرابا طهورا ساقيد نولك طالوقد حكونى
انس مجلسنده انبيانك وخواص اوليانك ارواحنه صفا ولكده
چونكه اچورلردى • واندن جمال صمدى مشاهده سنده نوش ايدردى
انوك جرعهسنى اكنجى صفده كى ارواحه دوكرلردى شربنا واهرقنا
على الارض جرعة وللارض من كأس الكرام نصيب اما اول

ندامت اودى

الاره

کہ اکینجی صفہ دہ کلورردی • انك قوقوسی اوچنجی صف اهلنہ
ایریشوردی • وانك رایحہ سندن انلر دخی مست اولورلردی
بوی من امد و بیوست شدم • بوی دیکر بشنوم از دست شوم • اول
قحوبلہ چونکہ بو عالمہ اولاشدیلر • اول قوخوبی بیلایو دنیا
خمخانہ لرن کشفایدوب طواف ایدرلردی • ولذات جسمانی و
وشهوات نفسانی کوبلردن اول قوخوکہ آندہ بولمشلردی انوك
امیدنہ هر کوبك بر چاشنی ایدوب اولمیدر دیو طدارلردی
چونکہ اول قحونك ذوقنی بولیمادیلر • بوکرطاعت خمخانہ لرن
طواف ایدلر عبودیت وخدمت کوبلردن چاشنی آلدیلر دوٌ
استدوکلری قحوبی بولمدیلر • پس ایتدیلر اکر بزه اول قحو
یوز کوسترسہ بوندن کوستردیلر • لاجرم طاعت وعبودیتہ
مشغول اولدیلر • بر کلادك امدی ایمان حقیقتك اول قحوبی
المقدن عبارتدر کہ انلر بولدیلر • چونکہ اول قحوبی بولدیلر اندن
ایمان بولدیلر • ونور ایمان دخی انلری قومدی کہ دنیا شهواتی کوبلردن نوبد
برکزدن مست اولالر • وهم انك لذتیلہ آرام طوتوب قرار ایدنلر
قلن یخبرلرکبی کہ دنیا بزکالرنہ مغرور اولوب بونبش کونلك
دنیا دنیہ نك راضی اولدیلر • وانك اول فانی نعمتلری برلہ
آرام طوتوب قرار ایتدیلر • نتکم بیوردر رضوا بالحیوة الدنیا
واطمأنوا بها والذین هم عن آیاتنا غافلون وقتا اولکہ نفس

مراد اندن بر جام اچرلردی • وکاه اولوردی روحانی کوبلردن
بر سغراق شراب چکرلردی کہ خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا
اما هر وقت کہ شهوانی ودنیاوی کوبلردن بر قدح اچرلردی
نفس انی لوامہ لك صفتیلہ اچندہ ملامت اودیلہ قیندردی
اول قدحك خماری انلرك باشنی دنیا اشندہ سرکردان ایدردی
اول سرکردانلقدن یوزلرن آخرتہ دوترلردی • تاکہ حق تعالی نك
عاطفت عنایتی کمال کرمندن بر کوزدن انلرك الین آلوب
دستکیر اولوردی کہ عسی الله ان یتوب علیهم پس انلرك
نقد و معاملہ سنی توبہ بوتہ سندہ قورلر وشوق اودیلہ اریدرلر
و بر ذره کیمیای محبتدن او زرنہ صلورلر اول نقد صفت جملہ
معاملہ سی انوك آلتون اولور کہ ان الله یحب التوابین ویحب
المتطهرین لطفکلہ بو عملکرم عین بقایہ یوز طوتر • عمر ابد بقا
بولور چونکہ سن ایکن سن نظر • طبراغنی محلہ کلك بل ایلدیسہ کیمیا
آب حیات اولہ اوردی هم قطرات اولہ شرر • بوندہ نفس لوامہ حق
تعالینك محل قسمی اولور لا اقسم بیوم القیمة ولا اقسم
بالنفس اللوامة وصلی الله علی سیدنا محمد وآلہ واصحابہ
اجمعین والحمد لله رب العالمین الفصل الثانی فی بیان معاد
النفس المقتصدة وهی الملهمة یعنی فصل مقتصد لر نفسی
بیان ایدر کہ اول نفس ملهمہ در قال الله تعالی کیف تکفرون

بالله وكنتم امواتا فاحياكم ثم يميتكم ثم يحييكم ثم اليه ترجعون
قال النبي ع م موتوا قبل ان تموتوا • عزيزم بلكل كه نفس ملهمه
اولدركه مشرف و مزين اوله حق تعالينك الهاماتيله • وهم مرتبه
اوله مرتبه قسم حقله تكبر بيورر ونفس وما سويها فالهمها
فجورها وتقويها امدی اول اولدركه عالملر واحده اكنجی صفده
اولمشدر كه فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد مقتصدلق آدی
انكا اولدوجهدن اولديكه اول متوسط اولمشدر اكی عالملك آراسنده
بری سابقلر عالمیدر • وبری ظالملر عالمیدر • نه بر كرده‌ن يكجهت
اولوب سابقلر عالمندن اولدی كه صف اولده ايدیلر • ونه بر كرده‌ن
يك جهت اولوب ظالملر عالمندن اولدی كه اوچنجی صفده ايديلر
واول عوام اوليا و مؤمنلر خواصی نفسی‌در • واول حق شرفنی اول
استعداد ايله بولدی كه عالم ارواحده انوكله حضرت عزت آراسنده
واسطه ارواح انبيا وخواص اوليا ارواحی ايدی • حق تعالی طرفندن
فيض ربانی كه اول صفده‌كی ارواحه ايريشردی • واول فيضك بركی
اكنجی صف اهلنه اولشردی • پس اول الطافدن بونلر نصيب بولوردی
وحق تعالينك مخاطباتی ذوقنی حجاب آردندن حاصل اولوردی اكر
چونكه بو عالمه اولاشدیلر اكرچه اماره لك صفتنه مبتلا اولمدیلر
اما حق فيضنك ذوقی انلرك جانی طمغنده‌ن كتمدی الست بربكم
خطابنك استماعی لذتی انلرك كوكللری معده باقی قالمشدی

رباعی ولست حديث العهد شوقا ولوعة • حديث هواكم في حشای قديم
وما دمت حيا لست انسی ودادكم • وفي اللحد ميتا والعظام رميم رباعی
بر زواد كه خيالك اوله كوزدن زايل • يا نه سوزدر بوكه قلم اوله غيره مايل
بن اولوب خاك اولنجه يارسنی استرسنك • بوله سن هر كی سن هر سكوكمدر سايل
پس اول شوقك اثری كه انلرك روحانيت تخمنده باقيدی • كوكلر
جهان فانيه قومدلر • وطبيعتك اسفل سافلينندن نورلرن عبوديتك
اعلای عليينه دوندردلر واندن قد افلح من زكيها قضيه سنجه
تزكيه نفسنده دورشدلر • اول تخمی تربيت ايتمكده شريعتك اعمال
صالحه سی صوييله صواروب طريقت قوتيله تقويت ايدرلردی
تا كه تربيتك اثری اول نفسی كه اماره صفتندر انوك تخمنده ظاهر
وشريعت نوری نفس ظلمتی اوزره بر بوتصا آلدی • واول تخم خرما كه
كيچن فصلده ذكر ايتمشدك اول تخم حركت ايدوب بتدی ويشل برق
اولوب باشنی طشره چقردی • چونكه بر پاره كندونك حجابی بندن
واول دانه‌لكی وجودی زنداننده‌ن خلاص بولدی • وهم بردرجه‌ده عبوديت
هواسی صحراسنه واغاجلغی مقامندن يكا آچلدی • پس درجه
آچلمجاق كندوينی ملامت ايتمكه باشلدی • اول وجود دانه جسنده
طوتساق اولدوغيچون لاجرم ايتدی كه چون كوچك يترمش تربيت
وتزكيه برله بوجسدن خلاص بولوب ازاد اولسن نيچون توقف
ايدرسين • واجتهاد كركن جان بلنه بغلياسين شول همتلركه

اولدی

بولجق حیوانیت مقامنه راضی اوله سین • پس اکا بو مقامده
کنفس لوامه درلر • زیرا کندوینی ملامته تمکن باشلدی اندن
صکره اولکی عنایتك تأثیری آنی قوللق اوزرنده هردم جیدن
آرتورمغه باشلر • و آنوك شوقنی و محبتنی زیاده قلور • اول
غلبات شوق و رغبات ذوقله چون مشاهده اتمکره معامله‌سی
اخلاصن آرتورر • لاجرم هر حرکت که آنوك بو یرده قانونی اوزرن
قلور • اندن بر نور دخی متولد اولوب ظاهر اولور • و ایمان قوتنه
مدد اولورکی لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم اول عبودیت اغاجی
هردم و هرکون بر طراوت • و بر رنك دخی طوتر • و عالم سفلیدن
عالم علویه ترقی ایدر • تا اکا دکین که برکزدن تمام طشره کلوب چیقوب
ظاهر اولور که وکنتم امواتا فاحیاکم یعنی سز اولو ایدیکوز درلر که
بو معنی که اول اولمش بردانه ایدی • چونکه سبزه ظاهر اولدی اندن
فاحیاکم درلدی ثم یمیتکم کرو اولدورر • یعنی دانه‌نی برکزدن
اغاجده محو ایده • شویله که دانه فانی اولور وجودی شجرده ده ثم
یحییکم یعنی اکیلن اول دانه‌یی چچك صورتنده آغاجدن
طشره کتورر • اکرچه اغاج اچنده اولوب محو اولمشدی اما اکلیکی
بداق اچنده درلدی • پس بو داق سنبله سندن باش کوترب چیقدی
شول حالده که چچکی کفن ایدوب چکننه صالدی رباعی فرداکه
مقیدان خاك مسکن • از خاك سر کوی تو برخیزم من • چون روح

شوند راکب مرکب تن • چون لاله بخون جگر آلوده کفن بو روح
پاك که هر بری خاك ایلدی وطن • سوار اولسه کرك قیامتده مرکب تن
جگر قانیله بوینمش کفن چکنده طوتب

نفس بو مقامده کندونك مقام اصلیسنه یتشمش اولدی که چچك
کبی عبودیت اغاجنك بوداغی اچنده کلدی • اما ثمره چونکه کماله
ارشمشدر • هنوز اول برقدمن اغاجلو مقامنده طوتمشدر که
اندن غدا چکر کندونی کماله ارکورمکیچون • و بر قدمن یتشلك مقا
طوتبدر که خطر مقامیدر • زیرا قورقودر که شاید آزاجق صوغله
یا قاتی یل آله فجعلناه هباء منثورا آیتی اولنجه یللوب
چکوب و امك یدروکی نسنه‌نك اوزرنه اوقیوب اوره‌لر شویلکه لا
متلاشی اوله • و اول مقامکه اول استحقاق بولمشدر که کندونك
صلاحنی و فسادنی مشاهده ایده • و اول دایم خوف و خشیت بر اله
متصفدر • و حق تعالینك الهام مددی اکا متصل اولمش اولوب
که آنوك تقوی‌سن و فجورن اکا کوستروب بلدرر • بو حالده اول
عظیم خطرده در زیرا که مخلص اولدی • یعنی دانه شجره سنندن
خلاص بولمش اولدی • و اخلاص بوداغنك اوجنده ظاهر اولدی
والمخلصون علی خطر عظیم بوندن اول که اغجده تعالی طوتمشدی
یا خود انده محبوس ایدی بو قورقو یوغیدی که هر یلله و هر صوغله
باطل اولیدی • اما شمدی آغاج رحمندن طوغدی و لطیف چچك

منده

بغرداغیله صارلدی بر طفلدر که تازه طوغمشدر سهل نسنه ایله
باطل اولور ٭ پس اکر ایلک احوالنی کوزه دوب تربیه رعایت
اولمیا خوار اولورسه نفس خود بو مقامده حق تعالینک الهامات
ذوقن بولمشدر و غیب عالمیله بلش اولمشدر ٭ لاجرم قوتودر
وسوسهٔ شیطانی یا عجب نفسانی صوغیله عبودیت اغاجندن
بلغم کبی دوشوب زیروزبر اوله ٭ پس حضرت تعزت بو حالده اون
آندله قسم یاد اتمشدر تاکیددن اوتری تا کرسالک غافل اولمیه
و بیوردی که نفسه پرورش ویرجی فلاح بولدی ٭ یعنی ملهمه لک
چیچکندن مطمئنه لک یمشنه ارشدی ٭ و اکر تربیتدن محروم
قالسه زیانه اوغریه ٭ یعنی چیچکلک صولوب قله هیچ نسنه یتیشمیه
نتکه بیوردی **قد افلح من زکیها وقد خاب من دسیها** و هیچ بر یرده
حق تعالی قرآنده بودکلو قسم بر محلده ذکر اتمدی ٭ الا سورهٔ والشمسده
ذکر ایلدی ٭ بونک سری اولدر که هیچ نفس انسانیدن شریف و کزیده
مخلوقات ایچنده یوقدر تحقیق کما الله ارشه ٭ و دخی نفسک هم بو
مقامده بونارکلکی و بو خطری یوقدر الا ملهمه لک مقامنده
واردر ٭ زیرا کندودن خلاص بولمشدر و الهامات غیبی ذوقن
کروب بولمشدر ٭ پس ممکندر بو مقامی مقام کمال اعتقاد ایلیه
نفس غذعیله و شیطان وسوسه سیله کندو عجب نظریله
یاتوب ابلیس وقت اوله ٭ اندن اول وقتی لعنت یلیله چیچک کبی

قبولیت بداغی ایچنده مذلت طبراغی اوزرنه دوشه ٭ و نفس بوندن
اوچنجی کره بردخی طوغمق کرک تا که کماله ارشه ٭ اول طوغدوغی اولکم
اغاج کبی دانه‌دن طوغمق ٭ و ایکنجی اولکه چیچک کبی مخلوقات اغاجنک
بوداغندن طوغدی تا که الهامات حقی بله ٭ پس اوچنجی اولکه یمش
چیچکدن طوغمق کرک تا که تمام پخته اولوب بو مقامده کامل اوله
زیرا که هر بر مقامده نفسک ابتداسی و انتهاسی وار ٭ ملهمه لک مقامنک
اول ابتداسی اولدر که حق تعالینک الهاماتی ذوقن کندوده بوله
هر تقوی هر فجور که اوک باشنه کلورانی تانیه ٭ شویلکه حقی باطلدن
و باطلی حقدن سچه ٭ اندن حقی اختیار ایدوب اکا متابعت قله
و باطلدن پرهیز ایلیه ٭ خواجه‌م بو مقامده دعا قلوب ایدردی که
اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اتباعه وارنا الباطل باطلا وارزقنا
اجتنابه ابتداده حقی و باطلی کورمک و بلمکدر ٭ و نهایتده بو توفیق
و قوت بولمقدر باطلی ترک ایدوب حقه متابعت اتمکدر ٭ امدی نفس
صفات ذمیمه‌دن آرنمایخه و کوکل صفات حمیده برله دری اولمایخه
بو معنی میسر اولمز ٭ نتکه بیوردی **موتوا قبل ان تموتوا** و مرید صادقه
بو مقامده سماع حلالدر بر فتح و جهتدن ٭ بری اولکه چونکه نفس صفات
ذمیمه‌دن خلاص اولدی اونک عرسن اورمق ایچون سماع اورمق کرک
ایکنجی مبارکلمکدن اوتوردر ٭ زیرا که انک معانی غیبیه برله اجتماعی
و الفتی حاصل ایدوب صفات حمیده برله عقد ظاهر اتشدر ٭ پس

کبی

اعلان نکاحده سماع سنت ایدی کم اعلنوا النکاح ولو بضرب دف
بونده دخی آنجلین سنت ایدی • ایدیجی اولدرکه چون نفسه برکوز
حاصل اولدی که اکله حقی کورد • و برقولی که انوکله حقی اشدر و
الهامانك ذوقن بولوب هرنده کر کسه جنبشی حق طرفنه اولور •
نکه بیوردی الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه پس هم
قولکه قوالدن اشیدر برخوش صوت صوتنده یا برموزون شعر
دیاسنده اول قوالك صوتن اشتکله الست بربکم خطابنك ذوقی
بولور • واول شعرله حقدن یکا شوقانی جوشه کتور جنبش ایلر
آخر بردوه دن کم دکلکه خوش آوازله شوق بولوب جنبش ایدر
واول مألوف وطننه ومعروف اولاغنه توجهی ظاهر اولور •
پس انوك دخی روحانیتی قوشی وطن اصلیسنه وحقیقی یواسنه
قصد ایدر • وچون دلیه که پرواز ایده اول بدن قفسی که روح
قوشی انده حواسك بش باغیله بغلنمشلردر آنی قومازکه اوچه
چونکه روح خطاب ذوقن بولمشدر • آرام ایدوب قرار ایده من
پس اضطراب ایدوب حرکت ایدر قفسی صیا تاکه کندونك اول
معروف عالمنه یتشه بیت آن بلبل محبوس که نامش جانست • دستش
شکستن قفس مخترسند • پس بدن قفسی روحه تابع اولوب حرکته
کلور رقص ایدر • وحالت بوندرك قتنده اولحرکته ذکر رباعی
رقص اول دکلکه هرزمان آکتخزسن اوره سن • شول کردبی دردبی کم

دورایده کوکل بوره سن • پس رقص بر حالتدر انکا علامت بودرکه
کونین قوالدن توب جسمله خاندن طوره سن • چونکه مرید صادق و
وصاحب ریاضت بوحالده و بومقامده اوله • وقت ولاکه انوك
خاطری دف ونای استماعنه اوله دوستدر • الا اول شرطله که شیخ
خدمتنده اوله یاخود بر صحبتنده هم دردیارلر جمع اولمش اوله
واغیار صحبتنده کوجی یتدوکجه پرهیز ایلیه • مکر اول کشی که
نیازله واعتقاد تمام برله حاضر اولالر • وصحبتده ادب وحرمت
هم روادر • ومریدکرك که سماعده حرکتی تکلف برله اغیه معنی کرلو
طوتوب دعوی ترك ایلیه • وهر احوالده حق تعالینك الهاماتنه
منتظر اوله تا هرنه یی که الهام نوریله اشلیه طبیعت ظلمتیله
اشلیه • واول امرده بومقامده احوالك صلاحن وفسادن الهامله
بله • و وسطده حق تعالینك اشارتیله بلور • وآخر نهایتده کلامله
بلور • پس فرق الهامله اشارتك اراسنده اولدرکه الهام بر
خطابدرکه حقدن قلبه یتشور دوقلر • اما اول آنی بلمزکه حقدنکدر
واشارت برخطابدرکه ذوقلو قلبه یتشور • وانی بلورکه حقدنکدر
ولیکن دخی اوله صریح اولمز • وکلام برخطابدرکه هم ذوقلو بلوروهم
صریح اولور • اما نفسك ملهمه لکی مقامنده کلامی ظاهر اولمز
بلکه مطمئنه لك مقامنده ظاهر اولور یا ایتها النفس المطمئنة
ارجعی الی ربك بو بر صریح خطابدرکه نهایتده حاصل اولور

رعایت ایدرلر

وملهمه مقامنك نهايتى اولدركه حق تعالينك نورى كوكلنده متمكن
اولا ۰ تا هر نيه كه باقسه حق نوريله بقه المؤمن ينظر بنور الله
اول وقتدن كه الهام ظاهر اوله اول مؤمنلر خواصنك مرتبه سيدر
تا اول وقته دك كه الله نورى كوكلده متمكن اولا ۰ انلر خصوصا عوام
اوليانك مرتبه سيدر الله ولي الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات
الى النور چونكه بو مقامه ارشدى بو طايفه نك كمال معادده در
مقتصدلردر عالم ارواحده اكنجى صفده ايديلر ۰ شويله كه حق تعالينك
الطافى نورى وفضلى فيضانى اولكى صفه اوغرايوب انبيا وخواص
اوليا اروحلرينه اندن كچوب حجاب اردندن انلره دخى يتشردى ۰
پس اكنجى صفده هر كشينه نه كه نور يتمش ايسه بونده دخى اول مقدار
مناسبت ايروب انبيا واوليايه سعى وطلب وجدى ظاهر اولور
نته كه صفده ارالق ويقينلق تفاوتى واردى وصاغلق صولق
اخلافى واردى بعضى اروا حك بعضى اوزرينه ۰ پس انلرك اثرى
هر كشينك سعينده وطلبنده ظاهر اولور ۰ ومنزله ايروب وقالمده
هم اثر ايدر ۰ وچون اكنجى صفده هر روح كه بر روحه دخى مقابل
طوتمش اولا اولكى صفده كه انبيا وخواص اوليا اروحلريدر ۰
وانكله مناسبت بولمش اولا انلر ۰ وبونده دخى اول كشينك همان
اول مناسبت اوزرينه اول پيغامبره يا اول وليه ارادت كوروب
محبتى زياده اولور قالانلرندن ۰ نته كه خواجه عم بيوردى الارواح جنود

مجندة فما تعارف منها ائتلف وما تناكر منها اختلف
هر كه اندن بر برينى بولمش اولسه يا قرشوسنده يا خود يانندە دوشمش
اولسه ۰ اول نسبتجه بونده معرفتى والفتى ومحبتى ظاهر اولور
واكر اول شخص بعينه صورتله بولامسه ۰ اولوركه دوشنده يا
واقعه سنده كوره واندن مدد ارشور ۰ پس مريدلرك ارادتى مناسبتيله
بو مناسبتك نتيجه سيدر كه انده بر بريله اولمشدى تا كه بونده ظاهر
واما بو طايفه كه اكنجى صف اهليدر ۰ مثال ايده انلرك ارواحى تخمى خرما يمشنه
تمثيل ايتمشلردر كچن فصلده ۰ وخرمانك اكرچه ذوقى وحلاوتى واردر
اما قابنده در چكردكنده دكل ۰ امدى بوكا اشارتدر كه بو طايفه نك
معادى اكرچه اعلاى عليينى اولسه ۰ وانبيانك وخواص اوليانك
اكرچه تونشسى اولوب بله اولسه اولئك الذين انعم الله عليهم
من النبيين والصديقين والشهداء ليكن بعينه انلردن اولمز
زيرا كه انلر عنديت مقامنده اولورلر في مقعد صدق عند مليك
مقتدر خواجه عم مصاحبت شرفنى جميع مريدلره ومحبلره اثبات
ايدردى كه المرء مع من احب يعنى كشى نه يى سوورسه انوكله هم صحبت
اوليسر اما اهليت اختصاصنك دولتى في سلمان بخشيه اثبات
ايلدى كه السلمان منا ومن اهل البيت يعنى سلمان بزدن وبزم
اهل بيتمزدندر ۰ خواجه عم مجرد محب اولوب هم صحبت اولمق ايدن
امدى بو مقامك وانلرك بيانى اولسه فصل موخرده ان شاء الله تعالى

بربريله
اولور

الفصل الثالث في بيان نفس السابقين وهي النفس المطمئنة
قال الله تعالى يا ايتها النفس المطمئنة ارجعي الى ربك راضية
مرضية وقال النبي عم جذبة من جذبات الحق توازي عمل الثقلين
عزيز من بلكل كه نفس مطمئنه ديو انبيا وخواص اوليا نفسنه دردلر
كه عالم ارواحده صف اول اولدیلر • امدي حقيقتده شويله بلكل كه
نفس اماره لك مقامندن مطمئنه لك مقامنه ارشمز • تا حق
تعالينك جذبات تصرفي وشريعت كيمياسي انوك حقيقتني
تبديل ايتميجه نتكم بيوردي ان النفس لامارة بالسوء پس اول
امرده جميع نفوس اماره لك صفتيله موصوف اولور كركسه
نبي نفسي كرك ولي نفسي اولسون • انلر صكره شريعت تربيتيله
اطمينان مقامنه ايرشورلر كه جوهر انساني استعدادلرينك نهايتي
اولدر • اندن صكره ارجعي خطابنه لايق اولور • اكرچه ابتداده
روح عالم ارواحدن عالم اجسامه كوندرلوركن تا كه اعلاق
طوتايدي • اندن اول جميع ملك ملكوتي سير ايتدردلر تا كه
كوكلره ويلدزلره وعناصره اوغرويوب كچدي • واندن حيوانلق
مقامنه ارشدي • واندن دخي كچدي انسانيت مرتبه سيكه موجودات
اسفل سافلينيدر • اكا ايشارت ايدي نتكم شرح اولنشدر ثم رددناه اسفل
السافلين بو معنيه در • پس اكيلين نور ايمان واسطه سيله و
اعمال صالحه ياردميله يوزن اولكلدوكي مقامه دوندركه

اعلاي عليين در نتكم بيوردي الا الذين امنوا وعملوا الصالحات
اما شويله دكلمي كه مادامكه ارجعي الى ربك خطابنك ذوقني بولميه
محال اولدكه انده ايمان نوري ظاهر اوله يا عمل صالح ايشليوبله
ويكن نفسك اول خطابه علمي ومعرفتي اولمز • تا كه اول خطابي حس ايله
اكليوبله • زيرا اول بر خطابدركه سر عالمندن حق جذبه سي صورتنده
كه دوحتك سرنه ايشتور • ونفسك بوزني اماره لك صفتندن دونديرب
ايمان قبول ايدوب شرعي استعمال ايتمكلك مقامنه ارشديرر
نتكم يا نار كوني بردا وسلاما خطاب اودك سرنه ارشدي اودني
بلمديك • اندن صكره او دوزني محرقلق صفتي كه يا قجي لقدر اندن
دوندروب بردا سلام مقامنه ارشوري كه حلك لكدر • پس اول
وقت
كندونك معادنه رجوع ايتمش اولور • اندن صكره كندونك كمالي
مرتبسنه ايشر كه معاد خاص در نتكم بيوردر فادخلي في عبادي
وادخلي جنتي بو جنت كه حق تعالى كندويه اضافت ايتمشدر
كه وفلان جناتك اوزرنه شرفي اولقدر دركه كعبنك فلان جنات
اوزرنه شرفي اولدوغليين • زيرا كه انى هم كندويه اضافت ايتمشدر
كه بيتي ديمشدر • وبو براولوسردركه هر كسنك فهمي بو معنيه
ارشمز د بو اشارتك بياني عبارته صغمز • كلدك امدي اماره لك
ادي نفسنه اول معنيه دركه بدننده امير اولا • واماره لفظي
مبالغه در امردن يعني غايت امر ايدجي وحكمي كچجي ديمك اولور

وانوڭ امري وحكمي كندو طبيعتنه موافقدر. وحق امرنه مخالفدر
پس امير اولدي جميع اعضانڭ اوزرنه حكمي يوكه اعضا طبيعتنه
موافق اش اشليه‌لر. وهيچ حق فرماننه باش اندرميه‌لر وشرعه
مطيع اولميالر. امدي بويله اولیجق مادامكه نفس حق فرماننه هركز
بويون درميه وشرعه مطيع اولميه هرگز امارهلك صفتندن
خلاص بولميه. وايكي صفت كه بري اماره وبري مأموره‌در بر
برينڭ ضدي‌در. مادامكه اماره‌در مأموره اولمق ممكن دكلدر
يعني شرعه مطيع اولماز. وچونكه شرعه مأموره اولدي يعني شرعه
مطيع اولدي اول وقت امارهلكدن خلاص بولدي. پس شريعت
اسرارنڭ بريسي بودركه حقيقتده طبيعت الحقلغندن شريعت
كمندندن اوزكه نسنيله خلاص بولوب ترقي اتمك ممكن دكلدر
زيراكه شريعتده حق جذبه‌سي تعبيه اولنمشدر. وهم طبيعت ظلمتندن
خلاص بولمق شريعت نوريله ميسر اولور. نتكم مثلدر وبضدها
تتبين الاشياء وهركيمكه شريعت نوري كه حق جذبه‌سنڭ صورتيدر
وهم رحمتنڭ سريدر دستگير اولدي امارهلك نفسندن خلاص بولدي
وهركيمه كه دستگير اولمدي هيچ آيرو نسنه‌يله بولاجق دكلدر الا
مارحم ربي كورمزمسن خواجه عالم كمال نبوتده ورسالتده ايكن
اكا نه دديلر انك لا تهدي من احببت يعني سن كندو طبيعتڭ
دلكي برله هيچ كسه‌ني طبيعت تيوسندن قورتراجق دكلسين. و

لكن الله يهدي من يشاء. پس بو قوم هدايتم نوري كه جذبك
حقيقتي‌در اول كركك. تاكه جاذبه عنايت برله طبيعت اهلني
اول الحقلقدن قيه وقربت يوجه لكنه ارشدوره ارجعي الى ربك
نفسني بو حالتده كه ارجعي جذبه‌سي تصرفيله كندو مرجعنه ومعادنه
ارشدرملك استيه‌لر. اول امرده اول جميع مختلف عالملردن كه
كلوب اوغرويوب كچمشدي كرو اكا اوغرويوب كچورملك كرك. پس بو
كلوب كتمكده حكمت بو اولدي كه حق تعالينڭ اوچيوز التمش بيڭ
عالمني مطالعه قله. وهر عالمده بر كنج كه تعبيه اولنمشدر آني اله
وبر سر كه امانت قومشلردر آني بله كه وعلم آدم الاسماء كلها علميله
آدم وقت اولا. اگرچه روحانيتڭ ابتداسندن كلياتي بلوردي
جزئياتي بلمزدي. وعالم غيبدي عالم شهادت دكلدي. چونكه بو عالمه
اولاشدي وكندونڭ تربيتن بلدي. پس كليات وجزئياتي بلدي
عالم الغيب والشهادة اولدي حق خلافتنه. زيراكه عالم ارواحدن
حق تعالينڭ خلافتي معامله‌لرينه قدرتي وآلتي يوغدي. بونده كلدي
وآلت كسب ايدوب اله كتوردي وخلافت عرضنڭ كمالنه ارشدي
واول وقتكه بو مختلف عالملره سير ايدوب اوغرادي هر بر عالمدن
بر نسنه اودونج آلوردي. وانلرڭ صفتيله صفتلنوردي وهم كندو
انلر بر نسنه طوتوقوردي. كرو دونوب رجوع اتدكي وقت مادامكه
هر بريه الدوغني بودجيو يرميه وطوتوشن الميه هر كز اكا اولدورميه

کرکچه مله بیت کرتت تا یادکرین قفص برهی • بازده وام هفت پنج وچهار
امدی اول اوغرایاجق منزلی طوبرتلق منزلیدر • اندن طبشره قدم
بصمق کرك • اول دنیا منزللرینك آخر منزلیدر • وروحك بدنه
تعلق وقتنده • وآخرت منزللرینك اول منزلیدر روح رجوع ادوکی
وقتده دنیادن • بونلردر کرچون نفسی طبرقده قویرلر ایدیلرکه
هذا آخر منزلك من المنازل الدنیا واول منزلك من المنازل الآخرة
اما اولیا کوچله واختیار ینه اولدرلر • اما اختیار یله وآرچه اولدکه
سلوك قدمیله درلکنده طبراقلو صفتندن کچه صورتیدن دکل
زیرا طبراغك صفتی ظلمت وکدورتدر وکثافت وثقلتدر انك
ظلمتندن جاهللك وکوزسوزلك قوپر • وکدورتی خاصیتندن
تعلق بولوب یاپشمق وهر نسنه یه قارشمقلق وتفرقه ظاهر اولور
وکثافت خاصیتندن طبیعت حیسکلکی وهمتسزلك وبخیللق
وخورلق وکاهللك واوغرلق ظاهر اولور • امدی سالك بو جمیع
صفات ذمیمه یی طبرقدن اودیخ المشدر • اندن نیجه صفت الك
یرینه رهن قومشدر • بری کرم بری مروت وبری فتوت وبری
علو همت ورأفت ورحمت وشفقت وعلم ویقین وصفا وصدق
وجمعیت ورقت ونورانیت وخفت • درویش سالك طبراق تعلق
مقامندن کچه بلمزتا بوجمله سن رد ایتمینجه وکندو عالمنه بولمیتو
واول صفتلری که اندن کوتروب بوندن طوتیه قومشدر آنی کرو

المایجه واندن آلدوغنی کرو ویرمینجه • واوج عنصردخی کم
صو واود ویل صفات ذمیمه اولمشدر • وانلك یرینه صفات حمیده
رهن قومشدر بو عنصرلرین آلوب کرو ویره • ودخی کوکلر ویلدزلر
وتلان عالملردن بولارك هر برنده هم بونك اوزرینه قیاس ایلیه
چونکه جمیع برجلرنی ویره قودوغی رهنلری کرو آلا • وکذلك
وطن اصلیسنه یتشه آنی خلافت سلطنتنده نصب ایدرلر
ونیابت خلقیله وسیادت منشوریله جمیع غیب وشهادت مملکتلك
اوزرینه مالك قلورلر • وکاینات زمامنی انوك الینه ویررلر
قل اللهم مالك الملك تؤتی الملك من تشاء وتنزع الملك
ممن تشاء چونکه جمیع اقلیمه پادشاه اولدی هر نکیم اول وقت
اودیخ المشدی کرو ویرمك ایچون شمدی انوك ملکی اولور • و
اول مالك اولوب تصرف ایدر • وحق تعالینك نیابتی وخلافتی
برله جمیع غیب وشهادت عالملرینی قوللغنه طوتوب توحید اشکند
وحدانیته اقرار ایتمکدر • اما بو یولده سیر ایدنلر ایکی قسمدر
بری سالکلردر • وبری مجذوبلردر • مجذوبلر اولردرکه جذبه کلندکله
اندی قبالر وبو مقاملری تعجیل برله اوغرادوب کچوررلر • پس
غلبه شوقدن ارتق خبرلری اولمز بو ملك احوالنده ومقاملرنك فرقنه
وآفتلری کشف ایتمکه یول اوزرنده خیر وشرینه وارسه آنی بجملکدن
زیاده علملری اولماز • لاجرم انلر شیخلغه ومقتدالغه یرامز

وسالکلر اندن دکر اندکی جذبه کمندیله آلدیلر اما سکونت و
آهسته لغله الدیلر • تا که هر مقامك دادنی داد آیروب و اندن
حظ الیه و خیر وشر و صلاح و فساد بونلرك احوالنی بیلوب اندن
اندره عرض ایده لر • وقت اولا که بولجه وکاه اولا که بولنز الله
تا که بواکیسنه خبرلری اولا • شویله که هر جماعت دلیل و تلقی
اولمغه یرایالر • نجه بویولك علمی ومعرفتی نهایتسز و مقامی
صاغشه کلمز • ولیکن هر مقامك بو چاشنی و برنمونه ایدرلر که
تا که بوله سیر ایدن کشیه یولی بلکده و آنوك نشانلرنده دلیل
اولوب هم محکم اولا انشاء الله تعالی • امدی شویله بلکل که سا
لکك اول امرده که سیری یتشور طبرقلق صفتنه اوغرایوب
کچر • و آنوك ایچنده یکن بو نجه واقعه لر کورر آتشلر و بو
جاملر و قیولر کبی • وهم کورر که کثافت و ثقل کندودن کیدر
لر و خفیف و لطافت حاصل اولور • اندن صکره ایکنجی مرتبه ده
صولق صفتلرینه اوغرایوب کچر • سبزه لر و مرغزارلر و اغاجلر
و اکینلر و آقر صولر و چشمه لر و حوضلر و دکز دخی بوکا بکزر
نسنه لر کورر • اوچنجی مرتبه ده هوالق صفتلرینه اوغرایوب
کچر • هوا اوزرنده یورمك و اوچمق و یلمك و بو جهه لرکه
آغمق و دره لر اوستندن اوچوب کچمك و دخی بوکا بکزر نسنه لر
کورر • دردنجی مرتبه ده اودلق صفتلرینه اوغرایوب کچر

چراغلر وموملر و شعله لر و یلدرملر و اوددن خرمنلر و یانمقلر
و اود شعله لری و دخی بوکا بکزر نسنه لر کورر • بشنجی مرتبه ده کو
کلر صفاتنه کدر قاور • کوکلر اوزرنده یورمك و بر کوکدن بر کوکه
دخی چقمق چرخ دوندرمك و دخی بوکا بکزر نسنه لر کورمك • التنجی
مرتبه ده چونکه افلاکك ملکوتنه و یلدزلرك ملکوتنه کدر قلور • یلدز
و آی و کنش انواری دخی بوکا بکزر نسنه لر کورر • یدنجی مرتبه ده حو
حیوانیت و سبعیت صفتلرینه اوغرایوب کچر • هر صفت که اندر کندو
قلوب بجسه کرك بهیمیتدن و سبعیتدن اول نوع ایله بر حیوان کورر
مختلف حیوانلردن • اکر کندوینی اول حیوانلره غالب کورسه اول
صفتلر اوزرینه غالب کلمك علامتی در • و اکر کندوینی حیوانه اسیر کورر سه
اندن قورقسه نعوذ بالله اول صفتلر آنك اوزرینه غالب اولمقدر
امدی بوکادك که بیان ایلدك هنوز اول مختلف عالملردن بر عالمدر
باقی نیجه بیك عالم دخی واردر • سالك اندن هم اوغرایوب کچمك کرك
و هر عالمدن آکا مناسب مشاهده لر و واقعه لر کورنور • وکاه اولور که
بر نوع واقعه نیجه مقام ایچنده ظاهر اولوب کورنور • و هر برده اول
مقامه مناسب بر معنا دخی اشارت اولور • و بو اختلافلری هر کشی
فهم ایدمز مکر تانیمز شیخ کاملدن اوزکه • و چونکه سالك واقعه نی
تانیمسه پس واقعه سی اوغرسه بغلنور اندن کچوب یول بولمز لاجرم
شیخه ناچاری محتاج اولور تا که اندن کچوره • مثلا اوده سالك

نجه مقامده كوردر • وهر بر مقامده انوك بر آيرقسي معنيسي اولور
اول مقامه مناسب • وقتا اولوركه اودلو صفتنه اوغرايوب يقيجي
لغك نشاني اولور • وكاه اولوركه طلبي كرملكنك نشاني اولور • وكاه
اولوركه غضب صفتي غالب اولمقلغنك نشاني اولور • وصفت شيطنت
غلبه سنك نشاني اولور • وكاه اولوركه هدايت اودي اولور حقدن
اوزكي يقار • وكاه اولوركه معرفت اودي كه ولو لم تمسسه نار نور على
نور وكاه اولوركه ولايت اودي اولوركه الله ولي الذين آمنوا يخرجهم
من الظلمات الى النور وكاه اولوركه مشاهده اودي اولوركه ان
بورك من في النار ومن حولها وبونلردن غيري اودلر دخي اولور
پس بولاري فرق ايلكه شيخ كامل كرك صاحب ولايت وصاحب تجلي
اولا • تاكه علامتلريله ودلالتلريله ولايت نظريله آني تميز ايليه
چونكه انسانك نفوسي بو مقاملره كذر قيلمغه باشليه • هر نفس كندو
استعدادنجه وحق تعالينك عنايتي مقدارنجه اول بر مقامه ايرشركه
اول اكا مستحق اولمشدر • وبر مرتبه يه اولاشركه عالمدن اول آكا
اهليت بولمشدر • چونكه نفس لوامه لك وملهمه لك ومطمئنه لك
بغلنيسه قالسه ايدركه وما منا الا له مقام معلوم وفرياد ايدركه
لو دنوت انملة لاحترقت يعني بر برمق يقين وارسم يانرم دير
زيراكه هر قوشك مقامي قاف طاغي قله سي اولمز انكا سيمرغ كرك تاكه
انده قرار ايده • وهر قوش شمع ديه سنده يووا ياپمز اكا ديوانه پروا

كرك تاكه انوك اوستنده يوروب طوته • وهر مرداريبجي
پادشاهلر قوللنده قرار ايتمز انكا بر شاهين كرك • طاوس اكرچه
جمالده وكمالده دور • وبلبل اكرچه بك دردلو دستاني وار
وطوطينك شكر كبي طتلو دلي وار • امابونلرده شاهينك هنرى
ايدمزلر • ولكن تفرجه ونظاره يرردلر • پس بر ديوانه كرك
تاكه آتشه يرايه • رباعي دوشمه بو طوزاغه كه مستانه دكلسين •
دوراغه بو اودي كه پروانه دكلسين • بزم حرمه محرم ديوانه وكور
هردم • چوق طشره خرمدن كه ديوانه دكلسين • اي جان وجهان
اندركه انس مجلسنده قديم وقدس بوستاننده مقيم اوليجون
يرتدلر امدي اصحاب وصال انلردر وارباب فضول انلردر
بونده غربت قبه لرينك التنده كزلنمشلردركه اوليائي تحت
قبائي لا يعرفهم غيري اندن ارتق انلري كمسه بلمز انلرك
حالي قرارسز وسوزلري اعتبارسز و بيروبالسزلردركه رب
اشعث اغبر ذي طمرين اولاندرو بونلردر الفقراء الصبر هم
جلساء الله اولاندرو بونلردر بيت ايشان دارند دل من ايشان
دارند • ايشان كه سر زلف پريشان دارند • انلر انلقلري جذبات
كندليه المشلردر • وجميع لذات نفساني وشهوات حيواني
ومرادات انساني انلرك جاننده ماعنده آجي المشلردر • وبر
مشربدن چاشني دادرمشلردر بيت تاكه ازدستة وحج فوت

پروانه

خودیم • کی نمك سود عنکبوت خودیم • انلرك کوکلی هر نسنه‌یله کم
کونین وخافظین ده وارد هرکز دولنوب اطلنز کوراتك ذکرله
دولنور کم الا بذکر الله تطمئن القلوب کورمزمسین کم سوجی ارمش
کتشیٔ هم کوروسوجی آیر • انلر هنوز الست شرابیله سرمست قالمشلردر
قل الله ثم ذرهم آیتی کایناتك اوزرینه اوقیوب اورمشلردر
رباعی ماست زبادهٔ الستیم هنوز • وزعهد الست باز هستیم هنوز
درصومعه با سجاده و مصحف وزهد • درد کشی و زندی پرستیم هنوز
انلرك مقامی همیشه وجود خرابانده در • وانلرك جامی مدام هو
شرابیله مالامال در • هرکه سکر او جمی نعمتیدر بو مجلسك نقلی
اولمز وانك جمله سی نفس لوامیه و نفس ملهمیه علف اولمشلردر
ولکم فیها ما تشتهیه الانفس نفس مطمئنه اوکله هیچ دولنمز
واولخونه التفات ایتمز اکا ابیت عند ربی خونندر ارجعی
الی ربك نواله سیدر کوندرلر رباعی شول طوغاکم شاه قولینه بنوب
فایتو اولا • نیته منقاری انك هرجنسه لایتو اولا • شهود اولوبن
غیره نظر قلمیه هیچ اینغی بغلو طوریب امرینه کی غاشتو اولا • یوق یوق
بو سوز دران الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون
اولحضرتك قوشلری طوغانلق مرتبه‌سنه دخی باش اندرمزلر
زیرا اکرچه طوغان سیدیاردر • پروانه قنده تنشور او جانبازدر
طوغانك اتی شکاری جانلر پروانه کادجانه • طوغان براوجی درکه

صید آندن جان التمز • پروانه برعاشقدر که معشوقیه تحفه
جاندن اوزکه نسنه التمز • جبرائیل میکائیل اول حضرتك شاهنلریدر
اوپرنده طورمشلردر • تنزیه و تقدیس قوشلرن شکار ایدرلرکه
ونسبح بحمدك ونقدس لك چون آنلرکا ارشدی که جمال صمدی
شکار ایدرلر پس قنتدن تولنوغنه توتوب الدن اودن واو
جکدلرکه لودنوت انملة لاحترقت پس انلره ایتدیلرکه بز آولغی
ازل آوی برندن بحنهم طوز آغیله قورمشز • وبو طوزاغه دوشود
سوز کرك که انی جاعل فی الارض خلیفة تا سیزه کوستره وزنکی
آوجیلق نجه اولور • پس جمله ایتدیلر اکر بو آوجی اولمقده بزدن
اوکرجك اولورسه وبو میدانده دعوی طوتنی معنی جوکانیله
قباجق اولورسه وبرشکا ایدجك اولورسه کم بزانی ایدمیه وز
جمله مز خدمت بلنده جان بلنه بغلیالم • وجان وکوکلدن عبودیت
الینده سجده ایدلوم • حضرت عزتدن خطاب ارشدیکه دنیاایلك
ضعیف قندلرنه بقوب که وخلق الانسان ضعیفا اکا حقارت
کوزیله اتجعل فیها نظر ایدوب منکر اولمکوزکم بنوم انسمه قرشو
کلوپنز • وکندو پروبالکزه نظر ایدوب مغرور اولمکوزکیم شیطان
کبی حضرتمدن اراق دوشمیه سز آنوك پروبالی حقیقتده بزه زبرددن
بزدن اوزکه انك قندی یوقدرکه وحملناهم فی البر والبحر اولنزنك
پروبالنزلة اوجدوغیجوده تنشور بنوم حضرتمزه • جونکه نفس

جالقدن

مطمئنة ارجعي آوازن اولامقدن اوترى پرواز ايدردلر • كائناتى
طواف ايدوب جولان ايدردى • بو بدن اقليمنك صحراسنده بر آهو
بولمدى آنوك چنكالنه برابره • وسكز اوجمق هواسنده بر ككلك كوردى
كه منقارنه لايق اوله • رباعى بازى بودم پريده از عالم راز • تا بو كه برم
ز نشيب صيدى بفراز • اينجا چو نيافتم كسى محرم راز • زان در كه در
آمدم برون رفتم باز • ترجمه بر شاهبازم كه عالم قدسدن ارشدم • آو المغچون
اندن بو صحرايه يتشدم • را آوم دمكه بولميدم كمسنه محرم • اول يولجه كه
كلدم ينه آصلومه قوشدم • شول ديوانه پروانه كبى جميع كائناتى اوزره دونوب
كچدى كيدى بو نزى جمال صمديت شمعنك وصالى اودنه طوتيدى • وكندونك
جميع مجازى وآرلغنه ياش اندرمدى • كندو وجودندن طول اولوق
وجانندن طويوب ايدردى • رباعى هر زمان كندو وجودمدن اولوردم دلتنك
دكلم كاولا وجودم آنوكيله بكرنك • كوردى پروانه كه شمعه پروبال اولدى حجاب
وآرنى بقاءنه شمع اوزره بس اتدى آهنك • بونده پروانه صفت وادى شمعه
ياقدى • تاكه اولنار صفت نورله اولام بيرنك • بويله ديوب همان اودبايى
صفت اولوب كيدردى • تاكه فلكلرى وسكز اوجماقدن اوته كچدى جمله
ملائكه مقربين تعجب برماغن تحير دشيله اصروب ايدردى كه اى عجبا
بونه قوشدر كه بو دكلو ضعفله كندو بر ظلمى اختيار ايلدى • انه كان
ظلوما جهولا • واول حال دليلله اندره دوزدى • بن اول قوشم كه هنوز
يوآدن اوچوب بدن قفسنه كرفتار اولمشدم كه سزنكا ملامت كمانندن

كمان اوقلرن آتوب ايدردوكز كه • اتجعل فيها من يفسد فيها
ويسفك الدماء • وكندو آوجيلغكزه تكيه ايدوب دعوى
قلوردوكز كه • ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك • شمدى بنم
آوجيلغمى تماشا قلوك • واول فساد ايدوب قان دوكدوكمى تفرج
ايدك • اكرچه بن قان دوكجيم اما كندو قانمى دوكرم دوست
اشكى اوزره • واكرچه فساد ايديجيم ليكن كندو وجودمى
افساد ايدوب جمال حضرته فدا قلوردم • رباعى اول زمانكه قلدك
اى شاه بزه بو وجودى خلعت • سكا طعن ايدوب ددلر ندن
اشبو طعنه حكمت • بكا داخى قان دوكجى ددلر اكرچه بن ليك
اودروم بن وجودم بو ياغن دوكلودر بو خون خلعت • واول همان
جولان ايدوب طيران ايدردى تاكه لا مكان سرحدنه ارشدى
پس ملائكه ايتدلركه اول مكاندن سير ايده مز • بونده آنوك
باشى عجز ديوارنه طوقنوب دوشسه كرك ناچارى وحضرت
عزت اندن سرغ ندا ايدردى كه • الم اقل لكم انى اعلم ما لا
تعلمون • هنوز انكار قلمجق قتنه قويماش سز • وعجز قلقانن
النكوزه آلماش سز • واول جانبازى پروانه ايدردى كه طاق
طوتمسه كه الجاهل معذور • رباعى در عشق تو ملامتم ننكى نيست
تا نى خزان برين سخن جنكى نيست   اين شربت عاشقى همه مردان راست
نامردان را ازو دوين قدح رنكى نيست • ترجمه عشقك اچنده هركشى بكا

کورلسه غم دکل • طعنه سی نجبرلرك کوکله هیچ المی دکل • شربت عشقی
نوش ایدن همینه اهل درد اولا • دردلری اولمیانلرك شربتی غیری سم دکل
چونکه پروانه شمع جلالی پرده لرنك حوالسنه یتشدی بر شعله حاجب
دکوب پروانیه کوندردلر تا که منع ایده • پروانه چونکه حاجبی کوردی هیچ
پرواسی قالمدی فی الحال التی حاجبك بوینینه برافدی • و اول مجازی
قندلرن حاجبه بخش قلدی حاجب قبول ایدوب تصرف اودیله یقدی
چونکه پر و بالی قالمدی تا که اوچه لاجرم من جاء بالحسنة فله عشر امثالها
قضیه سنجه اول حاجب که شمعك شعله سی ایدی انکا عوض حقیقی قنت
بغشلدی • تا که شمعك هویت هواسنده انوك سبیله جولان اوردی
و اول ایکیلکی ارادن کوتروب کندو وارلغنی افنادا ایمکله شمع وارلغنه
قاچوب صغندی که ففروا الی الله چونکه کندودن تجردی انکا اولاشدی
و انك یوقلغی وارلغنه قرشدی • لاجرم طامو فوقرشی و اچماق ایندی
اول یورتدن کوچدی رباعی نه فلکدن هفت سیاره دن اتدك سیران •
سکز اوجمقدن یدی طامودن اوردق جولان • پس سنك سنلکك بونم بنلکم
اوش • محو اولدی ارادن سن و بن بن سن اولان • پس جذبه نك خاصیتی
وادخلی جنتی اشارتی بو معنی یوز کوستردر • امدی شویله بلکل که بو صفت
اول طایفه صفتیدر که صورتا اولمزدن اوکدن موتوا قبل ان تموتوا
اشارتیله موت ارادیله اولورلر • چونکه اولمزدن اوك اولدلر حق تعالی
انلری حشر اولمزدن اوکدن درلدی • و انلرك مرجعی معادن کندو

حضرتن قلدی که ثم یحییکم ثم الیه ترجعون صورتده عالم اجساده اوسکر
معنی ده سکز اوجمودن کچمشلردر و اول یورتدن کوچمشلردر که وتری الجبال
تحسبها جامدة وهی تمر مر السحاب • بو نفس مطمئنه نك معادی و مقامی جنت
ارجعی الی ربك اشارتنك دخی معنسی بودر • وصلی الله علی سیدنا محمد و آله
اجمعین الفصل الرابع فی بیان نفس الاشقیاء وهی النفس الامارة بالسوء
قال الله تعالی فاما من طغی و آثر الحیوة الدنیا فان الجحیم هی المأوی
الا الاشقی الذی کذب و تولی وقال النبی عم حفت الجنة بالمکاره
وحفت النار بالشهوات • بلکل که آخرت یولنه کدنلر ایکی طایفه دربری
سعدا و بری اشقیادر • و هر طایفه نك بر قدمی وار اول قدمله یوردرلر
و بر طریقلری وار که اوکله سیر ایدرلر • و هر برینك بر معادی وار که
اول قدمله یوردرلر اول طریق اوزرینه سیر ایدوب اول معاده ارشورلر
اما سعدا ایکی طایفه در بری خواص و بری عوام • اولکه عوامدر نفسه
مخالفت ایتمك قدمیله و هوای شهوات ترك ایتمکله طاعت و فرمان
و متابعت سنت طریقنجه سیر ایدوب اوچماق معادنه وانك درجاتنه
ارشورلر که واما من خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی فان
الجنة هی المأوی و خواص یحبهم قدمیله و یحبونه طریقنجه سیر ایدرلر
مقعد صدق معادنه ارشورلر عندیت مقامنده که ان المتقین فی
جنات و نهر فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر و هم اتقیادر
ایکی طایفه در شقی و اشقیا • شقی امت عاصیلرك بعضیدر که نفس هوا

شریعت

موافقتنده ثابت اولوب وحق فرماننه مخالفت ایتمكده مصر اولمشلردر
وشهوات نفسانی ولذات حیوانی قدمیله معصیت طرقنجه سیر ایدوب
طاموه معادنه ارشورلر وانوك دركاتنه كه فاما من طغى واثر الحيوة
الدنيا فان الجحيم هي المأوى وخواجه عالم بونلر اوتری بیوردی كه
حفت النار بالشهوات • وبریزده دخی بیوردی اكثر ما يدخل امتي
النار الاجوفان الفم والفرج يعنى بيوردی كه امتی طاموية آرتق قويجی
ایكی نسنه در بری آغز وبری فرج در • آغزله حرام لقمه یروحلالی یمكده
اسراف ایدر • وفرجله حرام شهوات ایشلرلر وشهواتنه اوتروب حرامه
دوشرلردر لو طالبلره كرفتار اولورلر • واما شقی كافر ومنافق صفتی
بركرده بونلرن دنیا طالبنه وانوك خوشلوغنه دوندرمشلردر •
واول بهیمه كبی جمیع همتلرن لذتلره وشهوتلره نفسانی وحیوانی تمتعاته
خرج ایتمشلردر بیت مركب همت سوی اسباب دانید • او سبب لاجرم محروم
دانید • واول باقی نعیمی فانی نعمته یولنه فدا قلمشلردر تمام دنیا
دخی الدنه كرمدی وآخرتدن دخی محروم قالدیلر نتكه حق تعالى بيوردر
من كان يريد حرث الآخرة نزد له في حرثه ومن يريد حرث الدنيا نؤته
منها وما له في الآخرة من نصيب ایمدی شقی واشقیا آراسنده فرق
اولدر كه شقی نك اكرچه نفسی شقاوتده وحقه عاصی اولمغه كرفتاردر
اما كوكلی ایمانی قبول ایتمك سعادتیله وحق فرماننه تسلیم ایتمكله مراد
ایدوب دولتمشدر • هم اقرار لسان وتصدیق جنان دولتن حاصل ایتمشدر

اكرچه عملده نقصانی واردر • وقتی كه حق تعالى وعیدله طاموية قویه كه
فاما الذين شقوا ففي النار لهم فيها زفير وشهيق خالدين فيها
ما دامت السموات والارض اما كلمهٔ لا اله الا الله وشفاعت
محمد رسول الله آنی انده ابدی قومیوب كنه چقره نتكه بیوردر الا ما
شاء ربك واندن خلاص بولوب معادنه ومقام اصلیسنه ارشه كه
اوجماقدر • حدیث صحیحده كلور كه بر جماعتی طامودن چقرالر كومور
قرا كومور كبی كوینمش اوله • واندن نهر الحيات ارماغنده طالدره لر
یویالر ودیلری بته یوزلری آیوك اون دردی كبی منور اولا وآنلرك
بویازلمش كه هؤلاء عتقاء الله من النار يعنى بونلر حق تعالى نك
آزادلولریدر • اما اشقیا اولدر كه طامودن ابدی قله هیچ خلاص
بولمیه وانده كلمهٔ لا اله الا الله نوری اولمیه تا كه انك سببیله حقه
خواجه عالمك شفاعتنه اهلیتی اولمیه • پس بونك كبی كشی ابدی
طاموده قله كه لا يصليها الا الاشقى الذي كذب وتولى ومؤمنه
ورد اوله كه بيوردر وان منكم الا واردها ولكن كمی اوغرمقدر كمی
اصلا مقدر اچنه صالی اولمیه • اما اشقیا صالی اولا كه لا يصليها
الا الاشقى الذي كذب وتولى وهر طایفه نك اهل متقدن واهل
طموده عملنه مناسب بر مقام وبر معادی اولور • تفاوت اوزره بو
نیجه سنك عذابی آرتق اولور • وبعضنك آزرق اولور • نتكه خواجه عالم
دده سی ابو طالب حقنده بیوردی كه ان ابا طالب لفی ضحضاح من

كمردن

النار

یعنی ابو طالب طامونك اول درکه سنده اوله همان اوداوزرنده
الی وایاغی اوله • وطامودهٔ آز عذابلو اولدرکه الندن وایاغندن
غیری عضوی اوده اوزرنده اولمیه • اما بیتی و باشی لحیندن قاینایه
اودك اسیسندن • ومنافقلر حقنده حق تعالی بیورورکه **ان المنافقین**
فی الدرك الاسفل من النار بعضی کفرك بعضی اوزرنه ارتوقلغی
اولور وبعضی نفاقك بعضی اوزرنه تفاوتی اولور • وهر برینك بر
معین یولی و برانکاره مقامی واردر • مقلد کافرلرك عذابی یکنی
اولور محقق کافر عذابندن • نتکم اهل ایماندن اکی ذیری مقلد و بری محقق
نتکم محقق ایماننك فضیلتی واردر مقلد ایمانی اوزرنه • انجلاین محقق
کافرك عذابی زیاده در مقلد کافرك اوزرنه • امدی کافر مقلد اولدرکه
اول آتادن آنادن اشتمکله بولمشدر کفری که **انا وجدنا اباءنا علی امة**
وانا علی آثارهم مقتدون الایه آنی شهر اهلندن واتادن آنادن
کورنلر و اشتدیلر • دیرلودرلودینلری انلره تقلید ایدوب متابعت
ایتدیلر و خورلغله انواع اجنده قالدیلر • انلر طامونك اول درکه سنده اولورلر
وکافر محقق اولدرکه آنی آتادن آنادن تقلید ایلمدیلر اما اکا قناعت
ایتیوب بلکه رنج چکوب مشقتی اختیار ایلیه واره دلیل طلب ایده تا که
اوزرنه • ونیجه عمرلر کفر علملرنی تحصیل ایلیه و کتابلر از برلیه و مجاهده
وریاضته مشغول اوله • تا که فکرنی خوش ایلمك ایچون عقل دلیللرنك
اجنده تا اکا ارشه که صانع نفی ایتکه شبهه لو دلیللرده واصل اولالر

یا خود صانعی ناقص اثبات ایدهلرکه اول مختاردکلدر • وجزئیاتی بلمز و بیلدیکی
جهان انك اثریدر و اول مؤثردر • و انوك تقدمی اثر اوزرنه تقدم ذاتیدر
زمانی دکل • بونلر مقصودلری اولدرکه جهان قدیمدر هرکز فانی اولمز حتی
جهانی یوق ایلمکه قادر دکلدر • وبر عالم دخی یرتمغه قدرتی اثبات ایتمزدیلر **تعالی الله**
عما یقول الظالمون وبو کافرلر دخی کفرلری شیطان انلره یزی ویرورو نفس
انلره عرض ویرر کمال حکمت و کمال معرفت بومعنیکدر • وهر کیم بو اعتقادده
اوزرنه دکلدر تقلید اهلندندر کورنلر سوزندردرلر • تا حتی که انبیا علیهم السلام
تقلید انلر حقنده دیوب ایدردی که انبیا حکما ایدیلر و هر کیم دیرلر حکمتدن
دیرلر • اما جاهللره سوزی انلرك حوصله سنه کوره و فهملری اردو بجه
انلره شویله کوستردیلرکه بونلر تکوینك رسولیدرلر • وجبرئیل قاتمزده کاکو رقی حق
نجون کتوردی وحق کتابی بزه کتوردی • اول کتابلرا انلر عشقولریده شرع احکامی
خلقك دنیوی مصلحتی ایچون حکمت قانونی اوزره انلر دوزمشلردر • ویا انلر
که خلقه دیرلودی رموز ایدی • وجبرئیل عقل فعالدن عبارت ایدی • ومکا
عقل مستفاددن عبارتدی • یعنی کلدن استفاضه ایدوب ومعانی معقوله استفاده
ایدرلردی • ونفس مدرکه و نفس ناطقه خبر ویررلردی • بو بحثلیبی بوجنسدن
بونجه فاسد خیاللر و شبهه لرده عقللری بنولك و ترمسنی دخی قبول ایدرلر زیرا
کندو هوالرنه موافقدر • ونفس خود اصل حالنده کافردر که **ان النفس**
الامارة بالسوء چون بو شبهات دلیل لرنه و عقل برهانلریله جانو کلمیه
قبول ایدرلرکه **وافقش طبعه وافقه فاعتقه** نجه که بو کفرلره اولوزیان دی

اولا

نفسنده دخی دین و شرعه اوزرینه انکار زیاده اولور • کفره اقرار ایتمك و دینه
انکار ایتمك ایکی قدم اولدی نفسه که اول قدمله طاموده اسفل سافلینك
نهایتنه ارشورکه خطوتان وقد وصلت • امدی بو آفت کوی مسلمانلر
آراسنده چوق ظاهر اولمشدر • نیجه خبیث نفسلو بدکوهرلو بو علومك
تحصیلنه مشغول اولمشلردر • اکا علم اصول دین دیو آد قومشلردر تا که
برکشی انلرك چرکین اعتقادینه و فاسد علمنه خبردار اولمیه • ای نیجه طالب علم
کوکسوزلرده دین علومندن و یاخود زیاده انوار یقیندن نورلری
یوقدر • علم طلبی ادنوسنده سفره وارورلر و خسته جکرلو وحش کبی اعتقاد
شومندن و حق تعالینك عدم عنایتندن بو فلسفی کرك برسی قاننه واور
مشغول اولورلر • زیرا اکثر مناصب و مدارس شمدی انلره مفوضدر و اول
نوع علومدن انلرك الینده عرض ایدرلر • و تدریجیله اول کفرلری و شبهه لری
اول بیچاره نك نظرینه کتوروب بزرلر • و انلرك کوکللرندن اول علم تحصیلی
اول کفره اعتقاد ایتمکله آدینی حکمت و اصول قومشلردر طتلو و محبوب قلورلر
و اول اش کورمدك مسکینلر حقایق دینندن و اهل تحقیقك مقاملرندن
بی خبردر جهالله اکا مبتلا قلورلر • و انلرك نفسی اکا معذور اولوب
شویله اعتقاد ایدرلرکه بز محققلر اولسروز • بلی اولسرلر اما کفرده و هم تقلیددن
خلاص بولسرلر اما ایمان تقلیدندن خلاص اولسرلر • و هم خواصدن اولسرلر
اما ابلیس خواصندن اولسرلر • و هر بیچاره عامی که انلرك بریسیله صحبت
اتسه بونلرك اول اولمش نفسندن و مردود نفسندن اول مسکینك ایماننده

بینك درلو شك و شبهه و نقصان و خلل ظاهر اولور • و چوق قلوار درکه
نفسلری اول کفرله مستور اولوب مجرد تقلیدبرله اول کفرلری قبول ایدرلر
دلیلسز و برکوندن اسلام دائره سندن چقرلر • نعوذ بالله من شر ذلك
اما نفاق هم اولدخی ایکی درلودر • اسلامده نفاق و کفرده نفاق اما
اسلامده نفاق اولدرکه خواجه عالم حدیث صحیحده بیان ایتدی ثلاث
من کن فیه فهو منافق و من کانت فیه خصلة منها خصلة من
النفاق حتی یدعها و ان صام و صلی و زعم انه مسلم اذا حدث کذب
و اذا وعد اخلف و اذا اؤتمن خان صدق رسول الله یعنی اوچ خصلت واردر
کیمده که اوله اوچی تمام اولسه منافق اولور • و هر کیمده که برسی اولسه منا
فقلغك اوچ بخشندن بری آنده اولور • تا کم آنی ترك ایده نیجه بو صفتله موصوف اولدر
اکرچه اول کشی نماز قلوب اوروچ طوترسه و ایدرسه بن مسلمانم و اول خصلتلر
اولدرکه چون سوز سویلیوب وعدینی خلاف ایده • و چون کیمسه امانت
قوسه لر خیانت ایده • و بر روایتده دخی ایکی خصلتی نفاقدن صایمشدر اذا
عاهد غدر و اذا خاصم فجر یعنی اکر عهد ایدوب اول عهدینی بوزسه
و اکر کیمسه ایله خصومت ایتمك اولدوقده حقدن طشره فحشیات سویلیه
یعنی سوکسه بو معامله لر اهل اسلام نفاقندندر • امدی حقیقتده بو
حدیثلر تمام وعیددر تهدید ایچون اهل اسلامه • زیرا کم آز کشی بو صفتلردن
خلاص بولور • و خواجه عالم دعا بیوردیکه اللهم انی اعوذ بك من الشقاق
و النفاق و سوء الاخلاق یعنی بزم اوزرومزه واجبدر که بو دعایی

ویردایدوب ملازمت ایدرلر • واما کفرده نفاق ایتکلری فلسفیلر ودهریلر
وطبایعلر وتناسخیلر واسماعیلیلر ومباحیلر ایدیلر • ومسلمانلرک آراسنده
اولورلر ودرلرکه بز مسلمانوز • اما اعتقادلری اول کفرلره ومشبهلره
اولورلر دردک چونکه کندو یارانلرینه ایریشنلر اعتقادلرین آنلره اشکاره قیلورلر
وایدرلرکه بز مقلدلری استهزا ایله آلدوب مسخره یه طوتارز • حق تعالی آنلرک
احوالندن خبر ویروب بیوردیکه **وَاِذَا لَقُوا الَّذِینَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَاِذَا خَلَوْا**
اِلَی شَیَاطِینِهِمْ قَالُوا اِنَّا مَعَکُمْ اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُنَ اللّٰهُ یَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَیَمُدُّهُمْ
وهم کافرلرک کفرلرینه ومسلمانلق دعوی ایتدکلری قبله هم بو جمله دن اولورامدی
منافقلرک معادی ومقامی اولدرکه حق تعالی بیوردی **اِنَّ الْمُنَافِقِینَ فِی**
الدَّرْکِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِ بس اسلام دولتنک قدرین بلوب واول نعمتک
شکرین کما ادا ایدن بلور بو دکلو آفتلرکه آدمینک یولنه توشلر ودرنجه
بلالر بر له که آنی مبتلا قیلمشلردر • اکر حق تعالینک عنایتی نظری اکا دستکیر
اولمیا حقدن اولورسه اول دنیا طوزاغی که **زُیِّنَ لِلنَّاسِ** برکیله برلنمشدر **وَحُبُّ**
الشَّهَوَاتِ بندیله محکم بغلنمشدر اندن خلاص بوله • خصوصا باشدن
باشه بو طوزاقلر یدی دانه ایله قورلمشدر که بر برندن احتراز ممکن دکلدر
ایتکه بیوردر **مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِینَ وَالْقَنَاطِیرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ**
وَالْخَیْلِ الْمُسَوَّمَةِ آدم پیغامبری ع م بو دکلو شرفله ومرتبه ایله بردایدن
آرتوغندن منع ایتدیلرکه **وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ** چونکه یغلیق توفیقی اولمدی
عصیان ونسیان طوزاغنک ایچنده کرفتار اولدی اکا رفیق اولدی دنیا

اکا طوزاغی آدم بر کلمه سببیله که **رَبَّنَا ظَلَمْنَا** در خلاص بولدی • اندن
ثُمَّ اجْتَبٰیهُ مقصد بر ارشدی بر ساعت حقک لطفی مددی آدمه آزاولدی
اول بهشت که کامکاهیدی دامکاه اولدی • وچونکه حقک لطفی مددی اکا اولدی
دنیا که اکا دامکاهیدی کامکاه اولدی • **رباعی** از لطف تو هیچ بنده نومید نشد
مقبول تو جز مقبل جاوید نشد • لطفت بکدام ذره پیوسته که او • بهتر زهزار
ماه و خرشید نشد • وحقیقتده هر زنجیر وبندکه شغلری وانتقالری بو دنیا
طوزاغندن اول کله بغلدلر انک بری متاعدرکه **ذٰلِکَ مَتَاعُ الْحَیٰوةِ الدُّنْیَا**
وهر درکه که طامو درکه لرندن بو طایفه ایچون دوزلمشدر دکلیسی **زُیِّنَ**
لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ دکانک سرمایه سیدر یدی قپو اولمشدر طامویه
ایتکه بیوردر **لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ** واول یدی طریق که انواع شهوتدن قورلمش
بو درکه لری اول کله قیلدلرکه **حُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ** امدی بو یدی شهوتک
تخمنی انسانک یدی اعضاسنده اکدلر • وبش حسی اول تخمی تربیت ایتمکیچون
اوزرینه قودلر • تا اول بش یله دکن هر تخمک اغاجی اوزرینه بر شهوت یمشی
ظاهر اولدی • اندن فکره صاحب شرعی کوندردلرکه هر اغاجک حاصلندن
عاشر اولوب عشر الا • وهر بر عضوه بر سجود خراج قویا ایتکه بیوردر **اُمِرْتُ**
اَنْ اَسْجُدَ عَلٰی سَبْعَةِ آرَابٍ لاجرم یدی عضوک اوزرینه یدی سجده واجب
قلدی • وبیوردیکه اول اسجدک یمشنی آخرت تخمنی انوک عبودیت بیزدن
شریعت الیله صاحلک که **الدُّنْیَا مَزْرَعَةُ الْآخِرَةِ** امدی حق تعالینک عظمت
عنایتی بر طایفه نی اولیا ادلدوغی وقتدن آنی درجات طرفنه سوردی

ویسق الذین اتقوا زمامیله فاما من خاف مقام ربه طریقتجه ونهی
النفس عن الهوی قدمیله فان الجنة هی المأوی معادنه ومقامنه ایردی
وبر طایفهٔ عزت متعالی سطوه سندن بی باک اولوب هر اولدیغی وقتن
اولندن درکات جهنمه سورلر وسیق الذین کفروا قهرنک تجلیسی برله
فاما من طغی یولنجه وآثر الحیوة الدنیا قدمیله فان الجحیم هی المأوی
معادنه ومقامنه یتوردی که هؤلاء فی الجنة ولا ابالی وهؤلاء فی
النار ولا ابالی یعنی بیوردیکه بر طایفه اوجماقلق اولدی بکا نه آصی و
بر طایفه طاموقلق اولدی بکا نه زیان • اگر حقک عنایتی دکلمشسه پس
قهری کمندندن ومکری زنجیرندن انک ننه نجات بولنایدی • وآنوک
طلسم اعظمنک باغلری قنده شتیلیکی رباعی سر آمد زخویشتن می باید
برخاستهٔ زجان تن می باید • درهر گامی هزاربند افزون است • این گرم روی
بندشکن می باید • امدی سلوک اتمک تمناسنک سوداسی پادشاهلکی
وما الملک باشنه لایقدر • زیرا که هر گدا وبی نوا آنک الندن ایاغندن
بو طلسم اعظمک فتحی نججه ظاهر اولسون • اما بو دکلو واوکه اگر ابلیس تصرفندن
خلاص بولمق اولسه بونکله اولورکه • اسلام لباسیله وهم ایمان خلعتیله
بو جهاندن جان التوب قوترلسن ایمانی شیطانه ورمیه سن تمام دولت
بودر • ومستدام نعمت هم بودر اللهم اختم لنا بخاتمة الایمان والاسلام
رباعی اگر صولک دمده ایمانم چراغن اتمسک باطل • صفا وذوق وشوقیله
ویرم بن جانی والحاصل • اگر بو خلعت اسلام اچنده بن اولرسم • یتر بو منت

باکا خوش اولدی مرتبهٔ کامل • اما حکمت نیدی اولدیرمکلکده درلکدن
صکره وکرو درلتمکده اولدوکن نصکره • امدی بیلکل کم آدمینک بش
حالتی واردر اول حالتی عدم درکه نتکه بیوردر هل اتی علی الانسان حین
من الدهر لم یکن شیئا مذکورا یعنی کتم عدمده انسانک حق علمنده وجود
علمیسی واریدی اما کندو وجودنی بلمزدی • وکندونی ذاکر دکلدی وهم
کندونک مذکوری دکلدی ایکنجی عالم ارواحده موجود اولمقلغیدر
نتکه بیوردر الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف یعنی چونکه
عدم دروازه سندن عالم ارواحه یتشدی بر وجود آنده دخی حاصل ایدی
بو کره کندو وجودنی وغیر وجودنی بلدی وهم ذاکر ومذکور اولدی اوچنجی حالت
روح قالبه تعلق طوتدوغیدر نتکه بیوردی ونفخت فیه من روحی دردنجی
حالت روح بدندن مفارقت ایتدوکیدر نتکه بیوردر کل نفس ذائقة الموت
بشنجی حالت روح بدنه کرو دوندرب احیا ایتدوکیدر نتکه بیوردر کما بدأکم
تعودون بو بش حالت انسانه ضروری کرکدر • تا که حق تعالینک حکمتی
بو موجوداتی یرتمقده حاصل اوله که کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف
فخلقت الخلق پس اول حالت عدم کرک تا که عالم ارواحده چونکه وجود
حادث اولوب ظاهر اوله اول کندو وارلغنی بیله وکندو حدوثنه عالم اوله
ایله اولسه لازم کلور که کندو صانعنک قدیملغنی بلوب عارف اوله ایکنجی
حالت عالم ارواحده وجود کرک تا که عالم اجساده اولاشمزدن اولکدن
حق تعالینک شهودندوقنی واسطه سزلیه که الست بربکم خطابنک استماعندن

لايق اوله. بلكه جوابنك سعادتيله مسعود اوله. چونكه مكالمه دولتنى
واسطه سز بله حضرتدن حضرت ربوبيتى عالم اجسادده كروب بله بلور
و اول صفتلركه ذاتيدر. مريدلك و متكلملك و سميعلك و بصيرلك و
عالملك و قادرلق كبى ودخى اوزكه كم واردر بولارك كبى. حق تعالى يى بو
صفتلرله بونده بله بلور. و اانك عالم ارواحده وجودى اولميكل بدندن
كلمزدن اوك بونده اول ذاتى صفتلرك معرفتى حاصل اولمزدى. ودخى
بو جسد عالمنده اكيلين روحانيت صفاسنه ارشمزدى. تاكم كماله
حق مرتبه سى حاصل اوليدى. زيراكه بونسنه ثمراتى دراول تخمك كه
اول عالمده كه بزاتيدر. بو تخمدر اكلميدى بونده كه نهايتده هيچ ثمرات
حاصل اولمزدى. اوچنجى حالت روحك بدنه تعلق طوتمغى كركدى تاكم
كمالات معرفت كسب ايده كه بو ايكى عالمك كلياتن و جزئياتن اول آلتلرله آلتدنجى
حاصل ايده بلوره. و حق تعالى يى رزاقلق و رحمانلق و رحيملق و غفارلق
و ستارلق و منعملك و محسنلك و وهابلق و توابلق صفتلريله بوحالتده
بلوره. و روحى تربيت اتمكده بو آلتلره مددايله يتشور معرفت مقاملرينه
شونك كبى مقامات كه عالم ارواحده بو آلتسز حاصل اولمزدى مشاهده
و مكاشفات و علملردن كبى. و دولودولو تجليات و تصرفات و جذبات
كبى و حق تعالى يه واصل اولمق كبى. و نيجه معرفتلر دخى كه هر برندن ترجمه
ذكر ايلدك ايدى بو حالتده حاصل اولور. دردنجى روح بدندن مفارقت
اتمك حالتى كرك اكى وجهله. برى اولكه روح بدنه مصاحب اولمقدن بونجه

تلوث حاصل اتمشدر. اول نسنه بو حالتده تدريجله كوترلور واول اتش
كه جسمانى نسنيله بولاشدر اندن زايل اولور. المراد ايلشك خلاصه سيدر
واندن صكره اول صفتلركه قالب سببيله حاصل اتمشدى. بو كرت قالب
زحمتنسز اول صفتلرى حضرت عزتدن كسب ايدوب برخوردار اولور
و خلقيت كدورتندن آزاد اولور. ايكنجى وجهى اولدركه اول آلتلركه كسب
اندوكى معارفدن بر ذوق دخى حاصل ايليه زايل اولدقدن صكره كم
عالم ارواحده اول ذوقى بولمامشدى. زيراكه اول عالمده انى ادراك
اتمكه آلتى يوغدى. زيراكه اكا ايرشن ذوق معرفت حجابنك آرادندن
حاصل اولوردى. شمدى قالب زحمتنسز بر ذوق دخى حاصل اولور.
شول يمش كبى كه اغاجدن اوزنده اولا. ياش اوزم و زردالو كبى مادام اكه
اغاج اوزرنده اولا بر دولوذوقى واردر. و چونكه اغاجدن كسه لر دور برمدت
كنش نظرندن قويه لر تاكه كنش تربيتيله اول ياش اوزمى موير ايليه و
زردالوى قورودده اول وقت انوك بر دادى دخى اولوركه اولدن اول
يوغدى. اگرچه اغاج اوزرنده كنش نظرندن بولوب تربيت ايديشوردى
اما بودكلو واركه مادامكه قدمن اغاج اوزرنده باصيشدى اول اغاجك
خاصيتندن كنش حرارتيله بركوب اوزمده و زردالوده فى الجمله اكشيلك
و ياشلق واردى. شمديكه اغاجدن تصرفى زايل اولدى و كنش حرارتيله
قورودى برلذت دخى ظاهر اولدى. زيراكه كنش تربيتن اغاج زحمتنسز
حاصل ايلدى. اولدن اوزم تربيتن بولمقده اغاجه محتاجدى. شونكم

اكر اغاج اولمسه مجرد كنش نظریله اوزم ظاهر اولمزدی • وچونكه اوزم
اغاج اوزرنده كوریندی امدی اغاج اوزرنده اوزمك مقامنه ارشمه
مشدی • پس اوزمی اغاجدن كسمك كرك ومجرد كنش نظریله پرورش بولمق
كرك تاكه مویز طتلو اولوب كندو مقامنه ارشه • بونلردن قیاس
ایله روحی كه اولدرمش كبی ظاهر اولمقده بدن اغاجنه محتاجدی
چونكه بشلكی مقامنه ارشدی معرفت وقربت حاصل ایلدی • اما بو
ذكلو وارد كه مادامكه قدرهمز بدن اغاجنك اوزرنده باصمشدی
اكرچه حق تعالینك عنایتی كنشنك نظرن باولوردی • اما بدن اغاجنك حكم
هروقت برانانیت بولدی وحجی زحمت ایدردی كه انه لیغان علی قلبی اكا
اشارتدر • وبرده دخی معارف بلوردی اما بدن صفتنك اكسكلكی ایله
ویاشلغیله بله بلوردی شمدكی روح بشی كبی بدن اغاجندن زایل قله
وبرقاچ مدت حق تعالینك كنشی تصرفنده تربیت بوله • بدن اغاجی
زحمتی اورتده واسطه اولمیه اكا بر ذوق وبر معرفت حاصل اولوركه اول
بوغیدی • زیرا اكر اولده انسانیت بشنك كمال مرتبه‌سنه ارشمه مشدی
پس عالم ارواحده حق تعالی نظرلرینك تصرفنه قابل ولایق اولمزدی
ودخی انجلاین حق تعالینك سمیتلكی صفتی اكا معلوم اولمزدی • زیرا كه
روح بدندن مفارقت ایتمینجه بو معرفت حاصل اولمز • بونده اسرار
حقایق چوقدر • انك شرحنه كتابلر طاقت كتورمز • فذروه فی سنبله
بشنجی روح بدنه عودت ایتمك حالیدر كه اول سبب‌دن اوتوركه انسان

انلك اچنده دركه جمیع غیب وشهادت مملكتنه دنیه ده ولآخرتده حق تعالینك
خلیفه‌سی اولوب تصرف ایده • واول دولتدن لوحوشلقلركه بو ایكی عالمده اكا كون
بر قلمشلردر نكه بیوردی اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رات
ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر پس بوخوشلقلردن بر خوردار اولوب
نصیبی كامل اولمق اوله • امدی بوتنعملرك بعضی روحانی وبعضی جسمانیدر
ولكن جسمانیده اولدن تصرف ایتك ممكن دكلدر • الا اولی جسمانی اولنلر واسطه
ممكن اولوردر • پس اول جسمانی قالبكه دنیاوی در وفانیدر انی آخرت نكیمله
اول نورانلیدر و باقیلقدر احیا ایدركه یوم تبدل الارض غیر الارض
اكرچه همان اول بدندر اول صورتله اما صفتله دكل • زیرا كه دنیاوی
قالبی دورت عنصردن دوزدلر • او دوبل وصووطپراق در اما طپراغله صو
انلك اوزرنه غالب ایدی كه من طین لازب محسوسدر كلكه كورنله كورونه
بو اكسی بدنه مغلوبدر • امدی بو قالبی آخرتده كه لطافت عالمیدر هم
كرو بودورت عنصردن دوزدلركه اما اودوبل انلك اوزرنه غالب اولور
زیرا اكسی دخی لطیفدر • وطپراق وصو مغلوب اولور ومتمكن اولور یعنی قرار
طوتوب دولنور • شمدیكی او دو صو كبی اولمز غایتده لطافتك اولور ومو ملك
اول نوركه كوكلنده متمكندر انك صورتنده انی غالب قله ركه یسعی نورهم بین
ایدیهم وهم یوم تبیض وجوه وتسود وجوه بو معنی یه اشارتدر یعنی
انلركه كوكلری نور ایمان الله منور اولدی بكون هم اول نور الله یوزلری
چونكه لطیف نورانی اولا ایرق دخی بدندن روحه زحمت ویرمز زیرا كه اول زحمت
ظاهر اولا لاجو نتیجه‌سی ونزعنا ما فی صدورهم من غل نصرفیله انلردخی ویر
تكه سرچاجی سرجانك جوهرنی طپراقدن دكدوزنكدن طپراغی حقادر

منور اولور وانلرك كه كوكلری كفرله قره‌دی یارن اول سوادله هم یوزلری قره‌در

سیله

وآنی صاف و شفاف ایدر. تا شویلکه انك ایچی طاشی کبی زجاج اولور ظاهردن
باطنی کورنور و باطندن ظاهری کورنور. یوم تبلی السرائر بو معنیه اشارتدر
که اول باطنده کزلو نسنلر آشکاره اوله رباعی رق الزجاج ورقت الخمر
فتشابها وتشاكل الامر. فكانما خمر ولا قدح. وكانما قدح ولا خمر یعنی خمر لطیفدن
زجاج بار شدی. باده شوب بربرله آشدی. شویلکیم جام مدر کلدی می. یا خود
می در قدح دکلدر می. تا حدیثده کلور که بهشت اهلنك بینی و سکوکلری شفافدر دن
کورنه غایت لطافتدن. پس قالب بو لطافتله حشر ایدنلر تا کرسکر و جمعیت
نعمتندن کندو حظنی تمام الا. و اذ نهیج کدورت حاصل اولمیه روحك
مشاهده سنه زحمت ایده بیله. و هم حق تعالینك یحیی لکی صفتنی تمام عارف
اولوب بیله. مادامکه صورتا انی احیا ایتمیجه که قل یحییها الذی انشاها
اول مرة و روحی لذیذ صکره که قالب صحبتندن پرورش بولمشدی و معرفت الهی تکثر
تمام حاصل اتمشدی. بدندن مفارقت بولوب نیجه مدتلر عالم غیبده عنایت
نظریله تربیت بولمشدی. و جسمانی تلونلردن تدریجله قورتلمشدی و حق فیضندن
واسطه دن قلرادشوردی که یرزقون فرحين بما آتاهم الله من فضله
و تمام قوت حاصل اتمشدی. پس بو کمالات ایله انی قالب عالمنه کوندررلر
تاکه اول جسمانی آلتلر واسطه سی برله جمیع مملکتده مالك اولوب مملکنده
تصرف ایلیه. و اول واسطه سزلك مقامنده تنعمات روحانیدن
آلات جسمانی زحمتنسز کندو حظنی وافر آلا. و کمال معرفت و قوت
ذوقدن فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر بیله. شویلکه نه روح جسمی کندو
اشندن قویوب مشغول ایده. و نه جسم روحی اشندن قویوب مشغول
ایده. لا یشغله شان عن شان لاجرم حق تعالینك نامه سنك

عنوانی اکا بو اولدی که من الملك الحی الذی لا یموت الی الملك الحی الذی
لا یعود اما فرق عبده حق ارآسنده بو مقامده اولدر که. حق سبحانه
و تعالی بو مملکتلرده استقلال و اصالت برله تصرف ایدر. و آلته محتاج
احتیاجی یوق. و قول انك نیابتی و خلافتی واسطه سیله تصرف ایدر
و هم آلته محتاجدر. والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب
بو قدر اشارت یتر باقی اسرار الهی افشا اتمکه اجازت یوقدر که
افشاء سر الربوبية كفر من عرفها وسر جهلها جهلها بلن بلدی
بیلن بیلدی وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين

والحمد لله رب العالمين

اللهم اجعلنا من عبادك الصالحين الطالبين السالكين
وخواصك المقربين الهادين المهديين وانزلنا حضيرة قدسك
مع اهل انسك من الانبياء والمرسلين. واختم لنا و
لامة محمد عليه السلام بخاتمة الفائزين
وصلى الله على حبيبك ونبيك وخير البرية من خلقك
وآله واصحابه وعترته اجمعين. وازواجه و
امهات المؤمنين. آمين يا رب العالمين
وعليك توكلنا وبك نستعين
ربنا تقبل منا واغفر لنا وار
حمنا وانت ارحم الراحمين

اعلم ان امور الآخرة ليست كما زعم الجهال فانها من
عالم الامر والغيب والملكوت لا من عالم الشهادة كما
زعم العوام وصرف الانبياء والاصفياء في الكلام
ولكن الشان في فهم ما قال فاعلم ولا ترتب فان
الجنة والحور والقصور والاولاد والاشجار والثمار
والانهار والعذاب والنار وامثالها مما جاء في الآثار
شاع في الاخبار ليست منحصرة على ظواهرها فقط ولها
معان اخر يعرفها الاصفياء من الاولياء والمراد من صبح
العادات انجذاب القلوب عن القاذورات الى الوجود الاعظم
والباقي الاقدم فلو صليت بقلب مشغول بها الف سنة
فانت على شفا من الحسنة ليس لهذه البدن بقاء ولا
تركب كما كان بعد الفناء والمراد باحياء الموتى ليس هذا
فان انت يا غافل مشتغل بالدنيا فقصرت همتك عن ادراك
الحق والكمالات غير ما تخيلت ولكن البعد لانفصال
لو عرفت فاجعل الذكر المذكور مصيدة لترقى الى الحق
افدى مثلك الطفل فانه يخدع بالفواكه وغيرها وعن امثال
الاشياء ليميل اليها طبعه لئلا ينفر من التعلم انت
بهذا القلب الغافل عرفت الله وعرفت الانبياء ما هم

وما قصدهم وغرضهم بقراءة الكتب واعلم انك كلما
اشتغلت بالدرس زدت بعدا عن درك الحق وعن ادراك
عن انقضائه الذاتي منزه عن اللفظ والحروف ولسان
العرب في غير العالم حقيقة كل شيء يكتب على نفسه
ما يجري عليها في الاطوار الحور والقصور والانهار
والاشجار والثمار وامثالها كلها تتحقق في عالم المثال
لا في عالم الحس فافهم وكذلك الجن ويدل عليه انه
جن عن الحس الظاهر وقد يظهر من يشاهده انما
يشاهده بالظاهر وليس كذلك بل هو من قوة الخيال
قوله تعالى لا يعلم الغيب الا الله والراسخون في العلم
الالف واللام للاستغراق والعالم في الحقيقة ليس الا
هو الواحد الصمد فلا تشكل الكل في الكل اي كل
الموجودات في كل شيء بل في كل ذرة الا ترى ان الحبة
فيها كل الشجر والحب بكماليته يتحقق في كل جزء من اجزاء
الشجر وفي الثمر بكماليته ففي كل جزء من اجزاء الشجر
حب فيه كل الشجر ولذا تظهر منه وتكون وكذا
كل العوالم متحقق في اصله وذلك الاصل
متحقق بكماليته في كل واحد من العوالم فكل العوالم
متحقق في كل ذرة وينكشف منه سر الكشف لاهل

الحق يعني ان الكمل في كل الانسان الكامل يجب فيعتقد
وفيها بان يكشف للانسان في نفسه كنت كنزا مخفيا فا
انا عرف فخلقت الخلق لاعرف وانا العارف هو لا غير
منزه عن الكل متصف بالكل صفاتي بوزن فيا اسمي
سنه فاكيف فالقلب محفوف بالهم مشغلة فلا ينا
اليها السالك لو ان تصفو بعد قطع الهمالك الا انا
يعبد بعضهم بعضا والدراهم والدنانير والما
والمفاخرة والعز وهم يحسبون انهم يعبدون الله
وهم لا يعلمون قال الله تعالى انا عرضنا الامانة على
السموات والارض والجبال فابين ان يحملنها و
اشفقن منها وحملها الانسان انه كان ظلوما
جهولا قال اهل التحقيق في تحقيقها ان الامانة عبارة
عن المعرفة به تعالى واقول يحتمل ان يراد بها صورة الحق
فان ادم خلق على صورة الحق لان صورته صورة
الجمع وهي في الانسان لا في غيره فلا حاجة الى التقدير
لاهل في السموات وغيرها بل نفسهن لم يحملنها لحملها
الانسان باعتبار المادة وكان ظلوما جهولا باعتبار
مواده قبل قبول هذه الصورة الرحمانية فصار لها
عادلا عالما كاملا باهتمام الى الحق فهو ملك ورحمان وكل ما

بهيمات الى ما سواه فهو ابليس وشيطان فقوة
التي تبعثك على الميل الى الله تعالى ملائكة وقوة
التي تبعثك على اللذات الجسمانية الشهوانية شياطين
فانت ملو من الملائكة والشياطين والحكم للغالب و
الحق بينهما كل قطرة من قطرات المطر لها سبب تقع به وقعها
من اقطار الارض فلو وقع هاذ ذلك الموقع علة تامة
مكلفها في ذلك المحل فهي ملك وكذلك كل واحد من
اسبابه ملك فلو قلت لكل قطرة ملك فانت صادق
باعتبار العلة التامة وان قلت لكل قطرة ملائكة
فانت صادق باعتبار اجزائها ولا يمنع هذا ان
يتمثل صورة تسمى بالملك اعلم ان العقوبة و
الرحمة والالم واللذة وامثالها لا تقدح في كون
الكل حقا فانه منزه عن الكل لا انها مقتضيات
شئونه وهي نسبية الا ترى ان في فم كل واحد من
الانسان والافعى ملايم له وسم للاخر وحقيقة
الكون مشتمل فيهما منزهة عنهما وانه لم يخل عنهما
والحق كل الكل اعلم ان للحق ميلا ذاتيا الى
الظهور اذ لا يمكن تحققه الا بتعينه في الجزئيات
والمحبة عبارة عن هذا الميل الذاتي والاقتضاء الذاتي

واليه الاشارة بقوله كنت كنزا مخفيا فاحببت ان
اعرف فخلقت الخلق اي خلقته لاتحقق وتعين في المظاهر
بين هذا وبين ما قاله بعض المشايخ من المعرفة والمحبة
بون بعيد فتنبه اذا لم يكن مقصود دون الجماعة
لخطيب وامام وغيرهما حقا فهي عند العقلاء عن امثال
هذه الجماعة الا ان يقصد ارشادهم فان ذكر العباد
ان يكون المقصود هو الحق فاذا فات الركن لم ايبح
عبادتهم وبين جمعيتهم سوء والتحذر عن جماعة السوء
اولى اعلم ان الموجود هو الحق لا غير وكذا المقصود
دل عليه قولهم يا مقصود يا موجود مع الاشياء
كلها او لو متنافية متضادة لدخول كلها في الوجود
والثاني باعتبار المراتب وهو منزه عنها فالباطل
حق من حيث الوجود وبطلانه نسبي وجميع المراتب
منطوية في عالم الاجسام حتى لو انفصل لم يبق شي
من الارواح وغيرها من المحدثات وصاحب مصادر العقل
ضرب مثلا بالقند الى القطار او وضع الاجسام
موضع القطار فالارواح على مراتبها بمنزلة الصفر
والسكر الابيض والنبات والسكر القوالب على
مراتبها ويتوهم هذا ان ينفرد الارواح عن الاجسام

في الوجود والتحقق وليس الواقع كذلك بل كان
بين الانسان روحا بل حقا لكاشف بين الحكم الصور
كلما ارتفعت صورة تلطف الى ان يبقى الحق وحده لا
شريك له الحق من حيث المائية الاله ومن حيث الناسوت
عبد ومخلوق ومحدود ومحكوم ومقهور وعلى هذا
الافعال كلها للحق والصور الآلية لكن لما لم يكن في
صورة العبد غير الحق وفعل العبد من هذا الحال ان
له اختيارا وفعلا ووجودا مخصوصا سوى الحق وهذه
الغفلة منه مثلا لما لو كان للصانع وجود وجود
الآلة من وجود الصانع لحسبت عند الغفلة انها
هي الفاعلة الصانعة فهذا التصور والتخيل
مذموم لغفلته حتى لو عرف الحق واسند الفعل
والاختيار الى نفسه من جهة انه حق لما ذم اذا الفعل
المخصوص صدر عن الصورة فكان الفاعل له لا
الفعل هو الحق في بعض المراتب والصورة والحق بهذه
الصورة هو ذلك فتامل فاصاب العارف بقوله فعلت
وصنعت لا الجاهل والتحقيق ان الاختيار شهود المصدر
لفعله لا انه يفعل لو شاء ويترك لو شاء لان الافعال
بالمشية والمشية من مقتضيات المراتب والشئون بالاسباب

خارجية وداخلية فاذا اجتمعت تنبعث المشية ضرورة
فيصدر الافعال عند اسبابها وهو يحسب انه قادر على
وليس كذلك ولكن ذلك التهاون ايضا فلم يبق للصدق دعوى
الشهود عند التحقيق وصدور الافعال المتضادة
من الموتى يوهم ان له اختيارا والتحقيق ما سمعت و
الفرق في نفي الجبر والتوكل في صياحة في جوف
الليالي وغيرها يظن ان لهما الاختيار بالمعنى المشهود
للعوام وليس هذا الا الزور من القول هذا ما اعطاه
الكشف ولو خالفه العقل الناقص العالم فيه بحث
ونوع وشخص مطلقات حدوثه ذاتي لا دائما في نفسه
عن الحق الاضداد من بعضها الا الاجزاء ما اعضد
فتحقق الذات والمراتب فلا بد منه ولاما يرقى منها
بالتعلم والتقرب منه ومعرفته وكسب الكمالات فهو
مرضي ومالا فلا كشخص يصدر منه حال الغضب
افعال واقوال بلا اختيار ولا يرضيها حال السكون و
المشية عن الاقتضاء الذاتي والترتبي ولا يكاد
يصح على ما ظنه اهل الظاهر تعالى الحق عما يقول ○
الظالمون من ان القبائح والفواحش بمشيئته بالمعنى
الذي ظنوه جل جنابه عن مثل تلك المشية الطالب

والكمالات المطلوبة كالصحة والوصال والبعد كالمرض
فكما ان المريض يسلم نفسه الى الطبيب وينظر فيه كيف
يشاء ويصبر على مرارة الادوية وانواع الالام العلاجات
ويأتمر بامر الطبيب لعل الصحة تحصل له يوما وقد لا
تحصل اصلا لكن من شرط طالب الصحة الامتثال
بما يؤمر به لانه وسيلة اليها فجميع انواع المقامات
يأتيها الوصول اليها ولا فعلية السعي صحيح او لا حتى
لو قال الطبيب لا امتثل بما تأمرني حتى تشفيني فهو امر
باعث العطل في طلب الصحة فكذلك له ان يسعى في قطع
العوائق وليس له ان يقول لا اشتغل بما قال المشايخ حتى
يحصل لي المطلوب • لانه من امارات عدم الطلب • و
للمرء ان يسعى عاملا فيه نفعه • وليس عليه ان يساعده الدهر
فان بادر بالسعي الموهوم امره • وان عرض له المقدور وكان
له العقد • مثلا ترك الاشتغال بالدنيا من اعظم اصول
وسائل الوصول الى الحق وكثير من يظهر الطالب اذا عرض
عليه هذا يقول لا اترك حتى يحصل لي المطلوب فهذا
امر بعيد منهم ومثال الانبياء كاصحاب الاطفال يدعوهم
الى كسب الكمالات بتخويف وتطميع باشياء لعبهم وغيرها
ولكن ما يأتي الاطفال فيه يكونون كدنا بالمحضر

شأن الأنبياء غاية الأمر ما يكون فيه من خوف ورجاء له
مقام من يتخيل السامع عنه معانيه الحقيقية بحسب رتبته
ويعرفها العارفون مثلا لو قيل الواحد لو فعلت كذا
نعطيك كذا طريق من يريد بهما مسائل شيء من العلم والمعرفة
والسامع يحسب أنه أراد بهما أشغال العامة وليس كذلك
بل هو مصطلح الأنبياء ونظيره الرؤيا فإن الصور
المرئية في الرؤيا ليست على ظاهرها التي تكون وقوعها
في كل أحد عرفوا أنها ليست على ظاهرها فتأملوا في
تعبيرها وعرفوا مدلولاتها وطرق الأنبياء ليس عليها
سبيل لجهرهم فيبقى غيرهم على العمى منها إلا الأولياء فإنهم
عرفوا بالكشف فتأمل فيما عليه الخلائق من الظنون
فإن الطرق الحاصلة فيه من لم يدر فإنهم يعرفون عيسى
حي بروحه ميت بجسمه العنصري ولما كان روح الله
والروحانية غالبة عليه ولا موت على الروح
قالوا إنه لم يمت حكما للغالب لا يعني أنه لم يمت جسمه
العنصري وهو محال فإنهم رأيت سنة ثمان وثمانين
يوم الجمعة رجلين حاضرين وعلى يد أحدهما عيسى عليه السلام
وهو ميت كأنهما يبرهنان على أنه عيسى ثم توفي بموته
وحشر الأجساد على ما يزعمه العوام لا يحتاج

ولكن يمكن أن يجيء زمان لا يبقى فيه شخص من نوع
الإنسان ثم يتولد إنسان من التراب بلا أب وأم ونحو
التناسل الجنة والنار وتفاصيلهما معان غير
ما يأتي في عقول الجهال الملائكة والملكوت فإنهم
يحققون الأشخاص الملائكة إذ الملكوت باطن الملك
فكان بواعث الخير تسمى ملائكة وبواعث الشر تسمى
شياطين وإبليس وقد يتشخص ويتمثل شيء من هذه
البواعث بحسب استعداد الرجل فيظن أنها وجود
شخصا ظاهرا بأحيانا كثيرة لأشخاص المخالفة
في الخارج وليس كذلك وقد يكون ذلك الشخص
الظاهر بحسب الباطن ولهذا قد يرى ولي بعض
الرائي عينه وقد يسمى الشخص الظاهر في المرء عن الحق
شيطانا وقد يتصور قلب النائم عن الملهيات فيعبر
فيه ما لا يحصى وفيما قاله الحكماء من أن الروح يتصل
إلى المجردات فتنعكس فيه منها صور الوقائع يمكن أن
يكون كذلك ويمكن ما يراه لا يكون خارجا عنه بل يكون
تصوره في حال النوم رؤياه فلا يكون بحسب المقابلة
على ما يزعمه العوام فكما أن الرجل يتصور الأشياء
حالة اليقظة فكذلك في حال النوم وأرجو أن الحق

ما قالت كما قالوه وهذا كالا يرى النايم الا ما علمه او
راه او سمعه او تصوره في اليقظة او ما يناسبه ولو
كان بحسب المقابلة والاتصال الى المجردات لكان فيما
راه شيء بديع لم يسمعه ولا يراه ولا خطر بقلبه وهو
لاجله وليس كذلك بل هو من متصوراته فكان
القلب لا يخلو عن تصوره وانواع الخواطر دايما كما في اليقظة
فيصيب في بدنه بقدر الصفاء والاحوال والحاصل ان
الرؤيا خواطر النايم بتمثال الصور وما وقع في
الالسن من ان الله تعالى خلق اولا جوهرة ثم منها
العالم فالمراد من ذلك الجوهر اول موجود ظهر في صورة
الروح والله اعلم الادعية والاذكار لتوجه القلب
الى المطلوب كالهذا رابطة والمؤثر هو التوجه لا هي
ويتفرع عليه اشياء كثيرة ويتبين به ما خفي على
اهل الغفلة الحكم بالاعمال كالحكم بلا ايمان او بدونه بلا
روح وما قاله المتكلمون من ان الله تعالى قادر
مختار بالمعنى الذي يعنيه انه اراد كفر الكافر وظلم
الظالم واختاره بمعنى ان الكفر والظلم نشأ من مشيته
واختياره وما قاله ابو علي وامثاله من ان الله تعالى
موجب بالذات بمعنى ان وجوده مغاير لوجود العالم

ولكنه اثر فيه وهما متغايران ومتباينان كالنار و
الماء اثر احدهما في الآخر فهو ان الاعتقاد ان ما
انشاء من محض الجهل وعدم الاطلاع على الحق سبحانه
وتعالى عما يقولون الظالمون المبطلون فان ارادته
ومشيته واختياره تقع على حسب استعداد العالم
وقوله تعالى يفعل الله ما يشاء ويحكم ما يريد ليس معناه
ان له ان يريد ويشاء في الشيء الواحد اي شيء يستعد
ويتحمل من الاضداد كالكفر والاسلام وظلم وعدل وحجر وشجر
وغيرها بل معناه انه تعالى يريد ويشاء ما في استعداد
ذلك الشيء وليس له ان يريد ما ليس في استعداده
والمشية تتبع الاستعداد والكائنات كلها اسائه
بحسب استعدادها ولم تتعلق المشية الا بها اذ
ولا يكاد يصح ان تتعلق بخلافه فلا يفعل الا ما يشاء
ولا يشاء الا ما في الاستعداد فيفعل ما يشاء كيف
لا يفعل وهو الظاهر فيه قد يتمنى المرء ولا يعرف له
سببا فسببه حدوثه شيء لو علمه لما اغتم به فيحس
بباطنه فيغتم والله اعلم لا اله الا الله ما في الكون
غير الله معنى آخر وهو ان الملك لا يدخل بيتا فيه كلب
ان بيت القلب الذي في صاحبه صفة كلبية كالحرص

من المراتب الملكية والله اعلم وكان الناس في الجاهلية
يعبدون صنما محسوسا وفي هذا الزمان يعبدون صنما
موهوما لعل الله ينظر الحق فيعبدونه كما هو حقه
اي حق عبادة **الوجود المطلق** باعتبار ظهور جميع
الافعال عنه واتصافه بجميع الكمالات الا ان
المظاهر بعض جميع الكمالات ويصدر عنه في كل
مظهر مظهر اشياء تختلف بحسب اختلاف المظاهر وبحسب
الكثرة لا في الظاهر فالواحد سبحانه يتجلى في جميع
المظاهر فكل واحد من المظاهر باعتبار صورته غير
الاخر وهو عينه باعتبار الحقيقة فيظهر من كل واحد
من المظاهر اشياء مخصوصة باعتبار الصور فكل
الاشياء واحد باعتبار الحقيقة فلو قال كل واحد
انا الله صح باعتبار الحقيقة لصدور جميع الاشياء
عنه بهذا الاعتبار ولا يلزم تعدده لما مر من ان التعدد
في المظاهر والظاهر في الكل واحد ولو قال كل واحد
انا الحق صح مطلقا لان الوجود بلا اشتراط شيء يسمى
حقا سواء يصدر عنه الكل او البعض ولا يتصف بشيء
وسواء يتصف او لا ويمكن ان يقال ان كل واحد من
المظاهر غير الله باعتبار ان الكل لا يصدر عنه باعتبار

الصورة

الصورة والكل واحد باعتبار ما صدق عليه الرازق
هو ما صدق عليه الخالق وعلى هذا غيره كمحمد وحق ولا
كثرة باعتبار ما صدق في الذات ولا تغاير الا بالمفهوم
وبحسب الاعتبارات ولا تحقق للاعتبارات في الكثرة
الا تخيلا واليه الاشارة بكان الله ولم يكن معه شيء
وهو الآن على ما كان عليه **وكل شيء هالك الا**
وجهه الا هو بمعنى الا هو والمراد به ما يشتغل الخلق عن الحق
في الدنيا هو كما قال الله تعالى **انما الحيوة الدنيا لعب**
و لهو وما كان له جهتان جهة الاشتغال بالحق عما سواه وجهة
الاشتغال عنه تعالى بما سواه فينبغي ان يكون حرمته
وكراهته وحله واباحته باعتبار جهتيه فيحل في حق
من يشتغل به عما سوى الله بالله ويكره او يحرم في حق
من يشتغل به عن الله بما سواه والسماع من هذا القبيل
فيحل في حق الفقراء الخالصين بحسب ذوقهم او يطيب
قلوبهم الى الله تعالى اذا سمعوا اصواتا حسانا ولا يبقى
في قلوبهم ذرة من افكار الدنيا وعلائق ما سوى الله تعالى هل كل
مسلم انهم ما يتوسلون الى الله تعالى على الوجه الذي
سمعت طائفة السلوك اصناف كما يختلف صنف باسم
يشتغل ملاحظته بشيء من الناس ولا ينظر الى ان يتم

[illegible]

فاذا تم فهو الماد ويمكن ان يحمل عليه قوله من قال اذا
تم الفقر فهو الله وصنف رطب شديد الرطوبة لا
يشتعل ولو الح عليه حتى يجف عن بعض رطوباته وصنف
متوسط وهو اقسام بعضها يشتعل بادنى تعب
ولا ينطفي الى التمام وبعضها يشتعل بتعب وجهد وينطفي
كما اهمل حتى يزول رطوباته جميعا ويقال فاعتبر
الطالبين بهذا المثل احرق العادات تنل خارق
العادات **فصل ذات الحق** منزه عن الكل والكل اليه
وهو في الكل واجب لا يفارقه الوجوب في كل الموارد
والامكان حيالي بحسب الصورة والحدوث والعدم يتعاقبان
على الصورة وهو منزه عنها مع انه فيها وجود الممكن
حق بحسب الحقيقة والوجود ممكن ومحدث وخلق باعتبار
الصورة سبحان من **مرج البحرين يلتقيان بينهما
برزخ لا يبغيان** ولا اتحاد يصح ان يكون الممكن
حقا ولا الحق ان يكون ممكنا باعتبار الاعتبارين
وكلاهما واحد وحق باعتبار العين ولا وجود للغير
الحقيقي ولا يكون الغير الا اعتباريا والله اعلم عبارة
احدث الوجود المطلق هو الله الا انه الخالق باعتبار الفاعل
والتاثير والعبد والمخلوق التاثر والانفعال عبارة

احدى

١٦٤

احدي سار في الكل وانصبغ بالكل وهو منزه عن
الكل والخسة والشرف والظلمة والكدورة تظهر بالمظاهر
وتتفاوت بالنسبة اليها والكل سواء بالنسبة اليه
وليس في الحقيقة غيره وهو الواحد ولو ظهر بالف صور
فظهر الحق تعالى في الكل فظهر به الكل وفي الحقيقة
الظاهر والمظهر واحد والتغاير اعتباري وتظهر
في الكل بحسب ذلك المحل الا كما هو ومشية الحق وارادته
عبارة عن اقتضائه الذاتي لا كما زعم الجهال وعلماء
الرسوم قوله تعالى **فاذا سويته ونفخت فيه من روحي**
الاية **اعلم** ان معناه يقتضي في تلك المرتبة تسوية
البدن على وجه مخصوص وهو حصول الاستعداد التام
بحسب الاسباب فاذا تم فالنسبة يظهر فيها الروح المعبر عنه
بالنفخ للمناسبة بينهما ولا يصح حقيقة النفخ والحركة
الحاصلة في البدن الا بخاصية التركيب وكذلك
النطق والضحك والتفاوت الحاصلة بين الانسان
وسائر الحيوانات هو من تفاوت التركيب والاصل
شي واحد يقتضي في كل مرتبة من المراتب ظهورا بخصوص
وهو الروح في مرتبة الحيوان والنفس الناطقة
في مرتبة الانسان ولا شي من الخارج والذي صار في

الحيوان حيوانا هو الذي صار في الانسان انسانا في
التفاوت بحسب الاستعداد والجوهر الذي يجار قابلية
هو الذي ظهر في تلك الصورة ولا يفسد بفساد الصورة
بل الصورة يتبدل عليه وهو الباقي ولا بد له من صورة
ما اذ ليس له تعين بدونها اذ ما من شيء من الموجودات و
بحسب ذاته واربابه ان لو شيئية عالم داخل في
بما انت هي زمان بحسب وقتي في نهاية تجعل في نهاية
كم دامت هي موجودة او قسمت في درجة ومجاهدة
تجعل نهاية كم دونه تفصيل **اعلم** ان القوى العقلية في
العنصرية وامثالها هي الملائكة وقول الانبياء فيهم
محمول عنوي على ما قلت من القوى لا كما زعم الجهال
اعلم ان الله تعالى لا يعرف كنه ذاته بمعنى ان في ذاته
شيء من صور هذا العالم واضعافها الى غير النهاية
وهي ظاهرة قائمة به واضعافها الى غير النهاية على
التعاقب تقوم به فلا يصل الى كنه ذاته تعالى وهو كل
ما ظهر فافهم الوجود المطلق هو الواجب الوجود لذاته
لانه لا يصح ان يكون ممتنعا للمنافاة بين الوجود
والعدم فلا يتصف احدهما بالآخر ولا يمكن ان يكون
الوجود معدوما فضلا عن ان يكون ممتنعا وكذلك

العدم

العدم لا يمكن ان يكون موجودا فضلا عن ان يكون
واجبا ولا يصح ان يكون ممكنا بالامكان الخاص لانه
يقتضي ان يكتسب وجوده من غيره فيكون معدوما
في نفسه مع قطع النظر عن موجده فيكون متصفا
بالعدم نظرا الى ذاته وهو محال لما مر وايضا ذلك
الغير اما يجوز ان يكون موجودا او لا يلزم تحقق الوجود
قبل تحققه اذ المفروض في الوجود المطلق وهو محال والمعدوم
المطلق لا يوجد شيئا فثبت ان الوجود المطلق واجب
وجوده لوجود الكل به وهو الله والكل مظهره وهو
الظاهر به والمظهر اياه **واعلم** ان الوجود المطلق هو
الحق في كل مرتبة لا يخلو عن اعتبارين احدهما التأثير
والفعل والآخر التأثر والانفعال فهو باعتبار
الاول الها وباعتبار الثاني عالما وخالقا ومخلوقا
فافهم فالوجود البحت الصرف المطلق عن الاطلاق والتقييد
والجمع بينهما هو الحق تعالى ليس بكلي ولا جزئي اذ الكلية
والجزئية باعتبارات بالنظر الى الاشتراك وعدمه
مسبوقة بالحقيقة من حيث حقيقة مجردة عن الاعتبار
نظرا الى الحقيقة من حيث هي هي مع قطع النظر عن غيرها
وان كانت لا تخلو عن احدهما باعتبارات فالوجود الصرف

المطلق عن الكل الذي هو الهوية وليس فوقه مرتبة
اصلا وهو فوق الكل ومنه الكل وهو الكل والكل
هو وليس في تلك المرتبة للوجود اولية ولا اخرية ولا
ظاهرية ولا باطنية وعلى هذا فتى السالك لما اعتبر
مطلقا عن الكل وحقق كلا منهما باعتبار ثان فلا ازل
ولا ابد عنه ولا ازل ولا ابد واحد عنه فله اعتباران
اعتبار الاتحادي ويسمى بهذا الاعتبار احدا وله الجلال
بهذا الاعتبار ويعبر عنهما باليدين وكذلك يعبر باليدين
عن كل صفتين متقابلتين لله تعالى كالباطن والظاهر
والقابض والباسط ونحوها والى كل صفتين متقابلتين
منها وعنهما اشير في خلق ادم بيديه فكذا صورة العالم
وصورة الحق يداه والله اعلم قال صلى الله تعالى عليه وسلم
ان الله خلق ادم على صورته وهو كذلك في التورية
ومعناه انه خلق ادم على صورة الجمالية فليس المراد
هو الصورة المعنوية لا الحسية اذ ليس للحق تعالى في
مرتبة الربوبية والالوهية صورة حسية وهو منزه عنها
وصورته الحسية من حقايق العالم وصورته المعنوية
هي صورته وهما يداه تعالى التان خلق الانسان بهما المذكور
في قوله تعالى ما منعك ان تسجد لما خلقت بيدي

ولذا

ولذا قال الله تعالى كنت سمعه وبصره ولا اذنه وعينه
قال الله تعالى انا عرضنا الامانة الآية اشارة الى
الصورة الالهية الجامعة بين الكل التي خلق ادم
عليها وصار خليفة بها المقامات والوقايع وبنا
يركع الصعود وعنها ظاهر ما يدل على درجات المعرفة
والتوحيد ليمتنع الثبات ويجد في مجاهدته لعله يفتح
مرات التوحيد واصالته ويصل الى المقصد الاقصى
وهو التوحيد الحالي والذوقي وهذا كلها بوصايا شبه
اليه من الوقايع وامثالها الدالة على التوحيد وفي
بينهما بون لا يعرفها الا الواصلون مثلا اذا غاب
السالك عن حسه وليس بنايم يشاهد ان جسمه قد
انبسط واتسع حتى صار يملاء العالم كله ويشاهد
في نفسه جبالا وانهارا واشجارا وبساتين وساير
ما في الدنيا ورأى في نفسه انه عين الكل وقال به
واى شيء يراه يقول هو انا ولا يرى غير نفسه واى
شيء ينظر اليه يرى انه هو ورأى الذرة والشمس كلا
منهما الآخر ولم يفرق بينهما ورأى الزمان واحدا
لا اول فيه ولا آخر ولا ازل ولا ابد ويسمع من
ان يقال هذا زمان ادم وهذا زمان محمد ع م لا

راى انتفاء الاولية والاخرية وان الزمان لم يتبدل
ورأى ان الكل كانه آن واحد ثم غاب عن هذه المشاهدة
والكثرة وانتقل الى حالة اخرى يمكن فيها تارة الى الوجود
العالم وتارة الى عدمه ويرى فيها ان كل الاشياء
بقي حيرانا حتى الرأي ايضا ثم رأى ان الكل صار عدما صرفا
بحيث لا يتصور ان يتصف ثم رأى عالم الكثرة بعضها الى
بعض فيتوقف في هذه الكثرة ساعة ثم حضر الى حسه
عن غيبته وهذا من وقايع بعض اصحابي وما ذكر من
ان الاشياء عدم صرف فهو اشارة الى مرتبة الاحدية
وما ذكر من ميله تارة الى الوجود وتارة اخرى الى
العدم فهو اشارة الى المرتبة الواحدية وما ذكر من
الكثرة فهو اشارة الى التجلي الشهودي وما ذكر من
ان كل شيء يراه يقول انه انا فهو اشارة الى التوحيد
الحالي الذوقي فهذا انا هو شيء فوقه التمكن لسالكه
بذوقه كان الاشياء مرتبطة به بل هي هو ولا يمكن
اعلام هذه المرتبة بالوصف ومن لم يذق فلم يعرف
فعلى هذا صار التوحيد ثلثة اصناف توحيد علميا
وهو ما يتخذ من الافواه والكتب وتوحيد انسيا
من الله تعالى وهو المنامات والوقايع والالهامات

قوله انما هو اشارة الى الحق الذي على الحق وليس المراد بالتوحيد صح

وهو

وهو فوق الاول وتوحيدا حاليا ذوقيا وهو اعلى
من الكل وهو المطلوب اذ اتم التصوف فهو الفناء
اذ الصوفي المصفى يطلع على ما لا عين رأت ولا
اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر فلو ظهر للناس ما
يناسبهم ويدرك عقولهم ويضمر في قلبه ما لو اطلع
الناس عليه لقتلوه فكيف لا يكون منافقا قال
اليه الاشارة في السري السقطي رحمه هذه التصوف
اسم لثلثة معان وهو الذي لا يطفي نور معرفته
نور ورعه ولا يتكلم بباطن علم ينقض عليه ظاهر
الكتاب ولا تحمله الكرامات على هتك استار محارم
الله تعالى ويمكن ان يجاب بان المحقق يعتقد ما اظهره
ايضا فلا نفاق والعجب انه جمع بين المتباينين في الاعتقاد
ولا عجب لانه كلا منهما حق في محله رأيت سنة وثمان
وثمانين يوم الجمعة رجلين احضرهما وعلى يد احدهما
عيسى عم وهو ميت كلاهما يتنهدان على انه توفي وصار
بدونه كسائر الابدان اعلم ان اهل الحق في علم
اليقين وعين اليقين وحق اليقين عبارات
شتى لا يحصل منها الشفى ليس هذا محل نقلها
الذي لاح لهذا الفقير وانكشف انها لا تختص بالتوحيد

وحده بل يوجد في غيره كالسخاء والشجاعة مثلا فانه
اذا عرف بسماعه بتواتر بغير مشاهدة فهو علم اليقين
ولو عرفه بمشاهدة فهو عين اليقين ولو صدر عن
نفسه فهو حق اليقين فعلم اليقين هو المعرفة بلا
شك الا انه بغير عيان وعين اليقين هو المعرفة في
مشاهدة وحق اليقين هو كونه ذلك فتحقيقه
التوحيد بان يقول لو علم وجود الحق بان لا فاعل
غيره بدليل لا شبهة فيه فهو علم اليقين ولو علمه
بشهود ورؤية وعيان ومشاهدة وكشف فهو عين
اليقين هذه العبارات عبارة عن كمال المعرفة لا عن الرؤية
والمشاهدة البصرية لانه منزه عن المثال والتماثل ولو
عرفه بان لا وجود لغيره وانه موجود كله فهو حق اليقين
لانه يتحقق بالخروج لم يبق له وجود فان الوجود كله
له تم معنى ان الذكر والذاكر والمذكور واحد هو ان لا
وجود الا الحق تم فيكون هذه الثلثة واحد بحسب حقيقة
الوجود هذا علم اليقين واما حق اليقين فهو ان يتحقق
السالك بهذا وجدتني في هذا المقام ان الذكر الذي هو
على اللسان هو صورة الذكر الحقيقي ووجدت الذكر الحقيقي
ان القلب يتشكل بشكل الذكر فيسمى القلب بهذا الاعتبار

ذكرا

ذكرا والقلب حق فهما الكل واحد امثاله ان الماء
اذا اتشكل بشكل مخصوص بهبوب الريح عليه يسمى موجا
وليس في الحقيقة غير الماء فكذلك القلب مع الذكر
باخذ الذكر كل القلب فيصير القلب بكليته ذكرا
فالذكر الذي يظهر على اللسان يكون صورة ذلك
الذكر الذي هو القلب بذلك التشكل وهو منزه
عن الشكل ولكن ضيق المقام يحملني على الاطلاق
هكذا ومنه يعرف ان الخاطرين لا يجتمعان في القلب
دفعة واحدة لان كل خاطر يرد ويصير القلب بكليته
ذلك الخاطر فلا يسعه غيره ما دام في تلك المرتبة
كماء بحر تموج بهبوب الريح المخصوص فانه ما دام في صورة
ذلك الموج يستحيل ان يصور بصورة موج اخر فافهم
فانه دقيق كاني لم اسبق باحد في هذا والله اعلم ومما
اشهد في بعض الاحيان كاني شيء لا يرى لغاية
اللطافة لكن الصورة البدنية هي السبب لان اكون
مرئيا وهذه الصورة البدنية هي صورة ذلك
اللطيف وليست بمباينة له بل ذلك اللطيف ظهر
بهذه الصورة فتشهد حسا كما ان البخار اللطيف
قبل ان يتكاثف لا يرى للطافة فاذا تكاثف فصار

عيانا في برزخ وصورة الغيم ليست مباينة لذلك
البخار اللطيف الذي في الاشخاص بل هو متكثف وتصير
صورة مرئية وهذا اعتبار مبني على ما قاله المشاهد
وليس بينهما مشابهة من كل الوجوه وفي بعض الاوقات
وقع في قلبي صورة بعض الاشخاص كانها تلالا
والى في ذلك الوقت ما كنت مشغولا مستغرقا
بالمطالعة فيأخذني ذلك الخاطر ويشغلني بصورة
ذلك الشخص وكلما اردت فطامه عن قلبي لا يتيسر ثم ان
ذلك الشخص يدور في الغد واراه حسا قال ع م
لم يبق من النبوة الا المبشرات وجعلها جزءا من النبوة
فينبغي للطالب ان لا يغفل عنها وعن تعبيرها فان فيها فوائد
كثيرة يعرف بها كثير من الغيبات واحوال السالك صحة و
فسادا ولذلك احوال اصحاب الرؤيا الصالحة نور
من انوار الحق يستضيء به صاحبه ذات ليلة تضيء
بهذا النور اخذني الوجد وتولهت وحصل لي غيبة
واضطراب ولذة عظيمة وكنت انشد في تلك الحالة
هذا البيت يا نفس سيحي ابدا يا نفس موتي كمدا او لا
تخفي احد الاجليلا اصما فكان حولي جماعة من طلبة
الفقهاء فتأثروا بحالي وهابوني ومن جملتهم مولانا

سيف

سيف الدين مدرس الرقوقية في مصر وابنه مولانا
زاده مدرس الشيخونية ثم نظرته ثانيا ووجدته
سيف الدين المذكور اعلم ان تبدل الصورة بعني
كان شخصا او شيئا واحدا يرى تارة شخصا و
تارة شخصا اخر وهذا يدل على ان المراد معنى
يناسب تلك الطائفة لا ذلك الشخص المخصوص
وان الغرض لا يتعلق بذلك الشخص بل امر نسبته
عليه في تلك الصورة لمناسبة ويدل ايضا
على التوحيد قال الله تعالى وعلم ادم الاسماء
كلها الاية الاسماء اسماء الله تعالى اشارة الى ان
المظهر الكامل لاسمائه تعالى هو الانسان الكامل لا الملائكة
ولذا علمها كلها الانسان الكامل اي تخلق بها لا الملائكة
وهذا هو الشرف لا معرفة الحروف الموضوعة بازاء
المسميات كحجر ومدر فانها سهل لا مفاخرة عليها
بين ادم والملائكة الموكلة على السموات والارض
والعناصر وامثالها عبارة عن القوى الموضوعة فيها
التي يصدر عنها ما اراده الحق منها لا يمكن عن طاعة
الرب طرفة العين وهذا هو تسبيحهم لا النطق والاداء
واليه الاشارة بقوله تعالى وان من شيء الا يسبح بحمده الاية

بل هو عالم بصور اهلها
نفسه ولم يعرف
البدن موجود اخر
فلا يوجد اللطيف
الذي
صح

وأما الشياطين التي تجري في الانسان مجرى الدم فانها
عبارة عن القوى الموضوعة فيه التي تقتضي النفس
الحيوانية على شهواتها وتخالف الشرع والحق واليه
الاشارة بقوله عليه السلام انه يجري مجرى الدم
يا ايها الجهلاء لا تفهمون لسان الحق والانبياء والاولياء
وليس الواقع ما تظنون بغفلة عقولكم وكدورات باطنكم
وغفلتكم عن الآخرة وحرصكم على الدنيا وانتم في
ضلال عن الواقع ولكن سوادكم في ضلالكم ولذا
جعل الشارع هكذا شفقة عليكم لا انه هدايتكم في
جهلكم كما انه ترشدكم في مسئلة القدر جهلكم اياها
ولذا عمي عنها الا الانبياء وكمل الاولياء لا
يعرفونها فانهم يعرفونها مثل الشمس ويحققونها
ولكن لضعف العقول لما يظهرونها للسفلة وانت
اذا اصغيت بالمثل لعلك تفهم شيئا مما يقولون
ينبغي للطالب ان يرى عظم خزائنه وكمالاته صغيرة او
صغر ذنوبه وعيوبه ومضاره كبيرة والا فلا رجاء
اعلم ان المريد ينبغي ان ينظر الى القرآن ما جاء
فيه مما يتعلق بامور دنياه ومعاشه وما جاء فيه
مما يتعلق بامور الآخرة فيعلم النسبة بينهما ويقسم اوقات

عمره بين الاشتغال بالآخرة على تلك النسبة الواقعة
وينبغي لطالب العلم كذلك تقسيم اوقاته بين الاشتغال
بعلوم الآخرة وعلوم الدنيا على تلك النسبة والقرآن
ثلاثون جزءا وما يتعلق منه بمعاش الدنيا يكون جزءا
من ثلثين جزءا والاكثر قليلا او اقل والباقي وهو تسعة
وعشرون جزءا بالتقريب كلها للآخرة وسر كون القرآن
على هذه النسبة تنبيه للعباد على ان اشتغالهم بالدنيا
والآخرة وكذا اشتغال العلماء بعلوم الدنيا والآخرة
ينبغي ان يكون على هذه النسبة والله اعلم وهذا ورد
واردات الحق واعلم ان الاسماء والصفات والافعال
كلها تابعة للاستعدادات ولولاها لما كان شيء منها
ويبنى على هذا سر القدر والله اعلم الحمد لله الذي الهمني
على هذه الامور من عنده لا بأخذ من مطالعة الكتب و
لا من تعليم وتعلم صوري الجنة عبارة عن عالم الملكوت
فآدم عليه السلام خرج منها ومعنى خروجه تعلق نفسه
بشرها حتى صار بهذه الصورة اعلم ان علماء الآخرة
استنبطوا طريق الآخرة ووقائعها من الكتاب والسنة كما
ان الفقهاء استنبطوا منهما علم الدنيا ومسائل المعاملات
فاذا اراد الرجل ان يعرف ويطلع على طريق الآخرة ف

تفاصيلها ينبغي له ان يشتغل بمصنفات اهل الآخرة كما
انه اذا اراد التفقه في مسائل الفقه ينبغي له ان يشتغل
بكتب الفقه فلو قال قائلهم استنبطوا من الكتاب والسنة
وانا الآخر اشتغل بهما واستنبط منهما ايضا ولا احتاج
الى تصانيفهم وهم رجال ونحن رجال وهذا الفكر
تضييع العمر ولا يحصل على شيء الا الافراد فكذلك
طريق الآخرة اذا قطعنا النظر عن هذه المحسوسات الاعلى
اعانة رؤية ذات الحق بالبصر ولكن المكشوف عنه تعرفه
يتمثل له في صورة وذلك قليل والثمرة في هذا الكتاب
ان يطلع على الحق تعالى بصفاء القلب فانه اذا صفى يتجلى
الحق له بحسب المعرفة لا بحسب الصورة المحسوسة فيتجلى الحق
ويرتفع الريب بقول الشجرة اني انا الله تنبيه على ان
الانسان لو قال انا الله لا يستبعد بل يقبل بالطريق الاولى
ولما كان العالم صورته فصدق كل من نطق بانا هو لانه
اشارة الى ذلك صورة العالم لا الى الجزئي الذي ظهر منه
التكلم كما ان لسان زيد اذا تكلم وقال انا زيد فانه كلام
صادق اشارة الى ذات زيد لا الى تلك القطعة من
اللحم التي هي عبارة عن اللسان فان المتكلم بذلك القول
هو اللسان والقائل ذات زيد فكذلك الشجرة او الشخص

الانساني

الانساني فان اللسان اذا قال انا الله فصح كلام الذرة
بهذا الاعتبار ان يقول انا الله وليس للاعراض ان يقول
هو الله او انت الله كما ان اللسان يصح له ان يقول
انا زيد ولا يصح لغيره ان يقول للسان زيد هو زيد
او انت زيد قوله عليه السلام كان الله ولم يكن
معه شيء يدل على ان الله تعالى يطلق على مرتبة فوق
مرتبة الواحدية اذ فيها يعتبر جميع الاشياء اعلم
ان الكون والفساد ازليان ابديان والدنيا
والآخرة اعتباريتان فالظاهر دنيا فانية وا
الباطن عقبى باقية فهما موجودان ازلا وابدا
ولكن الاعتبار بالغالب ولذات الكمالات الحاصلة
للكمل مشابهة بلذات الحور والقصور والجنان
مستعار لها اساميها لتفهمها العقول الناقصة الجاهلة
القاصرة عن فهمها لو صرح لها لقصر عن كسبها الى الاشتغال
بالدنيا ولذاتها فعوملت معهم هذه المعاملة ليزداد
شوقها اليها للمناسبة فيشتغلون بالعبادات و
المجاهدات حتى يبلغوا الحلم فيدركوا الحق ولم يفعل
كذلك لاهل الطريق اذ لا يشتبه عليهم اولو الامر
فاستدرجوا من حيث لا يعلمون والله يقول الحق وهو

يهدي السبيل واليه اشار النبي عليه السلام بقوله
ازهد فيما ايدي الناس يحبك الناس وازهد فيما عند الله
يحبك الله فالوعد والوعيد حق من حق الى حق يحق
مت قبل ان تموت حتى تحيى ابدا لان من مات عن الدنيا و
لذاتها ومنع عن شهواتها احيى بالوجود الحقيقي الازلي
الابدي فلا يطرأ الموت على مثل هذه الحيوة فيحيى ابدا
ولكنهم يريدون الحيوة الدنيا ولا يرضون بمثل
تلك الحيوة ووجه آخر ان من مات قبل ان يموت
يتخلق باخلاق الالهية ويبقى ذكره ابدا ومن بقي
ذكره ابدا فهو حي ابدا ووجه ثالث ان من افنى وجوده
الجزئي المجازي وعرف انه ينبوع من ينابيع الوجود في(?) الكلي
الالهي واتصاله به بلا اثنينية فانه حي ابدا اذ لا يبقى
الا الوجود وهو محال ان يتصف بالعدم جاء في الخبر
ان للجنة ثمانية ابواب ولجهنم سبعة ابواب فظهر لي
وجه ان العرش سقف الجنة وارضها فلك المنازل
ومقعر فلك المنازل هو سقف النار وكل واحد
كل منهما من الافلاك باب فيكون للجنة ثمانية ابواب
لان ما تحت الفلك الاطلس ثمانية افلاك وهي
فلك المنازل وفلك الزحل وفلك المشتري ثم المريخ

ثم

ثم الشمس ثم الزهرة ثم العطارد ثم القمر وفلك الافلاك(?) فان
فاذا كان مقعر فلك الثوابت سقف النار يبقى ما تحته
من الافلاك سبعة فاعتبر كل فلك بابا فصارت
ثمانية للجنة وسبعة للنار فلما كتبت هذا فتحت
المصحف لاقرأ ما تيسر من القرآن فجاء قوله تعالى ان
الذين كذبوا باياتنا واستكبروا عنها لا تفتح لهم ابواب
السماء ولا يدخلون الجنة وهذا اشارة الى ما
قلنا من ان السموات ابواب الجنة اي السموات التي هي
ابواب الجنة لا تفتح لهم روي الاخبار في ترتيب الصلوات(?)
بعضها يدل على ان لا يجب كما هو مذهب الشافعي و
بعضها يدل على وجوبه وكذلك في السلام بعضها
يدل على السلام من جهة المصلي كما هو مذهب الحنفية
وبعضها يدل على انه تلقاه(?) كما هو مذهب مالك و
كذلك في دعاء التشهد بعضها يدل على جواز الدعاء
بما يشبه كلام الناس كثيرة(?) فلانه مثلا كما هو
مذهب الشافعي وبعضها يدل على عدمه كما هو مذهب
الحنفية وعلى هذا وردت الاخبار في مواضع كثيرة
من الاعمال الظاهرة فيظهر للمتأمل في امثالها ان جل
اهتمامهم كان في تعديل الباطن وتصفيته وتهذيب

الاخلاق ومجاهدة الظاهر وسيلة لذلك فاذا
حصلت المجاهدة فعلى اى هيئة تكون يحصل الغرض
فلاجل هذا سومح فى امثال ما سمعت وعلماء الظاهر
اصلح الله شانهم تركوا الباطن واعتمدوا على القشور
ولو شق باطن الاكثر منهم لا يوجد فيه من الدين غير
حب الدنيا والرياسة خذلهم الله تعالى قال الله تع
فى سورة طه يسئلونك عن الجبال فقل ينسفها ربى
نسفا فيذرها قاعا صفصفا لا ترى فيها عوجا ولا امتا
الاية يحتمل ان يراد بالجبال ظهور الذات وشيوع التوحيد
فى اخر الزمان فيكون الحكم للذات الواحد الذى لا عوج
فيه ويرد السلطنة جبال الصفات وصاحب هذا
الزمان يكون مظهر التوحيد الصرف وداعيا اليه الخلق
فلا يكون ميل واعوجاج الى سترة وتلبيس القانون
ومظاهر الصفات لقوة احكام الذات التى بانت
فالزمن فيظهر احكام الذات ويبطل احكام الصفات
فلا يتبع اثرها كما كان قال الله تع فى سورة الانبياء
اولم ير الذين كفروا ان السموات والارض كانتا
رتقا ففتقناهما الاية قالوا فى تفسيرها كانتا
متلاصقين اقول يحتمل ان يراد به الانسان ويكون السموات

اشارة الى عالم الملكوت والارض اشارة الى عالم
الملك والانسان مجموع منهما وكانتا رتقا فى
فى النطفة والرحم ففتقناهما بنفخ الروح فيه فظهر
فيه اثار الملك والملكوت ثم الولاية ان تحب الله
وتغلب على قلبك محبة الله تع وتخلو قلبك عن حب
الدنيا احياء العلوم وكيمياء السعادة ونظائرهما
ينفع بين علم التحقيق والتقليد وهذا طريق حسن
للارشاد العالم وكثير من الطلاب اذ ليس لهم قابلية
محض التحقيق ابتداء فلو صرح لهم الحقائق ابتداء
لنفر طباعهم عن فهمها فيضلوا ويكفروا اصحابها
واما هذا الطريق فمخالف مما الفوه وما يخالف فهمهم
فيستبعدون وجوده من حيث لا يعلمون كالالات الصنايع اعلم
ان الجن اعم من الملك والشيطان وابليس كلهم من عالم
الارواح لا من عالم الاجسام وهم عبارة عن القوى
العقليات والجزئيات فالقوى التى تكون وسائط
واسبابا للتقرب من الله تع تسمى ملائكة والتى
تبعد وتميل الى الدنيا تسمى شياطين وما قلنا من
الجن اعم من الملائكة يدل عليه قوله تع وجعلوا بينه
وبين الجنة نسبا والكفار كانوا يقولون ان الملائكة

بنات الله تعالى وما كانوا يقولون ان الجن والشياطين
بنات الله تعالى فكذلك الملائكة من الجن قال الله تعالى
فانزلنا به الماء فاخرجنا به من كل الثمرات كذلك نخرج
الموتى لعلكم تذكرون يعني لا فرق بين الاخراجين هذا
اشارة الى ان المعاد ليس عين ما فسد كما ان الثمرات
الحادثة ليست عين الفاسدة بل شبيهها قال الله تعالى
ما خلقكم ولا بعثكم الا كنفس واحدة اشارة الى
العالم باسره اعلاه واسفله غيبه وشهادته كشخص
واحد وتعدد الاشياء كتعدد الاعضاء فكما ان تعدد
الاعضاء لا يقدح في وحدانية الشخص كذلك تعدد الاشياء
لا يقدح في وحدانية شخص العالم وهو صورة الحق
واعلم ان مبنى الامر على الرياضة والمجاهدة المطلقة
لا على التعيين ولكن التاثير لاصناف المجاهدات قد
يختلف بحسب الدهور والازمان ولذا يختلف الشرايع
يدل عليه احوال الانبياء عليهم السلام فان كلهم
حق على حق ولا يقدح فيهم ولا يفرقهم اختلاف فروع
الشرايع من قال لا اله الا الله دخل الجنة اما اولا
فهو المعنى المشهود من الجود والمقصود الحقيقي ذلك واما ثانيا
فلان الكفار يقصدون بالاسر والنهب في القتال والحرب

فمن قال لا اله الا الله تخلص عن هذا ودخل في حصن الامان وكني
عن مثل هذه الحالة بدخول الجنة وهي البستان واما
ثالثا فلانه قد تنزه وجعل جنة لنفسه وماله
واهله فقد دخل الجنة اي تستر عن الغوائل واما
رابعا فان من عرف الله بانه ليس في الكونين وا
العالمين غيره فقد تخلص عن تفريق المحسوسات ودخل
الجنة الوحدية واما خامسا فان من تحقق به وفني
في الله تعالى عن وجوده فقد تخلص عن وجوده الظلماني
الكثرة الجسمي ودخل في الوجود الباقي الفرد وسمي
ونستر به بالالهي اعلم ان الجنة يصح ان تطلق لكل
حال ورتبة ومقام شريف دنيا واخرة وكذلك
النار والحيات والعقارب والزقوم يطلق على
كل حال خسيس ومقام دني والذي يوصف في الكتب
وتسمع من الحور والقصور وغيرها صور ما قلنا
والدليل على انها صور ان الشخص اذا راى في
المنام انه في بستان مزينة وقصر عال فانه لنيل
ونيل مقصود وصور المنافية هي من جنس الصور الاخروية
فان النوم موت صغير ومشاهداته من جنس مشاهدة
الاخرة فتنبه واعرف ان الاخرة والجنة والنار والحور

والمقصود ما هي ولا تغفل فاذا طالعت وعرفت ما
اشتهرت فاياك ان تترك الجد والمجاهدة والرياضة
فانها منشاء المعارف والمكاشفات والكمالات
والاحوال الشريفة والمقامات السنية فمن اعترض وقال
اذا كانت الدنيا والاخرة والحور والقصور والجنة
هكذا فلا حاجة ولا ضرورة الى هذه المجاهدات فهو ضال
ومضل مباح قتله واما سادسا فان كل حال شريف
يسمى جنة وكل حال خسيس يسمى نارا وجهنم وحالة التوحيد
حالة شريفة وحالة الاشراك حالة خسيسة فمن قال
لا اله الا الله تخلص من حال خسيس الى حال شريف واما
سابعا فمن قال لا اله الا الله اعرض عن عبادة الاصنام
وهي المحسوسات الظاهرة الى الذي غير محسوس بالحس غاب عنه
فدخل من المحسوس المعبر عنه بالجنة لمناسبة البطون
تقدم السبعة ان للقران ظهرا وبطنا ولبطنه بطنا
الى سبعة بطون وهذا وذلك من جوامع الكلم وهذا من قبيله
او هي اسنح الى النبي عم على هذا النهج حتى يحمل العوام
اشياء لا يمكن وقوعها اصلا الحكمة يعرفها الراسخ
والراسخون في العلم وهكذا ينبغي ان يكون ومن يرى
فيه عوجا فهو اعوج جاهل وليس في وحي اسنح لا عوج

وكل

وكل ما جاء الى كل واحد من الانبياء فهو حق صحيح محتمل لانه
مقصود وكان بعض الناس في زمن الرسول عم يتوقعون
الرجال والقيمة الموعودة منهم ودابة الارض وامثالها
ووقوعها في زمانهم ويتوقعونها هذا مشهور مسطور في
الكتب ثم المتاخرون توقعوا في زمانهم حتى صنفوا
فيها كتابا وبعضهم منهم وقت بثمانمائة وبعضهم في
في ظهور المهدي وخاتم الولاية بني سبحانه وثمانمائة
وهذا قد فرغ ثمانمائة من زمان النبي عم ولم يظهر
شيء مما قالوا على ما تخيله العوام وعمي على هذا
العرف سنين ولا يقع شيء مما زعموا ومن حشر الاجساد
على ما زعموا شيء نرى اذا تجلى الغفار فوق تربتهم اعماد
اعلم القيمة عند الاكابر هي ظهور الذات وانقراض
سلطنة الصفات وان شئت فقلت من مات فقد
قامت قيامته والحشر اعادة المثل كما مر اعوذ بكلمات
الله التامات بالنفوس الكاملات اعوذ بالله من
النار والجهل قال الله تع والله من ورائهم محيط
الاية يحيط العالم كاحاطة زيد اعضائه بلا تشبيه من
كل وجه فكما ان عضوا من اعضاء زيد لا يتحرك ولا
يفعل شيئا الا زيد هو الفاعل في كل الاعضاء فكذا

زيد يظهر في كل عضو بحسب استعداده مثلا في اليد من حيث
البطش وفي القدم من حيث المشي وفي اللسان من حيث التكلم وفي
الاذن من حيث السمع على هذا فالمتكلم هو الذي يسمع و
يمشي ويبطش وبالعكس ويفعل هذه الافعال في
كل عضو بكليته لا بانه ينقسم فانه لا يقبل القسمة
الا ترى انه لو ضرب شخصا يقول ضربني زيد ولا يقول
ضربني بعض زيد فانه عبارة لا يتجزى ولكنه ظهر في بدن
محسوس منحصر اطلق على هذا البدن زيد باعتبار عدم الفرق
في الحس والا فزيد الحقيقي هو الذي قلنا فلو تكلم بكل عضو
باعضائه او ضربا او سمع او مشى يسند الكل الى
الواحد مثلا لو نطق كل عضو منه بانه انا زيد لكان صادقا
يصدق ولا يلزم تعدد زيد فكذلك الله تعالى
فان العالم صورته كما ان البدن صورة زيد بلا تشبيه
من كل وجه وكل الافعال يسند اليه بهذا الاعتبار فلا
فاعل ولا سامع ولا متحرك ولا فاعل الا هو قال تعالى
ولو ان اهل القرى امنوا واتقوا لفتحنا عليهم بركات
من السماء والارض الاية اي ولو ان اهل الخصوص الوحدة
جاهدوا لفتحنا عليهم سلسلة من علم الملك والملكوت
ويسر لهم الالهامات والواردات الالهية الكاشفة حقائق

العالمين السماء اشارة الى الملكوت والارض الى
الملك ما السر في ان كل نبي او ولي يجفى ويعادى في
في زمانه ولا يعتقد فيه الا قليل وبعد وفاته يبقى
اسمه من الدهر الى الدهر ويعتقد فيه اكثر الناس ويكون
محبوبا لهم اقول اما اولا فلان حساده يقابلونه
ويتكلمون في حقه في الاطراف كلاما موحشا ينفر به
الخواطر ويقل الاعتقاد فبالموت يموت الحسد فيبقى
المناقب الصرفة فيحب ويعتقد فيه اكثر الناس واما
ثانيا فلان البقاء بينهم والمشاهدة والمحاضرة
يقل المحبة والاعتقاد بالخاصية واما ثالثا فلان
حقيقته يظهر بالتدريج واما رابعا وهو الاقوى مما
تقدم فان الناس يتوهمون في النبوة وكذا الولاية
اشياء غيرها عليه الاسلام كما كانوا يظهرون ويطعنون
بانه ياكل ويمشي في الاسواق او انه بشر مثلنا او لم
يات بما يطلبونه من الايات وخوارق العادات كما نطق
الكتاب وكانوا يظنون ان النبي عم ينبغي ان لا ياكل
ولا يمشي في الاسواق ولا انه بشر مثلنا وانه من افضلهم
وان يكون قادرا على اتيان ما يطلبونه من الايات فاذا
راوه انه ليس كما زعمهم يقولون ان الانبيا كانوا كذا وكذا و

هذا ليس كذلك فينكرونه ولا يعلمون ان الانبياء الماضين
كانوا كذلك ولو كان منكرون في زمن الانبياء الماضين
لانكروهم كما انكروا حالهم بهذا الزعم الفاسد للكاملين
الماضين فاذا مضى زمان كل كامل وانقرض قطن
الناقصون ان الكاملين الماضين كانوا في عهدهم
من الكمالات ويعتقدونهم بهذا السبب وينكرون
الكاملين الحاضرين ولو ادركوا الكاملين الاولين لانكروهم
ايضا لان تلك الكمالات التي رسخت في دماغهم من ان
النبي او الولي ينبغي ان يكون متصفا بها تلك الكمالات لا
ما وقع اكثرها كذلك ولا يقع الآن ولا في المستقبل
والغالب هو انكارهم في الحاضرين واعتقادهم في السابقين
والله اعلم عبادة العوام عادة وعبادة المبتدئين من
اهل السلوك خوف ورجاء والمتوسطين لنيل
المقامات والكرامات والمنتهيين لحفظ حدود الشرع
واما حقيقة الرياضة والمجاهدة والتوجه فلا انتهاء
لها اذ لا انتهاء للمعارف الالهية والسير في الله ولا نهاية
لا الهها فلا ينتهي والكلام السابق في نقص العبادة
المرسومة المسنة لا في نفس المجاهدة والانقطاع
الى الله تعالى فتفكر وتيقظ عرفنا الله حق معرفته

يعبدوه الا الافراد ولكن ختم الله على قلوبهم فاتخذوا
الهتهم هواهم ومتمناهم وليس كذلك وفيه حكمة و هكذا
ينبغي ان يكون صوم الوصال ليس بمكروه والنهي الذي
جاء فيه فهي ترقية وشفقة لا نهي تحريم لانه لنا لا
علينا وكل امر ونهي يكون لنا لا علينا فهو ليس للايجاب
ولا للتحريم بل للترقية والشفقة كما صرح به في الاصول
فيصح تركه وفعله بلا كراهة كما في قوله تعالى واشهدوا
ذوي عدل منكم فهذا الامر ليس للايجاب بل للترقية و
الشفقة حتى لو ترك الاشهاد لا يأثم ولا يرتكب الكراهة
فاذا ذلك صوم الوصال ليس بمكروه فعاله ويدل عليه ما
اخرجه مسلم عن انس بن مالك رض انه قال واصل النبي ع م
فواصل اناس من المسلمين فبلغه ذلك فقال لو مد لنا
الشهر لواصلنا وصالا يدع المتعمقون تعمقهم فلو كان محرما
او مكروها لمنعهم وانكر عليهم بل يدل عدم انكاره ونهيه
ههنا انه زاد وامنه كان شفقة منه لئلا يتكلفوا
من رأى ذلك في نفسه ضعف ويدل عليه ما روي
عن ابي بكر رض من وصال الستة وما روي عن عبد الله
بن زبير من وصال السبعة وعن السلف الصالحين
من الوصال عن البعض ثلثة ثلثة وعن البعض خمسة و

عشرون وعن البعض اربعون حتى قال الواحد من صور اربعين
يوما ظهرت له قدرة من الملكوت اي كشف بعض الامور
الالهية اذا رأى النبي عم في المنام فهو دفع الرائي بتمثل
بصورة النبي عم لمناسبة في ذلك الوقت وعلى هذا سائر
ما يراه النائم من صور الانسان وغيره وقد ينكشف له
حاله او حال صاحب الصورة ومن وجوه الفرق بين
العارف وغيره ان العارف بعد الرب وغير العارف
قبل الرب اي يرى الفعل للرب اذ لما كنت منكرا فرأيت
نفسي من خوفي تضطرب واسمع لها صوتا كصوت اللهب
يطلع من حطب محترق مشتعل دفعة ورأيت في نفسي التي
لونا ابيض يضرب الى الحمرة فلما عدت الى حسي وكان
عندي نار في الكانون رأيت قد اشتعل حطب والتهب
ويضطرب لهبه ويطلع له صوت كما اضطرب نفسي في
رؤياي وصوته بعينه فعلمت ان ما ظهر في نفسي كان
ذلك موقع في قلبي وحدة الوجود وكان ذلك انا وانا في
ذلك فصار صوته صوتي وصوتي صوته واضطرابي
اضطرابه وذلك اللون الذي رأيته كان لون ذلك
اللهب قال ابو بكر الصديق رضي الله عنه ما رأيت
شيئا الا رأيت الله قبله اذ نفسه مظهر من مظاهر

وهو شاهد نفسه قبل كل شيء بره فتصرف في الله رأى
الله تعالى قبل كل شيء لانه تع صار بصره وكل قوة في
عينه حقا قال عثمان رض ما رأيت شيئا الا رأيت الله
بعده كنت قاعدا في بيت قريب العصر وليس فيه شعاع
الشمس فخطر لي ان يؤذن للعصر او العشاء واسمعه فلم يرد
هذا الخاطر وتمكن في قلبي فعرفت وقوعه فاذن
على فوق هذه الخلوة بلا اتراخ فسمعت الاذان ولا
يعلم الغيب الا هو حتى الشيء القوي في بعض الاوقات
كانه يقع في نفسي فاحسه واعرفه من طريق الحس او
اللمس والسمع معا او من طريق حس السمع فقط قال الله تع
ما يفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها وما
يمسك فلا مرسل له الاية يحتمل ان يكون من جملة
معانيه ان الله تع اذا اراد هداية الناس بواسطة
نبي او ولي فلا يقدر احد على منعه فلا بد من وقوعها
والله متم نوره ولو كره الكافرون الروح يطلق
على ما يحصل بتصرفه الافعال والحركات البدنية المخصوصة
من طريق الالات وهذا حادث بعد البدن كما قال به بعض
الحكماء والمتكلمين وقد يطلق على ما صورته البدن
بالواسطة اي بواسطة عالم المثال فيكون مقدما على

حدوث البدن عن نسبتين لأن عالم المثال مقدم على البدن
برتبة لأنه صورته وعالم الأرواح مقدم على
عالم المثال برتبة فيكون مقدما على وجود البدن
برتبتين ويمكن أن يكون هذا وجه ما أشار النبي
عليه السلام بقوله خلق الأرواح قبل الأجسام
بألفي عام أي برتبتين فلا يلزم من هذا كون الأرواح
حادثة بحدوث زماني فيصور له م كل مرتبة في
صورة ألف عام فأخبر بصورة ما انكشف له م مفصلة
ما قلنا فلا تغفل عن هذا فإنه سينكشف لهم الأكوان
أشياء كثيرة ألقيت إلى النبي م في صور غفل عن
تعبيرها الجهال وتركوها على ظاهرها والمصلحة فيها
وعرفها الكامل من أهل الله وأكثر ما نظره النبي م كان
في حال الغيبة عن الحاضرين في صور المحسوسات وما نظره
في مثل هذه الحالة يظهر غالبا في صور يحتاج إلى التعبير
هو الأمر عليه عند أهل الله فإن قيل لم لم يعبرها
النبي م وتركها على حالها قيل لم يكن مأذونا
لحكمة ما في ذلك الوقت فلا يرد هذا الزمان كسي
چه گويد باين غافلان نه همتي اند كه بمجاهده حقائقرا
دريابند ونه قابليتي كه ادراكها ميكنند ترجيح بايد كرد

با اهل كمال كه بدين سخن جهال مبتلا مى شوند هيچ نوع
تنبيه نشوند كه رد وانكار وادى ضلالت برداشته و رد
وادى ضلالت ديگر مى مانند [illegible] مان گو بيد گفت
شما را گنه شنيده است كه از اهل ذكر باو رغبتيد قال
النبي م ان للقرآن ظهرا وبطنا إلى سبعة أبطن
فإذا تكلمنا في بطن يغاير الظاهر ليس مرادنا نفي
الظاهر فإنا نقول بالظاهر والباطن إلى سبعة
أبطن فنحن جامعون بين الثمانية فالقرآن والحديث
حق ظاهرا وباطنا إلا فيما يعني فيه المجاز كانت
الدنيا كالصبي في النوم أو بين النوم واليقظة و
قالت لي كاملا من جملته من حسنى بعد ذلك كأني
تأويله عندنا بالدنيا وكأني كنت بين النوم واليقظة
فتجلى لي روح واستولى على كأنه نور وشعاع كشعاع
الشمس ونورها ليس له غاية فحصل لي وجد وبكاء
وفرح وكأنه يقال لي أو يبدو فلو أن التغير بين الآخرة
والدنيا كالتغير بين الشيخوخة والشباب يعني كما
أن الشخص الواحد في حال يسمى شابا ثم تغير بعد
حين فيسمى شيخا فلذلك حقيقة العالم فإن ما
سمي دنيا في وقت هو الذي يسمى آخرة لكنه في وقت آخر

بنعمة مخصوص وكنت متكئا في نوم خفيف فانتبهت
الوجود كله هو الله تع فصاح تعالى على لساني قائلا
يا الله فكان العالم كله هو ولساني في لسانه متكلم به
يا الله فحصل لي وجد وغيبة بذلك الانتباه عبارة
عن النفس الناطقة والبدن ولكل منهما رزق ورزق
وغذاء وتنعم فكما يسعى الانسان لمرافق بدنه فكذلك
ينبغي له ان يسعى لمرافق روحه بل للعاقل ان يكون سعيه
لارزاق روحه اهم فمن عكس خاب وخسر قال عم ان
لله في ايام دهركم نفحات الا فتعرضوا لنفحات
الله الفتى ان من جملة معاشه ان يتبادر بالنفحات
الى الكاملين قال عم من احب قوما فهو منهم لان من تقرب
من الشيء يأخذ حكم ذلك الشيء والحق قريب مفضل الى
المحبوب الا يرى ان النهار لما اقبل يأخذ الفجر الصادق
حكم النهار واذا اقبل الليل يأخذ وقت ذلك الفجر
من الشفق حكم الليل تنصيفا بينهما لان هما اخوان ولم
يعكس اذ الصائر الى شيء كانه هو ذلك الوقت من الصبح
صائر الى النهار فاخذ حكمه ومن المغرب صائر الى الليل
فاخذ حكمه ولهذا قال عم من اصبح والدنيا اكبر همه فليس
من الله في شيء والزم الله قلبه اربع خصال هما لا ينقطع

عنه ابدا وشغلا لا ينفرغ عنه ابدا وفقرا لا يبلغ غناه
ابدا واملا لا يبلغ منتهاه ابدا الصوفي ابن الوقت
اي لا يضيع وقته في التاسف والتفكر فيما مضى ولا
يتفكر فيما ياتي لانه طول امل بل يصرف وقته في التوجه
والتصفية والتفكر فيما ينبغي له في ذلك الوقت
ومن معانيه انه لا يتخذ طريقا واحدا وعادة واحدة
بل هو مع الحق في كل وقت كيف ما جاء ولكن لا ينظر
الا الى الحق مثلا تارة يشتغل بالخلق ليهديهم الطريق
الى الحق وتارة يشتغل بنفسه مع الحق ونظره
معه في اشتغاله بالخلق فهو محق في كل من حاليه
ولو شابا فان الاعمال بالنيات فالصوفي ابن
الوقت السالك ما لم يبلغ مرتبة الكمل ولم يقتحم
عقبته لا يتم ايمانه واسلامه فهو الكفر واسطة
بين الاسلامين ومن توقف في تلك المرتبة تزندق
نعوذ بالله من التوقف هناك والحمد لله الذي
يسر لنا قطع تلك العقبة بعد ان بقينا فيها زمانا جهلت
جماعة من اصحابنا في كرم لهم سوق الحكاية الى بعضهم ان
صبيا من صبيان العوام قصد ان يتناول غيره من
شجرة فراه فقصد واحد منهم فالطمه لطمة حسنت انه

لطمني فوقعت من تلك اللطمة مع ان الصبي لم يقع وكان
بيني وبين الصبي مسافة ولكنه كان في امري عيني
فتأثرت من تلك اللطمة اكثر من الصبي حتى وقعت انا
لا الصبي مع ان المظلوم هو الصبي وهذا امر غريب وكان
شاب من التجار يتردد الينا احيانا وكان يحب اهل
الصلاح وحكى لنا انه كان راقدا ذات ليلة فايقظه
رجل فلما فتح ونظر الى وجه ذلك الرجل فاذا يتلالأ
ويتنور بنوره البيت ولا يشبه نوره نور السراج ولا غيره
للطافته ولكن كانت فيه دون المتعاهد من الانوار
قال ووقف زمانا فلم يتكلم بشيء ثم غاب فاظلم البيت
غاية الظلام ثم ظهر ذلك في الليلة الثانية وايقظه
ثم في الثالثة كذلك فايقظه وقد جاء معه شخص آخر
مثله نورا قال حكيت هذه الثالثة لبعض الناس ما
شاهدته فانقطع عني ولم اره بعده ثم بعد يومين او
ثلثة مرضت وصار مرض من شأنه ان اموت ليتبين في
المجردات ولا فيما فوقهما من الادراكات والاطلاعات و
التصرفات التي في نوع الانسان وهذه الكمالات التي
تحصل للوجود في هذه المرتبة لم تحصل له في غيرها
فان الانسان مجلاه الاعظم ولذا قال في حقه لولاك

لما خلقت الافلاك وامر الملائكة بالسجود له والعقل
والنفس الكلية وما فوقهما من مراتب الوجود
لا يتأتى لهم الادراك بهذا الطريق والنوع الذي
نشاهد في الانسان لا يتأتى الا في مرتبة الانسان
والوجود في نفسه ساذج عن الكل والمدرك
والمتصرف والفاعل للاشياء العجيبة في العالم
هو الوجود لكن بواسطة المجالي والمظاهر فافهم
ترشد اعلم ان العقل والنفس والروح والقلب
هي الوجود باعتبار مرتبة من مراتبه وتجلي من تجلياته
وهو الذي يرقى في الاطوار وينتقل من مرتبة الى
مرتبة تارة يظهر فلكا وتارة ملكا وتارة عنصرا و
تارة معدنا ونباتا وحيوانا وانسانا ويبلغ الى
اسفل السافلين وكان اعلى العليين وهو الذي
يكتسي صورة العناصر ثم يخلعها ويكتسي صورة
المعادن ثم يخلعها ويكتسي صورة النبات ثم يلبس
صورة الحيوان ثم الانسان وصاحب الصور كلها
هو الوجود الحق حتى لو فرضت زوال الصورة لا
يبقى الا الوجود والذي نشاهد مثلا هو الذي نسميه انسانا
اذا كلها انسان والمدبر في الكل هو النفس تستقل

من تدبير الى تدبير وقس عليها التوافق من جميع المظاهر ولذا
حكي عن علي رضي الله عنه انه قال انا اللوح انا القلم
انا العرش انا الكرسي وغيرها ويعلم من روية الله تع
للاولياء بالابصار اليوم كرامة بطريق التمثيل لان
الله قادر على ان يتمثل لعبده وذكر منه قولا كما اشير
اليه في رسالة القشيري في فصول باب الكرامات
وكنت قاعدا بالليل وجاءت فراشة فطارت حول
السراج وضربت نفسها على السراج مرارا حتى كادها
احترقت فوقعت على الارض ولم يبق لها حركة فتاملت
فيها زمانا ولم اجد فيها شيئا من علامات الحيوة فحكم
قلبي بانها قد ماتت ثم تذكرت قصة الحي بن يوح علة
نفخ فيها وحييت فاخذت تلك الفراشة ونفخت فيها
عازما على انها تحيي بنفخي بقلب صادق فحييت في الحال
عقيب النفخ فطارت كما كانت تطير اولا كالهائم نفخ
على النار ولا ينكر فان الله تع على كل شيء قدير
لا يعلم الغيب الا الله فيكون العارف في المغيبات
في المظاهر لا كما هو الله تع لانه من جملة ما صدق فانه
اعلم ان الانبياء عليهم السلام كانوا في اليقظة
يغيبون عن هذا العالم فيشاهدون اشياء في عالم

المثال كما في النوم فيحتاج بعض ما يشاهدونه الى
التعبير كما ان الدنيا كانت يتمثل للنبي عم فاذا تمثلت
في صورة حسية مغايرة لما في الظاهر من صورة الدنيا
فلا بد من تعبير تلك الصورة بالدنيا فعلى هذا الوقف
عليه بالجنة والحور والنار يحتمل ان يكون لها معان
اخر كما هي عليها ولكون تلك الايات التي كان يخاطب
بها عم ولذا قال عم ان للقرآن ظهرا وبطنا ولبطنه
بطنا الى سبعة ابطن اعلم ان الذات لها صفات
كسمع وبصر وقدرة وغيرها اما في المظاهر فهي كما هي
واما بالنظر الى الذات من حيث هي هي مع قطع النظر
عن المظاهر فهي ظاهرة فلها تلك الصفات فتنزه
عن التشبيه بهذه الصفات الظاهرة وعما يدركه
العقل والوهم والخيال وتلك الصفات ثابتة في
جميع الاشياء روحانية او جسمانية جماد او نبات
او حيوان او سماء او سماويا او ارضيا سبحان الله
الواسع وبتلك الحيوة حي جميع الاشياء وبذلك الكلام
يسبح له كل شيء اعلم ان الحق سمع كل انسان
وبصره ولسانه ويده وسائر قواه الباطنة والظاهرة
والتخصيص المتقرب بالنوافل بسبب المعرفة فان غير العارف

غافل وكانه ليس يحوم ذلك في حقه تحكم الا بعلمه فانه
بعد جاهلا اعلم ان التاثير بالمعاصي يتفاوت بحسب
تفاوت الاعتقادات فالعبد ماخوذ باعتقاده كما
جاء في الخبر القدسي انا عند ظن عبدي بي الخبر وعليه
يتفرع الالم والعذاب والدركات واللذة والتنعم و
الدرجات وما لم يتالم به شخص ويصير به من اصحاب الجحيم
قد يتلذذ به اخر ويصير به من اهل النعيم وكذلك الرويا
تتفاوت بحسب الاعتقادات مثلا اذا راى النايم في
منامه انه عريان او يصعد على الصراط فانه يفتضح في
دينه لو كان مسلما يفتضح في دين الاسلام وقد وقع
منه شي يوافق دين النصارى وبعكسه النصراني مرضت
ليلة من ليالي الصفر سنة عشر وثمانمائة واشتد مرضي
حتى يئست من حيوتي فتوجهت الى الله تعالى خاليا عن
سواه فقلت بقلبي الهي انا احد في هذا المرض وخاطبني
الله تعالى بلا مشاهدة صورة ما حاصله انك تخلص
من هذا المرض فعدت عن غشيي الى نفسي مستبشرا مطمئنا
قلبي وهو الشافي اعلم ان العقل هو الة في الادراك
نظرا وفكرا او كشفا وعيانا ومعنى قول الصوفية العقل
عقال وحجاب انه حجاب من حيث نظره الفكري لان القوة

المفكرة يدخلها الخيال والوهم فيشوش على العقل
فلا يدرك الاشياء كما هي ولذا ان المتكلمين العقلاء
يعرفون مسالة من المسائل بنظرهم الفكري ويعرفون
عليها زمانا طويلا ثم يبدو وخلافها فيرجعون عنها
بعد سنين فان الاعتماد على العقل واشتغاله
بالنظر الفكري حجاب يحجب القلب عن مصيره سادجا
لينكشف له الامر على ما هو عليه والحاصل ان
العاقل له جهتان في الادراك احديهما الفكري
والنظري والاخرى الكشفي بالتصفية وادراك
العقل بطريق الكشف اتم وابعد عن الخطاء واما
ادراكه بطريق النظر والفكر فمشوب بالخيالات وكثرة
الخطاء وطريق الكشف لا يكون الا بقوة التصفية
والتوجه واتباع الانبياء عليهم السلام وتقليدهم
والنظر الفكري الخالي عن التصفية حجاب وعقال
فينبغي للعاقل ان يقلد الانبياء عليهم السلام
في سلوكه ورياضته ومجاهدته وترك اتباع
العقل من حيث فكره الفاسد حتى يتجلى الامر بسلم
عقله عن المكدرات ويدرك الامر كما هو انى اخذت
من السماء كتابا او كرسيا وكان من اجزاء السماء

لاجزاء بوسه وخطر لي في ذلك الوقت ان عين ريش
الطاووس كانها جزء من الريش وله لون اخر وصفاء
ليس في سائر اجزاء الريش فلذلك الكواكب من السماء
جزء من اجزائها اختص بنوع لون وبريق وصفاء وكذلك
لا يبعد ان يكون نحو ذلك كان بعض اجزاء الفضاء
مختص بحمرة دون البعض ويجوز ان يراد بلا حمرة علامة
الاسود وما لها في بعض المواطن مثلا نحو الفوق
شبه الحمرة ولذلك لذة وما له فضيحة وندامة وكلاهما
في هذا العالم والندامة والفضيحة اخرة بالنسبة
الى اللذة رايت الشيخ محي الدين العربي صبيحة ليلة
الخميس من ليالي العشر الاول من جمادى الاخرى سنة عشرين
وثمانمائة انه يقول لي اني اردت ان اطرح السلطان
الى عالم اخر ففعلته فلم يبق في هذا العالم من السلطان
الا شيء قليل انفصل عن لعمامته ثم اني قصصت
هذه الرويا في ذلك المقام لبعض اصحابي فقلت
لهم احفظوا هذه واذكروها اياي اذا سألت عنها
وتاويلها والله اعلم ان السلطان مظهر العدو و
الشيخ قرب الامر واوضح التوحيد في تصانيفه
خصوصا في فصوصه وكنت في تلك الايام مشغولا

بقراءة الفصوص فكان الرويا تنبيه على ذلك والله اعلم
كنت نائما فرايت ذاكرا هو في روضة ولم ار منهم سوى
واحد ابدا يذكر الله فوقع في قلبي فتحققت بقوله عم من اراد ان
يرتع في رياض الجنة فليكثر ذكر الله تعالى صدقت
رسول الله ذكر الله تعالى مفتاح جميع الكمالات لانها
منه تعالى وهي لا تحصل الا بالقرب بالحضرة ودوام الذكر
قال النبي عم من احب شيئا اكثر ذكره وكثرة الذكر يوجب
محبة الله لانه لا يدرك بالحس الظاهر والباطن مشغول
بغيره فتضعف الالفة بين الله تعالى وبين السالك في الابتداء
فلا بد من التجلد والتحمل لجلب الالفة والاستيناس مع الله تعالى
وذا بدوام ذكره تعالى ولهذا قال تعالى واذكروا الله ذكرا كثيرا
وقال تعالى كذكركم اباءكم تعليما للطريق اليه ورحمة
على عباده فاذا داوم على الذكر يسري الى باطنه ويصل
الى قلبه فيحبه فيه وانبسط به ثم ينفتح عليه ابواب الرحمة
باستعداده وعلامة حبه ان يلتذ بذكره دائما وذلك من
امارات السعادة وامارات انفتاح باب الجنة عليه وروي
انه قال عم مكتوب على باب الجنة لا اله الا الله انا محمد
يشير الى انها لا تدرك ولا تفتح بدونها اعلم ان العالم
باسره اعلاه واسفله عند اهل الكشف اصحاب المزاج على خلق و

مخصوص له وللاعلى تاثير فى الاسفل ولبعض ما فى جوفه
ارتباط البعض الاخر كارتباط القوى بعضها مع البعض فنظام
العالم هذا بسبب كون الافلاك على اوضاعها المخصوصة من القرب
والبعد وان تغير وضعها تغير نظام العالم الى نظام اخر و
لهذا قالوا ان الفلك ان ارتفع او انخفض عما هو عليه لاختل
نظام العالم فى العالم شيء الا وله جهتان جهة حسن و
جهة قبح فاذا اراد الله ان يفعل الانسان شيئا اراه جهة
حسن ذلك الشيء فيفعله واذا اراد ان لا يفعل ذلك
الانسان شيئا اراه جهة قبحه فيتركه ومن ذلك طرق
الكمالات واسبابها فمن اراد الله ان يبلغه الى درجة الكمال
اراه جهة حسن طرقها واسبابها فيشتغل بها واراه جهة قبح
اضدادها فيتركها فيرتقى الى المقصد الاسنى مثلا دوام
الذكر من جملة اسباب الكمالات فمن اراده الله ان يبلغه
الى الكمالات الكاملة اراه جهة حسن دوام الذكر وجهة
قبح تركه فيلازمه فيبلغ الكمال عن عينه وجوده وكذلك
سائر الكمالات والوسائل كترك الدنيا ولا يستبعد ان لكل
شيء جهتين فان الله تعالى قادر على ذلك والدليل الكبير وهو
ان كل ذرة من ذرات العالم جامعة للاضداد فان الحق له
جمال وجلال وهو تعالى متجلى فى كل ذرة وموجود فيها ان

من جميع صفاته تعالى وكذلك المعاصى والطاعات فان
جهة القبح فى المعاصى وتركها جهة حسن الاتيان فيقبح
فيها ويجتنبها تمت الرسالة بعون الله الملك المنان
على يد درويش عمر بن عثمان المولوى سنة خمسة عشرة وماية
والف من هجرة من له العز و
الشرف
تم

بو رساله محي الدين عربي نكدر كه غوث
اعظم عبد القادر گيلاني قدس سره نكدر.

هذه رسالة غوثية للشيخ الأكبر رضي الله عنه قدس سره

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله كاشف الغمة • والصلوة على خير البرية أما بعد
قال الغوث الأعظم المتوحش عن غير الله والمستأنس بالله
قال الله تعالى لي يا غوث الأعظم قلت لبيك يا رب الغوث
قال كل طور بين الناسوت والملكوت فهي شريعة وكل
طور بين الملكوت والجبروت فهي طريقة وكل طور بين الجبروت
واللاهوت فهي حقيقة قال لي يا غوث الأعظم ما ظهرت في
شيء كظهوري في الإنسان ثم سألت يا رب هل لك مكان
قال لي يا غوث الأعظم أنا مكون المكان وليس لي مكان ثم
سألت يا رب هل لك أكل وشرب قال أكل الفقير وشربه
أكلي وشربي ثم سألت يا رب من أي شيء خلقت الملائكة
من نور الإنسان قال خلقت الملائكة من نور الإنسان وخلقت
الإنسان من نوري قال لي يا غوث الأعظم جعلت الإنسان
مطيتي وجعلت سائر الأكوان مطية له قال لي يا غوث
الأعظم نعم الطالب أنا ونعم المطلوب أنت ونعم الراكب أنت ونعم المركوب له
سائر الأكوان قال لي يا غوث الأعظم الإنسان سري وأنا سره لو عرف الإنسان
منزلته عندي لقال في كل نفس من الأنفاس لمن الملك اليوم قال لي يا غوث
الأعظم ما أكل الإنسان شيئا وما شرب وما قام وما قعد وما نطق

وما

وما صمت وما فعل فعلا وما توجه إلى شيء وما غاب عن شيء إلا
أنا فيه ساكنا ومتحركة قال لي يا غوث الأعظم جسم الإنسان ونفسه وقلبه
وروحه وسمعه وبصره ولسانه ويده ورجله وكل ذلك ظهرت لنفسي
بنفسي لا هو إلا أنا ولا أنا غيره قال لي يا غوث الأعظم إذا
رأيت المحترق بنار الفقر والمنكسر بكثرة الفاقة فتقرب إليه لا
حجاب بيني وبينه قال لي يا غوث الأعظم لا تأكل طعاما ولا تشرب
شرابا ولا تنم نوما إلا بحضور قلب حاضر وعين ناظرة قال لي يا غوث
الأعظم من حرم عن سفري في الباطن ابتلي بسفر الظاهر ولم يزدد
إلا بعدا في السفر الظاهر قال لي يا غوث الأعظم الاتحاد حال لا
يعبر عنه بلسان المقال فمن قال بوجود الحال فهو كفر ومن
أراد العبادة بعد الوصول فهو أشرك بالله العظيم قال لي يا غوث
الأعظم من سعد سعادة الأزل فطوبى له لم يكن محوه ولا أبدا قط
ومن شقي بشقاوة الأزل فويل له لم يكن مقبولا بعد ذلك
قال لي يا غوث الأعظم الفقر والفاقة مطيتان للإنسان
فمن ركبهما فقد بلغ المنزل قبل أن يقطع المفاوز والبوادي
قال لي يا غوث الأعظم لو علم الإنسان ما يكون بعد الموت ما تمنى
الحياة في الدنيا ويقول بين يدي الله في كل لحظة ولحظة يا رب
أمتني أمتني قال لي يا غوث الأعظم أخبر الخلائق عني يوم
القيمة الصمي البكم العمي في التحير والبكاء وفي الفرقة لي قال لي

يا غوث الاعظم المحبة حجاب بين المحب والمحبوب فاذا فني المحب عن
المحبة وصل بالمحبوب قال لي يا غوث الاعظم رأيت الارواح عطشانا
يترقصون في قوالبهم بعد قوله تعالى ألست بربكم الى يوم القيمة
فاديت الرتبة قال لي يا غوث الاعظم من سالني عن الرؤية بعد
العلم فهو مغرور برؤية الربوبية قال لي يا غوث الاعظم من راني
استغنى عن السؤال في كل حال ومن لم يرني فلا ينفعه السؤال
وهو محجوب بالمقال قال لي يا غوث ليس الفقير عندي من لا شيء له
بل الفقير الذي له الامر في كل شيء اذا قال للشيء كن فيكون
قال لي يا غوث لا الفة ولا نعمة في الجنان بعد ظهوري فيها
ولا وحشة ولا حرقة في النار بعد خطابي لاهلها يا غوث
انا اكرم من كل كريم وانا ارحم من كل رحيم يا غوث نم عندي
لا كنومة العوام تراني فقلت يا رب كيف انام عندك قال بخمود
الجسم عن اللذات وخمود النفس عن الشهوات وخمود القلب عن الخطرات
وخمود الروح عن اللحظات وفناء ذاتك في الذات يا غوث قل
لاصحابك واحبابك من اراد منكم صحبتي فعليه باختيار الفقر
ثم فقر الفقر ثم الفقر عن الفقر فاذا تم الفقر فلا هو الا انا
قال لي يا غوث طوبى لك ان كنت ذوقا على بابي ثم صوفي الصفا
ان كنت عبدا لربي قال لي يا غوث جعلت في النفس طريق
الزاهدين وجعلت في القلب طريق العارفين وجعلت في الروح

طريق الواقفين وجعلت بنفسي محل الاحد قال لي يا غوث
قل لاصحابك اغتنموا دعوة الفقراء فانهم عندي وانا عندهم
قال لي يا غوث انا مأوى كل شيء ومسكنه ومنظره والي
المصير يا غوث لا تنظر الى الجنة وما فيها ترى الي بلا واسطة
يا غوث اهل الجنة بالجنة واهل النار بالنار مشغولون وفي مشغول
يا غوث بعض اهل الجنة يتعوذون عن النعيم كما اهل النار
يتعوذون عن الجحيم يا غوث من شغل بسواي كان لنا حجابا نار
نار يوم القيمة يا غوث اهل القربة يستغيثون عن القرب
كما اهل البعد يستغيثون عن البعد يا غوث ان لي عبادا سوى الانبياء
والمرسلين لا يطلع على احوالهم احد من اهل الدنيا ولا احد من اهل
الاخرة ولا احد من اهل الجنة ولا احد من اهل النار ولا مالك ولا
رضوان ولا ما جعلتهم للجنة ولا للنار ولا للثواب ولا للعقاب
ولا للحور ولا للقصور ولا للغلمان فطوبى لمن امن بهم وان لم يعرفهم
يا غوث انت منهم ومن علاماتهم في الدنيا اجسامهم محترقة
من قلة الطعام والشراب ونفوسهم محترقة عن الشهوات و
قلوبهم محترقة عن الخطرات وارواحهم محترقة عن اللحظات وهم
اصحاب البقاء المحترقين بنور اللقاء يا غوث اذا جاءك
العطشان في يوم شديد الحر وانت صاحب الماء البارد
وليس لك حاجة بالماء فلو كنت تمنعه فانت اجل البخيلين فكيف

ارحمهم رحمتي وانا سجلت على نفسي باني ارحم الراحمين
يا غوث ما بعد عني احد من المعاصي وما قرب مني احد من الطاعات
يا غوث لو قرب مني احد لكان من اهل المعاصي لانهم اصحاب
العجز والندم يا غوث العجز فسيح الانوار والعجب فسيح الظلمة
يا غوث اهل المعاصي محجوبون بالمعاصي واهل الطاعة محجوبون
بالطاعة ولي وراءهم قوم اخرون ليس لهم غم المعاصي ولا هم
الطاعات يا غوث بشر المذنبين بالفضل والكرم وبشر
المعجبين بالعدل والنقم يا غوث اهل الطاعات يذكرون
النعيم واهل العصيان يذكرون الرحيم يا غوث انا اقرب الى
العاصي بعد ما فرغ عن العصيان وانا بعيد عن المطيع اذا
فرغ عن الطاعات يا غوث خلقت العوالم فلم يطيقوا انوار
بهائي فجعلت بيني وبينهم حجاب الظلمة وخلقت خواص فلم يطيقوا
مجاورتي فجعلت الانوار بيني وبينهم حجابا يا غوث قل لاصحابك
من اراد منهم ان يصل الي فعليه الخروج عن كل شيء سواي
يا غوث اخرج عن عقبة الدنيا تصل الى الاخرة واخرج عن عقبة
الاخرة تصل الي يا غوث اخرج عن الاجسام والنفوس
ثم اخرج عن القلوب والارواح ثم اخرج عن الحكم والامر
تصل الي فقلت يا رب اي صلاة اقرب اليك قال
الصلاة التي ليس فيها سواي والمصلي غائب عنها ثم قلت

اي صوم

اي صوم افضل عندك قال ما ليس فيه سوى في الجنة والنار وصاحبه
غائب عنها ثم قلت اي بكاء افضل عندك قال بكاء الضاحكين
ثم قلت اي ضحك افضل عندك قال ضحك الباكين ثم قلت
اي توبة افضل عندك قال توبة المعصومين ثم قلت اي عصمة
افضل عندك قال عصمة التائبين قال يا غوث ليس
لصاحب العلم عندي سبيل الا بعد انكاره لانه لو لم يترك
العلم الذي عنده لصار شيطانا قال الغوث رايت ربي
عز شأنه فسألته يا رب ما معنى العشق قال يا غوث
العشق لي وفيه قطعك عن سواي يا غوث اذا رايت ظاهرا
العشق فعليك بالفناء عن العشق لان العشق حجاب
بين العاشق والمعشوق يا غوث اذا اردت التوبة فعليك
باخراج هم الذنب عن النفس ثم باخراج خطراته عن القلب
تصل الي والا فانت من المستهزئين يا غوث اذا اردت
ان تدخل حرمي فلا تلتفت بالملك والملكوت والجبروت
لان الملك شيطان الواقف فمن رضي بواحد منها فهو عندي
من المطرودين يا غوث المجاهدة بحر من المشاهدة وجميع
الواقفين ارادوا الوجود في بحر المشاهدة فعليهم باختيار
المجاهدة لان المجاهدة بذر المشاهدة يا غوث من اختار
المجاهدة لجأ ولعب فله المشاهدة ان شاء او ابى يا غوث

لابد للطالبين من المجاهدة كما لابد لهم منى يا غوث
ان احب العباد الى العبد الذى كان له الوالد والولد
وقلبه فارغ منهما لو مات له الوالد ولا يكون له
الحزن بموت الوالد ولو مات له الولد فلا يكون له
هم بموت الولد فاذا بلغ العبد هذه المنزلة فهو عندى
بلا ولد ولا والد ولم يكن له كفوا احد يا غوث من
لم يموت لم يعرف فناء الوالد بمحبتى وفناء الولد بودى
لم يجد لذة الوحدانية الفردانية يا غوث اذا اردت
ان تنظر الى فى محل فاختر قلبا فارغا من سواى فقلت
يا رب وما علم العلم قال علم العالم هو الجهل عن
العلم يا غوث طوبى لعبد مال قلبه الى المجاهدة
وويل لعبد مال قلبه الى الشهوات فسألت
الرب عن المعراج قال يا غوث المعراج هو العروج عن
كل شيء سواى وكمال المعراج ما زاغ البصر وما طغى
يا غوث لا صلوة لمن لا معراج له عندى يا غوث المحروم
عن الصلوة هو المحروم عن المعراج عندى والله اعلم والكرم
والحمد لله اولا واخرا وظاهرا وباطنا والصلوة على نبيه محمد
واله وصحبه اجمعين تمت الرسالة الغوثية

بعون الملك المستعان عنه الفقير درويش
عمر بن عثمان المولوى سنة ١١١٥ ربيع الأول

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب يعلم فيه احوال الحقيقة
الدين والدنيا ويعلم فيه احوال الظاهر والباطن ويعلم فيه احوال
الحقيقة والباطنية وسمى هذا الكتاب القرآن وخلق الانسان
من صلصال وماء مهين ثم صوره بصورته ليعلم الشاهد
بواسطة الروح والصلوة والسلام على اشرف الخلق
ومحبوب الحق مفخر العالمين في الباطن والظاهر محمد بن عبد الله بن
عبد المطلب وعلى آله وصحبه اجمعين قال الشيخ الكامل قدوة المحققين
وزبدة الموقنين وسيد اهل الحقيقة الاولين والآخرين سلطان
العارفين شيخ محمد عربي رحمه الله وعلى من يحبه في فتوحاته وفصوص
ان العلماء في زماننا جاهلون في الحقيقة ولا يعلمون العلم
الا قليلا وعلم الاولين والآخرين في كتابي فمن نظر فيه فقد
بين علم التحقيق وحينئذ كتبت هذه الرسالة لاهل التوحيد
واستخرجتها من الفتوحات والمكاشفات وجعلتها اربعة فصول
الفصل الاول في كيفية العلم والعارفين الفصل الثاني
في احوال العلماء والصلحاء والبدلاء الفصل الثالث
في احوال العالمين الفصل الرابع في معرفة الظاهرية والباطنية
سميتها بالتحفة ... ونرجو من الله تعالى ان يوفقنا والتوفيق

الى

الى سبيل النعيم الفصل الاول في كيفية العلم والعارفين
ان الشيخ رحمه الله حين لقي الحمد صدر الدين القونوي رحمه الله في حال
الامر تشوق اليه مجازا ثم حقيقة لان المحبة اصل فمن
كان مجازا او حقيقة فقال يا ولدي انا ذلك في ترتيبك
انظر الى فنظر صدر الدين فرأى فيه ثماني عشر الف عالم كل
عالم واسع من الدنيا وكل عالم مخلوق بلا عدد وفي كل
مخلوق عالم بلا عدد وفي كل عالم جاهل بلا عدد وكذلك
سائر الاشياء كامثال الدنيا فتحير به فغشي ثم افاق
انت ربي ثلث مرات فقال الشيخ رحمه الله يا ولدي ربنا واحد وانا
وانت منه وكل ظهور ذاته منه وهذا مقام الاولياء
السالكين واعلم يا ولدي ان العلماء الظاهرية يرون
الظاهر ولا يرون الباطن وكل من قرأ من الظاهر فقد
بينهم لا فرق بينهم كعلم القارئ لان العلم الذي يقال
العلم علم حال لان العلماء في زماننا يقولون ان
الدنيا فانية واصلها فانية بالنفس وهم شاهدون في
القرآن لان القرآن بكل معنى له وهو كلام الله مخلوق
على الصحيفة والمعنى غير مخلوق على الظاهر وحينئذ
كم من علم معنى القرآن في حالة العرفان ثم يحكي بواسطة
الروح لا يعرفونه وهو كلام من الاعلى لا من الادنى وا

العلماء لا يعلمون العلم من المخلوق ثم يفسرون القرآن
برأيهم ويقولون عندنا جائز هذا وعندنا لا يجوز هذا وهو
يخالف عند الخالق لان اقوالهم تخالف وافعالهم تخالف
لان مقبول الناس مردود عند الخالق ومردود الناس
مقبول عند الخالق في الحقيقة ان لم يكن العلم بواسطة
الروح فهو مردود وكذلك وان حصل علم الحال
فقد حصل علم القال وهو مقبول عند الناس وعند
الخالق لان العلم سر من اسرار الله تعالى فلا يعرفه الا بالله
او بالواسطة وهذا مقصود من الله تعالى لان الظاهر علم
الحكام عادة معروفة وهو حادث لا من الازلي
وهذا الادم بين الناس لاجل انتظام حكم الحدود
القصاص ونحوهم لان العلم انواع كالزبور والتورية
والانجيل والفرقان لكل واحد منها باطنية وظاهرية
واهلهم جاهلون فيها ويتعلمون بقدر الوسعة على
هيئة العالم وهم لا يعلمون حقيقة العلوم وهم
ضالون بعد نبيهم لا نبيهم لان العلوم قد حصل للنبيين
بغير تعلم وهم يتعلمون بواسطة الروح وهو من الازلي
والعلم علم الموجود على الحال لا القال وهو مقبول
عند الله وعند الناس وكل علم في كتب الاربعة منتهية

على ظاهرها وهو علم الناس بقراءة وعلم الله تعالى لا يحصل
بالقراءة بل يعرف بالواسطة وهو عدم الظاهر لا يحصل
علم الحقيقة الا بعدم الظاهر بتارك الدنيا وهو تارك
الناس العارية ثم بتارك الامانة الانسانية ومولته النفس
وانقطاع العلائق عن الخلق وكل كسوة من الكساء وهو
مذموم ومقبول عند كتاب ثم يدور على الاشياء
كدوران الشمس والقمر لان الشمس والقمر يدور على كل
اشياء لا يعرف بين الكافر والمؤمن والطاهر والنجس لان
كل اشياء موجود على الارض وهم ينظرون باذن الله
لان موسى ع م قال في مناجاته يا رب اتعرف نملة صغيرة
اسود في اسود الارض في سواد الليل قال الله تعالى
يا موسى اعرف كل شيء على فوق الارض وتحت الارض
وان كان صغيرة او كبيرة او بيضا او اسود لان علمي
يحيط على كل شيء وروح علم الحق يحيط كل شيء بل كل شيء
يدور في قلب العبد يعرف كان سعيدا وشقيا وعلم
المخلوق لا يعرف كل شيء بل يعرف ما قرء وقد نسي
ما قرء وعلم الخالق لا ينسى ابدا لان الانسان عبارة
من النسيان وعبارة الخالق يحقق في كل احوال في
الانسان فانية وفعاله وقوله فانية والخالق باق

ابدية وفعله وقوله ابدية وازلية وكل موجود في
الارض مقتول عند الله وهم مخلوق في علم الله وتقدم
على جميع الاشياء علم محمد لان علم محمد مقدم على كل اشياء
وروحه لان الارواح في كتاب الظاهر مخلوق وروح
محمد مقدم على جميع الارواح لان موسى عم قال يا رب
ان روحي في بدني ام لا قال الله تع يا موسى ان روحك
منا وعلمك منا لا علم لك في معرفة الارواح بل تعرف
ما نا كلام من الملكوت اتعرف يا موسى من كان الاكل أكلت
انا كل الروح ام انت قال يا رب لا قال الله تع يا موسى كل
شيء اكلت باذني ونطقت باذني وكل شيء منيب
باذني وهو علي لا علم لك اتقدر يا موسى ان تحمل شيء
من الارض قال لا قال الله تع يا موسى قس على هذا وقال
موسى عم ادعو لي اراك قال الله تع يا موسى لن تراني لانك
علمك لا يوصلك ان تعلم علما فقد نسيك قال يا رب
اعلم علمك قال الله تع يا موسى اترك الدنيا والهوى
واقرب الى العدم وتختار ملامة الناس ثم كسى من كل
كسوة كان كسوة الكافر والهود ثم يدور على الاشياء
كالشمس والقمر تقرب الى الحادث الكامل وتعلم منه علما قال موسى
يا رب انت اعلم مني ولا اعلم منك لا طاقة لي ادايم بعلم الغيب

بل اعلم

بل اعلم بقدر الامكان على عقولنا لان علمك بحر عميق ولا
ادركه ادراك بشر ولا يوصف صفاتك كما وصفت في
الكتاب بل بحر عقول الادمي عن وصفك وصفاتك وانا
افقر من خلقك وانا اضعف من العباد امنت بكتابك ورسلك
وملائكتك وعلمك وح قال الشيخ رح في فتوحاته سبق
للعبد ان يقصد بمعرفة علم التوحيد وعلم الحال ويتعبد
الى الله تع بقلبه ويفرغ بعيني الباطن لا بعيني الظاهر و
امر بالله تع وبالاشياء التي خلق في الارض كان انسانا
او جمادا او يابسا او رطبا لان كل اشياء نافع في الحقيقة
لا يعرف العبد بين النافع والضار لانه لا علم له في
الحقيقة قد ينفع به ضار وقد ضار به ينفع في الحقيقة
الا ما ذا ترى ان العبد الفاسق يعلم العلم بغير تعاليم
وكان في زمان الاول فاسق لا يخلو عن نام الفسق
ولا يسجد لله تع ولا يتكلم بالخير الا بالشر وهو مذموم عند
الناس لا عند الله لان الله فهو يعلم انه كان عالما في
عمره وتاب بتوفيق الله تع ثم دخل العلم اليه بفضل الله تع
فانه يخرج من الدنيا مع الايمان وقد اعتبر بالخاتمة لان
العمل الا يوجب الجنة والعمل في الدنيا كمزرع لا يترك
الزرع بفضله ولا يصل الى السعادة بالزرع بل يكون

في حال الاول وقد يكون الزهد اعني يقع في زمان التوبة
لا يحصل الا بالبذر بكرة البذر وكذلك سائر الطاعات
والعبادات اذا دخل فيها العلل كالحسد والكبر والعجب والغضب
ونحوهم فقد بطل العبادات ويحصل للعبد تاسف عظيم وهو
مردود عند الله تعالى عبادته لانه اصابه شوم النفس
كما اصاب شوم الشتاء في الزرع لقوله عليه السلام الغضب يفسد
العمل كما يفسد الخل العسل بالصبر لان العبادة متنوع من
الاخلاص والحلم والشكر والصبر والذكر والتوكل والقناعة
والرضاء والمحبة ونحوهم وللعبادة سبعين شعبة فمن
نقص منها فقد بطل العبادة ويكون عند الله معزولا
ومحروما وترد اعماله على وجهه ويقولون الملائكة
ان اعمالك نقص وباطل ايا تريد بها الى الله تعالى
كسائر الخير الله تعالى اذا قرب الى الله تعالى ودع
هذه الاعمال وقال الى الله عز وجل يا رب ليس
لي عمل ولا طاعة الليق اليك ولكن جئت اليك عريانا
وذلانا وتضرعا وعبدا ذليلا الا ان شئت لا تصل
وهو كلام مقبول العبد مقبول عند كرام الناس
مقبول فكيف لا يقبل عند الله تعالى لا يدخل في العبادة
الرياء لان الرياء يفسد العمل ويحرق العبادة كما يحرق

النار الحطب لكن ظاهر العبادة التواضع والتضرع و
الحلم والشكر والذكر والتوكل ونحوهم ان لم يكن في
هذه الاشياء مع العبادة فقد بطل الكل وان كان
زاهدا او عابدا لان السلف يختارون العلم مع
العمل ويذكرون الله تعالى مع القلب كما ان ابا يزيد
قال له رجل اوصني يا شيخ فقال انفعل قال نعم قال
الشيخ انظر الى السماء فنظر الرجل فقال يا هذا
اتدري من خلقها قال نعم قال الشيخ فانه يكفيك
لان العبد لا يتفكر في الطاعة لا خير فيه لقوله عليه السلام
التفكر ساعة خير من عبادة الف ساعة اذا لم
يتفكر في الوحدانية فهو باطل ولا يكون اجر الطاعة
لان النبي عليه السلام اذا قام الى الصلوة واشتغل بوحدانية
الله تعالى ونظر الى ملكوت السموات والجنة والنار
ثم افاق فيقول سبحان الله تعالى بوحدانيته وتفكرا
بالوحدانية كما جاء رجل الى ابراهيم بن ادهم فقال
اوصني فقال ابراهيم اوصيك بخمس كلمات فان اخذت
فقد فلح من الشرع اولها ان الناس كلهم اذا اصبحوا
واشتغلوا بالدنيا فاشتغل انت بالاخرة والثاني
لو ان الناس كلهم اشتغلوا بتزيين الظاهر فانت بتزيين

الباطن والثالث لو انهم كلهم اشتغلوا بتزيين الظاهر
والباطن فانت بتزيين القلب والصدر والرابع اذا
اشتغل الناس كلهم بطلب عيوب الناس فانت
بعيوب نفسك والخامس اذا اشتغل الناس كلهم بخدمة
المخلوقين فانت بخدمة الخالق وهذا امر عظيم للعبد
لان العبادة لا تخلو عن الريا وشغل الدنيا لا تحصل
الطاعة كذلك الا بالعزلة والخلوة والانسان
لا يتهيا ذلك ما لم يكن بواسطة الروح لان
النفس طالب الى الدنيا فهو غالب على سائر
الاعضاء وكذلك لا لذة في الطاعة مع اضطراب
النفس لان الطاعة مع الخضوع والخشوع وان
كان في قلب العابد ذرة من اشتغال الدنيا فقط
بطل كل العبادة وان كان فكره كان الى الدنيا او
الى عياله او الى حوايجه فقد تعبد اليهم ما تعبد
منهم وهذا امر عظيم والعبادة الى الله ينبغي ان يكون
حليما وتفكر وترك الدنيا بقدر الامكان لان
النبي عم قال حب الدنيا راس كل خطيئة وترك
الدنيا راس كل عبادة ويجب ان يكون نفعه
لا ينفع غيره ولا يكون بخيلا لان النبي عم قال البخيل

يا علي ما كرهت لنفسك فاكره لاخيك وما احببت
لنفسك فاحببه لاخيك تكن عادلا في حكمك
ولا تكن ظالما واحسن الى جارك واهل بيتك
واترك لذة الدنيا والعوايق تكن لك الدرجات
العلى مضاعفة فاذا اصابك مصيبة اصبر على
ذلك ولا تشكي الى غيرك واذا اصابك من اموال
الدنيا نكلا مع الاحباء ولا تحمد مع الشوق فان
كن مع الله والله معك في جميع امورك اللهم اجعلنا
من الفائزين والمحققين ولا تجعلنا من الغافلين
والعابدين على الظاهرين واحفظنا من شر النفس
والهواء وحرص الدنيا ولذة النعيم كالمستولين
امين يا رب العالمين **الفصل الثاني في احوال
العلماء والصلحاء والبدلاء** قال الشيخ رحمة الله عليه
من بلغوا مع الصدر الذي الى المكة في ساعة واحدة
او لحظة واحدة او في طرفة العين وطوفوا الكعبة
مع التضرع ثم جاء الى الحجر الاسود فقال يا ولدي اتدري
ما هذا الحجر فقال لا قال يا ولدي انه هذا الحجر خزينة من
خزاين الله تعالى ان الله تعالى لما خلق السموات والارض
ثم خلق ادم وعرضه الامانة هي علم الله فحمل ادم بالاجمل

على ظاهرها ثم وضع الله تعالى في حجر الاسود فقال
يا حجر اسكن ولا تكتم هذا العلم الى يوم القيمة الا
ترى ان الناس يحجون ويمسحون وجوههم هذا الحجر
ويطوفون حوله لشرف العلم لان الله تعالى نظر اليها الا
يرى نظر الى عصا موسى عم فصار ثعبانا لاجل النظر
فقال الشيخ رح يا ولدي ان العلماء في الدنيا كلهم جاهلون
على الباطن ولا يطلعون على سر الله تعالى وهو علم الله
لانه محجوب عن علماء الدنيا العلماء في زماننا كالحجر و
لا يرون في باطنهم بل يرون على ظاهرهم ويجرونهم على
ما يراهم وهذا خلاف الباطن الا يرى ان بعض العلماء
يعلمون العلم ويؤلفون الكتب وهم فاضلون في زمانهم
ثم يخرجون من الدنيا بغير ايمان كالبعود والدباء والرماء
لانهم لا يعلمون علم الباطن ولا يعرفون علم التوحيد
وينكرون عليهم وهم ضالون بدينهم يا ولدي ان
اقوالهم باطل وافعالهم باطل لا تقرب اليهم فاكثرهم في
زماننا مضلون الا يرى ان طالب العلم اذا تحصل من
العلم قليلا او كثيرا على ظاهرها ثم يخالف ويلبس حسن
اللباس وعظم عمامته كالمخاديم يمشي في الارض
تكبرا وفاضلا ثم يجيء مع التفاخر والتفاضل الى

باب الامراء ويستقبل اليهم ويسجد ويركع في قدامهم
ويقولون الامراء ما هذا الرجل فقال واحد منهم هذا
فلان وهو فقير يبلغ اسنمى درجة فقال الامراء جئت
غدا ان شاء الله ثم يجي بعد الغد فقالوا كذلك
هكذا الى ستين او الى عشرة سنة او دونها او فوقها
وهو يموت على تلك الحاجة يخرج من الدنيا بغير
ايمان لانه علامة بسالب الايمان فقال الشيخ رح
يا ولدي ان بعض العلماء يعلمون العلم ثم جاؤون
الى باب الامراء كذلك فيطلبون الدنيا ويشترون
الدنيا وهذا رياء لا اصل وهو حرام في الظاهر و
يفتخرون مع الافتخار الى نهايتهم ويقولون انا
صاحب الشرع وصاحب الاحكام وجاؤن الناس اليهم
ويسجدون ويركعون امامهم بتعظيم وانهم لا ينظر
اليهم هيئة الامراء ويامرون الناس بالاحكام ويأخذون
من الناس باكل الرشوة والطعام ويحكمون على الرشوة
لا على الشرع ويبيعون ما يفرقون من الظاهر ويميلون
الى الدنيا بغير علم ليلا ونهارا ويأكلون الرشوة
الحرام مطلقا باكل الطعام الناس لان الناس
جاؤن الى الحكام مع الطعام رجاء على قضاء الحاجة

فان قضاء حاجتهم بخلاف الشرع وفيه اثم وان خذ
فهو حرام ثم يخرجون من الدنيا بغير ايمان وكذلك شان
العلماء من اهل الجهة اذا كان ملازمة ومداومة
الى مرتبة العلي واذا لم يكن كذلك لا باس به وهم
ساهون في الدين وان كان بفضل الله تعالى يخرجون
من الدنيا بالايمان كما ان عثمان بن عفان رض ما علم
سلك النبي وقد وقع هذه الارض اربع مائة امام
وجاوز الى عثمان فقالوا يا امير المؤمنين انا من
اهل الاجرة على الامانة ونرجو ان يرحمنا ويعطينا
من الدنيا فقال اسال منكم ان اجيبني عن هذا ما
لعالمكم قالوا ان علمنا علم الظاهر كما في زمان
العلماء فقال فقد انكم جاهلون لا يجوز امامتكم و
احكموا عليهم وتقيدوهم فقال عثمان رض توبوا
منى ان لا يكونون اماما بهذا العلم فقال النبي عم
كانوا بالدين لا تقربوا اليهم واحد دونهم عن مجالستهم فانهم
لا يعرفون حقيقة الاشياء ولا يعلمون العلم حقيقة
بل مجازا لان اسم العالم اسم الحق فلا يخلو عن الحق
ساعة فلا يجوز اسم الحق على ذلك لانهم غافلون
في الحق ولا يميزون الحرام من الحلال الظاهر لا يتطرقون

على العلماء باكل الرشوة ولا يصلحون انفسهم كيف
يصلحون غيرهم لانهم ساهون في العالم بلذة
الدنيا ويتركون الطاعة بطلب الشهوة لكن
علماء المحققين لا يفعلون كذلك وهم يسيرون
في الارض لا يفرقون بين الرطب واليابس
وبين الظلمة والنور ويعلمون علم التحقيق
ويسالون عن الباطن ولا يختارون الدنيا
لاجل الدرجة ويسلمون انفسهم الى الله تعالى
بالتوكل والتفويض ويلبسون احقر من اللباس
ويتركون الزينة ويذهبون الى المفازات و
يشتغلون بالعلم ولا ياتون الى الامراء لاجل
الاستقبال والحاجة كالخاتم الاسم وهو
علم علم التحقيق في زمان الاول وهو فاضل في
علم الظاهر وله اربع مائة تلامذة وقد
سمع في الافاق حتى اصاب الى الامير فقال
الخليفة للخدام اذهبوا الى الخاتم ويقولون
له قد اردت مولانا للاحكام على الناس ثم
جاوا الى الخاتم ويقولون كذلك فقال لهم خاتم
ولى مرض لا يسمع اذا دخل كلام السلطين في

فمتى تعطل مصالح العالمين ثم جاؤا الى الملك فقالوا
كذلك ثم قال اعلمت فاذا لم يأتي في امرنا فاني اعد عونا
شهيدا ثم امر ان يحبس الخاتم على التابوت فمات على
ذلك الحبس وكذلك سائر العلماء من السلف يختارون
العدل في الدنيا ولا يختارون من نعيمها ثم يفرون
من الخلائق الى الجبال فيجلسون في صخرة ويشتغلون
بالطاعة فلا يتركونه ابدا ثم قال يا ولدي
كن صالحا ولا تكن غير الصالح الظاهري لان الصلاح
اصل الامور من صالح في الظاهر نحو ان يكثر الصلوة
والصوم والزكوة والحج ونحوهم اذا لم يصلح في
الباطن فهو مردود عند الله لان اسم الصالح
اسم الباطن ينبغي لاسم الباطن ان يكون ظاهره
وباطنه صالح واما اذا اصلح باطنه دون ظاهره
فهو صالح حقيقي واما اذا اصلح ظاهره وباطنه
فهو صالح حقيقي في الحقيقة وهذا كلام من اهل
السنة والجماعة واما في التحقيق فلا ينظر في
الظاهر فمن نظر اليه فهو فاسق في الحقيقة اذا
صلح باطنه فهو صالح دون ظاهره لان الفساد
نوع من عند الناس على الظاهر الا ترى من دخل في

دار الخمر على الظاهر فمن نظر اليه فيقول هذا فاسق
وان لم يشرب الخمر وهذا كفر في الحقيقة لانه لا
يضره بالوجود كالشمس والذرة لان الشمس يوجد
كل الاشياء لا ينقص ضياؤه بوجوده كذلك العبد لا
يضره بوجود دار الخمر والاصنام لانه كل الاشياء
نافع في الحقيقة وكل موضع موجود الخالق لا
يخلو ساعة كان دار الخمر او الاصنام او الكعبة
لان السلف قد يختارون الخلوة ويسلكون الطريق
عن تلك الحاجة ثم يسكنون في بيت الصنم او دار الخمر
ويشتغلون بالذكر والتوكل والصبر والقناعة و
التفويض والتسليم ونحوهم لان الظاهر لا يحصل
علم التحقيق بالظاهر كعبد الرزاق لانه في زمانه
له ولد صالحا ويشتغل بالطاعة والصوم لا يأكل
شيئا الا بعد اكثر الاوقات جوعا ولا ينام في الليل
الى وقت الصبح بل يصلي في تلك الليلة الف ركعة
او ركعتين يختم قائما ولا يتكلم لاحد الا بالخير ويدوم
عليه اربعين سنة ثلث اربع مائة خليفة وهم
فاضلون على علم الظاهر لكل واحد اربعمائة
خليفة فهذا مشهور في لسان العرب والعجم

ومن نفسه تعشق الى بنت المجوسي وسبب الظاهر بالزنار
ونحو ذلك والتابعون قالوا ان شيخنا كان كافرا
ويفرون عنه وكانوا من المحرومين والمردودين
عند الله كالظاهرين لانهم لا يرون في الباطن بال
الباطن يرون في الظاهر بالزنار ويحكمون
بالكفر وهو قد اختار بالرضى الحقير لانه لا يضره
في الحقيقة بل يضره في الظاهر الا من لبس كسوة
الكفار وغيره من خلاف الشرع فيقولون ان هذا
كان كافرا وقس على هذا يا ولدي ان
مرتبة البدلاء عالية لانهم لا يعرفون الحلال والحرام
ولا يعرفون الضار والنافع والصيف والشتاء
عنهم كما ان موسى عم وهو عشى الى طور سيناء فرأى
في الطريق في بيت الردى رجلا عريانا فهو قد اشتغل
بالنفس وسلم موسى عم عليه لا يجيبه فقال موسى عم
يا هذا كم اراد في هذا المكان قال اريد ربي في هذا
الموضع فقد اجلس فيه اربعين سنة ولا تأكل ولا نام
فيه فقال موسى عم ارجو طعاما فقال ادحو من احلوا
فقام موسى عم وذهب الى السوق ويبيع الحلواء ثم اتى
الى باب الكهف وما يجده هو الرجل فتعجب ثم هاتف نفسها

فقال يا موسى انت فقال يارب اين ذهب هذا
الرجل فلم اجد فقال يا موسى من خدم الى بابي اربعين
سنة ولا نعطى الى غيري فقد وصل الينا بلا حسد
ولا كيفية كيفية اذهب الى عصا حلك وذلك حقيقة
لا المجاز الا ان البدلاء بين الناس مرفوع وعند الله
مقبول والبدلاء من اعوان الله ولا تقربن
النجم لقوله عليه السلام البدلاء لا امتى لا تقربن
النجم بالسوء فانهم يسيرون من الارض الى السماء
لحظة واحدة ولا يحترزون من النار في الدنيا
والاخرة وهم سكارى في الدنيا والاخرة لانهم
لا يخادعون شيء من امور الدنيا كان درجة او
قرابة ولا يسئلون من الناس شيئا كان طعاما
او كان لباسا لان لباس الدنيا عادية وطعامها سم قاتل
والبدلاء لا يعرفون هذه الاشياء بمحبة الازلي و باد
الدنيا يعرفون عليهم بشمائم الورد الاحمر حكى عن
حسن البصري رحمه رأيت يوم قد دار سوق البصرة
البنادر وكان الناس قد اشتغل اليه بالصرفة
والمعاملة فرأيت في باب الحمص رجلا عريانا قد
دخل في وسط النار ووطئ الفحمات لنفسه فرحا

حكاية المتكلمة بالقرآن قال عبد الله ابن المبارك رض
خرجت حاجا الى بيت الله الحرام وزيارة نبيه عليه افضل
الصلوة والسلام فبينما انا على الطريق فتميزت
ذلك واذا انا بعجوز عليها درع من صوف وخمار
من صوف فقلت السلام عليك رحمة الله وبركاته
فقالت سلام قولا من رب الرحيم فقلت لها يرحمك
الله ما تصنعين في هذا المكان قالت ومن يضلل الله
فلا هادي له فعلمت انها ضالة عن الطريق فقلت
اين تريدين قالت سبحان الذي اسرى بعبده ليلا
من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى فعلمت انها قد
قضت الحج وهي تريد بيت المقدس فقلت لها انت

منذ كم في هذا الموضع فقالت ثلث ليال سويا فقلت
ما ارى معك ما تأكلين قالت هو يطعمني ويسقين
قلت فباي شيء تتوضئين قالت وان لم تجدوا ماء
فتيمموا صعيدا فقلت لها ان معي طعاما فهل لك في
الاكل قالت ثم اتموا الصيام الى الليل فقلت لها ليس
هذا شهر رمضان قالت ومن تطوع خيرا فان الله
شاكر عليم قلت قد ابيح لنا الافطار في السفر قالت
وان تصوموا خير لكم فقلت لم لم تكلميني مثل ما
اكلمك قالت ما يلفظ من قول الا لديه رقيب عتيد
قلت فمن اي الناس انت قالت ولا تقف ما ليس
لك به علم ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان
عنه

عنه مسئولا قلت قد اخطأت اجعليني في حل قالت
لا تثريب عليكم اليوم يغفر الله لكم وهو ارحم الراحمين
قلت فهل لك ان احملك على ناقتي فتدركين القافلة
قالت وما تفعلوا من خير يعلمه الله قال فانخت نا
قتي فقالت قل للمؤمنين يغضوا من ابصارهم ويحفظوا
فروجهم فغضضت بصري وقلت اركبي فلما ارادت
ان تركب نفرت الناقة فمزقت ثيابها قالت وما
اصابكم من مصيبة فبما كسبت ايديكم فقلت لها اصبري
حتى اعقلها قالت ففهمناها سليمان فشددت
لها الناقة وقلت لها اركبي فلما ركبت قالت سبحان
الذي سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وانا الى ربنا

لمنقلبون قال فاخذت بزمام الناقة وجعلت اسعى
واصيح قالت واقصد في مشيك واغضض من صوتك
قال فجعلت امشي رويدا رويدا واترنم بالشعر قالت
فاقرؤا ما تيسر من القرآن فقلت لها لقد اوتيت خيرا
كثيرا وما يذكر الا اولو الالباب لما مشيت بها قليلا
قلت الك زوجا قالت يا ايها الذين آمنوا لا تسألوا
عن اشياء ان تبد لكم تسؤكم فسكت ولم اكلمها حتى
ادركت بها القافلة قلت هذه القافلة فمن لك فيها
قالت المال والبنون زينة الحيوة الدنيا فعلمت ان لها
اولادا فقلت فما شانهم في الحج قالت وعلامات وبالنجم
هم يهتدون فقلت انهم اولاد الركب فقصدت بها
القباب

القباب والعماريات قلت هذه القباب فمن لك فيها
قالت واتخذ الله ابراهيم خليلا وكلم الله موسى تكليما
يا يحيى خذ الكتاب بقوة فناديت يا ابراهيم يا موسى
يا يحيى فاذا هم شباب كانهم الدنانير قد اقبلوا فلما
استقر بهم الجلوس قالت فابعثوا احدكم بورقكم هذه
الى المدينة فلينظر ايها ازكى طعاما فليأتكم برزق منه
فمضى احدهم واشترى طعاما فقدموه بين يدي
فقالت كلوا واشربوا هنيئا بما اسلفتم في الايام الخالية
فقلت الآن طعامكم علي حرام حتى تخبروني بامرها
فقالوا هذه امنا لها اربعين سنة لا تتكلم الا بالقرآن
مخافة ان تزل فيسخط عليها الرحمن فسبحان القادر

على ما شآء والله ذو الفضل العظيم وصلى الله على سيدنا

محمد وآله وصحبه اجمعين   من المستطرف في الباب

السابع في ذكر فصحآء النساء

205

جمعا كاغد
٤٩

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بی کران اول صانع احسان بی پایانک حق جناب وتعالی عز شانه
درگاهنه واصل اولسون کیم بر وجه احسن ونظام اکمل عالمی قوه عدمدن
صحرای وجوده اخراج ایتدی خصوصا نوع انسانی احسن تقویمده
تصویر ایدوب عقلله مجلی وتکلیف معرفته محلی قلدی ودنیاده
امور معاشی واحوال معادی کما ینبغی منتظم اولمغیچون آیینه
وجوب وامکانک خلاصه اکوانک علیه وعلی آله الصلوات الرحمن
سید المرسلین محمد رحمة للعالمین ارسال ایلدی وانلرک
امتنک مجتهدلری قبلنده شریعت اساسنی اصول دینله
محکم قلدی بعده جونکه معدن البر والالطاف کریم الخلق
شریف الاوصاف زبدة العارفین طالب الحق والیقین امیر کرام
لازال جامعا بین السیف والقلم سنانک حضرتلری
جانبنه بن دعاگوی مخلصلرینه شویله اشارت اولندیکه
اصول دینده یعنی عقاید علمنده ترکی لسانله معتبر بر رساله
تألیف ایدهم آدمیکی [illegible] اوله وآنلرک مطالعه سی
شول ایمانک واجب اولدوغی شینلره علی التفصیل یقینی تحصیل
حضیض تقلیددن خلاص اولوب یقین اوجنه یتشلر ونیجه
فایده لطیفه ذوق ایله معلوم اوله ایله اولسه سمعا وطاعة دیوب
اشارت مذکوره موجبنجه خدمته التزام گوسترلرامید درکه نیج

استقامتدن وسبیل صوابدن تجاوز اولنمیه ان شاء الله تعالی
اما بعد یعنی مقصوده شروع ایتمدیلر کرکدر که بر نیجه نسنه‌لر
بیان اولنه که انکا مقدمه درلر امدی بلکه انسانک نفسنه
دولت ابدی وسعادت سرمدی اولدرکه صانعنک ذاتنه وصفات
جمالیه سنه ونعوت جلالیه سنه وانندن صادر اولان آثار وافعاله
دنیاده وعقبادن معرفت ویقین حاصل ایده وفی الجمله کندی مبدأنی
ومعادنی یعنی اول نرندن وجوده کلدوکنی ونه مقامه عودت
ایتسه کرکدر آنی کما ینبغی بیله • اما بو معرفته طریق ایکیدر بر طریق
اهل نظرک واصحاب استدلالکدر بو مطلوبه فکرله ودلیلله
یتشرلر وبر طریق اهل ریاضتک وارباب مجاهده‌نکدر که
مطلوبه بونلر ریاضتله ومجاهده نفسله حاصل ایدرلر واکر
طریقه سلوک ایدنلر انبیاء علیهم السلام مقتدرندن بر ملته
التزام گوسترب حقه وکلامنه تابع اولورلر ایسه متکلمون
طایفه سی درلر والا مجرد عقل مقتضاسنجه کندی هوایه تابع اولورلرسه
انلره حکمای مشائین درلر بو سببدنکه افلاطونک اسکندره تعلیم
ایتدکده وکی وقت بونلر انک رکابنجه یورییب حکمت اوکرنورلردی
ارسطو دخی بونلر ایله ایدی ایکنجی طریقه سلوک ایدنلر دخی اکر ریاضتلرده
احکام شریعته موافقت ایدرلر ایسه بونلره صوفیه متشرعون
درلر وحکمای اشراقیون درلر بو معنیدن که مجرد ریاضتلرنده

کندولره نه اشراق اولوب نه کشف اولور ایسه اکا اویوب قانع
اولورلر پس معلوم اولندیکه هر طریقتک ایکی طایفه سی وار ایمش
اوله حقیقتده حکمت اهل شرع طریقنده متحققدر نته کیم شاعر دیر

شراب حکمت شرعی خور ز اهل مریم دین * که محو شد ز دین حکمت هوس کرد یونانی

یعنی شریعت طریقنده اولنلر حکمتی ابن ایجرکه فلاسفه یونانی
حکمت هوس ایدنلر بو شریعتدن محرومدر ایمدی اوله متکلمون طایفه سی
شونلردرکه اعتقادلرنده ظاهر سنت اوزرینه جاری اولوب صحابه رسول
الله علیه الصلوة والسلام جماعتی طریقنه کیتمشلردر انلره اهل حق
واهل سنت جماعت دیرلر و بو طریقه مخالفت ایدوب ظاهره ترک
ایدنلره طایفه مخالفون دیرلر و بر فرقه جبریه دیرلر و بر فرقه
رافضیه دیرلر و بر فرقه خارجیه دیرلر و بر فرقه مشبهه دیرلر
و بر فرقه مرجئیه دیرلر اندن صکره هر فرقه اون ایکی فرقه اولور
پس تفصیل مذاهب مختلفه بونده ذکر اولنمشدر بو مختصر محتمل دکل
پس اهل بدعتک جمله سی یتمش ایکی بولک اولور نته کیم حدیث
نبویده کلمشدرکه بنی اسرائیل قومی یتمش ایکی فرقه ایدی
بر زمان کلسه کیم بنم امتم دخی یتمش اوچ فرقه اولالر بریسی
اهل حق اوله جنته کیره لر و باقیسی اهل بدعت اوله یرلر نار اوله
دیو بیورلمشدر بعده بلکه اهل بدعت فرقه لرندن اهل حقه اوله
مخالفت ایدن فرقه قدریه فرقه سیدرکه انلره اهل اعتزال دیرلر

بونلرک رئیسلری واصل بن عطادرکه حسن بصری رحمه الله
تعالی مجلسندن عزلت ایدوب حقی ترک ایدوب باطله میل ایدر
یعنی کبیره یه مرتکب اولان کمسنه نه مؤمن در ونه کافر در
دیو اعتقاد ایلدیلر بونده کلور انشاء الله تعالی بلکه اهل سنت
وجماعت طایفه سندن ایکی طایفه عالم ربانی علم
دینده مشهور و مقتدا اولمشلردر بریسی ابو موسی اشعری که
صحابه نسلندن اکا شیخ ابو الحسن الاشعری درلر حکیم بونک
مذهبنه موافق اعتقاد ایتمشلر انلره اشاعره دیرلر
اکثر ممالک بویله در بریسی سمرقند قراسندن ماترید آدلو
کویدن قوپمش بر امام فاضلدرکه اکا شیخ ابو منصور ماتریدی
درلر حکیمکه اعتقادلری بونک مذهبنه موافق اولمشدر
انلره ماتریدیه درلر و دخی بلکه امام ابو حنیفه نک رحمة
الله تعالی علیه و احکام فقهده اکا تقلید ایدنلرک اصول دینده
وعقایدلرنده اعتقادلری شیخ ثانی اصولنه موافق واقع
اولمشدر نته کیم امام شافعینک رحمة الله تعالی و اکا تابع
اولنلرک اعتقادلری اتفاقا شیخ اول اصولنه موافق واقع
اولمشدر پس حنفیلر عقایدلرنده ماتریدیلردر نته کیم
شافعیلر اشعریلردر و دخی نته کیم بو بابده ماتریدیلر عالمده
حنفیلردر اشعریلر بو عالمده شافعیلردر زیرا شیخلری مذکوریکا

حنبلی مذهبت امامیدر مذکور بو زمانلرده صکره گلنلردر
ودخی معتزله اکثری احکام فقهیه‌ده حنفی مذهب اولمشلردر
بلکه اهل حقدن مذکور اوچ طائفه‌نك آرالرنده بعض مسائل اصولده
اختلافلری واقع اولمشدر بونلر یرنده اشارت اولنه‌جق
انشاء الله تعالی اما هیچ بر طائفه حنفیه‌دن برینی بدعت وضلالته
نسبت ایتمشلردر زیرا که ایکی طریق دخی معتبردر ایکیسی دخی
اهل سنت وجماعتدر **اصطلاحات** بلکه شیئك حقیقتی وماهیتی
اولدر که اول شی انکله اولدر عبارتدر **حق** دیو شول سوزه وشوله
اعتقاده دیرلر که نفس الامره مطابق وواقعه موافق اوله
باطل دیو انك خلافنه دیرلر **شیء** اهل حق قتنده موجود معناسنه
دیرلر معتزلی معدوم شیئه دخی دیرلر وجود وثبوت وتحقق
وکون بر معنایه کلورلر پس اهل حق قتنده معدوم که موجود
اولمیه وهیچ بر ثبوتی وتحققی دخی یوقدر اما معتزلی قتنده
اگرچه کم وجودی یوقدر اما ثبوتی واردر **علم** عالمه بر صفتدر
انکله موجودات ومعدومات معلوم اولور بو مختصره بو قدر
اصطلاح ذکر ایتمك کافیدر چونکه مقدمه تمام اولدی پس مسائله
ومقاصده شروع اولنور بلکه اشیانك یعنی موجوداتك اصلی
وحقیقتی اهل حق قتنده ثابت ومتحققدر ثبوتنه علم ویقینی
متعلقدر ویقینی واردر سوفسطائیه طائفه‌سی بو کلمه‌ده

اهل حقه مخالفت ایتدیلر بونلر دخی اوچ فرقه‌در بری عنادیه‌در که
بونلر اشیانك حقایقنی نفی ایدوب انکار ایدرلر بریسی دخی
عندیه‌در که شیئك حقیقتی کشینك اعتقادینه تابعدر یعنی
بر حقیقتی یوقدر حتی بر کمسنه بر شیئه قدیم اعتقاد ایتسه
اول قدیم اولور وحادث اعتقاد ایتسه حادث اولور دیو باطل
زعم ایدرلر اما بریسی لاادریه‌در که هیچ بر شیئك ثبوتنه وعدم
ثبوتنه علم ویقینی یوقدر بلکه شك ایدرلر بلکه شك
ایتدکلرنده دخی یقینمز یوقدر اندن دخی شك ایدرز
بو الی غیر النهایه شکده خلاص اولمازوز دیو سوزه کتوریر
یرنده بو اوچ طائفه‌نك دخی کلاملری بعضی ضروریاته انکارلر
عیانلری وبیانلری بیان اولنمشدر علمك اسبابی مخلوقاته اوچدر که
حق تعالی حیوانلره سبب حواس ظاهره‌در که آنلر بش اوله بو
دخی بش حس یعنی قوتلردر که حق تعالی حیواناتده ترکیب ایتمشدر
قوة سامعه‌در وقوة باصره‌در وقوة شامه‌در وقوة
ذائقه‌در وقوة لامسه‌در اولکی حسله صوتلر اشیدیلر ایکنجی
حسله الوان واشکال شیئلری کورورلر اوچنجی حسله رایحه
قوقولر دردنجی حسله طعم معلوم اولنور بشنجی حسله حرارت
ورطوبت کبی شیئلر ادراك اولنور وبو قوة لامسه حیوانك
جمیع بدننده خلق اولنمشدر باقی درت قوة بر بر یرده معین

بر حالده خلق اولنمشدر بو خالده دخی امدی اول قوتكه حيوانده اكر بولنسه
حسدنده بس نيچون خلق اولنمز ايسه اول جهتدن صرف استعمال
ايله عادت الهيه بويله جاری اولمشدر كه حق تعالى اول حيوانده
بو حسه موافق بر ادراك خلق ايدوب اوقاتنده دخی قادردر
مثلا قادردر كه انی بو زمانده حسك استعمالی ايتدوكی وقت قوه باصره سی
صحيح و سالم ايكن حق تعالى انوك نفس ناطقه سنده كه انسان
انده نك عبارتدر ادراك ايله خلق ايتمیه بعده بلكه بو حسده نه بر سبيله
ادراك اولنه نسنه بر سبيله ادراك اولنماز عادت بويله در
لكن عقله نظر جايزدر كه مثلا كوزده خلاف عادت اوزره
ادراك ادراك خلق ايليه باقیسی دخی بو كه كوره قياس ايده لر
بعده بلكه حكما قتنده بو كورش حسده نه غيرلرانده بش حس دخی
واردر كه انكه حواس خمسه باطنه درلر اما اهل اسلام قتنده
انوك ثبوتی يوقدر اكنجی سبب خبر صادقدر يعنی شول خبردر كه
واقعه مطابق اوله بو دخی ايكی نوعدر بری خبر متواتردر كه
يعنی بر قومك خبريدر كه عقل انلرك كذب اوزره اتفاق
ايتمه لرينی جايز كورمز چوقلغی سببيله اما شرط بودر كه محسوساتده
ضروريات و معقولاته خبر ويرمیه لر زيرا معقولاتده فايده ويرمز
يرنده معلومدر بو خبر وقتاكه جميع شرايطله موجود اوله البته اشيدن
كشی يه علم ضروری ايجاب ايدر مثلا بر كشی كورمسه خبر متواتر ايله كانست

كعبه وجودنده علم ضروری ايجاب ايدر و علم كسبی عن قريب ذكر اولنور
ان شاء الله قرآن كلام الله اولوب رسول عليه الصلوة والسلام
جبرئيله وحی اولندوغی دخی بو خبرله ثابت اولمشدر بعض كفره
كه انلره سمنيه و براهمه ديرلر متواتر علم افاده قلدوغنه انكار
ايدرلر سوزلرنك بطلانی معلومدر بريسی دخی خبر رسولدر كه
انوك رسالتی معجز كوسترمكله ثابت اولمشدر بعضيلر نبی ايله
رسول آراسنده فرق ايدرلر هر رسول نبيدر اما هر نبی رسول اولمق
لازم دكلدر بو مقامده بحث چوقدر بو مختصر اول بحثه متحمل
دكلدر بو قدر اشارت كافيدر و بو خبر دخی البته كشی يه علم
افاده ايدر اما اكتسابی علم استدلالی افاده ايدر استدلالكده طريقی
بودر كه شول كمسنه كه خبر ويره كه حق تعالى انك النده معجزه
اظهار ايتمشدر دعوی رسالتنی تصديق ايتمك ايچون هر خبر كه انك
نشانی بلا اوله اول خبر صادق اولور مضمونی واقعه مطابق اولور
پس نتيجه بو خبر مضمونی واقعه مطابق اولور ويا پس ودخی بلكه
بو خبر متواتر كبی ايكی نوعی حواس خمسه ظاهره ايله حاصل اولان
علم كبی علم يقينی دخی افاده ايدر اوچنجی سبب عقلدر عقلك
تعريفنده اختلاف چوقدر اما اهل سنت قتنده حق بودر كه عقل
نفس ناطقه يه بر قوتدر يعنی بر صفتدر كه انوك وسيله سيله نفس ناطقه
علومه و ادراكاته قابل و مستعد اولور فايده عقل ايله حاصل اولان

حاصل علم ایکی قسمدر بری شول علمدرکه فکر اتمدین انسانه
مجرد توجه ایله حاصل اولور بو قسمه علم ضروری دیرلر علم بدیهی
دخی دیرلر ایکنجی انسانه فکر ایله ودلیل ترتیب اتمکله حاصل اولور
بو قسمه استدلالی وعلم اکتسابی دیرلر دلیله وکسبله حاصل اولدیغیچون
مثالی بودرکه کیجه نهار اراقدن دخان کوروب انده نارک
وجودینه انتقال اتمک کبی علمی وجود صانعه وصفاتنه ایکنجی
قسمدندر زیرا مصنوعاتک وجودندن صانعک وجودینه
وکمال صفات ایله متصف اولدیغنه استدلال ایدوب علم یقینی
حاصل ایدرلر نته کیم کلام عربده مشهوردر البعرة تدل علی البعیر اما یدل
هذا الصنع العجیب علی الملک الکبیر یعنی بر یرده که دوه تزکی
قیغی بولنسه دوه وجودینه دلیلدر انی بیلورکه انده دوه اوغرامش
پس بو مخلوقاتک صنع عجیبی حق تعالینک وجودینه وکمال قدرتنه
دلالت اتمزمی بلکه ایدر بعده بلکه که الهام بر معنیدرکه ناکاه
توجه اتمدین قلبه فیض اولنور بونسنه علمک ذکر اولنان اسبابندن
بر سبب دکلدر خلقک اکثرنه نسبت علم افاده ایدر پس الهامات اولیا
اولدیغی کبی غیره نسبت علم افاده ایدر غیره حجت اولماز یعنی بکا فلان
نسنه الهام اولنمش دخی بونکله البته عمل ایله دیسه التزام اتمک
واجب اولماز سؤال انبیانک اخباری غیریلره علم افاده ایدر
وحجت اولور حال بودرکه الهامات قبیلندندر جواب بونلر جمله‌لر

غیریله حجت اولدیغی الهام اولدیغی جهتندن دکلدر بلکه
مخبر صادق اولدیغی سببندندر والله اعلم بعده موجود ایکی
قسمدر بر قسمی واجب الموجوددرکه انک وجودی وارلغی
کندو ذاتندندر بو وجهاله الوجوده غیره محتاج دکلدر
اکا صانع عالم دیرلر وبر قسمی ممکندر وجودی وعدمی انک
ذاتنه نسبت برابردر اکر موجود اولورسه واکر معدوم اولورسه
صانعنک قدرتیله اولور اکا عالم دیرلر پس صانع تعالینک
وصفاتنک غیری موجوداته دیرلر عالم دخی ایکی قسمدر
اولکی قسمی جواهردر یعنی شول ممکناتدرکه بر محلده متمکن اولمقده
غیره تابع اولمیه بیاض جسمه تابع اولدیغی کبی بو جواهر دخی
ایکی قسمدر بری مفرددرکه اکا جوهر فرد وجزء لایتجزی
دیرلر یعنی بر جوهر صغیردرکه غایت صغرندن ناشی بر وجهله
یعنی عقلله ونه وهمله ونه قطعله قسمت اتمک قابل دکلدر عالمده
نه قدر اجسام اکر علویات واکر سفلیات مجموعی اول قسمدن
جزء لایتجزادن مرکب اولمشلردر ایکی مرکبدر یعنی جسمدر بونک
حقیقتنده اختلاف واردر اشاعره قتنده جسم اقل ایکی جزءدن
مرکبدر بعض معتزله قتنده اقل اوچ جزءدن مرکبدر وبعض
معتزله قتنده سکز جزءدن اولمینجه جسم اولماز حکما قتنده جسم
هیولا ایله صورتدن مرکبدر لکن کلام باطلدر زیرا بونده مباحث در

ایکنجی قسم عرضدر یعنی شول ممکندرکه کندو ذاتیله قایم اولیه
بلکه محلنه تابع اوله تابع محلندن قطع نظر ایلسه اکا وجود قلیه
ذاهب صوفیه در کبری کذهبدن قطع نظر اتسه صفرتنه وجود
قلمیه عرض دخی دورت قسمدر بریسی الواندر بونلرک
دخی اصل ایکیدر سواد و بیاضدر بعضیلر قتنده حمرت دخی بلدر
پس باقی بونلردن ترکیبله حاصل اولور و بریسی اکوانندر کونک
معنی بلدکرام مقدار بودخی دوردر اجتماعدر افتراقدر
حرکتدر سکوندر بونلرک معنی واردر بریسی دخی طعملردر
بودخی طقوز نوعدر مرارتدر یعنی آجیلقدر حرافتدر یعنی تزلکدر
ملوحتدر یعنی طوزلولقدر عفوصتدر یعنی ککریکدر وسومتدر
یعنی چوبلکدر حلاوتدر یعنی طتلولقدر باقی طعملر بونلردن
ترکیب اولنور بریسی رایحه لردر بونلرک انواعی چوقدر هر برینه
بر اسم خاص یوقدر بلکه بعضی اضافتله معلوم اولور مثلا
رایحه مسک و رایحه عنبر درلر بعده عرضک انواعندن غیرلر
قسملر ظاهر بودر که انجق جسمه عارض اولور جوهر فرده
عارض اولمز اما اکوانکه دورت نوعدر جسمه دخی فرده دخی
عارض اولور بعده بلکه اشاعره قتنده هیچ بر عرضک بقاسی
یوقدر بلکه هر زمانده معدوم اولور انک یرینه کروانک مثلی
خلق اولنور نته کم جسم نظام قتنده ایلدرکه یعنی بقاسی یوقدر

ماتریدیه قتنده اعراضک اجسامک کبی بقاسی واردر هلاک اولنجه
زایل اولمازلر بلکه عالمک ایکی قسمی دخی اکر سماوی و اکر ارضی در بالجمله
حادثدر یعنی عدمدن وجوده کلمشدر حکما قتنده سموات و بونجه
نسنه لر واردر که قدیملردر وجودلرینک ابتداسی یوقدر بلکه
صانعک وجودیله بر زمانده در یعنی مقارندر اما حادثدر ذاتیله
صانعه محتاجدر زیرا که اکا وجود یا عدم کندو ذاتندن دکلدر
نته کم ذکر اولندی مراد بو معروف عقلله و نقلله حکملری باطلدر
چونکه بلدک که عالم جمیع اجزاسیله حادثدر هم حادثه خود
بر محدث کرکدر پس عالمک محدثی یعنی عدمدن وجوده کتورنجی
الله تعالی در که واجب الوجوددر احددر که ذاتنده ترکیب یوقدر
واحددر که یعنی صفات الوهیتده شریکی یوقدر و انوک
صفاتی اوچ نوعدر بریسی صفات سلبیه در که اکا صفات
جلالیه دخی دیرلر بریسی صفات ثبوتیه در که اکا صفات جمالیه
دخی دیرلر یعنی عدمه کلمدن دیرز یعنی کندونک ذاتنه لایق اولمیان
نسنه لر نفی ایدوب صفات ممکناتدن انی تقدیس و تنزیه
ایتمکدر نته کم ایدرسن الله تعالی جسم دکل عرض دکل جوهر دکل مصور دکل
مصور دکل مشکل دکل معدود دکل محدود دکل مرکب دکل متجزی دکل
متناهی دکل هیچ کیفیتله متصف دکل و هیچ بر شیئه مشابه دکل
و حاشا دکل و علمندن هیچ بر نسنه خارج دکل و قدرتندن هیچ بر شی

طشره‌ده اولمز هیچ بر مکانده متمکن دکلدر اوزرینه زمان کچمز یعنی وجودی
زمانده حاصل اولمش دکلدر بلکه زمانک و مکانک و جمله ممکناتک
قدرت کامله‌سیله بین الکاف والنون وجوده کلوب هر برسی
صفت تکوینه و صفت جمالی و صفت جلالی جامعدر زمانک
حقیقتنده متکلمین ایله حکما آراسنده اختلاف واردر مقامنده
بیانی اولنمشدر **سؤال** چونکه حق تعالی هیچ بر مکانده و بر جهتده
دکلدر پس نیچون عقلا دعا وقتنده اللرین جانب علوه و جهت
افلاکه توجه ایدرلر **جواب** خیرات و برکات حق تعالینک اذنیله
اول جانبدن اولوب ظهور انوار و نزول امطار اول جهتدن حاصل
اولور و نیچون سما قبلهٔ دعا اولنمشدر بودکلکه حق تعالی انده متمکن
اوله **بعده** چونکه بیلدک که عالم صانعنک قدرتی و اختیاریله
وجوده کلمشدر پس حق تعالی عالمه نظراً فاعل مختاردر اولور فلاسفه
زعم ایتدوکی کبی دکلدر عالم انک ذاتندن بلا اختیار صادر اوله
نته‌کم شمسک جرمندن ضیا منور بلا اختیار صادر اولور قدرتی
یوقدر اول ضیانک [illegible] پس انلرک قتنده موجب بالذات
اولور یعنی ذات الله ازلده شویله ایجاب و تقاضا قلمشدر که عالم
بو وجه اکمل اوزرینه وجوده کلمکه قادر دکلدر ردیدر بو زعم
فاسدر ابطال اولنمشدر اما کنه و صفاتنه نظراً اهل حق قتنده
حق بودرکه موجب بالذاتدر فاعل مختار دکلدر زیرا که کندو

ذاتی صفتنه ازلده ایجاب و تقاضا ایتمشدر بلکه عالمی اختیاریله ایجاد
ایتدوکی کبی صفتنی دخی اختیاریله ذاتنده ایجاد ایتمشدر صفات الهیه
ممکنات کبی حادث اولمق لازم اولوردی حال بودرکه صفات دخی
ذات کبی قدیمدر یعنی وجودلرینک اولی یوقدر ازلا و ابدا انکله
قائمدر هیچ تغیر و فنا طاری اولماز اما بعض علمای متکلمینک تأویلیله
صفاتنه نظراً دخی فاعل مختار اولمغی جایز کورمشلردر لکن حق
بودرکه عالمه نظراً مختاردر صفاتنه نظراً موجب بالذات والله تعالی
اعلم **بعده** بلکه معتزله و حکما قتنده حق تعالینک ذاتی اوزرینه زائده
صفاتی یوقدر بلکه جمیع صفاتی ذاتنک عینیدر مثلا عالمدر ذاتیله
قادردر ذاتیله مریددر ذاتیله دیرلر اکر سوز تام کلورسه که حق تعالی
عالم اوله علمی اولمیه قادر اوله قدرتی اولمیه مرید اوله ارادتی اولمیه
پس بو کلام باطلدر چونکه اهل حق قتنده حق تعالینک ذاتی موجود
اولدوغی کبی صفتلری دخی موجوددر ذات اوزرینه زائده‌لردر
ایله اولسه حق تعالی عالم اولور علمیله قادر اولور قدرتیله مرید اولور
ارادتیله بونک اوزرینه باقی صفات دخی قیاس ایله بعض اهل حق قتنده
صفات الله ذاتنک نه عینیدر و نه غیریدر بعضیلر قتنده غیریدر
غیریتی و عینیتی نه مراد ایدوکی موضعنده تحقیق اولنمشدر
و دخی بلکه اهل حق ایله معتزله آراسنده نزاع اولنان صفات حقیقیه
ثابته‌در بونلر قتنده سکز صفتدر علم و حیوة و قدرت و ارادت

وسمیع وبصیر وکلام وتکوین‌در جمله موجوددر قدیمدر ذات
الله برله قائمدر صفات ممکنات ممکنات ایله قائم اولدوغی کبی دلایل
عقلیه وشواهد نقلیه بو صفاتلر واردر عینه ذاتیله قائم ایدوکنه
شهادت ایدر پس حق تعالی عالمدر حیدر قادردر مریددر
سمیعدر بصیردر متکلمدر مکوندر غایتی کن امریله وجوده
کتوریجیدر **فایده** بلکه کلام الله بر صفتدرکه سایر مخلوقات
کلامی کبی حروف واصوات جنسندن دکلدر بلکه کلام نفسیدر
یعنی کلام معنویدرکه حق تعالی انکله متکلمدر وقرآنی جبرئیل لساننه
اوزره وحی ایدر عربی لسانیله تعبیر اولندوغی جهتدن قرآندر سریانی
لسانیله تعبیر اولندوغی جهتدن انجیلدر عبری لسانیله تعبیر اولندوغی
جهتدن توراتدر اختلاف عباراتده درمسمی بردر **فایده**
بلکه شیخ ابو الحسن اشعری قتنده کلام نفسی مسموع اولمغه جائز بعضلر
جائز کورمزلر مکر حق تعالی بر سبیل خرق عادت کندو ملائکه قادر اولانه
کلام نفسی بلا حرف ولا صوت هر که دلرسه اشتدرر نته کیم آخرتده
کندو ذاتنی بلا کم ولا کیف مؤمنلره کوسترسه کرکدر پس موسی علیه السلام
کلام الهی اشتدوکی بو طریق اوزره اولدی اما شیخ ابو منصور قتنده اصلا
مسموع اولمز زیراکه صوت جنسندن دکلدر پس موسی عم حق
تعالینک کلامنی خلاف عادت اوزرینه هر جانبدن اکه صوت
طولاییدر او وقت اشتدر دراولدی نته کیم شاعر بر موسی علیه السلام

لسانی ذا ما تجلی لی فکلی نواظر وان هو نادانی فکلی مسامع
یعنی هرکاه که حق تعالی بکا تجلی قلسه هر جانبدن آنی کوررم
هر کاه بکا ندا ایلیه هر جزوم اول ندایی ایشدر **مسئله**
قرآن کلام الله در یعنی کلام نفسیدرکه ازلیه در ذات
باری ایله قائمدر انکا مخلوق دین کافردر مکرکه معتزله کبی
تأویل ایده یعنی مرادم کلام لفظیدر دیه زیراکه لفظنک حدوثنده
شبهه یوقدر لفظ دخی قدیم اولوب حروفنده ترتیب
اولمیوب ذات حقله قائم اولمسنی جائز کورمشلردر اما
محلی تاملدر **سؤال** چونکه معتزله قتنده کلام نفسی ثابت دکلدر
پس حق تعالی انلرک قتنده نه وجهله متکلم اولور **جواب**
بو معنی اوزرینه متکلمدرکه حق تعالی جبرائیل لسانی اوزرینه
اصوات وحروف خلق ایلیه ویاخود لوح محفوظده
اشکال کتابت ایجاد ایلیه **فی الجمله** اهل حق قتنده کلام الله
حق تعالینک ذاتیله قائم اولور کلام نفسیدر کلام لفظیه
دخی کلام الله اولور قرآن دیرلر دلیل اولدوغی سببیله نته کیم
حق تعالی کلام نفسیله متکلمدر کلام لفظیله دخی متکلمدر لکن
بو کلام اجماعله کلام باطلدر **صفت تکوین** اشاعره قتنده باقی
صفتلر کبی صفت موجوده دکلدر بلکه امر اعتباریدر خارجده
تحقیقی یوقدر اما بونلرک قتنده صفات موجوده بریدر

یعنی تکوینی غیریدر دیراولنان صفتلردر تکوین برصفتدرکه
اندن ایجاد ایله تعبیر ایدرلر حق تعالی آنکله عالمی وآخر
اشیایی خلق ایتدوکی وقت علمنه وارادتنه موافق خلق ایدر
پس تکوین برصفتدرکه ازلیدر اما مکونات یعنی عالم
حادثدر شیخ ابوالحسن اشعری قتنده تکوین مکونک عیندر
شیخ ابومنصور قتنده غیریدر اما تحقیق مراد بو مختصره
مناسب دکلدر یرنده بیان اولنمشدر مسئله رؤیت
حق تعالیی کوزیله کورمک عقلا جائزدر زیرا که اصحاب
ارامنده رضوان الله تعالی علیهم اجمعین اختلاف واقع
اولدیکه حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم لیلهٔ معراجده حق
تعالیی کوردیمی یوخسه کورمدیمی اوزره حق بودرکه باشی
کوزیله کورمدی پس اختلاف دلیل امکاننه در اما رؤیا ایله
کورمک سلفدن منقولدر بودخی بر نوعه رؤیتدر ولکن
رؤیت بالقلب کالرؤیة بالبصر دکلدر بعض فقها وامام مذکور
رؤیاده کورمک جائز دکلدر اما آخرتده مؤمنلر هر بری
کندو مرتبه سنه وموقفنه کوره جمال الهیی مشاهده ایتمک
نقلا واجبدر حدیثده کلمشدرکه آخرتده سز حق تعالیی کورورسز
نته کیم دنیاده بدر کیجه سنده قمری کورورسز لکن مکانسز وجهتسز
کوریلور علما دیمشدرکه مؤمنلر قلب مشاهده جمال حق جنت

عدنه داخل اولدقدنصکره میسر اولور اللهم ارزقنا اما معتزلی
بونعمته انکار ایدرلر مکانسز وجهتسز رؤیت ممکن دکلدر دیو
غائبی شاهده قیاس ایدرلر اوزر بو قیاس باطلدر زیرا
حق تعالی بزی کوردیکی مکان وجهت شرطلری یوغیکن پس
جائزدرکه بز دخی کندوین کورمکه خلق ایده هیچ برشرط یوغیکن
مسئله خلق اعمال یعنی افعال عباد اکر کفر واکر ایمان واکر طاعت
واکر عصیان جمله سی حق تعالینک ارادتیله وایجاد وتخلیقیله وجوده
کلور عقل ونقل بونکه شاهددر معتزلی قتنده عبدن صادر
اولان افعالی عبد کندوسی ایجاد ایدر حق تعالی خلق ایتمز سؤال
پس لازم کلورکه معتزلی مشرک اوله زیرا بونلر حق تعالییه قولنی
ایجاد وخلق صفتنده شریک قلورلر جواب مشرک اولدرکه حق تعالییه
کندو اوکی غیری الوهیت صفتنده شریک قله لر نته کیم مجوسیلر
قلورلر یاخود معبودیت وصفتنده شریک قله لر نته کیم صنمه
عبادت ایدنلر قلورلر پس معتزلی بو معنی اوزرینه مشرک اولماز
اما مشایخ ماوراءالنهر بونلرک حقنده مبالغه ایدوب دیمشلردرکه
مجوسیلر حالی معتزلی حالندن اسعددر یعنی خیرلودر زیرا بونلر عالمک
صانعی ایکیدر درلر بریسی خالق خیردرکه اکا بعضلر یزدان درلر
یعنی الله در وبریسی خالق شردرکه اکا اهرمن درلر یعنی شیطاندر اوجمله
طایفه ثنویه یعنی صانعی ایکیدر دین طایفه کفاردن ایکی فرقه اولمشلر

بر مجوسی درکه بیانی اولندی بریسی غیر مجوسیه درکه خالق خیر نوردر
وخالق شر ظلمتدر دیدیلر پس مجوسیلر عالمک صانعنده بر شریک
اثبات ایدرلر ایله اولسه نروکک حالی بونلروک حالندن ایکی کره اولی
سؤال فتاوای قاضیخانده مذکوردرکه بر کمسنه نصرانیلق یهودیلقدن
خیرلودر دیسه کافر اولور پس معتزلی قتنده مذکور جهته یکدن منافی
مشکل اولور الجواب بحث بیچ ذکر اولنان دلیله نظر ایله یکسک اکا
زائل اولور تأمل ایله مسئله قضا وقدر بلکه عبادک افعالی اگر انسان
واگر حیوانات جمله سی حق تعالینک قضاسیله وتقدیریله براولور قضا
بر فعل محکم اتمکدر سؤال چونکه کفر ایمان کبی حق تعالینک قضاسیله
خلق اولنمش اولور ایسه کفره رضا واجب اوله زیرا حدیثده کلمشدر
حق تعالینک قضاسنه رضا واجبدر دیو حال بودرکه کفره رضا ایسه
کفردر الجواب کفر قضا دکلدر بلکه مقتضادر یعنی بر نسنه درکه
عبدک اختیارینه کوره ازلده حق تعالینک اکا قضاسی متعلق اولمشدر
قضا حق تعالینک صفاتندن بر صفتدر ذاتیله قائمدر فائده کفرک
کنه وکوننه راضی اولمق کفردر بالاتفاق اما غیرک کفرینه راضی اولمقده
اختلاف واردر حق بودرکه غیرک کفرینی استحسان ایتسه کفر اولور
مؤمن هم جمله قضیه سی قصدی بوکا دلیلدر یا دایمه بعده علما
دیمشلردرکه مقصود حدیثدن بودرکه قحط برکنه یه بر اختیارسز
مصیبت ویا صو ویا مرض ییتسه اکا راضی اولمق کرک حق تعالینک

قضاسیله بتشور والا کفر اختیاریله انلدوکی اشنه شریعت قتنده یرین
دکل راضی اولور پس افعال اختیاریه اولمقده مراد کفر بو کلامه
تأمل واردر سؤال چونکه جمیع اشیا حق تعالینک ارادتیله
خلق اولنور پس لازم کلورکه کافر کفرنده وفاسق فسقنده مجبور
اولوب بونلره ایمانله وطاعتله تکلیفاتک صحیح اولمیه جواب
بلکه حق تعالی کافرک کفرینی وفاسقک فسقنی ارادت ایدوب
خلق ایدر اما بونلرک اختیارلرینه کوره ارادت ایدر پس
جبر اولمز فائده بو مسئله ده مذهب اوچدر بریسی مذهب
جبردرکه هیچ افعال اختیاریه سنده قدرتنک دخلی یوقدر
خلق جهتندن ونه کسب جهتندن بلکه انک حرکت ایدر جمادات
حرکته مشابه سنده در وبریسی مذهب قدریه که عبدک افعال اختیاریه
سنده وانک مخلوقیه در صانعک دخلی یوقدر بو ایکی مذهب دخی باطلدر
حق مذهب اولدرکه افعال عباد حق تعالینک مخلوقی عبادک
مکسوبی اوله پس اهل حقک مذهبی خیر الامور اوسطها
قبیلندن اولور بعده بلکم اکثر فقها قتنده عبد افعال
اختیاریه سنده مجبوردر قدرتنک انده مدخلی یوقدر بلکه
قدرتنک افعالنه انجق بر تعلق ومقارنتی واردرکه اول تعلقله
مکلف اولور معصیتنه معاقب وطاعتنه مثاب اولور
حنفیه وبعض شافعیه بوکا ذاهب اولمشلردر عبدک قدرتنک

افعالنده کسب جهتنده تأثیری واردر اکرچه بر عمق حق تعالینک [illegible]
صنعنده منفرددر و شریکی و مانعی یوقدر **سؤال** کسب دخی حق تعالینک
خلقیله در پس البته جبر لازم کلور **جواب** کسب امر موجود دکلدر تاکه
خلوقه ولنمغه محتاج اوله بلکه امر اعتباریه دریا اوله مقامنده
تحقیق اولنمشدر **فائده** بلکه عبد کننده قدرتنی بر فعله توجه
ایدوب اکا صرف اتمکله کسب دیرلر حق تعالی اول فعلی یوقدن بو وقوف
عقبنجه ایجاد اتمکه خلق دیرلر **سؤال** لازم کلور بر فعل که عبددن
صادر اوله اختیاریله ایکی قدرت تحتنده داخل اوله **جواب**
نوله صادر درکه عبدک قدرتی تحتنده داخل اوله کسب جهتندن
صانعک قدرتی تحتنده داخل اوله خلق جهتندن پس عبدک
هر فعل اختیاریسی کرک خیر و کرک شر مخلوق اولدوغنه نظر
مقدور حقدر و مکسوب اولدوغنه نظر مقدور عبددر
بحث بلکه معتزلی قتنده هیچ بر امر سنه لری ارادت اتمکه و خلق
اتمکه هیچ در پس امر و کفر قتنده عبادک هیچ افعالنی حق تعالی
ارادت و خلق اتمز بلکه کننده ارادت و خلق ایدر اهل حق قتنده
خیر و شر جمله سنی حق تعالی ارادت ایدر و خلق اتمنجه وجوده کلمز
انوک فعلنده هیچ قبیح یوقدر جمیع افعالی حسنه در قبحله متصف
اولان شر کسب ابلیدر زیرا بر کمسنه اکر خیر و اکر شر خلق بلکه
صنعت کمالر حکمتنه موافقدر لکن بو وصفده اولان انکله کورکه

معتزلی بو وصفده اعمی اولمشدر حق تعالینک صفاتنک حسننی
کورمزلر اننکمش شردر • چون آنکه صنعنده عالم قوی
خوب زیبادر • ولی خوبکه جمالندن نصیبی یوقدر اعمالدر •
من کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی حکمنه بو عالمده حقی
کما ینبغی بلمزلر اول عالمده دخی محرومدر **بحث** بلکه عبدک
خیر افعالنه حق تعالینک ارادتی متعلق اولدوغی کبی رضاسی
دخی متعلقدر اما شر افعالنه مجرد ارادتی متعلقدر رضاسی
یوقدر پس رضا ارادتدن غیریدر زیرا که رضا مجرد
ارادت دکلدر بلکه محبتله مقیددر **مسئله** استطاعت بلکه
حق تعالی عبادینه شول نسنه یه تکلیف اتمز که عبادک اکا قدرتی
وطاقتی اولمیه نته کیم قرآنده ایدر لا یکلف الله نفساً
الا وسعها و دخی الله تعالی عبدک بر فعل اشلمکه قدرتی اول
فعله مقارن خلق ایدر ایکیسنی دخی بر زمانده خلق ایدر معتزلی
دیدوکی کبی عبدک قدرتی فعلندن اوکدین خلق اولنماز
و دخی قدرت عبد ضدینه صالحدر یعنی شول قدرتکه حق تعالی
عبادینه خلق ایدر خیره و شره صرف اتمکه یارار اکر عبد اول
قدرتی خیره صرف ایدرسه حق تعالی فعل خیر خلق ایدر و اکر شره
صرف ایدرسه فعل شر خلق ایدر **مسئله** تولید بلکه عبادک
بر فعلی عقبنجه بر فعل آخر متولد اولوب طوغنه نته کیم کشینک

الی حرکت ایتمکله بنانك مفتاح حرکت ایده‌ر بونك امثالنه متولدات
دیرلر پس قتل عقبنجه موت قبلنده نه متولدر اولور کیم عقبنجه
انك متولدر اولور **بحث** بلکه متولدات جوهری بر فعلده نه
طوغرا اهل حق قتنده حق تعالی‌نك خلقیله حاصل اولور عبدك
انده صنع جهتنده مدخلی یوقدر نته کم اول فعلده مدخلی یوقدر
بلکه کسب جهتنده مدخلی اولور بو معنیه که اگر عبد قتله مباشر اولمه
حاصل اولمازدی افعال کبی عبدك اصل فاسدلری اوزرینه بنا ایتمش
یعنی جانلو نسنه‌نك کلام باطلدر **مسئله** مقتول کندی اجلیله اولور
اجل شول وقتدرکه حق تعالی آنی ازلده بر حیوانك یعنی جانلو
نسنه‌نك موتیچون تقدیر و تعیین ایتمشدرکه اول وقت
کلدیکی الم واول وقت کلدکه نفسك بر لحظه تأخیر اولنمازینه کیم
قرآنده بیان ایدر اذا جاء اجلهم لایستأخرون ساعة ولایستقدمون
معتزلی قتنده حق تعالی اول مدتی تمام اولمدین دخی حیوان اولور
موت دخی حق تعالی‌نك مخلوقیدر عبدك آنده هیچ بر وجهله
صنعی یوقدر پس اهل حق قتنده اجل واحددر معتزلی قتنده
مقتولك ایکی اجلی واردر بری قتلدر بری موتدر اگر مقتول
قتل اولنمسیدی تا زمان موته یتشنجه دیری اولورلردی حکما
زعم ایدر که حیوانك ایکی اجلی واردرکه بریسی اجل طبیعیدر یعنی
شول وقتدرکه رطوبت غریزیه یعنی حرارت غریزیه جمله زائل اوله

پس اول وقت طبیعت حیوان و مروت تقاضا ایده‌ر و بریسی
اجل اخترامیدر یعنی شول وقتدرکه بر آفت ویا بر مرض
یتشه دکی وقت اوله **مسئله** اهل حق قتنده حرام رزقدر
معتزلی خلافنجه و حرکتسی کنده رزقنی اگر حرام واگر حلال اکل
ایتمنجه اولمز هیچ کمسنه بر کمسنه‌نك رزقنی یمز **مسئله** حق تعالی‌نك
اوزرینه واجب دکلدرکه البته عباده مصلحتلو و منفعتلو
نسنه‌لر خلق ایده والا کافر معتزلی که خسر الدنیا والآخرة در
کرکیدی که خلق ایتمیه‌ر **مسئله** عذاب قبر بلکه جمیع کفاره و
مؤمنلرك بعض عاصیلرینه عذاب قبر و سؤال منکر و نکیر حقدر
واهل طاعته لذات وصفا قبر ایچنده حقدر دلایل شرعیه بوکه
ثابتدر حدیثده کلمشدرکه قبر ایمان وطاعت اهلنه جنت
باغچه‌لرندن بر باغچه‌در کفر ومعصیت اهلنه جهنم چقورلرندن
بر چقوردر بعض رافضیلر و بعض معتزلی عذاب قبره انکار
ایدرلر زعم ایدرلرکه میت جماددر حیاتدن و ادراکی یوقدر پس
آکا عذاب ایتمك محالدر اما بو زعم باطلدر زیرا که حق تعالی
قادردرکه میتك جمیع اجزاسندن بر نوعیله حیوة خلق ایده‌ر
الم ولذت ادراکیله لازم دکلدرکه بدنه روح کرو عود ایتمکله
تا که میت اضطراب و حرکت ایده دکی بر حسله معلوم اوله چونکه
عذاب قبر ممکن اولدی خصوصا که مخبر صادق دخی واقع دیدی

وردی پس اعتقاد ایتمک واجب ولازم اولدی **فایده** کافر اوغلی
اولادینده که حالت صغرده وفات ایتمشلردر اختلاف ایتدیلر بعضیلر
اهل جنتدردر و بعضیلر اهل ناردر دیدیلر اما امام ابو حنیفه بونلرک
سؤالی اولندقده توقف ایلدی بونلرک حالنی الله تعالی بیلور دیدی
اخبار مختلفه اولدیغی سکوت افضلدر **حشر** حقده یعنی قیامت کوننده
میتک اجزاء اصلیه سنی علام الغیوب جمع ایدوب روحلرینی
جمع اولنان اجزایه اعاده ایتمک حقدر قرآن بوکا دلیلدر **سؤال**
روح انسانی بدندن چیقان بر آخر بدنه متعلق اولسه آکا نسخ
درلر مفارقت ایدوب بر غیری بدن انسانیه کیرسه کر اولکه
بدندن کم اولسه اکا مسخ درلر و نبات جسمنه متعلق اولسه فسخ درلر
و جماده متعلق اولسه رسخ درلر حشر حق اولدیغی پس لازم کلور که
تناسخ مذهبی حق اولسه حال بو در که اهل شریعت و اهل حکمت
بو مذهبی ابطال ایتمشلردر **جواب** تناسخ شول وقت لازم کلور که
بر کیشی اولوب کندی حکم کرده دنیاده بر غیری بدن انسانه متعلق
اولسه اما آخرتده متعلق اولمق حقدر که اکا تناسخ درلرکه
دیمه حکما حضراتی انکار ایدرلر بو بیله زعم ایدرلر که بر شیء معدوم اوله
اول کره بعینه عودت ایدوب وجوده کلمک محالدر اما زعم باطلدر
زیرا بونده برهانله بیان اولنمشدر **وزن** حقده یعنی حشرده مقدار
اعمال عبادک نظر معلوم اولمق ایچون ترازو قورلمق حقدر **فایده**

بلکه میزانی مؤمنلره نظر وضع اولنور کفاره نظر میزان اولمیه
قرآن ایله معلوم اولدی **کتاب** حقده یعنی عبادک طاعتلری
و معصیتلری کتاب حقده قرآن بوکا ناطقدر وحی ربانی
ایله معلوم اولمشدر **سؤال** حقده **حوض** حقده **صراط** حقده
بونلرک مجموعنه معتزله منکردر انکارلری باطلدر **جنت**
و جهنم شمدیکی حینده یراتلمشدر ایکی دخی و ایکیسنک
اهلی دخی باقیدر بونلره فنا اولمز سؤال حق تعالی دن غیرلر
کم وار ایسه جمله سی فانی اولمق لازمدر کل شیء هالک الا وجهه
بوکا دلیلدر **جواب** بر لحظه هلاک اولمق دوامی و بقاسنه منافی
دکل **جواب** دیکر ممکناتک وجودلری واجب الوجود وجودنه نسبت
هلاک حکمنده در وفنا حکمنده اولمق کافیدر لازم دکلدر جنت
و جهنم هلاک بوله اما معتزله قتنده جنت و جهنم شمدیکی
حالده مخلوق دکلدر بلکه آخرتده خلق اولنور **فایده** بلکه جنت
دورتدر بری جنت خلددر و بریسی جنت الفردوسدر
و بریسی جنت المأوادر و بریسی جنت عدندر جنتلر قپوسی
سکزدر جهنمک یدیدر اهل اعتزال مذهبی اما طبقات نار یدیدر
اعلی طبقات جهنمدر که قیامت کوننده خلق اولنوک اوزرنده
بجرلر و ایکنجی طبقه سی لظیدر اوچنجی طبقه سی حطمه در دردنجی
طبقه سی سعیردر بشنجی سقردر التنجی جحیمدر یدنجی طبقه سی هاویه در که

[illegible]

انده زبانیه بغیره یعنی منافقلره قتی عذاب اولنور خازن جهنم
مالکدر خازن جنت رضواندر مسئله کبیره نك تعریفنده کلام کثیردر
بو مقامده تحمل ایلمزانی مقامنده کتورمشلر مؤمن کبیره یه مرتکب
اولمغله ایماندن چیقماز خلاف معتزله نك زیراکه بونلرك قتنده
عمل ایماندن جزودر هر قچن جزو بولنمیه کل دخی بولنماز ایمدی اولسه
کبیره صادر اولمغله مؤمن اولماز اوتکافر دخی اولماز پس
صاحب کبیره بونلرك قتنده ایمان ایله کفر ارهسنده احکام
دنیایه نظر منزله دیرلر و بو مقامده دخی دیرلرکن آخرتده
کافر کبی مخلد فی النار در ابدا جنته داخل اولماز مگرکه توبه ایله
اولمش اولالر اصل حق قتنده توبه شرط دکلدر ایمانله کتمك
کفایه ایدر خوارج قتنده مرتکب کبیره کافردر بونلرك قتنده
کفر ایمان ارهسنده واسطه یوقدر عقلله ونقلله بوسوزلر باطلدر
مسئله عبدك طاعتی دخول جنته علامتدر دیر البته ایجاب
وتقاضا ایلمز وخلاف معتزله نکدر زیراکه بونلرك قتنده
طاعات سبب دخول جنتدر یعنی علت موجبه در صرف علامت
دکلدر معصیت حکمی دخی دخول ناره نسبت بو خلاف اوزرینه در
سؤال بدعت کبیره در پس مبتدع صاحب کبیره اولور ایلا لازم
اوله لازم کلور که معتزله نك کافر اوله زیراکه بونجه بدعت سنیه ده
حق دیو اعتقاد ایتمشلردر استحلال معصیت خود کفردر نتکم کلمه

کفر کبی خصوصا اعتقاد ایله جواب کفر مسئول وقت لازم کلوردی که
معتزله نك اعتقادینه کوره سنیه ده اعتقادینه کوره سنیه ده
بدعتدر وکبیره در دیو اعتقاد ایلمیه حال بودرکه بدعت
اولماسنه نزاع ایدرلر ایدی پس لزوم کفر کفر اولماز
بلکه کفر التزام کفر اولور مسئله شرکدن غیری کناهی
حق تعالی کیم دیلرسه عفو ایدر توبه ایله اولمق
شرط دکلدر اما شرکی ایله عفو اولنماز نتکم
آیه ان الله لا یغفر ان یشرك به ویغفر ما دون
ذلك لمن یشاء پس کافره مغفرت شرعله جایز دکلدر
اما خلاف عقلله جایز اولوردی عند اهل حق قتنده اختلاف
واردر مسئله صغیره یه مرتکب اولانه حق تعالی عقاب ایتمك
جایزدر کرکسه کبیره یه مرتکب اولسون کرکسه اندن اجتناب
اتسون بعض معتزله لر صغیره هر نچین که کبیره یه ارتکاب
اتمسه عقاب اولنور اولنماز مسئله استحلال معصیت
کفردر یعنی کشی اندن کناهی کرك صغیره کرك کبیره اولسون
حلال بلوب اشلسه کافر اولور مسئله شفاعت قیامت کوننده
کبایر اهلنه انبیانك واولیانك شفاعتلری محققه نقلله
وعقلله بیان اولنمشدر معتزله لی قتنده توبه سنزکه
شفاعت جایز دکلدر بعض فقها واهل مذهب کوردکه شفاعت

انكار ايتمك كفردر اما بونك جوابنه بر بنده اشارت اولنمشدر ان شاء
الله تعالى مسئله شفاعت بشدر برنجيسى شفاعت كبريدر اكا
مقام محمود دخى ديرلر اكثر اهل دين مشارقده واقع اولان شرحنده
بيان ايتمشلردر مسئله كبيره اصحابى ابدى جهنمده قلمز اكرچه
بلا توبه كتمش ايسه لر فمن يعمل مثقال ذرة خيرا يره بوكه
دليلدر معتزله قتنده هر كشى كه جهنمه كيرر البته انده مخلد
اولور زيراكه اهل جهنم يا كافردر ويا خود صاحب كبيره دركه توبه سز
آخرته كتمشدر زيراكه معصوم اولان ويا خود توبه ايله كيدن ويا صغيره يه
مرتكب اولوب كبيره دن احتراز ايدن كمسه جهنم اهلندن اولمازلر
پس بونلرك قتنده بو اوچ طايفه اهل نار دكلدرلر بلكه اهل جنت
بونلرك قتنده ايكى طايفه در ومرتكب كبيره دركه توبه سز كيده
اما بو ايكى طايفه دخى بونلرك قتنده ابدى جهنمده قالورلر
مذهب باطلدر باب ايمان اهل لغت قتنده ايمان بر كمسنه نك
خبرينى تصديق ايدوب انا نمقدر اما اهل شرع قتنده حضرت
رسالتك صلعم حق تعالى قبلندن كتوردوكى خبرلرك جمله سنى قلبيله
تصديق ايدوب لسان ايله اقرار ايتمكدر اكر ويردوكى خبر اجمال ايله
معلوم اولور ايسه ايمان اجمالى كافيدر واكر تفصيل ايله معلوم
اولور ايسه على التفصيل ايمان لازم پس شول شركك كه صانعك
وجودينه وصفاتنه اينانمشدر اما محمد عليه الصلوة والسلامك

رسالتنه تصديق ايتيوب ويردوكى خبرلره اينميوبدر
اهل لغت قتنده مؤمندر اما اهل شريعت قتنده مشركدر زيراكه
توحيدنده خلل واردر بعده بلكه اقرار باللسان ايمانك ركنيدر
جزء اولور دخى بعض علمانك تحقيقيدر اما محققلرك اكثرى
قتنده ايمان شرعى اولدركه قلبيله تصديق قلمق اقرار باللسان
جزء دكلدر بلكه احكام دنيا اجراسنه شرطدر زيراكه تصديق قلب
بر امر خفيدر اكا بر علامت ظاهر كركدركه انكله بر كمسنه ايمانى
واردوغى معلوم اولا واردوغى وقت اوزرينه نماز قلنه پس
شول كمسنه كه قلبيله تصديق ايدر اختيار ايله دليله
اقرار ايتمز اول كمسنه حق تعالى قتنده مؤمندر اكرچه احكام
دنيايه نظر مؤمندر دكل ايسه لر زيراكه علامت بولنمادى كه انك
حقنده احكام شرعيه اجرا اولنه بونك عكسنده حكمى عكسيدر
مناخوذ كه شيخ ابو منصور دخى بو مذهبى اختيار ايتمشدر اما
اكثر متكلمين واكثر فقها ومحدثين قتنده ايمان شرعى تصديقدر
بالجنان واقرار باللسان وعمل بالاركاندر پس بونلرك
قتنده شرع زيادة ونقصانه قابلدر زيراكه عمل كاه زياده
وكاه اكسك اولور اولورقدر بودركه ايمان صحه ذاتنده قابل زياده
ونقصان دكلدر بعضلرنك كم بكلى كه بعض قدريه قتنده ايمان
نفس معرفتدر غير دكلدر اما قول باطلدر زيرا اهل كتاب محمدك

صلى الله تعالى عليه وسلم نبوتنه بلدیلركندر او علمی بلدیكلر
كبی حال بودركه بلا شبهه كافرلردر بعده بلكل كه ایمان واسلام
ایكیسی دخی بر معنایه در مراد نه ایدوكی مقامنده بیتی در
فائده شریفه بلكه شیخ ابو منصوردن معرفت مراتبنده ال بر
محققانه كلام نقل اولنور بودركه الله تعالی یی بلمك دورت
مرتبه اوزرینه در بریسی بودركه حق تعالی یی كیفیت سز وجهت سز
بلمكدر بو معرفته اسلام درلر بونك محلی صدردر وبریسی دخی حق
تعالی یی الوهیتله وارلغله بلمكدر بوكا ایمان درلر محلی قلبدركه
صدرك داخلیدر یعنی اچیدر ایمان واسلام ایكیسی دخی
بر معنایه مراد اولندوغی نه ایدوكی مقامنده مبیندر وبریسی
معرفتدر حق تعالی یی صفاتیله بلمكدر بوكا عرفان درلر بو معرفتك
محلی فوادركه قلبك اچنده در بریسی دخی اولدركه حق تعالی یی
وحدانیتله بلمكدر بو معرفتك محلی سردركه فوادك داخلنده خفی درلر
هدایت نوری انده حاصل اولور عبدك اننده مدخلی یوقدر پس
هر قچنكه حق تعالی بر كافر قولنه هدایت اتمك دلسه كنده نوری اول
خفی یره القا ایدر واندن بو نور تلألؤ ولمعان ایدر تاكه سره
یتیشور اول وقت بو قولدن توحید پیدا اولور حق تعالی یی بر بلور
بو نور سردن اولوب لمعان ایدر تاكه فواده یتیشور اول وقت
بو قولده معرفت حاصل اولوب عارف بالله اولور واندن بو نور لمعان

قلبه یتیشور پس قولده ایمان محقق اولور واندن صكره بو نور لمعان ایله
صدره یتیشور اول دمده بو قول مسلم اولور واندن بو نور
باقی اعضایه منتشر اولور اول وقت بو قول طاعته اشتغال ایدوب
معاصیدن اجتناب ایلر پس اول وقت بو قول مؤمن تقی ونقی
اولور بو دورت مرتبه یه قرآنده اشارت اولنمشدر موضعنده
بیان قلنمشدر بعده بحث مؤمن ایمان شرعیله متصف اولسه
حقا بن مؤمنم دیمك صحیح اولور زیرا كه ایمانی متحقق وثابت
اولمشدر پس لایق دكلدر كه بن مؤمنم دیه دخی ان شاء الله
دیو استثنا ایده زیرا كه اكر شمدیكی حینده واقع اولان ایمانده
شك ایدرسه كفردر واكر عاقبتنه نظر شك ایدرسه كفر
واكر عاقبتنه حفظ شك ایدرسه ویاخود مرادی حق تعالینك
اسم شریفنی بروجه تبرك ذكر اتمك اولورسه ونیجه بونك امثالی
تاویلات صحیحه ایدوب استثنا اتمك اولورسه اولی واحسن بودركه
استثنا اتمیه زیرا كه ظاهرا شك كوستریر بعضلر عندنده نقل اولنوركه
استثنا جایزدر دیرلر زیرا كه ایمان وكفر سعادت وشقاوت
باعتبار خاتمه یه وعاقبت امره نظردر حتی مؤمن سعید
اولدركه ایمانی اوزرینه متوفی اوله اكرچه كه طول عمری انوك
كفر ومعصیت اوزرینه كچمش ایسه ده وكافر شقی اولدركه اعیاذا
بالله تعالی كفر اوزرینه دخی كیده اكرچه كه طول عمری دنوكی ایمان

وطاعت اوزرینه دخی مجبور ایسه‌لر دخی نته كیم حدیث
نبویه‌ده گلمشدر سعید اولدر كه سعید اولدر كه آنسی قرننده
سعید اوله یعنی ازلده سعادت اوزرینه مجبور اوله شقی دخی
عكسیدر اما حق بودر كه سعید گاه اولور شقی اولور نته كیم بعد الایمان
مرتد اولور نعوذ بالله شقی گاه اولور سعید اولور شویله كه كفردن
اعراض ایده ایمانه گله پس شمدی بو حالده دخی اعتبار اولسه البته اعتبار
خاتمه‌یه اولمق لازم اولمازمی **فایده** مذهب اهل حق بودر كه ایمان
مقلد صحیحدر نقل ثابت اولمشدر معتزلیدر كه هر ادم كه
حق تعالینك وجودینه و صفاتنه و محمد علیه الصلوة والسلامك
نبوتنه دلیل اقامت ایتمیه انك ایمانی معتبر دكلدر لكن حق كلام بودر كه
مسئله پیغمبر خلقه ارسال اتمكده حكمت واردر پس ارسال رسل
حكمة الله مقتضاسنجه واجب اولور زیراكه حق تعالی حكیم مطلقدر حكمته
مخالف فعل ایتمز اول حكمت بودر كه خلقتك امور دینیه و دنیویه‌لرك
اخرویه بیانی ایله وجه مصالحی تكمیل قله زیراكه نیجه نسنه‌لر واردر كه
عقول انك ادراكنه مستقل دكلدر بلكه حق تعالی قبلندن معجزاتله مؤیّد
و منصور اولمش كمسنه بیان ایتمینجه معلوم اولماز بعض كافرلر ارسال
رسل محالدر دیو بو اعتقاده اولمشلردر لكن باطلدر بعض متكلمین
قتنده واجب دكلدر بلكه ممكندر یعنی كوندرسه دخی جایزدر **بعض**
انبیانك اوللری آدمدر نته كیم اسمز محمد علیه الصلوة والسلامدر

سؤال حدیثده گلمشدر كه آخر زمانده عیسی علیه السلام كوكدن
نزول ایتسه گرك پس محمد علیه الصلوة والسلام نه وجهله خاتم
انبیا اولور **جواب** عیسی علیه السلام نزول ایتدیكدن صكره محمد علیه
الصلوة والسلام امتی شریعتنه تابع اولوب انك خلیفه‌سی اولسی
گرك حدیثده بیان اولنمشدر اما مذهب صحیح اولدر كه اول
وقت عیسی علیه السلام خلقه امامت ایدوب مهدی انكا اقتدا
ایتسه گرك **مسئله** انبیانك عددی یوز یكرمی دورت بیكدر بعض
روایتده ایكیوز یكرمی دورت بیكدر اوچیوز اون اوچ
مرسلدر آدم دخی اولادنه مرسل ایدی اما اصح افضل بودر كه
انبیایه عدد و تعیین اولنمیه زیرا قرآنده گلمشدر كه فمنهم من
قصصنا علیك الآیة یعنی یا محمد انبیانك بعضیسنی سكا قصه
و بیان قلدم **فایده** بلكه باقی انبیایه دخی ایمان كتورمك واجبدر
اما كیفیتنده اختلاف واردر شونلر كه نسخ شریعت قسمنه مستند
در انلر قتنده باقی انبیا زمان ماضیده پیغمبر ایدیلر دیو ایمان
كتورمك واجبدر اوكه شونلر كه مستلزم دكلدر دیرلر بونلرك
قتنده بالفعل انبیادر دیو ایمان كتورمك گركدر زیراكه بونلرك
شریعتلری منسوخ اولدیلر اما نبوتلری منسوخ اولمادی پس شمدیه
حینده دخی انبیادر دیو ایمان كتورمك واجب اولور **مسئله**
فایده دیگر حق تعالی گوكدن یوز دورت كتاب اندردی

مشهوردر اللی صحف شیث بن آدم اوزرینه اندی دوقوز
صحف ادریس عم اوزرینه اندی ویگرمی صحف ابراهیم عم
اوزرینه اندی بعده لقمان وذوالقرنین نبی اولدقلری یقینا
معلوم اولمدی بعده انبیادن التی کسنه نکّ دلی عربیدر
بری اسمعیل و بری هود و بری داود و بری صالح و بری شعیب
و بری محمد صلی الله علیه وسلم وعلیهم وعلی سایر الانبیاء والمرسلین
لکن ذبیحه امر اولنان اسمعیلمیدر ویاخود اسحقمیدر اختلاف
اولنمشدر اصح بودر که اسمعیل علیه السلامدر بعده انبیا علیهم
السلام قصد ایله بلا نسیانکه ده معصوملردر اجماعله بونلرک
عصمتلری ثابت اولمشدر اما سهو ایله کذبدن معصوم اولدقلرنده
اختلاف واردر اکثر علما قتنده معصوملردر سؤال ابراهیم علیه السلام
اوچ یرده غیر واقع کلام سویلدی یرنده معلوم اولمشدر جواب
بوده یرنده معلوم اولمشدر که انلرک کلامنه کذب دینمز بلکه تعریض
درلر یعنی بویرینه اظهار ایدوب انلرک غیری مراد ایتمکدر کلمه کی
بونلردن کذبدن غیری باقی گناه صادر اولورمی یاخود اولمازمی
تفصیل واردر یعنی قبل الوحی وبعده بالاتفاق کفردن معصوملردر
اما بعد الوحی کبیره یه قصد ایتمکدن جمهور علما قتنده معصوملردر حشویه
طایفه سنک خلافنجه بونلردن کبیره صادر اولماسی جمهور علما
جایز گوردیلر نتکیم قصد ایله صغیره صادر اولمق کبی اما محققلر

بویله شرطا ایتمشلر که بونلردن صغیره صادر اولدقدن صکره البته
حق تعالی قبلندن تنبیه اولنورلر بونلر دخی متنبه اولوب استغفار ایدرلر
قبل الوحی کبیره محال اولور دیو عقلی دلیل بولنمادی لکن معتزله قتنده قبل
الوحی دخی کبیره صادر اولمق محالدر اما حق بودر که شول نسنه که
انبیاده خلق نفرت ایتمکه سبب در گرک صغیره گرک کبیره اولسون
جایز دکلدر صادر اولمق اما شیعه طایفه سی قتنده قبل الوحی
وبعده هیچ برکناه صادر اولمق جایز دکلدر لکن دشمندن خوف
ایدوب کلمه کفر اظهار ایتمه رخصه جایز گورمشلردر فایده
اخبارده کلمشدر که انبیادن اون کیمی آدم و شیث و ادریس
و نوح و لوط و اسمعیل و یوسف و زکریا و عیسی و محمد و علیهم
افضل الصلوات والسلام بونلرک مجموعی سنتلو طوغدیلر
بعضی هیچ برینه نبوت مرتبه سنه وقوع یاتنه واریجه بیلنمشدر
مسئله ملائکه حق تعالینک قوللریدر هیچ انلرک امرنه مخالفت
ایتمزلر ذکوریت یا انوثیت صفتلریله موصوف اولمازلر بیت
پرستلر زعم ایدرلر که ملائکه حق تعالینک قزلریدر بونلر زعم
یهودلر زعمی کبی باطلدر که ملائکه دن بعضیسی فسق کافر اولسه حق تعالی
مسخ ایدر یعنی صورتنی تبدیل ایدر دیرلر سؤال پس ابلیس حقنده
نه دیرسن که کافر اولدی جواب ابلیس علیه اللعنه اصل خلقتنده جندن
ایدی عبادتی ایله ملائکه صفتنده گورنوردی ایدی ملکلر جنسندن

ذکر ایدر **سؤال** هاروت وماروت حقنده نه درسن که کافر اولدیلر
بونلر اتفاقا ملک جنسندن ایدی **جواب** مذهب صحیح اولدر که
بونلردن کفر بلکه کبیره صادر اولمادی لکن بونلره عذاب معاتبه
اوزرینه درکه نیچون بویله ایتدیکز ترک اتمدیکز اولی ایدی
دیو دکلدر که بونلره بر سبیل عذاب عقاب اولنه بو نسنه
معلومدر که انبیا دخی سهو وزلات اوزرینه یعنی ترک افضل اوزرینه
عتاب اولنورلر زیرا که حسنات الابرار سیئات المقربین وارد
اولمشدر ملائکه دخی خود بونلر افضل درپس بعید دکلدر که
ملائکه یه دخی ترک افضل اتدکز دیو عتاب وتشنیع
ایدهلر **سؤال** بو ایکی ملک خود خلقه سحر تعلیم ایدرلردی پس
لازم کلور که کافر اولالر **جواب** تعلیم سحر کفر دکلدر بلکه کفر وسحره
معجزه کبی حقدر دیو اعتقاد ایدوب انکله عمل اتمکدر بونلر خود
سحر له عمل اتمه دیرلردی وبکرینه خوف ایدوب خلق بونلردن نجه کوتورلردی
معراج یعنی حضرت رسول علیه الصلوة والسلام جمله عالم افلاکه
عروج ایدوب جنته وغیری وارنده صحیح معتبر سراینده دکی حقدر
خبر مشهورله ثابتدر بوکه منکر اولان مبتدعدر اما مسجد حرامدن
بیت المقدسه وارنجه معراج قرآنله ثابت اولمشدر بوکا انکار قلانلر
کافردر واندن افلاکه وارنجه خبر مشهورله ثابت اولمشدر انکار
ایدن اصحاب بدعتدر واندن جنته وغیریلره ایسه اتدوکی خبر واحدله

ثابت اولمشدر **کرامات** اولیا حقدر ولی شول کمسنه درکه
صانعک ذاتنه وصفاتنه بقدر الامکان عارف اوله وطاعته
ملازم اولوب معاصیدن اجتناب ایلیه شهوات نفسانیه
ولذات دنیویه یه میل اتمیه کرامت شول نسنه یه درکه انوک
کبی کمسنه النده مخالف عادت نسنه ظاهر اولا اکر دعوای نبوت
حقدن اولمیه اکر دعوای اظهار ایدرسه اکا معجزه درلر کرامت
دیمزلر پس شول کمسنه که مؤمن دکلدر یا خود مؤمندر عمل صالح
اشلمز هر قچن انک النده بر عادته مخالف نسنه ظاهر اوله
اکا کرامت دیمزلر بلکه اول کمسنه نظر استدراجدر یعنی حق
تعالی انک حاجتنی بر بجله روا ایدرتا اولنجه اقا اوله که
مأواسی جهنمدر معتزله کرامتی انکار ایدرلر بونکله تمسک
ایدرلر که اکر انبیادن غیری کمسنه النده بر خارق عادت نسنه
ظاهر اولمق جایز اولسیدی کرامت معجزه یه مشتبه اولیدی
پس ولی نبیدن تمییز اولنمازدی اهل حق ایدرلر که خرق عادت
اولان نسنه هر قچن که بر نبینک امتنده ظاهر اولسه اول امته
نسبت کرامت واول نبی یه نظر معجزه در حتی اکر بو ولی استقلال
دعواسن اتسه اول پیغمبرینه متابعت اتمیجه ولی اولماز واننه
اصلا خرق عادت نسنه ظاهر اولماز بو مقامک سوزی بونده
کشف اولنمشدر وذو بلکه نبوته عالم اولمق وعادته مخالف

سنه اظهار ایتدی و قصد ایلدی و نبوت دعواسن معجزه ایله اثبات
ایتمک لازمدر اما کورلا اولان کمسنه‌ده بو شرطلر لازم دکلدر
افضل بشر حضرت رسول اللهدن صکره شیخ الاسلام ابوبکر الصدیق
در که انک نبوتنه توقف ایتمدین اعتقاد کتورمشدر و معراج
رسوله تردد قلمدین تصدیق ایتمشدر عبد الله بن عثمان ندر
دیرلر سؤال عیسی علیه السلام خود حضرت رسولدن صکره
کوکدن یر یوزینه نزول ایتسه کرک پس لازم کلور که ابوبکر
عیسی دن افضل اوله جواب مقصود اولدر که بو امتدن هر
بشر که حضرت رسول زمانند وجوده کلمشدر یا خود
اندن صکره وجوده کلسه‌در ابوبکر اندن افضلدر دیمکدر
عیسی علیه السلام خود نه حضرت رسول زمانند وجوده کلدی و نه اندن
صکره وجوده کلسه‌در بلکه حضرت رسول وجوده کلمدین اول
وجوده کلمشدر پس اشکال قالمدی و حقا که ابوبکر رضی بو امتدن
افضل اوله باغ امتدن دخی افضل اوله زیرا که بو امت خیر الامم در
قرآنده بوکا شاهددر بوندن صکره عمر فاروق افضلدر که
حضرت وقتنده بین الحق والباطل ایدی در امیر المؤمنین
اسمی ایله مسمی اولان عمرک اوکی عمر ایدی منبره اولکشیف قولی ابو
لؤلؤ اللعین شهید اولدی بوندن صکره عثمان ذی النورین افضلدر
فضل خصوصنده هیچ بر احده بو هنر دکل که حضرت رسول اوکی

رقیه آدلو قزین تزویج ایلدی اول وفات ایتدکدنصکره ام کلثوم
آدلو قزین تزویج ایلدی اندن صکره اکی کلثوم آدلو وفات
ایدیجک اکر بر قزم دخی اولا ایدی انی دخی تزویج ایدردم بیوردی
بوغایله فتنه شهید ایتدیلر اندنصکره علی المرتضی افضلدر کرم
الله تعالی وجهه بو ده عبد الرحمن بن ملجم قتل ایتدی پس معلوم اولدیکه
خلفای اربعه‌نک ابوبکردن غیری شهید اولدیلر رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین بعده بلکه بونلرک اورتاسنده واقع اولان ترتیب
دخی مذکور افضلیت ترتیبنه موافق واقع اولمشدر مدت خلافت
اوتوز ییلدر زیرا که ابوبکر خلافتی ایکی ییلدر عمرک خلافتی اون ایکی
ییلدر عثمانک خلافتی اون ییلدر علینک خلافتی التی ییلدر روایت
مشهوره بونک اوزرینه وارد اولمشدر بو مدتدن صکره زمانی
ملک و امارتدر زمان خلافت دکلدر حدیث شریف اثبات ایتمشدر
پس علیه نصکره معاویه اندن صکره کلنلر خلفا دکللردر بلکه
امرادر ملوکدر سؤال خلفای عباسیه‌نک و خلفانک بعض روایتنده
خلافتنه امت اتفاق ایتمشدر پس مدت خلافت اوتوز
ییلدن زیاده اولدی جواب مراد اولدر که خلافت کامله که هیچ
مخالفت اولنمادی و اکا بیعتدن اعراض اولنمادی اول خلافت
مدتی اوتوز ییلدر دیمکدر بو مدتدن صکره کاه موافقت
و کاه مخالفت اولنمشدر بلکه خلفادن ابوبکردن ابوبکردن زیاده

شهید اولمشدر مسئله امامت یعنی امت محمده علیه الصلوة والسلام
بوکا اوزرینه اتفاق ایتمشلردر که امام نصب ایتمک واجبدر خلاف
بوندهدر که خالق حق واجبدر یا خود خلقه حق واجبدر انده کیم
وجوب نه کوره عقلا می ثابت اولور و یا خود نقلا می حق بودر که
خلق اوزرینه واجبدر نقلا ثابت اولمشدر زیرا که حدیثده کلور
هر کمسنه کیم کندو زماننک امامن بیلمیه اوله جاهلیت
اولومی اولور مصطفی دیمشدر که حدیثده مذکور اولان امامدن
مراد زماننک پیغمبریدر مصطفی ایدی زیرا که مقصود کتاب اللهدر
واحکامنه اقتدا ایدوب آنکا اویالر مثلا قرآن شریف کبی بعده
بلکه امام نصب ایتمکده حکمت بودر که تنفیذ احکام شرعیه قلوب اقامت
حدود الهیه ایده و قسمت مال غنایم و بونلرک امثالی بجه کتوره لکن
آحاد امت الله نه کلمز انلره الیه تا که عالم فساددن نجات بوله
ودخی بلکه دورت خلافت منقضی اولوب تمام اولدی اتفاق دورت
امامت دخی تمام اولدی بو مقامده سوز چوقدر بو مختصر آنکا تحمل ایتمز
ودخی امام اولانه لایق بودر که خلقه ظاهر اوله دشمنندن خوف ایدوب
گزلنمیه نته کیم شیعه طایفه سنده امامیه فرقه سی بویله زعم ایدرلر که
حضرت رسولدن صکره امام حق علیدر وبعده اوغلی حسن در وبعده
حسین در وبعده اوغلی زین العابدین در وبعده اوغلی محمد
الباقر وبعده اوغلی جعفر الصادق در وبعده اوغلی موسی کاظم در

وبعده اوغلی علی الرضا در وبعده اوغلی محمد التقی وبعده
علی النقی وبعده اوغلی حسن العسکری در وبعده اوغلی محمد مهدی
قائم در منتظر در دیرلر شمدیکه حینده محمد مهدی دشمنندن
خوف ایدوب گزلنمشدر زمان صلاح وعدالت ممتلی اولدیغی
وقت خروج ایدر دیرلر جایزدر که عیسی علیه السلام وخضر گبی که
انلرک دخی عمرلری طویل اوله دیرلر لکن بو کلام فاسددر واضحدر
زیرا که غرض خلقه امام اولمقدن بونلرک مصالحنی قریب مهمات نه
کفایت ایتمکدر پس امام اولانک گزلنمه مختفی اولمه بو غرضه منافی
ومخالفدر فائده علما بوکا که ذاهب اولمشلردر که مهدی فاطمه
اولادندن بر امام عادلدر که خروج ایدوب هرنه وقت دیرسه خلق
ایدر تا که دین اسلامه حضرت الهیه [illegible] حدیثده کلمشدر که لا مهدی
الا عیسی یعنی مهدی یوقدر الا عیسی در جواب حدیثک تأویلی
بودر که هلاک ایتمکه دجال و بجه بونلرک امثالی فساددن عالمده کورکه
هیچ کمسنه هدایت بولماز الا عیسی علیه السلام هدایت بولور ایسه بونک
لازم کلمز که فاطمه نسلندن مهدی اولوب امام عادل وجودی کلمیه فائده
بلکه حدیثده کلمشدر امام اولادن کیشی البته قریشی اولدی اما هاشمی اولمق
یا علوی اولمق لازم دکلدر معتزلی وخوارج قتنده قریشی اولمق
دخی شرط دکلدر نسب محمد صلی الله علیه وسلم بلکه محمد بن عبد الله
بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن

مرة بن كعب بن لؤى بن غالب بن فهر بن مالك بن نضر بن
كنانة بن خزيمة بن مدركة بن الياس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنانه در
اما عدناندن اعلى نسب معلوم دكلدر حديث شريفده ثابت اولمشدر مسئله
علويه وعباسيه هاشم اولادندندر ابو بكر وعمر وعثمان
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين قريشيدر بعده بلكه امام
اولان كمسنه نك هر زمانده معصوم اولمسى لازم دكلدر نته كم كندو زماننك
افضلى اولمسى لازم دكلدر اما اهل ولايت اولمسى يعنى مسلم وعاقل
وبالغ وحر اولمسى شرطدر ودخى امام فسقله وجورله معزول اولماز
اما امام شافعیدن بر روايت منقولدر معزول اولور نته كيم
ائمه نك قضاة وامرا فسقله وجورله معزول اولورلر اوقدر كتب فقهيه
مشهوردر بودركه هر قاضى فسقله معزول اولور امام معزول اولماز سؤال
وقتنده قاضى معزول اولور امام اولماز جواب فرق بودركه امامك
بر عزلى ايدوب بر بيسنى نصب ايتمكده تحريك فتنه لازم كلور خلافنجه قاضى
بولنك مسئله فاسقك اردنده نماز قلمق جايزدر كراهتله اوده تجيب
بودركه معتزله فاسقه مؤمن ديمزلكن اقتدا ائمه جايز كورورلر
نه در بودركه بونلرك فسقه شرط بودركه امام كافر اوليه اما مؤمن
اولمسى شرط دكلدر مسئله فاسق اولدركه نه حكم اوزرينه نماز قلمق
كركدر زيرا كه اهل قبله در مسئله حضرت رسول عليه السلام اصحابنى
خير ذكر ايتمك واجبدر بونلر ارالرنده منازعه ومحاربه كه نقل اولنور

تاويله محمولدر پس اصحابه شتم ايتمك اكر دليل قطعى يه مخالف.
اولورسه كفردر مثلا عايشه رضى الله تعالى عنها
حضرتلرينه زنا ايله سوكمك والا فاسق ومبتدعدر في الجمله معاويه نك
امثالنه لعنت ايتمك نقل اولنمادى واما علما يزيده حقنده اختلاف
اولندى فتاواى خلاصه ده ذكر اولنوركه يزيده ويوسف حجاجه
لعنت اولنميه زيرا كه اهل قبله در سؤال حضرت رسول عليه السلام
اهل قبله نك بعضسنه لعنت ايدردى جواب بو سببدن ايدركه
حاللرى نبوتله كندويه معلوم اولوردى غير معلوم اولماز دن ايچون
بعضسنه لعنت جايز اولماز بعض لعنت يزيده جايزدر
درلر زيرا كه امير المؤمنين حضرت حسينك قتله امر ايلديكى وقت
كافر اولورلر درلر مسئله عشره مبشره يه جنتله شهادت ايتمك
جايزدر يعنى ابو بكر وعمر وعثمان وعلى وطلحه وزبير وعبد الرحمن
وسعد بن ابى وقاص وسعيد بن زيد وابو عبيدة الجراح بونلر
اهل جنتدر ديو شهادت ايتمك جايزدر بعده مذكور عشره دن
غيرى دخى جنتيله بشارت اولنمش كمسنه لر واردر فاطمه رضى الله عنها
كبى وحسن وحسين رضى الله تعالى عنهما بونلرك حقنده دخى
شهادت ايتمك جايزدر اما باقى اصحاب ذكر اولنميه الا خيرله
پس بونلرك حقنده جنتيله ويا جهنم ايله شهادت ايتمك اولنميه
بلكه مطلق مؤمنلر اهل جنتدر كافرلر اهل ناردر مسئله .

سوزلری اججادیت اوزرینه مسح ایتمک روا کوربن کشی یه
کفر خفی واردر فی الجمله حکم روا کورمیه نز اصل بدعتدر
مسئله انبیا صلوات الله تعالی علی نبینا وعلیهم اجمعین
مرتبه سنه اولیا یتشمز اما کرامیه طایفه سی نبی دن ولی
افضلدر درلر لکن بو سوز کفردر بعضیلر بلکه هر نبی بالاتفاق
مرتبه ولایتله متصفدر اما اختلاف بونده درکه نبی نک
بو ایکی مرتبه نک قنقیسی افضلدر مسئله انسان مادامکه مکلفدر
یعنی عاقلدر و بالغدر بر مقامه یتشمز که اندن تکلیف
ساقط اوله عبادت اکه فرض اولمیه بعضیلر درکه عبد
حقک محبت نهایتنه و صفای قلب مرتبه سنه واصل اولدقده
اوزرینه ایمانی نفاقسز اختیار قلمه امر و نهی اندن ساقط
اولور کبیره یه مرتکب اولمغله اکه عذاب اولنماز جهنمه کیرمز
درلر و بعضیلر دخی ایدرلر که عبادات ظاهره اندن ساقط
اولور انوک عبادتی انجق تفکر اولور بو ایکی مذهب باطلدر
قائل اولانلری کمسنه کافردر زیراکه انبیا مجتهده اکمل خلایق انبیادر
خصوصا محمد رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حالبوکه بونلر
حقلرنده تکلیف دخی اکمل در سؤال احادیث نبویه ده کلمشدر
اذا احب الله عبدا لم یضره ذنب یعنی حق تعالی بر قولنی
سوسه اکا کناه ضرر ایتمز جواب مراد اولدرکه حق تعالی قولنی

قولنی سودوکی وقت آنی کناه اشلمدن صقلر پس اول
قولنه سینه ز اول قولنه کناه مضرت یتشمز مسئله قرآنده
آیتلرکه ذکر اولنور و یاخود حدیث نبویه دن بر حدیث که
نقل اولنور واجب اولدرکه آنی ظاهر اوزرینه ترک ایدرلر
تأویل ایتمیه لر مکرکه ظاهرینه عقلا و نقلا مخالف معنا کورینه
اول وقتده عقلا و نقلا موافق تأویل واجب اولور پس
شول طایفه که اکا ملاحده درلر کندولره اهل باطن تسمیه
ایدرلر بو سببدن که ظاهر آیاتله و احادیثله عمل ایتمزلر بلکه
ظاهرینه خارج ایدوب کندو هوالرینه موافق و مقتضالرینه
نفسلرینه مناسب معنی اوزرینه حمل ایدرلر بونلر کافردر
دخی اشده زیراکه بونلرک مقصودلری حضرت رسول
صلعم شریعتی بالکلیه ابطال ایتمکدر خذلهم الله تعالی فی الدارین
اما شول سوزکه بعض محققلردن نقل درکه آیات
و احادیث ظاهرینه محمول در ولکن هر برینه ظاهر معنادن
غیر اسرار و دقایقه اشارات خفیه وارددر اول
رموزی سلوک اهلنه کشف اولنور غیریه اولماز و دخی
بو معنای ظاهر ایله اول معنای باطن آراسنده تطبیق و توفیق
ممکندر درلر بو کلامک صحتنده کلام یوقدر بلکه بو که ذاتا
اولمق کمال عرفاننه و خلوص ایماننه بو مرتبه سودکی

قوللرینه انعام ایدر اصل کلی بودرکه شریعته استهزا ایتمک کفردر
زیرا که شارعی تکذیب ایتمک علامتیدر امدی بو اصل اوزرینه
فتاوا مسائل کثیره تفریع اولنمشدر جمله دن بری بودرکه
بر کمسنه کاشکه خمر حرام دکلمش ایدی دیسه ویاخود صوم رمضان
فرض دکلمش ایدی دیسه اولمز اوقدر کاشکه زنا حرام اولمیه ایدی
ویاخود ناحق یره قتل نفس حرام اولمیا ایدی دیسه کافر اولور
زیرا که بونلرک حرمتی جمیع ادیانده مقرر اولمشدر حکمت الهیه
دخی بویله تقاضا ایتمشدر **مسئله** حرام مالدن بر فقیره تصدق
ایتسه ثواب نیتنه کافر اولور فقیر دخی حرام اولدیغنی بیلوب
دعا ایتسه کافر اولور معطی دخی آمین دیسه اول دخی کافر اولور
مسئله کشی عورتنه لواطه ایتمک حلال کورسه صحیح روایت اوزرینه
کافر اولمز **مسئله** بلکه یأس کفردر یأس کبی یأس اولدرکه
حق تعالینک رحمتندن نومید اوله کندوبی اهل رحمت عد ایتمیه
یأس اولدرکه حق تعالینک عذابندن خوف ایتمیه و آنک سخطندن
ایمین اوله کندو ایتدوکی معصیت موجبنجه مستحق عذاب اولمیه
سؤال معتزلی نه ایچون عاصی البته جهنمه کیرر دیو حکم ایتمک یأسدر
مطیع البته جنته کیرر دیو حکم ایتمک یأسدر پس معتزلی کرک
عاصی اولسون کرک مطیع لازم کلور که کافر اوله زیرا که کندونک
حالی بو ایکی نسنه دن خالی دکلدر حال بودرکه اهل سنت قاعده سی

اوزرینه اهل قبله تکفیر اولنماز **جواب** اولدرکه بو که یأس و امن
دیمزلر زیرا اگر عاصی اولورسه امید واردرکه حق تعالی کرم و لطفندن
آکا توبه میسر ایده و اعمال صالحه یه توفیق ارزانی قله پس
بر عاصی آنک رحمتندن قطع ایله مأیوس اولوب نومید
اولمادی و اگر مطیع اولورسه حق تعالینک غضبندن خوف قطع
ایتمزکه شاید که حق تعالی ازلی توفیقی سلب ایده بو دخی
واروب معصیت تحصیل قله پس مطیع ده یأس بولنمادیغی کبی
عاصیده یأس بولنمادی **سؤال** چون قاعده اهل حق بودرکه
اهل قبله تکفیر اولنمیه پس رؤیة اللهی انکار ایدنی و قرآن
مخلوقدر دینی تکفیر ایتدکلری بو قاعده یه مخالف اولور بو ایکی
سوزلرینه توفیق مشکل اولور **جواب** اول قاعده دن مراد
بودرکه اهل قبله دائما ایتدوکی کناهی حلال بلمیه تکفیر اولنماز
دیمکدر اما شول نسنه که آنی شارع کفردر دیو تصریح
ایلدی و یاخود آنی علامت انکار و امارت تکذیب قلدی آکا مرتکب
اولمق کفر اولور و یخی بو قاعده یه مخالف اولماز امدی قرآن مخلوقدر
دیمک کفر اولدوغنه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم تصریح قلمشلردر
پس اشکال زائل اولدی **جواب** دیگر بودرکه اول قاعده
ترجیح ایدر زیرا که بو دیندر دکمنه غایت شهرتله واقع اولمشدر
اما خلق قرآنه قائل اولماسی خبر واحد ایله ثابت اولدر اول حده

پتشمه پس بو کلام اول کلامه معارضه ایتمدی حکایة بزازیه
فتاواسنده ذکر اولنمشدر که صاحب بخاری بخارادن اولدیغنه
سبب بو ایدی که قرآنه مخلوقدر دیمش مسئله کاهن
غیبدن خبر ویردوکی وقت تصدیق ایتمک کفردر کاهن اولدر که
زمان مستقبلده اولاجق نسنه‌دن خبر ویره و موقف اسرار الهیه
دعواسی قیله یعنی علم غیبه مطلعدر دیه پس منجم ایچون که کلجک زمانده
اولجق حوادثه موقف دعواسی ایتسه کواکب ایله یا غیری نسنه ایله
علامت بلدیرن اول دخی کاهن حکمنده اولور مگر که علامته مطلع
اولوب سویلیه زیرا که اول حینده علم غیب دعواسی اولماز مسئله
اوچ موضعده کذب جایزدر بریسی خلق اراسنده صلح ایتمکده و بری
خبرلر اما کتاب ذخیره‌ده ذکر اولنور که بونلرده تعریض در اکذب
دیمز ایسه کم یرنده بیان اولندی مسئله ایچون امواتیچون احیایه
صدقه ایتسه لر و یا خود خیر دعا ایتسه لر امواته نفع وار در معتزله
خلافینه در مسئله حق تعالی عبادک دعالرینی قبول ایدر حاجتلر
قضا ایدر زیرا که ادعونی استجب لکم بیوردی اما حضور قلب و صدق
نیت شرطدر کافرک قبول اولدیغنده اختلاف واردر قبول
بویله قبول اولنمسه جایز ایسه ایچون زیرا که ابلیس علیه اللعنه
حقنده ایکی حاجت دیلدی بریسی بو ایدی که بنی آدمی اغوا ایتمکده
وسعت ویره بو حاجتی بیله کیلدی بریسی دخی بو ایدی که ابدا اولمیه

زیرا که قیامت گوننه دکین مهلت طلب ایتدی اول وقتدن صکره
خود اولمک یوق ایدی و کین بلوردی پس مقصودی بو ایدی که
موتدن نجات بولوب حیات سرمدیه واصل اوله ایدی اما
بو حاجت قبول اولنمادی زیرا که بعث گونکه اولنور که موت
یتشوب اندن صکره خلایق کرو بعث اولنور و جواب کلدی بودر
نجات تفسیرنده بویله بیان اولنمشدر فایده بر کمسنه که
استغفاره ملازمت ایتسه حق تعالی جمیع مضایقه‌دن و جمله
طارلقدن خلاص ایدر و هر غصه‌سنی فرحه تبدیل ایدر و اکا
صانمادوغی یردن رزق میسر ایدر کتب حدیثده بویله
کلمشدر اشراط ساعت بلکه شویله بیلنسه که سید المرسلین
ایدی قیامت علامتلرندن خبر ویرمشدر مثلا دجال چیقمق و دابة
الارض خروج ایتمک و گوکدن عیسی علیه السلام نزول ایتمک و شمس
سماء مغربدن طلوع ایتمک فی الجمله اول علامت که حدیث
صحیحده اولنمشدر جمله سی حقدر بعضیسی واقع اولمشدر بعضیسی
دخی اولسه کرکدر فایده بلکه شمس مغربدن طلوع ایتدکدن
صکره توبه قبول اولنورمیدر اختلاف واردر بعض جماعت دیرکه
قیامت قوپنجه مقبولدر اولماز بعضیلر دیر که شول عاصی یاخود
شول کافر که بو حادثه‌یی گورمش اوله ایتدکدن صکره توبه ایتسه
یا ایمانه گلسه قبول اولنماز اما بر کمسنه کم اول وقت بالغ اولمیه

صکره بالغ اولوب کافر اولسه یاخود مؤمن اولوب صکره کناه
اشلسه بعده توبه ایتسه بونلرک ایمانی وتوبه سی قبول اولنور
اوزه مختاردر اولدرکه شول کمسه که اول حادثه نک وقوعنی
بر جماعتدن ایشیده اکر یقین حاصل اولسه انک توبه سی یا ایمانی
مقبول دکلدر وشول کمسه که اول وقتی کورمیه ویاخود
صکره ایشیدوب یقین حاصل قلمیه انک توبه سی وایمانی مقبول

مسئله رسل بشر ملکدن افضلدر ورسل ملک عامه بشردن
افضلدر وعامه بشر عامه ملائکه دن افضلدر یعنی بنی
آدمک خواصی ملائکه خواصندن افضلدر وملائکه خواصی
بنی آدم عوامندن افضلدر وبنی آدم عوامی ملائکه عوامندن
افضلدر جبرائیل علیه السلام جمیع ملائکه دن افضلدر دیمشلر
بعضلری عند قتنز وحکما ومعتزله مذهبنده ملائکه مطلقا
بنی آدمدن افضلدر والله تعالی اعلم **فائده** بلکه بو مسئله ظنیدر
قطعی ویقینی دکلدر حتی اکر ترتیب مذکورک عکسنه اعتقاد ایلسه
کافر اولمز **مسئله** ایمان یأس بالاتفاق مقبول دکلدر مثلا وعموما ایمان اکر بر کیمسه
کنه وجنازه نومید اولوب ایمان آخرت وعلامات عذاب آخرتی کوروب هر قدر وقت
ایمان کتوردی مقبول اولمادی کفر اوزرینه دنیادن کتدی اما توبه یأس مقبول
دورمانده علماء اراسنده اختلاف اولندی **فائده** ایمان بأسه ایمان یأس دورلر
زیراکه ایکیسنک زمانی دخی بردر فهم ایله تم الکتاب بعون الله تعالی